

PREDLOG

**Crna Gora
VLADA CRNE GORE
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA**

STRATEGIJA
integrisanog upravljanja granicom 2025–2028. godina

Podgorica, mart 2025. godine

SADRŽAJ

● Pregled skraćenica.....	5
1. UVOD.....	7
1.1. Svrha donošenja strateškog dokumenta.....	7
1.2. Pozicioniranje u strateškom okviru Crne Gore i usklađenost sa međunarodnim obavezama.....	9
1.2.1. Usklađenost sa krovnim strateškim dokumentima.....	9
1.2.2. Usklađenost sa međunarodnim dokumentima.....	11
2. VIZIJA I MISIJA.....	13
3. ANALIZA STANJA.....	13
3.1. Kjučni rezultati implementacije Strategije integrisanog upravljanja granicom 2020-2024.godina i Okvirnog akcionog plana za sprovođenje Strategije IUG 2020-2024.godina.....	15
4. GEOPOLITIČKI POLOŽAJ I GLAVNE BEZBJEDNOSNE PRIJETNJE...19	
4.1. Karakteristike državne granice.....	20
4.2. Neregularne migracije.....	20
4.3. Prekogračni kriminal.....	20
4.4. Glavni izazovi u oblasti granične kontrole.....	21
4.5. Glavne izazovi u nadzoru državne granice.....	21
5. ANALIZA ZAINTERESOVANIH STRANA.....	23
6. SWOT ANALIZA SISTEMA INTEGRISANOG UPRAVLJANJA GRANICOM.....	25
7. KLJUČNI PROBLEMI, UZROCI I RJEŠENJA.....	26
8. USAGLAŠENOST KONCEPTA INTEGRISANOG UPRAVLJANJA GRANICOM CRNE GORE SA KONCEPTOM INTEGRISANOG UPRAVLJANJA GRANICOM EVROPSKE UNIJE	27
9. KLJUČNE AKTIVNOSTI NA SPROVOĐENJU OPERATIVNIH CILJEVA STRATEGIJE INTEGRISANOG UPRAVLJANJAGRANICOM.....	31
9.1. Granična kontrola.....	31
9.1.1. Granična kontrola - granične provjere i nadzor državne granice.....	31
9.1.2. Prevencija i otkrivanje prekogračnog kriminala, posebno krijumčarenja migranata, trgovine ljudima i terorizma.....	33
9.1.3. Mehanizmi i procedure za identifikaciju ranjivih lica i maloljetnika bez pratnje, te za identifikaciju stranaca koji traže međunarodnu zaštitu i imaju namjeru da se prijave za takvu zaštitu.....	34
9.1.4. Izgradnja granične infrastrukture u cilju efikasne granične kontrole.....	35

9.1.5.	Planovi za postupanje u slučaju vanrednih događaja na granici	36
9.1.6.	Razvoj IT sistema i nabavka računarske i specijalizovane opreme za unapređenje granične kontrole.....	36
9.2.	Traganja i spašavanja na moru integrisanim sistemom kontrole, nadzora i zaštite mora, u skladu sa Uredbom (EU) broj 656/2014 i međunarodnim pravom, u situacijama koje mogu nastati tokom aktivnosti nadzora – zaštite državne granice na moru.....	37
9.3.	Analiza rizika i prijetnji koje mogu imati uticaja na bezbjednost državne granice.....	40
9.4.	Razmjena informacija i saradnja sa FRONTEX-om (Agencijom), posebno u područjima obuhvaćenim Uredbom o evropskoj graničnoj i obalskoj straži, uključujući podršku koju koordinira FRONTEX.....	41
9.5.	Međuresorska saradnja između organa koji imaju nadležnost na granici.....	43
9.5.1.	Saradnja između Granične policije i Carine.....	46
9.5.2.	Carinska kontrola.....	48
9.5.3.	Inspeksijska kontrola.....	48
9.6.	Saradnja sa relevantnim institucijama, tijelima, biroima i agencijama EU.....	50
9.7.	Međunarodna saradnja sa trećim zemljama, sa posebnim naglaskom na susjedne države u rješavanju graničnih pitanja (sporazumi o državnoj granici, graničnim prelazima i pograničnom saobraćaju) i države koje su analizom rizika prepoznate kao zemlje porijekla i tranzita nezakonitih migracija.....	51
9.8.	Pripreme za preduzimanje mjera u šengenskom prostoru, koje se odnose na graničnu kontrolu od značaja za rješavanje neregularnih migracija i za suzbijanje i otkrivanje prekograničnog kriminala.....	52
9.9.	Vraćanje stranih državljana, sa fokusom na državljane trećih država, koji su obuhvaćeni odlukama o vraćanju	53
9.10.	Upotreba najsavremenijih tehnologija, uključujući i velike informacione sisteme.....	54
9.11.	Mehanizmi za kontrolu kvaliteta, uključujući i evaluaciju šengenske pravne tekovine, procjene ranjivosti i nacionalni mehanizmi kako bi se obezbijedilo sprovođenje prava u području upravljanja granicom.....	55
9.12.	Mehanizmi solidarnosti uključujući finansiranje Unije.....	56
9.13.	Osnovna prava	57
9.14.	Obrazovanje i osposobljavanje	59
9.15.	Istraživanja i inovacije.....	59
9.16.	Dodatni nacionalni elementi od značaja za integrisano upravljanje granicom.....	60
9.16.1.	Četvoroslojni model kontrole pristupa.....	60
9.16.2.	Šengenski informacioni sistem i SIRENE.....	61
9.16.3.	Harmonizacija Viznog sistema.....	62
10.	STRATEŠKI I OPERATIVNI CILJEVI SA PRATEĆIM INDIKATORIMA USPJEHA.....	63
11.	MONITORING, IZVJEŠTAVANJE I EVALUACIJA.....	73
12.	INFORMACIJA ZA JAVNOST O CILJEVIMA I OČEKIVANIM UČINCIMA STRATEGIJE U SKLADU SA KOMUNIKACIONOM STRATEGIJOM VLADE CRNE GORE.....	74

13. ZAKLJUČAK.....75

14. PROCJENA TROŠKOVA.....76

PRILOZI:

Prilog 1: Lista zakonskih, podzakonskih propisa i međunarodnih sporazuma od značaja za integrisano upravljanje granicom u Crnoj Gori.....78

Prilog 2: Zakonodavni i institucionalni okvir od značaja za sprovođenje Strategije integrisanog upravljanja granicom83

PREGLED SKRAĆENICA	
ADIS	Informacioni sistem o bolestima životinja (eng. <i>Animal Deseases Information System</i>)
AMIF	Fond za vize, migracije i integracije (eng. <i>Asylum, Migration and Integration Fund</i>)
BCP	Granični prelaz (eng. <i>Border Crossing Point</i>)
BCP	Granično inspekcijsko mjesto (eng. <i>Border Control Post</i>)
CC	Koordinacioni centar (eng. <i>Coordination Center</i>)
CCC	Zajednički nastavni plan i program. (eng. <i>Common Core Curriculum</i>)
CERTEX	Carinski sistem razmjene sertifikata na jednom šalteru (eng. <i>Customs Single Window Certificates Exchange System</i>)
CIRAM	Zajednički model integrisane analize rizika (eng. <i>Common Integrated Risk Analysis Model</i>)
CLEANSEANET-CSN	Evropski sistem za satelitsko otkrivanje naftnih mrlja na moru (eng. <i>CleanSeaNet</i>)
EBCGA	Agencija za Evropsku Graničnu i Obalsku stražu (eng. <i>European Border and Coast Guard Agency</i>)
ECRIS	Evropski informacioni sistem krivičnih evidencija (eng. <i>European Criminal Records Information System</i>)
EES	Sistem ulaska i izlaska (eng. <i>Entry/Exit System</i>)
EMPACT	Evropska Multidisciplinarna Platforma protiv kriminalnih prijetnji (eng. <i>European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats</i>).
EMSA	Evropska agencija za pomorsku sigurnost (eng. <i>European Maritime Safety Agency</i>)
EES	Sistem ulaz /izlaz (eng. <i>Entry/Exit system</i>)
ETIAS	Evropski putnički sistem za identifikaciju i autorizaciju (eng. <i>European Travel Information and Authorization System</i>)
EULRIT	Evropski data centar za satelitsko praćenje brodova (eng. <i>EU Long Range Identification and Tracking Data Centre</i>)
EURODAC	Evropski azil – Daktiloskopska baza podataka (eng. <i>European Asylum Dactyloscopy Database</i>)
EUROPHYT	Sistem obavještanja EU o presrijetanju zdravstvenog stanja biljaka (eng. <i>European Union Notification System for Plant Health Interceptions</i>)
EUROPOL	Evropska policijska kancelarija (eng. <i>European Police Office</i>)
EUROSUR	Evropski sistem za nadzor granice (eng. <i>European Border Surveillance System</i>)
FRONTEX	Evropska agencija za upravljanje operativnom saradnjom na spoljnim granicama država članica EU (eng. <i>European Agency for the Management of the Operational Cooperation at the External Borders of the Member States of the EU</i>)
IBM	Integrisano upravljanje granicom (eng. <i>Integrated Border Management</i>)
IMS	Integrisani pomorski sistemi (eng. <i>Integrated Maritime Systems</i>)
IMSOC	Kompjuterizovani informacioni sistem za službene kontrole (eng. <i>Computerised information system for official controls</i>)
INTERPOL	Međunarodna organizacija kriminalističke policije (eng. <i>International Criminal Police Organization</i>)
IOM	Međunarodna organizacija za migracije (eng. <i>International organization for migration</i>)
IPA II	Instrument pretprijetne podrške 2014-2020 (eng. <i>Instrument for Pre-accession Assistance 2014-2020</i>)
JCPOC	Zajednički centar za policijsku saradnju (eng. <i>Joint Center for Police Cooperation</i>)
JRAC	Zajednički centar za analizu rizika (eng. <i>Joint Risk Analysis Centre</i>)
LBT	Lokalni pogranični saobraćaj (eng. <i>Local Border Traffic</i>)
MAOC	Centar za pomorske analize i operacije (eng. <i>The Maritime Analysis and Operation</i>)

	<i>Centre)</i>
NCTS	Novi kompjuterizovani carinski sistem (<i>eng. New computerized transit system</i>)
NFPOC	Nacionalna kontakt tačka Fronteksa (<i>eng. National Frontex Point of Contact</i>)
NMSW	Jedinstvena nacionalna aplikacija u pomorstvu (<i>eng. National Maritime Single Window</i>)
OLAF	Evropska kancelarija za borbu protiv prevara (<i>eng. European Anti Fraud Office</i>)
PIS	Fitosanitarni informacioni sistem (<i>eng. Phytosanitary information system</i>)
PNR	Evidencija o putnicima unaprijed (<i>eng. Passanger Name Record</i>)
RASFF	Sistem brzog uzbuñivanja za hranu i životinje (<i>eng. The Rapid Alert System for Food and Feed</i>)
RCC	Regionalni koordinacioni centar (Sjever, Centar i Jug) – (<i>eng. Regional Coordination Centre – North, Center and South</i>)
ŠAP	Šengenski akcioni plan (<i>eng. Schengen Action Plan</i>)
SAR	Traganje i spasavanje (<i>eng. Search and Rescue</i>)
SIENA	Mrežna aplikacija za bezbjednu razmjenu informacija (<i>eng. Secure information Exchange Network Application</i>)
SBC	Zakonik o šengenskim granicama (<i>eng. Schengen Borders Code</i>)
SBS	Sektorska budžetska podrška (<i>eng. Sectoral Budget Support</i>)
S.I.R.EN.E.	Zahtjev za dodatnim informacijama po nacionalnom pristupu (<i>eng. Supplementary Information Request at the National Entry</i>)
ŠIS	Šengenski informacioni sistem (<i>eng. Schengen Information System</i>)
SSN (SAFESEA NET)	Evropski sistem za najavu dolaska brodova (<i>eng. European Platform for Maritime Date Exchange between Member States' maritime authorities</i>)
SOCTA	Ozbiljna procjena prijetnji u pogledu organizovanog kriminala (<i>eng. Serious and organized crime threat assessment</i>)
TAIEX	Kancelarija za razmjenu informacija o tehničkoj pomoći (<i>eng. Technical Assistance Information Exchange Office</i>)
TARIC EU	Integrirana carinska tarifa (<i>eng. Integrated custom tariff</i>)
TETRA	Digitalni mobilni radio standard razvijen da zadovolji potrebe tradicionalnih profesionalnih mobilnih radija za bezbjednosne službe (<i>eng. Terrestrial Trunked Radio</i>)
TOSIBM	Tehnička i operativna strategija integrisanog upravljanja granicom (<i>eng. Technical and Operational Strategy of integrated border managment</i>)
TRACES	Sistem kontrole trgovine i ekspertni sistem (<i>eng. Trade Control and Expert System</i>)
WB RAN	Mreža Zemalja Zapadnog Balkana za izradu analize rizika (<i>eng. Western Balkan Countries for Risk Analysis Network</i>)
VIS	Vizni Informacioni sistem (<i>eng. Visa Information System</i>)
VTMIS	Sistem za nadzor i upravljanje pomorskim saobraćajem (<i>eng. Vessel Traffic Monitoring and Information System</i>)

1. UVOD

Strategija integrisanog upravljanja granicom za period 2025-2028. godina osnovni je planski dokument u oblasti evropskog integrisanog upravljanja granicom (EIUG), kojim se utvrđuju ciljevi i prioriteta u ovoj oblasti sa razvojnim specifičnostima, način njihovog ostvarivanja, međusobni odnosi i aktivnosti organa državne uprave i drugih nosilaca aktivnosti u ovoj oblasti koji su uključeni u sprovođenju Strategije.

Strategija integrisanog upravljanja granicom 2025-2028. godina predstavlja nastavak sprovođenja aktivnosti i unapređenja Strategije integrisanog upravljanja granicom 2020-2024. godina.

Strategija i Akcioni plan urađeni su u skladu sa Uredbom o načinu i postupku izrade, usklađivanja i praćenja sprovođenja strateških dokumenata („Službeni list CG”, broj 54/2018) i Smjernicama za pripremu strateških dokumenata.

Nakon završetka implementacije prethodnog strateškog okvira za oblast IUG, pripremljen je Završni izvještaj o sprovođenju Strategije integrisanog upravljanja granicom 2020-2024. godina i sprovedena evaluacija učinka implementacije Strategije, Nalazi evaluacije su inkorporirani u ovom Izvještaju, kao polaznoj osnovi za kreiranje i planiranje ciljeva i aktivnosti u strateškom okviru za naredni petogodišnji period.

Ministarstvo unutrašnjih poslova shodno programiranoj obavezi, u saradnji sa drugim nadležnim državnim organima, pripremilo je ovaj strateški dokument.

Imajući u vidu globalne izazove i obaveze koje država ima prema međunarodnim standardima u oblasti ljudskih prava, a posebno prema **rodnoj ravnopravnosti**, od značaja je da Strategija integrisanog upravljanja granicom 2025-2028. godina bude rodno odgovorna, kako bi se unaprijedio ne samo tehnički aspekt upravljanja granicom, već i društveni segment u cilju obezbjeđivanja jednakih šansi i mogućnosti za sve subjekte, bez obzira na rodni aspekt.

Strategija (IUG) 2025-2028.godina ima uticaja na životnu sredinu, iako ti uticaji nijesu direktno povezani sa biodiverzitetom, prirodnim resursima - zemljište, voda, vazduh, klima i kulturnim nasljeđem. Strategija ne sadrži direktne ishode koji utiču na promjene u procesima i tehnologijama, međutim, napredni sistemi za nadzor granice mogu imati indirektan uticaj na životnu sredinu -povećana potrošnja energije, emisije iz transporta ili zagađenje izgradnjom granične infrastrukture. Stoga je potrebno imati u vidu procjenu tih uticaja u strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu, kako bi se obezbijedila održivost i minimizirali potencijalni negativni efekti.

1.1. Svrha donošenja strateškog dokumenta

U cilju ispunjavanja obaveza u oblasti upravljanja granicom, kako bi dodatno ojačala partnerstvo, stabilnost i ekonomski rast i umanjila bezbjednosne rizike, **Crna Gora je 2006. godine uspostavila integrisano upravljanje granicom (IUG) i nastavila usavršavanje ovog sistema u skladu sa preporukama i najboljom praksom Evropske unije.**

Vlada Crne Gore je 2006. godine donijela prvu Strategiju integrisanog upravljanja granicom, čiji se model zasnivao na smjernicama Evropske komisije za zemlje Zapadnog Balkana. Strategijom su stvoreni uslovi za unapređenje ukupne bezbjednosti u Crnoj Gori i regionu Zapadnog Balkana, kao i za proces usklađivanja crnogorske legislative sa evropskim pravnim okvirom, te daljem napredovanju ka članstvu u Evropskoj uniji i ispunjavanju uslova u

vezi sa liberalizacijom viznog režima. U tom kontekstu **Vlada Crne Gore je u četiri navrata revidirala navedenu Strategiju.**

Integrirano upravljanje granicom Crne Gore predstavlja važan segment za očuvanje unutrašnje bezbjednosti Crne Gore u cilju sprječavanja svih oblika prekograničnog kriminala, sa posebnim osvrtom na suzbijanje neregularnih migracija. Istovremeno, treba da omogući brz i nesmetan prelazak lica i roba preko državne granice. Efikasna granična kontrola u interesu je Crne Gore i njenih građana, zemalja regiona ali i država članica Evropske unije.

Crna Gora je u proteklom periodu ostvarila napredak na područjima: usklađivanja zakonodavstva sa pravnom tekovinom Evropske unije; zaključivanja bilateralnih sporazuma o državnoj granici, graničnim prelazima i pograničnom saobraćaju; potpisivanja bilateralnih sporazuma o policijskoj saradnji i protokola o zajedničkim patrolama; usklađivanja organizacionog i kadrovskog koncepta; modernizacije i unapređivanja sistema obrazovanja i obuke i podizanja nivoa profesionalizma pripadnika graničnih službi; unapređenja informacionog sistema i granične infrastrukture; nabavke tehničke opreme potrebne za sprovođenje graničnih provjera i nadzora granice; uspostavljanja i usavršavanja analize rizika i razmjeni informacija u skladu sa zajedničkim integriranim modelom analize rizika; jačanja kapaciteta u borbi protiv korupcije i jačanja pravnog okvira i mehanizama za bilateralnu i multilateralnu saradnju.

Koncept integriranog upravljanja granicom EU je opšteprihvaćeni model za upravljanje vanjskom granicom država članica EU, kao značajan element očuvanja unutrašnje bezbjednosti zemalja članica, posebno na sprečavanju i otkrivanju neregularnih migracija i drugih oblika prekograničnog kriminala i predstavlja skup operativnih mjera kojima zemlje članice EU obezbjeđuju efikasan sistem upravljanja granicom.

Efikasno upravljanje vanjskim granicama EU-a ključni je element Šengenskog prostora bez unutrašnjih graničnih kontrola, koji je neophodan kako bi se obezbijedili zakoniti prelasci državne granice; efikasno upravljanje migracijama; unaprijedila unutrašnja bezbjednost u EU otkrivanjem i sprječavanjem prijetnji na vanjskim granicama i obezbijedila primjena načela slobodnog kretanja lica. Upravljanje vanjskim granicama EU zajednička je odgovornost svih država članica EU, uključujući relevantne institucije i agencije EU.

Novi evropski model integriranog upravljanja granicom, važan instrument politike za zaštitu vanjskih granica, predstavlja skup potrebnih mjera i aktivnosti kako bi se ostvario efikasan i koordiniran sistem kontrole granice od strane svih uključenih agencija.

Ovom Strategijom Crna Gora nastavlja da razvija i usklađuje vlastiti koncept IUG sa novim evropskim konceptom integriranog upravljanja granicom, u cilju efikasnog nadzora granice i jačanja međuresorske saradnje organa uključenih u sprovođenju Strategije.

Novi koncept IUG Crne Gore doprinijeće jedinstvenoj i usklađenoj implementaciji pravila i standarda granične kontrole u skladu sa standardima Unije za upravljanje granicom. Od značaja je za ostvarivanje kriterijuma i dostizanje evropskog sistema bezbjednosti i za jačanje sposobnosti za preuzimanje obaveza koje proizilaze iz članstva u EU i usklađivanje sa zahtjevima Šengena.

Evropsko IUG sprovodi Agencija za evropsku graničnu i obalsku stražu (FRONTEX) sa graničnim policijama država članica EU i trećim državama, te je posebna pažnja posvećena saradnji sa ovom Agencijom, u skladu sa zaključenim Sporazumom.

Strategija IUG se sastoji iz dva dijela. Prvi dio čini pravni okvir, koji procjenjuje buduće rizike i mogućnosti uspostavljanja strateške politike IUG i njene veze sa drugim relevantnim oblastima. Definiše ciljeve koji su povezani sa indikatorima učinka koji omogućavaju praćenje i procjenu implementacije Strategije. Za svaki cilj planirane su aktivnosti za implementaciju Strategije IUG. Drugi dio Strategije je plan implementacije - Akcioni plan za sprovođenje Strategije IUG, za period 2025-2026.godina.

Strategija je usaglašena sa drugim nacionalnim strategijama i sprovodiće se godišnjim akcionim planovima, u skladu sa pratećim AP - sastavnim dijelom ove Strategije.

1.2. Pozicioniranje u strateškom okviru Crne Gore i usklađenost sa međunarodnim obavezama

1.2.1. Usklađenost sa krovnim strateškim dokumentima

Od posebnog značaja za definisanje Strategije integrisanog upravljanja granicom 2025-2028.godina je aktuelni strateški okvir Crne Gore, u procesu kreiranja strateškog dokumenta za naredni period.

Strategija je usklađena sa strateškim okvirom - krovnim strateškim dokumentima, sa akcentom na: Srednjoročni program rada Vlade 2024-2027 i Program pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2024-2027, gdje je u okviru Poglavlja 24 predviđena obaveza donošenja ovog strateškog dokumenta.

Srednjoročnim programom rada Vlade Crne Gore 2024-2027, za I kvartal 2025. godine, kao i Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji za period od 2024 -2027. godina, utvrđena je obaveza pripreme Strategije IUG 2025–2028. godina i Akcionog plana za sprovođenje Strategije IUG za period 2025-2026. godina, kao i Završnog izvještaja o sprovođenju Strategije integrisanog upravljanja granicom 2020-2024. godina.

Integrisano upravljanje granicom usko je povezano i sa **Pregovaračkim poglavljem 24 – Pravda, Sloboda i Bezbjednost** koje zahtijeva od Crne Gore, između ostalog, da obezbijedi sigurno i efikasno upravljanje granicom.

Sastavni je dio olakšavanja trgovine, usklađivanja sa standardima EU u carinskoj kontroli i bezbjednosti.

Strategija IUG 2025-2028. godina, takođe, usklađena je sa **Strategijom odbrane Crne Gore 2023-2026**. Kroz oba strateška dokumenta jasno je definisano opredjeljenje Crne Gore za unapređenje bezbjednosti granica, kao i zaštitu teritorijalnog integriteta i suvereniteta Crne Gore. Usklađenost ove dvije strategije, kao i njihove korelacije sa akcionim planovima, omogućavaju ostvarivanje ciljeva u vezi sa nacionalnom bezbjednošću, odbranom i integritetom granica, usaglašenim djelovanjem i međusobnom saradnjom relevantnih organa.

Strategija odbrane Crne Gore jedan je od krovnih dokumenata sa kojim se Strategija integrisanog upravljanja granicom 2025-2028.godina nalazi u korelaciji, na nivou srodnih ciljeva

i indikatora učinka. Srodni ciljevi strateških dokumenata koji se preklapaju su: **jačanje nacionalne bezbjednosti, saradnja sa međunarodnim partnerima i modernizacija i opremanje granične infrastrukture.** Strategija integrisanog upravljanja granicom ima za cilj unapređenje kapaciteta za zaštitu granica, što direktno doprinosi realizaciji ciljeva Strategije odbrane, koja naglašava potrebu za zaštitom od spoljnog i unutrašnjeg ugrožavanja. Strategija podrazumijeva jačanje saradnje sa susjednim zemljama, sa EU i NATO, što je u skladu sa obavezama Crne Gore, članice NATO-a. Oba dokumenta predviđaju unapređenje tehnoloških resursa, kako za kontrolu granica, tako i za efikasnu odbranu, nabavkom savremene opreme i obuku kadrova.

Strategija IUG 2025-2028. godina i Strategija o migracijama i reintegraciji povratnika u Crnoj Gori za period 2021-2025.godina, usklađene su na nivou srodnih ciljeva i indikatora učinka. Srodni ciljevi strateških dokumenata su: **bezbjednost granica, efikasnost kontrole migracija, zaštita ljudskih prava migranata i reintegracija povratnika. Srodni indikatori učinka su: poboljšanje kapaciteta institucija, praćenje migracionih tokova i podrška povratnicima.**

Strategija IUG 2025-2028.godina i Strategija za prevenciju i suzbijanje terorizma, pranja novca i finansiranja terorizma za period 2022-2025.godina, usklađene su na nivou srodnih ciljeva i indikatora učinka kroz zajednički fokus na bezbjednost, efikasnu kontrolu granica i borbu protiv transnacionalnog kriminala, uključujući terorizam i pranje novca. Strategije su usklađene u smislu jačanja kapaciteta i saradnje između institucija koje se bave suzbijanjem finansijskog kriminala i bezbjednošću granica. **Srodni indikatori učinka su: unaprijeđena koordinacija i zajednički rad Uprave policije, Uprave carina i drugih graničnih službi u praćenju i suzbijanju ilegalnih aktivnosti i finansijskih tokova, povećanje kapaciteta za analizu i djelovanje protiv finansijskog kriminala, međunarodna saradnja i razmjena informacija.**

Strategija IUG 2025-2028.godina i Strategija sajber bezbjednosti Crne Gore 2022-2026, usklađene su na nivou srodnih ciljeva i indikatora učinka kroz zajednički fokus na jačanje nacionalne bezbjednosti i zaštiti infrastrukture, sa različitim fokusima - jedna na državnoj granici, a druga u digitalnoj sferi. **Srodni ciljevi strateških dokumenata su: prevencija i odgovor na sajber prijetnje, unapređenje međuinstitucionalne saradnje i koordinacije između institucija, kreiranje efikasnog sistema za detekciju i odgovor na sajber prijetnje i jačanje kapaciteta za zaštitu državne granice. Srodni indikatori učinka su: povećanje broja uspješnih zajedničkih operacija i veće efikasnosti u odgovorima na sajber prijetnje i efikasnost korišćenja tehnologija za nadzor državne granice.**

Strategija IUG je usaglašena i sa Šengenskim akcionim planom (ŠAP), koji je Vlada Crne Gore donijela 23. februara 2017. godine, **u cilju skraćivanja vremena između pristupanja EU i Šengenu, što se postiže ispunjavanjem zahtjeva Šengena tokom pristupanja EU.** Usklađenost se odnosi na harmonizaciju ciljeva i indikatora učinka između dva dokumenta, kako bi se postigao efikasan proces pristupanja Crne Gore EU i Šengen prostoru. **Srodni ciljevi su: jačanje kapaciteta za upravljanje granicama, unapređenje interoperabilnosti sistema za nadzor granica, povećanje efikasnosti graničnih kontrola, podrška institucionalnoj saradnji i izgradnji kapaciteta. Ključni indikatori uključuju:**

usklađenost pravnog okvira sa EU zakonodavstvom i Šengenskom pravnom tekovinom u ovoj oblasti, unapređenje kvaliteta granične kontrole, smanjen broj nezakonitih boravaka, suzbijanja i otkrivanja prekograničnog kriminala, broj uspješno implementiranih projekata u oblasti granične infrastrukture i kvalitet sprovedenih obuka i certifikaciju zaposlenih.

Integrirano upravljanje granicom sastavni je dio političkih ciljeva Vlade u pogledu političke i ekonomske integracije u pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji.

Ostvareni ciljevi Strategije IUG i Akcionog plana za sprovođenje Strategije IUG za period 2025-2026.godina, doprinijeće da Crna Gora uspješno okonča pregovore za Poglavlje 24, u okviru Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

1.2.2. Usklađenost sa međunarodnim dokumentima

Strategija IUG je usklađena sa odredbom čl. 1 i 3 Uredbe Evropskog parlamenta i Vijeća o Evropskoj graničnoj i obalskoj straži, Broj 1896, od 13. novembra 2019. godine. Strategija IUG 2025-2028.godina je usklađena sa ciljevima i principima Uredbe Evropskog parlamenta i Vijeća o Evropskoj graničnoj i obalskoj straži, kako bi se obezbijedilo evropsko integrirano upravljanje vanjskim granicama, u skladu sa osnovnim pravima, te u cilju povećanja efikasnosti politike Unije u pogledu vraćanja (Član 1 Uredbe Evropskog parlamenta i Vijeća o Evropskoj graničnoj i obalskoj straži), čime se podstiče efikasna saradnja, koordinacija, kao i podrška operacijama i misijama u okviru EU.

Strategija IUG 2025-2028.godina, usklađena je posebno sa čl. 3 Uredbe o Evropskoj graničnoj i obalskoj straži, između ostalog, kroz **15 elemenata** koji prate Koncept IUG EU: **1. Granična kontrola** - granične provjere i nadzor državne granice; prevencija i otkrivanje prekograničnog kriminala, posebno krijumčarenja migranata, trgovine ljudima i terorizma; mehanizmi i procedure za identifikaciju ranjivih lica i maloljetnika bez pratnje, te za identifikaciju stranaca koji traže međunarodnu zaštitu i imaju namjeru da se prijave za takvu zaštitu; izgradnja granične infrastrukture u cilju efikasne granične kontrole; planovi za postupanje u slučaju vanrednih događaja na granici; razvoj IT sistema i nabavka računarske i specijalizovane opreme za unapređenje granične kontrole; **2. Traganja i spašavanja na moru integriranim sistemom kontrole, nadzora i zaštite mora**, u skladu sa Uredbom (EU) broj 656/2014 i međunarodnim pravom, u situacijama koje mogu nastati tokom aktivnosti nadzora državne granice na moru; **3. Analiza rizika i prijetnji koje mogu imati uticaja na bezbjednost državne granice**; **4. Razmjena informacija i saradnja sa FRONTEX-om (Agencijom)**, posebno u područjima obuhvaćenim Uredbom o evropskoj graničnoj i obalskoj straži, uključujući podršku koju koordinira FRONTEX; **5. Međuresorska saradnja između organa koji imaju nadležnost na granici**; **6. Saradnja sa relevantnim institucijama, tijelima, biroima i agencijama EU**; **7. Međunarodna saradnja sa trećim zemljama, sa posebnim naglaskom na susjedne države u rješavanju graničnih pitanja**; **8. Pripreme za preduzimanje mjera u šengenskom prostoru**, koje se odnose na graničnu kontrolu od značaja za rješavanje neregularnih migracija i za suzbijanje i otkrivanje prekograničnog kriminala; **9. Vraćanje stranih državljana**, sa fokusom na državljane trećih država, koji su obuhvaćeni odlukama o vraćanju; **10. Upotreba najsavremenijih tehnologija**, uključujući i velike informacione sisteme; **11. Mehanizmi za kontrolu kvaliteta**, uključujući i evaluaciju šengenske pravne tekovine, procjene ranjivosti i nacionalni mehanizmi kako bi se obezbijedilo sprovođenje prava u području

upravljanja granicom; **12. Mehanizmi solidarnosti**, uključujući finansiranje Unije; **13. Osnovna prava**; **14. Obrazovanje i osposobljavanje**; i **15. Istraživanja i inovacije**, čime se doprinosi ostvarivanju ciljeva evropskog IUG.

Strategija IUG usaglašena je i sa Strategijom za evropsko integrisano upravljanje granicom - Tehničko-operativnom strategijom za evropsko integrisano upravljanje granicom 2023-2027, koju je usvojio Upravni odbor Agencije za evropsku graničnu i obalsku stražu, 20. 09. 2023. godine. Imajući u vidu da je **Tehničko-operativnom strategijom za evropsko IUG, u jednom dijelu, izmijenjen koncept IUG EU, bilo je potrebno izvršiti dodatno usaglašavanje Strategije IUG sa ovim konceptom. Prethodni koncept IUG EU imao je 11 elemenata, a sadašnji 15 elemenata.**

Strategija IUG je usklađena i sa Preporukama sa TAIEX ekspertske misije za integrisano upravljanje granicom iz prethodnog perioda i Smjernicama EK za dalji razvoj saradnje između Granične policije i Carine.

Preporuke EK za vanjske granice i Šengen fokusiraju se na jačanje kontrole vanjskih granica, i na unapređenje bezbjednosti i integrisanog upravljanja granicom. Ključne preporuke koje je Komisija iznijela za države koje žele da postanu dio Šengenskog prostora, a koje su relevantne za Crnu Goru, uključuju: dodatno usklađivanje sa zakonodavstvom EU u ovoj oblasti, razvoj sistema za kontrolu i nadzor granica, poboljšanje kapaciteta graničnih službi, povećanje interoperabilnosti sistema za razmjenu podataka, jačanje sistema za upravljanja migracijama; proaktivnu saradnju u borbi protiv neregularnih migracija i organizovanog kriminala; implementaciju evropskog integrisanog pristupa upravljanju granicom; održavanje visokog nivoa bezbjednosti i zaštite spoljnih granica. Svi ovi aspekti su od značaja za usklađivanje sa politikama i zakonodavstvom EU, Šengenskim standardima i unapređenje funkcionalnosti i efikasnosti upravljanja granicama, koji su ključni elementi u procesu pristupanja EU i realizaciji obaveza iz Poglavlja 24- Pravda, Sloboda i Bezbjednost.

Strategija IUG je, takođe, unaprijeđena kroz dodatne reference procesa pregovora sa EU i sa Strategijom za kredibilnu perspektivu proširenja i pojačan angažman EU na Zapadnom Balkanu, koju je EK donijela 06. 02. 2018. godine, koja treba da doprinese daljoj stabilnosti i bezbjednosti na granicama država Zapadnog Balkana.

Saradnja sa FRONTEX-om odvija se u skladu sa Sporazumom između Crne Gore i Evropske unije o operativnim aktivnostima koje sprovodi Evropska agencija za graničnu i obalsku stražu (FRONTEX), potpisanim 16. maja 2023. godine, u Briselu (Zakon o potvrđivanju ovog Sporazuma, „Službeni list Crne Gore- Međunarodni ugovori”, br.12/24). Sporazum u značajnoj mjeri doprinosi jačanju saradnje Crne Gore sa Evropskom unijom u oblasti upravljanja granicama, što će znatno unaprijediti stanje granične bezbjednosti u Crnoj Gori i dodatno doprinijeti ostvarivanju predviđenih standarda na putu ka punopravnom članstvu.

Strategija IUG 2025-2028.godina usklađena je i sa **ciljevima EU do 2030.**, između ostalog, unapređenjem granične bezbjednosti, jačanjem institucionalne i međunarodne saradnje, modernizacijom granične infrastrukture, unapređenjem tehničkih kapaciteta i informacionih sistema - digitalizacijom sistema za kontrolu granica, razmjenom podataka i automatizacijom procedura, implementacijom ekološki prihvatljivih rješenja, smanjenjem negativnog uticaja na životnu sredinu i unapređenjem energetske efikasnosti u procesima IUG. Usklađenost doprinosi daljoj integraciji Crne Gore u evropske strukture i omogućava ostvarivanje visoko postavljenih standarda koji su u skladu sa evropskim prioritetima za budućnost.

Također, Strategija IUG 2025-2028.godina odražava ciljeve i principe **Evropskog zelenog plana**, Strategije za postizanje održive ekonomije Evropske unije pretvaranjem klimatskih i ekoloških izazova u šanse u svim oblastima politika i obezbjeđivanjem pravedne i inkluzivne tranzicije.

2. VIZIJA I MISIJA

VIZIJA: Obezbijediti nesmetan protok ljudi i roba preko državne granice i sprječavanje i otkrivanje svih oblika prekograničnog kriminala i prevenciju neregularnih migracija.

MISIJA: Implementacijom koncepta integrisanog upravljanja granicom, zajedničkim djelovanjem organa uključenih u sistem IUG, smanjiti prijetnje usmjerene na bezbjednost državne granice u cilju unapređenja stanja bezbjednosti u Crnoj Gori.

U sprovođenju Strategije IUG saradivati sa zemljama članicama EU, trećim zemljama i Agencijom za graničnu i obalsku stražu, u duhu solidarnosti i zajedničke odgovornosti, na području sprečavanja i otklanjanja bezbjednosnih rizika.

3. ANALIZA STANJA

Efikasna implementacija Strategije integrisanog upravljanja granicom 2020-2024. godina, bila je od značaja za usaglašavanje sa evropskim sistemom bezbjednosti, jačanje sposobnosti Crne Gore za preuzimanje obaveza koje proizilaze iz članstva u Evropskoj uniji, realizaciju privremenih mjerila za zatvaranje Poglavlja 24 - Pravda, sloboda i bezbjednost, te za ispunjavanje određenih preduslova za pristupanje Šengenskom prostoru, imajući u vidu da je kontrola i zaštita državne granice ključni izazov u procesu pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji. Takođe, pitanja koja su definisana ovom Strategijom od značaja su za ispunjavanje obaveza iz pregovaračkih poglavlja 30-Vanjski odnosi, 12- Bezbjednost hrane, veterina i fitosanitarna politika i 29- Carinska unija.

Vlada Crne Gore utvrdila je efikasan sistem upravljanja i koordinacije u oblasti IUG. Ministarstvo unutrašnjih poslova sprovodi koordinaciju aktivnosti, sa Komisijom za granicu, međuresorskog sastava i relevantnih organa koji imaju nadležnost u sprovođenju Strategije.

Ministarstvo unutrašnjih poslova i Državna komisija za granicu, bili su odgovorni za praćenje i koordinaciju sprovođenja mjera utvrđenih Okvirnim akcionim planom za sprovođenje Strategije integrisanog upravljanja granicom i godišnjim akcionim planovima. Planski i organizovano su koordinirane aktivnosti na realizaciji mjera, čime je u znatnoj mjeri unaprijeđen sistem integrisanog upravljanja granicom kao dijela ukupnog bezbjednosnog sistema Crne Gore.

Fokus u sprovođenju Strategije IUG 2020-2024. godina bio je na ostvarivanju jedanaest ključnih operativnih ciljeva:

- **Ispunjeni su evropski i šengenski standardi u zakonodavnom, administrativnom i institucionalnom pogledu u oblasti integrisanog upravljanja granicom, posebno u oblasti granične kontrole;**
- **Unaprijeđen je integrisani sistem kontrole mora, nadzora državne granice i traganja i spašavanja na moru;**
- **Smanjena je ranjivost državne granice efikasnijim reagovanjem u primjeni raspoloživih resursa, na osnovu sprovedenih analiza rizika i prijetnji koji mogu uticati na bezbjednost državne granice, u skladu sa EU CIRAM modelom;**
- **Unaprijeđena međunarodna saradnja, posebno, sa susjednim državama, Agencijom za evropsku graničnu i obalsku stražu i institucijama EU, na rješavanju graničnih pitanja, sprečavanju neregularnih migracija i prekograničnog kriminala;**
- **Ojačana je međuinstitucionalna saradnja na poslovima integrisanog upravljanja granicom u cilju efikasnijeg prekograničnog prometa, unapređenja granične bezbjednosti, suzbijanja prekograničnog kriminala, zaštite života, zdravlja i imovine ljudi, zdravlja životinja, vegetacije i ekosistema duž državne granice**
- **Unaprijeđen je normativni i operativni okvir za otkrivanje i sprečavanje ilegalnih boravaka, neregularnih useljavanja i nezakonitih zapošljavanja u cilju blagovremenih priprema za preduzimanje mjera u šengenskom prostoru;**

- **Unaprijeđen je sistem readmisije** (vraćanja i prihvatanja lica koja nezakonito borave u Crnoj Gori) stranih i domaćih državljana i državljanke u skladu sa zaključenim sporazumima i u saradnji sa diplomatsko-konzularnim predstavništvima;
- **Unaprijeđen je nivo poštovanja**, zaštite i promocije **osnovnih prava**, profesionalnog postupanja službenika i službenica angažovanih na graničnoj kontroli, kao i njihova stručna osposobljenost za efikasniju upotrebu tehničke opreme, realizacijom **obuke i stručnog usavršavanja**;
- **Implementira se mehanizam kontrole kvaliteta u sprovođenju zakona u upravljanju granicom** i postupanja policijskih i carinskih službenika i službenica angažovanih na graničnoj i carinskoj kontroli se sprovode u skladu sa standardima EU;
- **Implementira se mehanizam solidarnosti saradnjom Crne Gore sa EU**, jačanjem sposobnosti za preuzimanje odgovornosti zaštite vanjskih granica EU i unaprijeđenje funkcionisanja Sistema integrisanog upravljanja granicom;
- **Unaprijeđen je četvoroslojni model kontrole pristupa**, koji čini osnovu integrisanog upravljanja granicom, kroz pripreme za uspostavljanje Šengenskog informacionog sistema i dalji razvoj kancelarije SIRENE (Zahtjev za dodatnim informacijama na nacionalnom pristupu) i Viznog informacionog sistema.

Strategija i Okvirni AP su sprovedeni na osnovu godišnjih AP, kojima su planirane glavne mjere, vremenski okvir, nadležni organi i izvor finansiranja. Mjere su pratili indikatori rezultata, koji su jasno definisani u ostvarivanju konačnih ciljeva.

Ostvareni su ciljevi Strategije i Okvirnog AP 2020-2024. godina i može se konstatovati napredak u ostvarivanju pojedinačnih ciljeva utvrđenih Strategijom.

Operacionalizacija IUG ostvarivana je realizacijom operativnih ciljeva: smanjenjem ranjivosti granice zasnovanog na sveobuhvatnoj informisanosti o stanju bezbjednih granica i ostvarenim konkretnim ciljevima; sveobuhvatnom procjenom rizika; potpunog interoperabilnog i djelotvornog evropskog mehanizma kontrole kvaliteta; djelotvornom i sveobuhvatnom razmjenu informacija; nesmetanim, zakonitim i bezbjednim prelascima granice; otkrivanjem neregularnih prelazaka granice; pravovremenim i djelotvornim reagovanjem na promjene stanja na granicama, djelotvornim upravljanjem migracijama; poštovanjem, zaštitom i promocijom osnovnih prava; operativnim kapacitetima raspoloživim za pravovremeno reagovanje sa adekvatnim učincima; održivim operativnim kapacitetima visokog nivoa profesionalizma primjenom sistema obrazovanja i obuke; efikasnom međunarodnom saradnjom; stalnim inovacijama u cilju unapređenja bezbjednosti granice upravljanjem i aktivnim učešćem ostalih uključenih organa uprave na doprinosu bezbjednosti granice.

Okvirnim akcionim planom za sprovođenje Strategije integrisanog upravljanja granicom 2020-2024. godina, **programirano je 11 operativnih ciljeva, 31 ključna mjera i 186 aktivnosti.** Godišnji akcioni planovi revidirani su i dopunjavani u skladu sa preporukama sa TAIEX ekspertske misije za IUG i privremenih mjerila za Poglavlje 24 – Pravda, sloboda i bezbjednost, koje su realizovane u periodu 2020-2024. godina, što je razlog povećanja broja planiranih aktivnosti u Okvirnom akcionom planu. Veći broj aktivnosti permanentno su sprovedene u cilju unapređenja stanja u ovoj oblasti.

U periodu 2020 – 2024. godina, od ukupno 788 aktivnosti, od čega je u potpunosti je realizovano 526 aktivnosti (66,75 %), djelimično realizovano 128 aktivnosti (16,24 %) i nije realizovano 134 aktivnosti (17%). Aktivnosti koje nijesu realizovane u periodu 2020-2024.godina, biće inkorporirane u AP za sprovođenje Strategije IUG 2025-2026. godina.

Završni izvještaj o sprovođenju Strategije **integrisanog upravljanja granicom 2020-2024. godina, između ostalog, sadrži Informaciju o napretku u postizanju strateških i operativnih ciljeva - status indikatora uspjeha, Tabelu za izvještavanje o implementaciji AP za poslednju godinu sprovođenja Strategije i Nalaze evaluacije sprovođenja Strategije za efikasniju realizaciju definisanih ciljeva za naredni period u oblasti integrisanog upravljanja granicom.**

3.1. Ključni rezultati implementacije Strategije integrisanog upravljanja granicom 2020-2024.godina i Okvirnog akcionog plana za sprovođenje Strategije IUG 2020-2024.godina

U periodu 2020-2024. godina unaprijeđen je sistem integrisanog upravljanja granicom u skladu sa preporukama i najboljom praksom Evropske unije.

Napredak je ostvaren u oblasti pravnog i regulatornog okvira upravljanja granicom, permanentnim usaglašavanjem sa pravnom tekovinom EU i Šengenskim Katalogom preporuka i najbolje prakse za nadzor vanjskih granica EU, kao i u oblasti stranaca, strankinja, azila, viza i migracija.

Vršene su izmjene i dopune Zakona o graničnoj kontroli („Službeni list CG” br. 72/09, 20/11, 40/11, 39/13 i 17/19, 145/21 i 123/23), kojim su stvoreni uslovi za implementaciju sporazuma o pograničnom saobraćaju sa susjednim državama. Unapređuje se pogranični saobraćaj sa susjedima u želji da se pojednostavi kretanje između pograničnih područja i obezbijedi efikasnije rješavanje svakodnevnih životnih pitanja stanovništva koje živi u pograničnim područjima između Crne Gore i susjednih država.

Donijet je **Zakon o obradi podataka o putnicima u vazdušnom saobraćaju („Službeni list CG”, broj. 111/22)** u cilju sprečavanja i otkrivanja krivičnih djela terorizma i drugih teških krivičnih djela (PNR). Uspostavljena je PNR jedinica u Sektoru za borbu protiv kriminala; uspješno se implementiraju **Zakon o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca („Službeni list CG”, br. 2/17, 3/19 i 77/24)** i **Zakon o carinskoj službi („Službeni list CG”, br. 3/16 i 80/17)**; implementira se Strategija nadzora državne granice; permanentno se implementira **Šengenski akcioni plan**. Ostvarena je dobra **prekogranična saradnja graničnih službi Crne Gore sa graničnim službama susjednih država.**

Unaprijeđeni su institucionalni, tehnički i ljudski resursi policijskih i carinskih službenika i službenica za efikasno djelovanje, na nacionalnom nivou i sa međunarodnim tijelima, na prevenciji, suzbijanju i otkrivanju prekograničnog kriminala. Sprovedena je značajna institucionalna reorganizacija Ministarstva unutrašnjih poslova i Granične policije; realizovane su značajne **obuke od strane nacionalnih trenera i trenerica i FRONTEX-a** za Graničnu policiju i Upravu carina i Upravu za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove.

Nastavljeni su naponi na jačanju kapaciteta ljudskih resursa unutar Granične policije i Uprave carina, sprovođenjem permanentnih obuka. Rezultati se mogu mjeriti u odnosu na

značajan porast otkrivanja i sprečavanja prekograničnog kriminala. Dodatno je ojačana granična kontrola zahvaljujući funkcionisanju **Zajedničkog centra za policijsku saradnju** između ministarstava unutrašnjih poslova Crne Gore, BiH i R. Srbije **u Trebinju** i **Zajedničkog Centra za policijsku saradnju u Plavu**, između ministarstava unutrašnjih poslova Crne Gore, Republike Albanije i Republike Kosovo.

Postignut je napredak u izgradnji i adaptaciji granične infrastrukture – izgrađen je Zajednički granični prelaz (ZGP) Zatrijebačka Cijevna (Crna Gora) – Grabon (Republika Albanija), na teritoriji Crne Gore za međunarodni drumski putnički saobraćaj, ZGP Vraćenovići (Crna Gora) – Deleuša (Bosna i Hercegovina), na teritoriji Crne Gore, za međunarodni drumski putnički i robni saobraćaj i otvoren je novi GP Ranče, na putnom pravcu Pljevlja – Prijepolje, između Crne Gore i Republike Srbije. Takođe, Sporazum o izmjenama i dopunama Sporazuma o graničnim prelazima za pogranični saobraćaj između Vlade Crne Gore i Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, potpisan je 20. maja 2021. godine; Sporazum između Vlade Crne Gore i Vijeća ministara Republike Albanije o otvaranju ZGP Sveti Nikola (CG)-Puljaj (Republika Albanija) za međunarodni drumski putnički saobraćaj i vršenju zajedničke granične kontrole, potpisan je 27. februara 2023. godine. Skupština Crne Gore, na sjednici od 29. decembra 2023. godine, između ostalog, donijela je Zakon o dopunama Zakona o graničnoj kontroli („Službeni list CG”, broj 125/23), kojim se stvaraju uslovi za implementaciju sporazuma o pograničnom saobraćaju sa susjednim državama.

Sistemske se **unapređuje saradnja između Uprave policije i Uprave carina** i značajno je povećan broj zajedničkih kontrola na graničnim prelazima za međunarodni i pogranični saobraćaj.

Efikasno integrisano upravljanje granicom podrazumijeva tijesnu međuresorsku saradnju između organa koji imaju nadležnost na granici. Značajan napredak u ispunjavanju ovog cilja ostvaren je u nekoliko pravaca: zajedničkom analizom rizika, obukom službenika i službenica Granične policije i Uprave carina; razvojem informacionih sistema i baza podataka, naročito TRACES NT sistema; poboljšanjem kapaciteta ljudskih resursa unutar graničnih službi, povećanjem broja patrola i prekograničnom carinskom saradnjom na međunarodnom nivou i implementacijom potpisanih sporazuma u ovim oblastima.

Očekuje se da će Crna Gora, buduća članica EU, pokazati da ima kapaciteta za efikasno sprovođenje aktivnosti u saradnji sa relevantnim institucijama EU u ovoj oblasti. Mjerljivi napredak ostvaren je naročito u pogledu saradnje sa Agencijom za evropsku graničnu i obalsku stražu i OLAF-om (Evropski biro za borbu protiv prevara), u razmjeni informacija od značaja za bezbjednost granica.

Uprava carina uspješno saraduje sa OLAF-om, Svjetskom carinskom organizacijom kao i drugim međunarodnim organizacijama i institucijama u zajedničkim istragama, operacijama i obukama u vezi sa inicijativama koje se odnose na borbu protiv krijumčarenja. Takođe, Uprava carina ostvaruje uspješnu saradnju sa carinskim službama zemalja EU i regiona, shodno zaključenim sporazumima o carinskoj saradnji.

Uprava pomorske sigurnosti i upravljanja lukama uspješno saraduje sa EMSA-om - Evropskom Agencijom za pomorsku sigurnost i implementirala je u Crnoj Gori niz evropskih sistema za nadzor mora koje koriste zemlje članice i institucije poput FRONTEX-a i MAOC-a - Centra za pomorske analize i operacije, kao npr. CleanSeaNet - Evropski sistem za satelitsku detekciju naftnih mrlja na moru, EU LRIT Data Centar - Evropski data centar za satelitsko praćenje brodova, SafeSeaNet - Evropski sistem za razmjenu podataka o pomorskom saobraćaju, IMS - Integrisani pomorski sistem i dr.

Ostvaren je određeni napredak u prilagodavanju sa Šengenskim informacionim sistemom (ŠIS) - uspostavljena je Kancelarija za SIRENE - Jedinica za razmjenu dodatnih informacija u bazama podataka lica prema procesuiranim prijavama u ŠIS-u.

Nivo stečenih znanja i vještina i njihova primjena u praksi od strane Granične policije, Uprave carina i inspekcijских službi povećala je efikasnost, efektivnost, ujednačenost i kvalitet sprovođenja aktivnosti u oblasti integrisanog upravljanja granicom.

U periodu 2020-2024. ostvaren je visok procenat sprovedenih zakonskih, regulatornih i institucionalnih reformi potrebnih za ostvarivanje ciljeva Strategije. Potreban je dalji razvoj integrisanog upravljanja granicom u skladu sa evropskim integrisanim upravljanjem granicom i obezbjeđenje sigurnosti ghranica kroz unapređenje saradnje na svim nivoima, prvenstveno jačanjem infrastrukturnih, administrativnih tehničkih i drugih kapaciteta.

Permanentno usaglašavanje nacionalnog zakonodavstva sa pravnom tekovinom EU u oblastima granične kontrole, stranaca, strankinja; međunarodnoj privremenoj zaštiti stranaca, strankinja; unaprijeđenje kapaciteta za priliv tražilaca i tražiteljki azila; povećanja kapaciteta Granične policije u vršenju granične kontrole; unaprijeđenja prekogranične policijske saradnje na suzbijanju prekograničnog kriminala; rješavanju bilateralnih pitanja sa susjednim državama; daljem razvoju IT sistema za unaprijeđenje graničnih provjera; razvoju Viznog informacionog sistema i usaglašavanju sa VIS-om EU; unaprijeđenju granične infrastrukture; stručnoj obuci i specijalističkom usavršavanju graničnih službi; sprovođenju sporazuma o uzajamnoj pomoći u carinskim, veterinarskim i fitosanitarnim pitanjima i unaprijeđenju koordinacije i sinhronizacije aktivnosti organa koji imaju nadležnost na granici.

Ključni problemi koji proizilaze iz analize stanja i preporuke: nedovoljno efikasan sistem zaštite državne granice i nivoa usklađenosti sa EU standardima u ovoj oblasti, kao i međuresorske saradnje; nedostatak adekvatne granične infrastrukture i integracija novih tehnoloških rješenja na pojedinim graničnim prelazima; nizak nivo efikasnosti u prevenciji neregularnih migracija i nedovoljna obučenost službenika graničnih službi. Potrebno je nastaviti aktivnosti na jačanju međuinstitucionalne i međunarodne saradnje, povećanjem broja zajedničkih operacija sa susjednim zemljama i EU, smanjenju obima migracionih prijetnji u cilju adekvatne zaštite državne granice.

4. GEOPOLITIČKI POLOŽAJ I GLAVNE BEZBJEDNOSNE PRIJETNJE

Crna Gora, evropska, sredozemna i balkanska zemlja, koja preko luka na Jadranskom moru i aerodromima ima vezu sa čitavim svijetom. Crnoj Gori, pored kopnenog dijela teritorije, pripadaju i određene vodene površine Jadranskog mora, Skadarskog i Bilećkog jezera i rijeka.

U geopolitičkom smislu, Crna Gora zemlja kandidatkinja za članstvo u Evropskoj uniji, nalazi se između Republike Hrvatske, članice EU i Šengena, zemalja koje imaju status zemalja kandidatkinja za EU - Srbija, Albanija, Bosna i Hercegovina i Sjeverna Makedonija i zemalja koje još uvijek nemaju status zemlje kandidata (Republika Kosovo potpisala aplikaciju za članstvo u EU 14. decembra 2022. godine), ali su potpisale Sporazum o Stabilizaciji i pridruživanju sa EU (Republika Kosovo), čime se pred državnim organima Crne Gore, **zbog relativno brzog preuzimanja odgovornosti za kontrolu spoljnih granica Evropske unije, nakon pristupanja EU, utvrđuje obaveza prihvatanja i implementacije standarda i najbolje prakse Evropske unije u oblasti bezbjednosti granica.**

Migracije, kao stalni proces kretanja ljudi u centru su političkog interesovanja ne samo u Evropi već i širom svijeta, jer se **Evropska unija suočava sa stalnim značajnim migracionim pritiscima.**

Potrebno je uzeti u obzir činjenicu da je Crna Gora južno-evropska i mediteranska zemlja i da se nalazi na raskršću između Istočne i Zapadne Evrope i južnog i sjevernog dijela kontinenta. **Zbog takvog geografskog položaja, Crna Gora predstavlja prirodnu vezu preko koje prelaze određeni tokovi migracija i prometa.** Ekonomski razvoj, saobraćajne veze koje prelaze preko crnogorske teritorije i potrebe tržišta rada, doprinijeli su brojnim migracionim tokovima.

4.1. Karakteristike državne granice

Granice Crne Gore, sa bivšim republikama unutar SFRJ, određene su i definisane u skladu sa Ustavom SFRJ iz 1974. godine, te su kao takve, nakon obnove nezavisnosti priznate i potvrđene kao državne.

Državna granica Crne Gore proteže se kopnom, morem, jezerima i rijekama i njena dužina iznosi oko 840,4 km. Državna granica na kopnu (*u daljem tekstu: zelena granica*) duga je 571,6 km, na jezerima 50,5 km, rijekama 81,3 km i moru 137 km (*u daljem tekstu: plava granica*).

Prema Republici Hrvatskoj dužina državne granice je oko 41,7 km, Bosni i Hercegovini 254,4 km, Republici Srbiji 168,5 km, Republici Kosovo 75,6 km i Republici Albaniji 207,2 km.

Na teritoriji Crne Gore funkcioniše 30 graničnih prelaza, od čega 18 za drumski međunarodni saobraćaj, dva za drumski pogranični saobraćaj, šest za pomorski međunarodni, dva za vazdušni međunarodni saobraćaj i dva za željeznički međunarodni saobraćaj, od čega prema Republici Hrvatskoj funkcionišu 2 granična prelaza, Bosni i Hercegovini 8, Republici Srbiji 6, Republici Kosovu 1 i Republici Albaniji 5 graničnih prelaza.

Složenost upravljanja crnogorskom državnom granicom određena je njenim specifičnostima i to: duga državna granica u odnosu na ukupnu površinu državne teritorije; državna granica je utvrđena zaključenim sporazumima o državnoj granici sa Bosnom i Hercegovinom, Republikom Kosovo i Sporazumom o obnavljanju graničnih oznaka, piramida, međupiramida i drugih graničnih oznaka sa Republikom Albanijom; veliki broj graničnih prelaza; određeni broj puteva koji sijeku graničnu liniju; državna granica koja se proteže rijekama zbog niskog nivoa vodostaja pogodna je za nezakonite prelaske; planinski lanci otežavaju zaštitu zelene granice.

Uzimajući u obzir geopolitički položaj, specifičnosti zelene i plave granice i analizu rizika, mogu se identifikovati sljedeći glavni bezbjednosni izazovi i prijetnje:

4.2. Neregularne migracije

Crna Gora je za većinu neregularnih migranata i migrantkinja, uglavnom, tranzitna zemlja koji putuju u druge zemlje odredišta, preko takozvane zapadnobalkanske rute. Imajući u vidu da se linija istočne granice, u većoj mjeri, proteže preko planinskih vijenaca i manje naseljenih mjesta, otkrivanje neregularnih migranata i migrantkinja podrazumijeva adekvatnu opremljenost Granične policije na suzbijanju i otkrivanju ovog vida prekograničnog kriminala.

Takođe, evidentan fenomen čiji trend stalno raste, sa kojim se Crna Gora suočava prethodnih godina, je broj lica koja traže azil. Pristupanje Republike Hrvatske Evropskoj uniji i zajednička spoljna granica, predstavljaju dodatni motiv za povećan broj azilantata i azilantkinja u Crnoj Gori.

4.3. Prekogranični kriminal

Pored navedenih migracionih tokova, treba naglasiti da je takozvana **balkanska ruta i dalje aktuelna**, preko koje se krijumčare nedozvoljene droge, ukradena vozila i oružje i koja povezuje zemlje Evropske unije sa Bliskim i Dalekim istokom, što predstavlja izazov za sve organe koji su uključeni u upravljanju granicom.

Krijumčarenje akcizne i druge robe predstavlja dodatni izazov, ne samo za Carinu, već i za druge organe koji imaju odgovornost na suzbijanju prekograničnog kriminala.

U terorističkim aktima mogu se koristiti nuklearni i radioaktivni materijali, posebno za izradu improvizovanog nuklearnog oružja, posebnog oružja za radiološko raspršivanje ili oružja za izloženost zračenju, sabotaze u objektu u kojem se koristi ili skladišti nuklearni ili radioaktivni materijal, ili sabotazu tokom transporta nuklearnog i radioaktivnog materijala. Kako je tzv. Balkanska ruta još uvijek relevantna i sa aspekta zloupotreba nuklearnog i radioaktivnog materijala, neophodno je **prevazići sve izazove i unaprijediti saradnju svih relevantnih organa.**

4.4. Glavni izazovi u oblasti granične kontrole

Pristupanjem Crne Gore Evropskoj uniji, granična, carinska, veterinarska i fitosanitarna kontrola obavljaće se u skladu sa pravilima ili direktnom primjenom pravila Evropske unije na vanjskim granicama Evropske unije, što predstavlja preuzimanje odgovornosti u graničnoj kontroli.

Prosječna stopa putnika i putnica u prekograničnom prometu u posljednjih pet godina (2020-2024) procijenjena je na **15.766.058 miliona** godišnje (za period 2020-2024 **63.064.235**), sa trendom rasta od oko **5-25 %**. Strani državljani i državljanke čine **78,49 %** ukupnih prelaza granice, dok crnogorski državljani i državljanke čine **21,51 %** ukupnog prometa putnika i putnica.

Najveći procenat ukupnih prelazaka granice je na crnogorsko-srpskoj državnoj granici **31%**, na crnogorsko-albanskoj državnoj granici **30%**, na crnogorsko-bosanskoj državnoj granici **21%** i na crnogorsko-hrvatskoj granici **18%**.

U poređenju sa prethodnim godinama, podaci pokazuju **povećanje broja putnika i putnica na kopnenim, vazdušnim i pomorskim graničnim prelazima**, što prati aktuelni trend povećanja mobilnosti na nivou Evropske unije.

Analiza rizika izvršena od strane relevantnih organa Evropske unije pokazuje **različite modalitete tehnika falsifikovanja otkrivenih putnih dokumenata** državljana i državljanke različitih zemalja, što nameće potrebu stalne edukacije u otkrivanju i suzbijanju ovih kriminalnih aktivnosti.

Imajući u vidu obim prometa koji je u značajnoj mjeri uslovljen velikim protokom u turističkoj sezoni i tokom praznika, potencijalni **izazov efikasnom upravljanju granicom predstavljaju pokušaji nezakonitog prelaska državne granice falsifikovanim putnim ispravama.**

4.5. Glavni izazovi u nadzoru državne granice

Nadzor državne granice je sastavni dio granične kontrole sa graničnim provjerama i veoma značajan segment djelokruga rada Granične policije.

Imajući u vidu konfiguraciju terena (*planinski vijenci, rijeke, putevi koji sijeku granicu*), tokove neregularnih **migranata i prekograničnog kriminala** na zelenoj i plavoj granici, u kontinuitetu se sprovodi pojačani nadzor najugroženijih pravaca pogodnih za nezakoniti prelazak državne granice u cilju **razvijanja operativnih i tehničkih rješenja za permanentni nadzor buduće spoljne granice EU**.

Političke i humanitarne krize u trećim zemljama, u prethodnom periodu, imale su za posljedicu raseljavanje velikog broja ljudi, u potrazi za međunarodnom zaštitom u zemljama Evropske unije.

Crnogorska morska granica biće, takođe, buduća spoljna granica Evropske unije i pravac neregularnih migracija mogao bi se preusmjeriti i na morski dio granice. Imajući u vidu navedene izazove, potrebna je međuinstitucionalna saradnja svih državnih organa koji imaju odgovornost na moru - Granične policije, Mornarice, Uprave pomorske sigurnosti i upravljanja lukama i Carine.

5. ANALIZA ZAINTERESOVANIH STRANA

Izradi Strategije IUG 2025-2028. godina prethodila je analiza koja je podrazumijevala prepoznavanje zainteresovanih strana koje treba uključiti u pripremu i sprovođenje ovog strateškog dokumenta. U tom smislu, Rješenjem ministra unutrašnjih poslova obrazovana je Međuresorska radna grupa za pripremu Strategije IUG 2025-2028. godina sa Akcionim planom za sprovođenje Strategije IUG za period 2025-2026. godina. Uključivanjem organa koji imaju nadležnosti u oblasti granice, omogućeno je postizanje širih konsultacija i konsenzusa, sagledavanjem dokumenta iz različitih perspektiva, poštovanjem principa međusobne saradnje i transparentnosti.

Najznačajniju ulogu u pripremi i sprovođenju Strategije IUG 2025-2028. godina, saglasno Zakonu o unutrašnjim poslovima i Uredbi o organizaciji i načinu rada državne uprave, ima Ministarstvo unutrašnjih poslova, kojima je propisano da, između ostalog, vrši poslove integrisanog upravljanja granicom, tekuće i investiciono održavanje objekata Ministarstva, graničnih prelaza i razvoj i održavanje informaciono-komunikacionih tehnologija i sistema tehničkog nadzora graničnih prelaza.

Granična policija ima primarnu ulogu u sprovođenju ove Strategije koja, u skladu sa Zakonom o graničnoj kontroli, vrši graničnu kontrolu, koja obuhvata nadzor državne granice, granične provjere i procjenu prijetnji za bezbjednost državne granice u cilju: obezbjeđenja državne granice; zaštite života i zdravlja ljudi i životne sredine; sprječavanja vršenja i otkrivanja krivičnih djela i prekršaja i pronalaženja i hvatanja njihovih učinilaca; sprječavanja neregularnih migracija i sprječavanja i otkrivanja drugih aktivnosti i radnji kojima se ugrožava bezbjednost državne granice, javni poredak i javno zdravlje. Koncept organizacije Granične policije usklađuje se sa operativnim potrebama i praksom u državama članicama Evropske unije. **Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva unutrašnjih poslova, između ostalih, obrazovane su organizacione jedinice - Odjeljenje za integrirano upravljanje granicom i Direktorat za finansijsko materijalne poslove- Odsjek za materijalne poslove i investicije,** odgovorni za sprovođenje Strategije integriranog upravljanja granicom i organizaciju i finansiranje investicionog i tekućeg održavanja objekata Ministarstva i graničnih prelaza.

Značajnu ulogu u sprovođenju Strategije IUG ima **i Uprava carina,** u skladu sa Zakonom o carinskoj službi i **Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove – Veterinarska inspekcija, Fitosanitarna inspekcija, kao i Zdravstveno – sanitarna inspekcija, saglasno zakonima iz ovih oblasti.** Složenost zadataka koji se obavljaju na granici, zahtijeva podršku drugih državnih organa i organa uprave u radu graničnih službi. **Da bi se uspostavio sistem IUG kompatibilan sa evropskim standardima, neophodno je obezbijediti saradnju sa Ministarstvom vanjskih poslova, Ministarstvom pravde, Ministarstvom odbrane, Ministarstvom saobraćaja, Ministarstvom pomorstva, Ministarstvom prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine, Ministarstvom ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, Upravom za nekretnine, Upravom pomorske sigurnosti i upravljanja lukama, Upravom za saobraćaj, Agencijom za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama i Agencijom za zaštitu životne sredine.**

U pripremi Strategije bila je od značaja i **saradnja sa nevladinim sektorom** u sprovođenju postupka javne rasprave i sa poslovnom zajednicom kroz realizaciju Programa transportnih olakšica. **Ključni međunarodni partneri u sprovođenju Strategije su Delegacija Evropske unije u Crnoj Gori, FRONTEX i IOM.**

Granične službe od implementacije Strategije IUG 2025-2028. godina, između ostalog, očekuju: **dalje usklađivanje sa EU standardima u oblasti granične kontrole i unapređenje operativnih kapaciteta, efikasniju saradnju državnih organa i saradnju sa međunarodnim organizacijama i susjednim državama, dalji razvoj IT-a i automatizacije u cilju efikasnijeg rada na granici i nastavak obuka i usavršavanja kadrova.**

Nevladine organizacije od implementacije Strategije IUG 2025-2028.godine, između ostalog, očekuju: unapređenje bezbjednosti i efikasniju kontrolu granica, zaštitu ljudskih prava migranata, obezbjeđenje transparentnosti i efikasniju međuresorsku saradnju državnih organa u ovoj oblasti, kako bi se upravljanje granicom i migracijama vršilo na pravičan i human način.

Implementacija Strategije IUG biće pod uticajem **zainteresovanih strana** koje imaju značajnu ulogu u oblikovanju, sprovođenju i praćenju ove Strategije: **Ministarstvo unutrašnjih poslova, Granična policija** i ostale granične službe, **Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava; susjedne države, EU i države Zapadnog Balkana, Evropska komisija i FRONTEX,IOM, UNHCR, INTERPOL, EUROPOL, NVO, lokalne samouprave, političke stranke i parlament, javnost i mediji.** Zainteresovane strane imaju različite, ali međusobno povezane interese u implementaciji ove Strategije. Njihov uticaj može uticati na sprovođenje mjera, uvažavajući činjenicu da je potrebno naći balans između potrebe za ostvarivanjem bezbjednosti granice i zaštite ljudskih prava, odnosno obezbjeđenjem otvorenih, ali bezbjednih granica

6. SWOT ANALIZA SISTEMA INTEGRISANOG UPRAVLJANJA GRANICOM

SWOT analiza (eng. Strengths- Snage, Weaknesses- Slabosti, Opportunities- Prilike, Threats- Prijetnje) ukazuje da, Crna Gora ima određene snage i mogućnosti koje su u funkciji unapređenja sistema integrisanog upravljanja granicom, ali se suočava sa značajnim izazovima i prijetnjama koje treba rješavati kroz strateško planiranje i sprovođenje Strategije IUG.

Nakon osvrta na zakonodavni i institucionalni okvir od značaja za sprovođenje Strategije IUG 2025-2028.godina i analize uključenih strana, u nastavku je dat tabelarni prikaz ograničenja i mogućnosti za razvoj sistema IUG.

Snage	Slabosti
<ul style="list-style-type: none"> • Administrativni kapaciteti; • Tehnička opremljenost; • Dobra komunikacija zainteresovanih strana koji učestvuju u sistemu IUG u smislu koordinacije i sinhronizacije aktivnosti nadležnih organa; • U najvećoj mjeri usaglašen pravni i institucionalni okvir sa evropskim standardima u oblasti integrisanog upravljanja granicom 	<ul style="list-style-type: none"> • Hronični nedostatak resursa (ljudskih, tehničkih) u Graničnoj policiji i svim drugim službama na graničnim prelazima; • Nedovoljno odnosno minimalno izdvajanje budžetskih sredstava za osnovne zakonom propisane poslove, kao i za sprovođenje drugih aktivnosti predviđenih Strategijom integrisanog upravljanja granicom; • Zastarjela infrastruktura i limitirana sredstva za izgradnju nove ili unapređenje postojeće granične infrastrukture • Zastarjelost ili nepostojanje dijela opreme uslijed nedovoljnog izdvajanja budžetskih sredstava, čime je onemogućeno praćenje ubrzanog tehnološkog razvoja, posebno u oblasti informacionih tehnologija (IT)
Mogućnosti	Prijetnje
<ul style="list-style-type: none"> • Pristup IPA programima i međunarodnim fondovima; • Finansijska i ekspertska podrška međunarodnih partnera; • Sticanje iskustva iz pregovaračkog procesa sa EU 	<ul style="list-style-type: none"> • Neregularne migracije; • Prekogrančni kriminal; • Neadekvatni kapaciteti za prihvatanje stranaca i strankinja i tražilaca i tražiteljki azila; • Period do pristupanja EU i kasnija nemogućnost korišćenja EU fondova uz nedostatak nacionalnih sredstava

7. KLJUČNI PROBLEMI, UZROCI I RJEŠENJA

PROBLEMI	UZROCI PROBLEMA	RJEŠENJA
<ul style="list-style-type: none"> • Nedovoljno efikasan sistem granične kontrole –granične provjere na graničnim prelazima i nadzor - obezbjeđenje državne granice; 	<ul style="list-style-type: none"> •Nedovoljan broj službenika i službenica svih graničnih službi i neadekvatan IT sistem; •Neadekvatni IT sistemi svih službi uz neadekvatnu: IT infrastrukturu: mreža, računari i druga potrebna sredstva, nestabilan internet protok koji onemogućava pristup i normalan rad u EU i drugim informacionim sistemima; ne postojanje odgovarajuće propisane i potrebne infrastrukture (radni prostor, prostor za higijenu, optički internet, parking mjesta za kamione za pregled, rampe/platforme za pregled, komore za hlađenje i zamrzavanje, odgovarajuće osvjetljenje, kancelarije i druge potrebne prostore i prostorije za veterinarsku i fitosanitarnu kontrolu za obavljanje poslova na graničnim prelazima 	<ul style="list-style-type: none"> • Planovi zapošljavanja novih službenika i službenica svih nadležnih službi kao i veterinarskih i fitosanitarnih inspektora • Razvoj tehnoloških i ljudskih kapaciteta •Dalji razvoj IT sistema u cilju ubrzanja graničnih provjera
<ul style="list-style-type: none"> • Postoji prostor za unapređenje međusobne saradnje organa nadležnih za kontrolu mora i nadzora državne granice; 	<ul style="list-style-type: none"> •Neadekvatna usaglašenost razvijenih sistema Uprave policije, Mornarice Vojske Crne Gore i Uprave pomorske sigurnosti; 	<ul style="list-style-type: none"> •Unapređenje integrisanog sistema kontrole mora i državne granice u razmjeni informacija i situacione slike u realnom vremenu;
<ul style="list-style-type: none"> • Nedovoljno efikasna saradnja između Uprave policije i Uprave carina; 	<ul style="list-style-type: none"> • Neadekvatan nivo međusobne saradnje; 	<ul style="list-style-type: none"> • Sveobuhvatnom analizom rizika i zajedničkim postupanjem umanjiti potencijalne rizike posebno u dijelu prekograničnog kriminala;
<ul style="list-style-type: none"> • Nedovoljno efikasna saradnja između Uprave carina i Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove 	<ul style="list-style-type: none"> •Neadekvatan nivo međusobne saradnje 	
<ul style="list-style-type: none"> •Neadekvatna međuinstitucionalna saradnja subjekata sistema IUG; 	<ul style="list-style-type: none"> • Neredovno održavanje sastanaka i neblagovremena 	<ul style="list-style-type: none"> • Dalji razvoj međuinstitucionalne saradnje Uprave policije, Uprave carina i Uprave za bezbjednost

<ul style="list-style-type: none"> • Neefikasna borba protiv neregularnih migracija; • Nepostojanje odgovarajućih projekata za predlaganje evropskim i međunarodnim partnerima koji bi se mogli finansirati iz relevantnih evropskih i međunarodnih fondova; • Nedovoljan nivo obučenosti službenika i službenica za obavljanje poslova granične kontrole. 	<p>razmjena informacija u okviru međuinstitucionalne saradnje;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nedovoljan broj službenika i službenica i neadekvatna opremljenost; • Nedovoljni kapaciteti za pripremu adekvatnih projekata; • Neadekvatna kadrovska popunjenost 	<p>hrane, veterinu i fitosanitarne poslove u prekograničnom prometu, borbi protiv prekograničnog kriminala i zaštiti života i zdravlja ljudi i imovine organizovanjem redovnih zajedničkih sastanaka, usklađivanjem sistema razmjene informacija, koordinacijom aktivnosti i relevantnim obukama u ovoj oblasti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Međunarodnom saradnjom, analizom rizika i adekvatnim reagovanjem suzbijati neregularne migracije; realizovati obuke, zapošljavanje novih kadrova i efikasnije raspoređivati resurse • Unapređenje mehanizma solidarnosti predlaganjem projekata od zajedničkog značaja, povećanjem budžeta za obuke, zapošljavanjem novih stručnjaka u ovoj oblasti i korišćenjem evropskih i međunarodnih fondova za obuku i infrastrukturne projekte • Obukama unaprijediti kompetencije profesionalnih službenika i službenica
---	--	---

8. USAGLAŠENOST KONCEPTA INTEGRISANOG UPRAVLJANJA GRANICOM CRNE GORE SA KONCEPTOM INTEGRISANOG UPRAVLJANJA GRANICOM EVROPSKE UNIJE

Koncept integrisanog upravljanja granicom Crne Gore u mogućoj mjeri je u skladu sa Konceptom integrisanog upravljanja granicom Evropske unije, jer Crna Gora nije članica EU i ne može u potpunosti primijeniti mjere koje se odnose na zemlje članice.

¹ Koncept IUG EU zasnovan je odredbi člana 3 Uredbe o evropskoj graničnoj straži (EU) 2019/1896. U skladu sa tim članom evropsko IUG sastoji se od 15 elemenata.

² Saglasno Uredbi EU 2024/1717 Evropskog Parlamenta i Savjeta, od 13. juna 2024. godine, o izmjeni Uredbe (EU) 2016/399 o Zakoniku Unije o pravilima koja regulišu kretanje lica preko granica (Zakonik o šengenskim granicama), nadzor državne granice obuhvata: graničnu kontrolu lica na graničnim prelazima, njihovih prevoznih sredstava i predmeta koje posjeduju, zaštitu državne granice između graničnih prelaza i graničnih prelaza izvan radnog vremena kako bi se spriječilo da lica izbjegnu graničnu kontrolu.

Cilj politike EU u području upravljanja vanjskim granicama je razvoj i sprovođenje evropskog integrisanog upravljanja granicama na nacionalnim nivoima, osnove slobodnog kretanja lica unutar Unije, što predstavlja temelj slobode, bezbjednosti i pravde.

maloljetnika bez pratnje, za identifikaciju lica kojima je potrebna međunarodna zaštita, ili imaju namjeru da se prijave za takvu zaštitu, davanje informacija tim licima i upućivanje takvih lica.	tokom operacije nadzora granice na moru.		graničnu i obalsku stražu (u daljem tekstu Frontex), uključujući podršku koju koordinira Frontex.	postojećih alata za razmjenu informacija, i uključujući, gdje je prikladno, i saradnju sa nacionalnim tijelima zaduženim za zaštitu osnovnih prava.		
---	--	--	---	---	--	--

Tehničke i operativne mjere unutar Šengenskog prostora	Vraćanje državljana trećih država	Upotreba najsavremenijih tehnologija uključujući velike informacione sisteme	Mehanizmi za kontrolu kvaliteta, uključujući evaluaciju šengenske pravne tekovine procjene ranjivosti i nacionalni mehanizmi	Mehanizmi solidarnosti, uključujući finansiranje Unije.	Osnovna prava	Obrazovanje i osposobljavanje	Istraživanja i inovacije
Tehničke i operativne mjere unutar šengenskog prostora koje se odnose na graničnu kontrolu i koje su osmišljene za rješavanje ilegalnih migracija i za efikasniju borbu protiv prekograničnog kriminala.	Vraćanje državljana trećih država koji su predmet odluka o vraćanju koje donosi država članica.	Upotreba najsavremenije tehnologije uključujući velike informacione sisteme	Mehanizam kontrole kvaliteta, posebno mehanizam šengenske evaluacije, procjena ranjivosti i mogući nacionalni mehanizmi, kako bi se obezbijedila implementacija prava Unije u oblasti upravljanja granicom.				

Četvoroslojni model kontrole pristupa u okviru IUG predstavlja ključni element i sastoji se od četiri sloja – filtera kontrole i čini skup komplementarnih mjera

**KONCEPT INTEGRISANOG UPRAVLJANJA
GRANICOM CRNE GORE**

<p>Granična kontrola</p> <ul style="list-style-type: none"> •Granična kontrola •Unapređenje graničnih provjera u skladu sa pravilima EU kojima se uređuje kretanje lica preko granica •Razvoj Sistema nadzora državne granice •Mjere za sprečavanje i otkrivanje prekograničnog kriminala, posebno krijumčarenja migranata, trgovine ljudima i terorizma •Mjere prema strancima koji traže međunarodnu zaštitu •Izgradnja granične infrastrukture •Postupanja u slučaju vanrednih događaja na granici •Dalji razvoj IT sistema za efikasniju graničnu kontrolu 	<p>Traganje i spašavanje na moru</p> <p>integriranim sistemom kontrole, nadzora i zaštite mora, u skladu sa Uredbom (EU) broj 656/2014 i međunarodnim pravom, u situacijama koje mogu nastati tokom aktivnosti nadzora – zaštite državne granice na moru</p>	<p>Analiza rizika i prijetnji koje mogu imati uticaja na funkcionisanje i bezbjednost spoljnih granica</p>	<p>Razmjena informacija i saradnja sa FRONTEX-om (Agencijom), posebno u područjima obuhvaćenim Uredbom o evropskoj graničnoj i obalskoj straži, uključujući podršku koju koordinira FRONTEX</p>	<p>Međuresorska saradnja između organa koji imaju nadležnost na granici:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Usklađivanje rada, koordinacija i sinhronizacija aktivnosti graničnih službi u sprovođenju graničnih procedura •Unapređenje carinske kontrole; •Unapređenje inspeksijske kontrole •Dali razvoj saradnje između Granične policije i Carine; •Unapređenje saradnje sa ministarstvima, civilnim organizacijama, nevladinim organizacijama, kompanijama i organizacijama koje se bave zaštitom žrtava trgovine ljudima 	<p>Saradnja sa relevantnim institucijama, tijelima, biroima i agencijama EU</p> <p>Saradnja sa tijelima, biroima i agencijama EU u oblastima obuhvaćenim Uredbom o Evropskoj graničnoj i obalskoj straži, uključujući i redovnu razmjenu informacija.</p>	<p>Međunarodna saradnja sa trećim zemljama, sa posebnim naglaskom na susjedne države u rješavanju graničnih pitanja (sporazumi o državnoj granici, graničnim prelazima i pograničnom saobraćaju) i državama koje su analizom rizika prepoznate kao zemlje porijekla i tranzita neregularnih migracija.</p>
---	---	---	--	---	--	---

<p>Pripreme za preduzimanje mjera u šengenskom prostoru, koje se odnose na graničnu kontrolu od značaja za</p>	<p>Vraćanje stranih državljana sa fokusom na državljane trećih država, koji su</p>	<p>Upotreba najsavremenijih tehnologija, uključujući i velike informacione sisteme</p>	<p>Mehanizmi za kontrolu kvaliteta, uključujući i evaluaciju šengenske pravne tekovine, procjene</p>	<p>Mehanizmi solidarnosti, uključujući finansiranje Unije</p>	<p>Osnovna prava</p>	<p>Obrazovanje i osposobljavanje</p>	<p>Istraživanja i inovacije</p>
---	---	---	---	--	-----------------------------	---	--

rješavanje neregularnih migracija i za suzbijanje i otkrivanje prekograničnog kriminala	obuhvaćeni odlukama o vraćanju		ranjivosti i nacionalni mehanizmi, kako bi se obezbijedilo sprovođenje propisa Unije u području upravljanja granicom.				
---	--------------------------------	--	---	--	--	--	--

Koncept IUG Crne Gore zasnovan je na konceptu IUG EU, kako bi bio funkcionalan i interoperabilan sa evropskim IUG. Pored elemenata koncepta IUG EU utvrđenih članom 3 Uredbe (EU) 2019/1896 o evropskoj graničnoj i obalskoj straži, nova Strategija IUG Crne Gore, sadrži i sljedeće elemente: četvoroslojni model kontrole pristupa, izgradnja granične infrastrukture, ŠIS i SIRENE, Vizni informacioni sistem i saradnja sa susjednim državama u rješavanju graničnih bilateralnih pitanja, zbog potrebe permanentnog rješavanja i unapređenja ovih elemenata do pristupanja Crne Gore EU.

9. KLJUČNE AKTIVNOSTI NA SPROVOĐENJU OPERATIVNIH CILJEVA STRATEGIJE INTEGRISANOG UPRAVLJANJA GRANICOM

Ovim konceptom IUG Crna Gora nastavlja dalje usklađivanje sa novim konceptom IUG EU.

Utvrđeno je 15 operativnih cijeva/elemanata koji prate Koncept IUG EU. Operativni ciljevi se razrađuju kroz mjere i aktivnosti u Akcionom planu za sprovođenje Strategije IUG za period 2025-2026. godina.

Za svih 15 operativnih ciljeva/elemanata Koncepta IUG određene su ključne mjere koje su detaljno razrađene u pratećem Akcionom planu.

U cilju operacionalizacije Strategije, odnosno ostvarivanja strateških i operativnih ciljeva Strategije, planirana je 31 ključna i 187 mjera i aktivnosti.

9.1. Granična kontrola

9.1.1. Granična kontrola - granične provjere i nadzor državne granice

U okviru **granične kontrole**, jednog od elemenata koncepta IUG Crne Gore, obuhvaćena su sva relevantna pitanja koja su povezana sa ovom komponentom: mjere za olakšavanje zakonitog prelaska granice, mjere za prevenciju i otkrivanje i sprečavanje prekograničnog kriminala, posebno krijumčarenja migranata, trgovine ljudima i terorizma, sprječavanje i otkrivanje terorista i drugih prijetnji nacionalnoj bezbjednosti, mehanizmi i procedure za identifikaciju ugroženih lica i maloljetnika bez pratnje, te za identifikaciju stranaca koji traže međunarodnu zaštitu i imaju namjeru da se prijave za takvu zaštitu, izgradnja granične infrastrukture u cilju efikasne

granične kontrole, plan postupanja u slučaju vanrednih događaja na granici i dalji razvoj IT sistema za unapređenje granične kontrole.

Osnovni principi efikasnog upravljanja granicom su otvorene granice za kretanje lica i promet roba i zatvorene granice za kriminalne aktivnosti kojima se ugrožava bezbjednost, što podrazumijeva da se u graničnim provjerama mora održavati ravnoteža između nesmetanog odvijanja saobraćaja i potrebe obezbjeđenja sigurnosti države i građana.

U cilju efikasnijeg vršenja granične kontrole, odnosno graničnih provjera i nadzora državne granice, aktivnosti će se usmjeriti na unapređenje administrativnih kapaciteta svih službi uključenih u integrisano upravljanje granicom, jačanje operativnih i tehničkih kapaciteta, nastavak izgradnje, modernizacije i održavanja granične infrastrukture i unapređenje informacionih sistema.

Prilikom sprovođenja graničnih provjera u nacionalnom zakonodavstvu transponovane su i odredbe **Direktive (EU) 2016/681 o podacima iz evidencije o putnicima (PNR)** u cilju sprečavanja, otkrivanja i istrage krivičnih djela terorizma i teških krivičnih djela. Uspostavljen je API i PNR sistem.

Prioritet prilikom obavljanja granične kontrole je sprovođenje efikasne kontrole, omogućavanje bržeg protoka putnika i roba preko graničnih prelaza, uz istovremeno jačanje bezbjednosti državne granice.

Elektronski nadzor državne granice

Uredbom (EU) 2019/1896 preporučuje se državama članicama da osnuju nacionalne koordinacione centre radi poboljšanja razmjene informacija i saradnje između država članica i Agencije za graničnu i obalsku stražu (FRONTEX) u zaštiti državnih granica i sprovođenju graničnih kontrola. Za efikasno funkcionisanje Evropskog sistema nadzora granice (EUROSUR-

a) ključno je da sva nacionalna tijela nadležna za zaštitu vanjskih granica sarađuju posredstvom koordinacionih centara. **Ministarstvo unutrašnjih poslova posebnu pažnju posvećuje razvoju Koordinacionog centra u okviru Uprave policije - Sektora granične policije.**

Svijest o situaciji upravljanja granicom će se razvijati mrežom nacionalnog i regionalnih koordinacionih centara Granične policije u skladu sa EUROSUR-om, koja je ključna za preventivne i operativne aktivnosti, za prikupljanje, analizu i korišćenje podataka u sprovođenju aktivnosti zaštite državne granice.

Cilj daljeg razvoja sistema za nadzor državne granice i održavanja nivoa bezbjednosti je dalji razvoj Koordinacionog centra i regionalnih centara, razvijanje sposobnosti angažovanja patrola, nabavka sofisticirane opreme, prikupljanje, obrada, analiza stanja i adekvatno reagovanje u nadzoru državne granice.

U cilju efikasne kontrole **kopnene granice**, sprovodi se efikasna kontrola putnika i roba na svim graničnim prelazima. Funkcionalnom podjelom rada između Granične policije, Carine i inspeksijskih službi obezbjeđuje se usklađena kontrola u skladu sa nadležnostima, efikasnim i djelotvornim korišćenjem ljudskih i tehničkih resursa. **Na zajedničkim graničnim prelazima vrši se zajednička policijska, carinska i inspeksijska kontrola, principom jednog zaustavljanja.**

U cilju efikasne kontrole **morske granice**, za potrebe najave dolaska brodova u luke Crne Gore, od 27. avgusta 2024. godine, operativan je **softverski sistem elektronske najave** pod nazivom Jedinstveni nacionalni prozor u pomorstvu (**National Maritime Single Window**), kojim upravlja Uprava pomorske sigurnosti i upravljanja lukama (UPSUL). Takođe, za obavljanje graničnih provjera u lukama koristi se i **jedinstveni sistem izdavanja vinjeta** stranim jahtama i čamcima, čime se omogućava efikasna kontrola svih plovila koja dolaze u Crnu Goru.

Vazдушna granica zahtijeva posebnu pažnju zbog visoke frekvencije putničkog saobraćaja. Ključnu ulogu imaju napredni sistemi za praćenje i kontrolu putnika putem **API i PNR sistema**, koji omogućavaju pravovremenu detekciju potencijalnih prijetnji, uključujući terorizam i druge kriminalne aktivnosti.

Kontinuirani razvoj administrativnih kapaciteta svih institucija uključenih u graničnu kontrolu od značaja je za efikasno upravljanje. To uključuje jačanje operativnih i tehničkih kapaciteta svih nadležnih službi i unapređenje informacionih sistema.

U cilju efikasnijeg nadzora granica, nastaviće se razvoj, modernizacija i održavanje granične infrastrukture, uključujući savremene tehničke resurse za nadzor.

U skladu sa preporukama Evropske unije (EU) iz Uredbe (EU) 2019/1896, nastaviće se razvoj Koordinacionog centra Granične policije, u cilju efikasnijeg prikupljanja, analize i upotrebe podataka.

U narednom periodu nastaviće se aktivnosti na: permanentnom **usklađivanju zakonodavstva sa evropskim pravnim okvirom na području granične kontrole; razvoju i implementaciji novih informaciono-komunikacionih sistema** u cilju unapređenja granične kontrole (EES, ETIAS, VIS, EURODAC, SIS i ECRIS-TCN); **obezbjeđenju adekvatne granične**

infrastrukture; nabavka specijalizovane tehničke opreme za efikasno vršenje graničnih provjera i nadzora državne granice jačanje administrativnih kapaciteta Granične policije, Carine i inspeksijskih službi na graničnim prelazima; jačanje kapaciteta Granične policije za obavljanje nadzora državne granice i korišćenje najsavremenijih tehnologija za nadzor granice, uključujući i dubinske provjere; uspostavljanje EUROSUR-a (uspostavljanje slike stanja i jačanja sposobnosti reagovanja).

9.1.2. Prevencija i otkrivanje prekograničnog kriminala, posebno krijumčarenja migranata, trgovine ljudima i terorizma

Evropsko integrisano upravljanje granicom ključno je za unapređenje upravljanja migracijama.

Neregularne migracije su jedna od glavnih bezbjednosnih prijetnji, jer je Crna Gora, najvećim dijelom, tranzitna zemlja za većinu neregularnih migranata koji putuju do drugih zemalja-odredišta, preko takozvane Zapadnobalkanske rute. Ova činjenica će biti ključna u **kreiranju situacione slike, razmjeni informacija i sprječavanju i otkrivanju neregularnih migracija.**

Poboljšan je doprinos Granične policije u borbi protiv prekograničnog kriminala, imajući u vidu da je 21. jula 2023. godine, **Ministarstvo unutrašnjih poslova donijelo Instrukciju o zajedničkom postupanju unutrašnjih organizacionih jedinica Uprave policije u oblasti suzbijanja i otkrivanja prekograničnog kriminala**, kojom je obezbijedena **značajnija uloga Granične policije u suzbijaju ovog vida kriminaliteta.**³

Osnove **zajedničkog rada Sektora granične policije** sa Sektorom za borbu protiv kriminala i Sektorom policije opšte nadležnosti su u sprovođenju zajedničkih akcija, izviđaja i istrage, između ostalog, prikupljanjem potrebnih obavještenja od građana, primjenom poligrafskog testiranja, vršenjem antiterorističkog pregleda, ograničenjem kretanja, vršenjem potrebnog pregleda prevoznih sredstava, putnika i prtljaga, raspisivanjem potrage za licima i stvarima za kojima se traga, kao i preduzimanje i drugih potrebnih mjera i radnji u skladu sa Zakonom.

Saradnja sa Upravom carina se odvija na svakodnevnom nivou, posebno u dijelu razmjene informacija i suzbijanja svih vidova prekograničnog kriminala.

Uveden je sistem sačinjavanja, vrednovanja, dostavljanja **operativnih informacija INFOSTREAM, po modelu 4x4**. Ukupan broj operativnih informacija koje se dostavljaju Sektoru za borbu protiv kriminala na godišnjem nivou iznosi oko 1500 informacija.

Imajući u vidu stalno mijenjanje modaliteta kriminalnih aktivnosti i potrebu stalnog usavršavanja na suzbijanju i otkrivanju prekograničnog kriminala, preduzeće se mjere na **unapređenju prekogranične policijske i carinske saradnje**; jačanju saradnji između graničnih službi - Granične policije, Carine i inspeksijskih službi u borbi protiv krijumčarenja i falsifikata;

³ Instrukcijom je propisan zajednički rad Sektora granične policije (SGP) i Sektora za borbu protiv kriminala (SBPK-a) u sprečavanju i otkrivanju prekograničnog kriminala.

suzbijanju krijumčarenja droga i oružja; prevenciji trgovine ljudima i krijumčarenja neregularnih migranata i na sprečavanju terorizma.

Posebna pažnja će se posvetiti graničnim provjerama na aerodromskim graničnim prelazima, mjerama za sprečavanje nezakonitih aktivnosti u vazdušnom saobraćaju, s obzirom na aktivnosti bespilotnih letilica i druge nezakonite aktivnosti duž vazdušne granice.

Prioritetne aktivnosti u narednom periodu će biti na: jačanju kapaciteta na suzbijanju i otkrivanju svih oblika prekograničnog kriminala na državnom i međunarodnom nivou; unapređenju rada zajedničkih istražnih timova Policije i Carine; jačanju kadrovskih i administrativnih kapaciteta i tehničke opremljenosti i unapređenje razmjene informacija između graničnih službi na suzbijanju i otkrivanju svih oblika prekograničnog kriminala.

Iako su do sada preduzete značajne mjere u borbi protiv prekograničnog kriminala, izražena je potreba za jasnijim definisanjem strateških prioritetnih aktivnosti na nacionalnom nivou: **jačanje kapaciteta za otkrivanje falsifikovanih dokumenata; unapređenje koordinacije između graničnih službi i drugih relevantnih tijela; razvoj zajedničkih istražnih timova između Policije i Carine; sprovođenje obuka i modernizacija opreme.**

9.1.3. Mehanizmi i procedure za identifikaciju ranjivih lica i maloljetnika bez pratnje, te za identifikaciju stranaca koji traže međunarodnu zaštitu i imaju namjeru da se prijave za takvu zaštitu

U vršenju granične kontrole, posebna pažnja se posvećuje **ranjivim kategorijama, maloljetnim licima bez pratnje, licima za koja se može posumnjati da su žrtve nasilja ili trgovine ljudima**, te za identifikaciju lica kojima je potrebna međunarodna zaštita i imaju namjeru da se prijave za takvu zaštitu. Svim strancima koji traže međunarodnu zaštitu, osigurava se brz i **efikasan pristup institutu međunarodne zaštite.**

Stranci koji traže međunarodnu zaštitu, u skladu sa odredbama Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca, imaju pravo na besplatnu pravnu pomoć, kao i na sudsku zaštitu, odnosno pravo na podnošenje tužbe Upravnom sudu, protiv odluka donesenih u prvostepenom postupku.

Oblast međunarodne zaštite iziskuje blisku saradnju između nadležnih organizacionih jedinica Uprave policije – Sektora granične policije i Direktorata za upravne poslove, državljanstvo i strance. Direkcija za azil je nadležna za postupak po zahtjevu za međunarodnu zaštitu, koja se sprovodi u skladu sa međunarodnim i nacionalnim propisima iz ove oblasti, a lica kojima nije odobrena međunarodna zaštita vraćaju se na efikasan i human način, u cilju poboljšanja situacione slike tražilaca azila. Planirano je unapređenje procedura i kapaciteta u ovoj oblasti.

Potrebno je ojačati kapacitete za **prepoznavanje lica koja imaju pravo na međunarodnu zaštitu**, kojima je potrebna pravna pomoć, kao i za efikasno vraćanje lica koja ne ispunjavaju uslove za međunarodnu zaštitu. Prioritet je obuka službenika, posebno granične policije i drugih

relevantnih organa, kako bi se unaprijedio postupak prepoznavanja i tretman ranjivih lica, uključujući maloljetnike bez pratnje, žrtve trgovine ljudima, žrtve nasilja i lica sa specifičnim potrebama.

Skrining proces koji se primjenjuje za identifikaciju osoba koje traže međunarodnu zaštitu jasno je definisan u skladu sa zakonodavstvom. Ovaj postupak uključuje procjenu svih relevantnih informacija, kako bi se utvrdilo da li stranac ima pravo na međunarodnu zaštitu, te da li postoji osnovana sumnja da se radi o licu koje je žrtva trgovine ljudima, nasilja ili drugih oblika eksploatacije. Prepoznavanje tih lica i pravovremeno uputstvo za podnošenje zahtjeva za azil od značaja je za ubrzanje cjelokupnog procesa.

Prioritetne aktivnosti u cilju unapređenja stanja u ovoj oblasti: obuka službenika o postupanju prema licima kojima je potrebna međunarodna zaštita; jačanje kapaciteta za identifikaciju ranjivih lica i maloljetnika bez pratnje kojima je potrebna međunarodna zaštita ili imaju namjeru da zatraže ovaj vid zaštite; jačanje saradnje sa drugim nadležnim organima u ovoj oblasti.

9.1.4. Izgradnja granične infrastrukture u cilju efikasne granične kontrole

Ministarstvo unutrašnjih poslova **permanentno** preduzima aktivnosti na **izgradnji**, rekonstrukciji, adaptaciji i opremanju **graničnih prelaza**, imajući u vidu da **konstantan trend povećanja prometa** na graničnim prelazima zahtijeva adekvatno unapređenje granične infrastrukture. Aktivnosti se preduzimaju kako bi se omogućilo bezbjedno vršenje granične kontrole, u skladu sa standardima i uslovima. Postignut je vidan napredak u pogledu uređenosti i opremljenosti, ali nijesu na svim graničnim prelazima ispunjeni kriterijumi u skladu sa Uredbom o standardima i uslovima koje moraju ispunjavati granični prelazi, kao i u skladu sa Katalogom preporuka i najbolje prakse EU u ovoj oblasti.

Model Zajedničkog graničnog prelaza između Crne Gore i Bosne i Hercegovine – Zajednički granični prelaz Vračenovići (Crna Gora)-Deleuša (Bosna i Hercegovina), u Vračenovićima na teritoriji Crne Gore

Instaliranjem video nadzora sa očitavanjem registarskih tablica na graničnim prelazima unaprijeđen je sistem granične kontrole, čime se skraćuje vrijeme zadržavanja na graničnim prelazima, a instalirana oprema će u znatnoj mjeri ubrzati granične provjere na graničnim prelazima.

Planirane su značajne aktivnosti na izgradnji i rekonstrukciji granične infrastrukture u cilju efikasnijeg vršenja granične kontrole.

Prioritetne aktivnosti u cilju unapređenja stanja u ovoj oblasti: permanentno preduzimati aktivnosti na unapređenju granične infrastrukture, u skladu sa Uredbom o standardima i uslovima koje moraju ispunjavati granični prelazi, kao i u skladu sa Katalogom preporuka i najbolje prakse EU u ovoj oblasti; dodatno unapređivati sistem granične kontrole u cilju ubrzanja graničnih provjera na graničnim prelazima.

9.1.5. Planovi za postupanje u slučaju vanrednih događaja na granici

Crna Gora ima razvijen Plan postupanja u vanrednim događajima na granici koji je sačinjen sa preuzimanjem nadležnosti obezbjeđenja državne granice.

U cilju povećanja kapaciteta za odgovor na izazove u oblasti granične kontrole, kontinuirano se ažurira Plan postupanja u slučaju vanrednih događaja, a prije svega za adekvatno reagovanje u slučaju većeg priliva migranata. Plan se ažurira na osnovu analize rizika, prepoznavanjem mogućih zemalja porijekla i tranzita migracionih tokova.

9.1.6. Razvoj IT Sistema i nabavka računarske i specijalizovane opreme za unapređenje granične kontrole

Korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija predstavlja jedan od osnovnih uslova za uspješno i efikasno vršenje granične kontrole. Dostupnost informacionih usluga, mogućnost elektronske razmjene i obrade podataka, vođenje svih oblika statistike u vezi sa vršenjem granične kontrole doprinosi unapređenju efikasnosti, uštedi vremena i odgovornosti graničnih službi.

Značajno mjesto u okviru realizacije tih aktivnosti predstavlja izgradnja savremenog Informacionog Sistema (IT), shodno potrebama IT infrastrukture graničnih službi, koji mora odgovoriti prepoznatim potrebama, koji posjeduje i instrumente koji će omogućavati njegov dalji razvoj, u smislu nadogradnje postojećeg okvira u skladu sa budućim potrebama korisnika. Pored toga, neophodno je dodatno permanentno opremanje savremenom tehničkom opremom službenika Granične policije za vršenje granične kontrole u cilju unapređenja kvaliteta rada i kako bi se nadomjestili kadrovski nedostaci.

U cilju optimalne upotrebe opreme za unapređenje granične kontrole neophodno je u kontinuitetu realizovati adekvatne obuke i blagovremeno obnavljati opremu za suzbijanje prekograničnog kriminala.

Takođe, za uspješno vršenje granične kontrole neophodan je dalji razvoj IT sistema na nacionalnom i na međunarodnom nivou, u cilju postizanja interkonektivnosti i interoperabilosti.

9.2. Traganja i spašavanja na moru integrisanim sistemom kontrole, nadzora i zaštite mora, u skladu sa Uredbom (EU) broj 656/2014 i međunarodnim pravom, u situacijama koje mogu nastati tokom aktivnosti nadzora – zaštite državne granice na moru

Uredba (EU) 2019/1896 od 13. novembra 2019. godine propisuje, da se na nacionalnom nivou može koordinacijom organa obezbijediti pomorska bezbjednost, nadzor državne granice, zaštita, traganje i spašavanje na moru u cilju ekonomičnosti i racionalnosti.

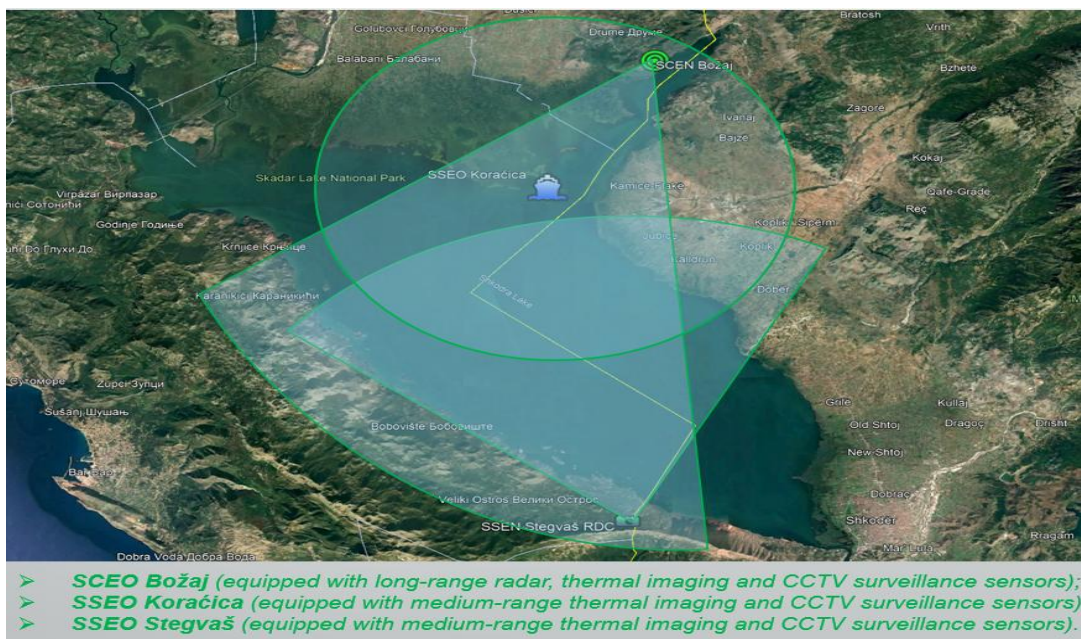
Sporazumom između Ministarstva unutrašnjih poslova, Ministarstva odbrane i Ministarstva saobraćaja i pomorstva, 01. 04. 2015. godine, o međusobnoj saradnji u oblastima sigurnosti i bezbjednosti pomorske plovidbe, integrisanog sistema kontrole, nadzora i zaštite mora i granične kontrole, definisano je usklađivanje rada, povećanje efikasnosti, zajednička analiza rizika, pružanje stručne i tehničke pomoći, razmjena podataka, informaciono-telekomunikaciono povezivanje i **osnivanje Zajedničkog operativnog tima predstavnika Sektora granične policije, Mornarice i Uprave pomorske sigurnosti i upravljanja lukama.** Zajednički operativni tim funkcioniše u punom kapacitetu od potpisivanja ovog Sporazuma.

Patrolni brodovi Granične policije

Vizija nadogradnje sistema elektronskog osmatranja državne granice na Jadranskom moru

Vizija nadogradnje sistema elektronskog osmatranja državne granice na Skadarskom jezeru

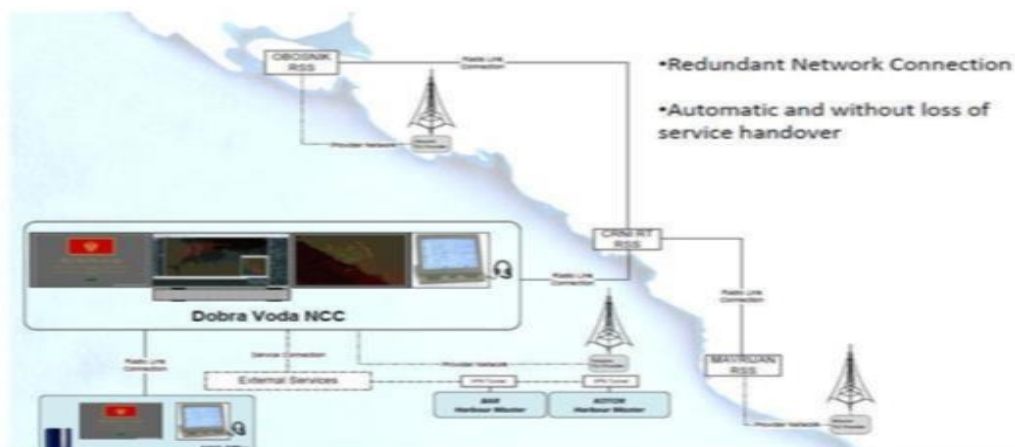
Potpisani su i aneksi ovog Sporazuma, o načinu uvezivanja sistema za prikupljanje i razmjenu podataka i informaciono-telekomunikaciono povezivanje, o međusobnoj razmjeni podataka i o raspoloživoj opremi i kadrovskim kapacitetima, nakon čega se pristupilo uvezivanju sa ciljem obezbjeđenja integrisanog sistema kontrole na moru. Morsko područje se pokriva kamerama i radarima, a slika situacije se prikuplja, analizira i koristi u planiranju preventivnih i operativnih aktivnosti ovih organa, saglasno njihovim nadležnostima.

Patrolni brod Mornarice

Organizovanje i obavljanje akcija traganja i spašavanja na moru, u nadležnosti je **Uprave pomorske sigurnosti i upavljanja lukama**. **Operacije traganja i spašavanja na moru** podrazumijevaju sprovođenje aktivnosti u skladu sa Uredbom (EU) br. 656/2014 Evropskog Parlamenta i Vijeća o utvrđivanju **pravila za nadzor vanjskih granica na moru**, od 15. maja 2014. godine, u kontekstu operativne saradnje kojom koordinira Agencija za graničnu i obalsku stražu (FRONTEX) i međunarodnim pravom, do kojih može doći tokom operacija zaštite državne granice na moru.

Uprava pomorske sigurnosti i upavljanja lukama ima opredijeljena sredstva iz IPA II za **unapređenje postojećeg** Informacionog sistema za praćenje saobraćaja plovila (**VTMIS**). U narednom periodu, uzimajući u obzir preporuke Evropske komisije, unapređivaće se i pouzdan sistem nadzora granice i traganja i spašavanja na moru. Poseban akcenat biće stavljen na **razvoj mehanizama koordinacije za SAR operacije**, uz **uvodenje zajedničkih vježbi i razmjenu dobrih praksi** među relevantnim institucijama i organima.

Nadzor i kontrola pomorskog saobraćaja – VTMIS

Traganje i spašavanje na moru i obavljanje poslova radio službe

U narednom periodu unapređivaće se pouzdan sistem nadzora granice i traganja i spašavanja na moru, koji se postiže obučenim osobljem, adekvatnim sistemima i plovnim sredstvima, kao i jačanje saradnje koordinacionim mehanizmima između organa uključenih u nadzor granice na moru i traganju i spašavanju. i jačanje. Takođe, potrebno je vršiti obnavljanje plovila Granične policije koja se mogu koristiti i za potrebe učestvovanja u SAR operacijama.

9.3. Analiza rizika i prijetnji koje mogu imati uticaja na bezbjednost državne granice

Nadzor državne granice se temelji na analizi rizika, angažovanjem mobilnih patrola, podržanih stacionarnim i mobilnim sistemima tehničkog nadzora. Mobilna jedinica je na raspolaganju za angažovanje na najranjivijim pravcima državne granice. Planovi angažovanja Granične policije se stalno razvijaju u cilju unapređenja operativne spremnosti.

Imajući u vidu sve veće bezbjednosne izazove na vanjskim granicama i obezbjeđenju protoka putnika, bilo je potrebno uvesti analizu rizika i razviti je kao standardizovani proces za identifikaciju i utvrđivanje nivoa rizika i prijetnji u upravljanju granicom.

Nacionalni sistem za analizu rizika u oblasti zaštite državne granice predstavlja integrisan proces koji uključuje saradnju više institucija i inspeksijskih službi. Ovaj sistem obuhvata prikupljanje podataka na centralnom, regionalnom i lokalnom nivou, a ključnu ulogu imaju Granična policija i Carina, koji saraduju sa drugim relevantnim organima i međunarodnim agencijama.

Nacionalni sistem za analizu rizika obuhvata tri nivoa djelovanja: centralni nivo - Granična policija i Carina koordiniraju glavne aktivnosti i analize rizika, uz podršku nacionalnih i međunarodnih institucija -FRONTEKS, EUROPOL i INTERPOL i donose strateške odluke zasnovane na analitičkim podacima; regionalni nivo - upravlja se operativnim aktivnostima praćenjem specifičnih izazova koje se sprovode u određenim djelovima granice, čime se

omogućava brže i efikasnije reagovanje na identifikovane prijetnje; **lokalni nivo** – nadležne granične službe vrše nadzor državne granice i implementiraju operativne odluke na terenu, bazirane na rezultatima analiza rizika.

Implementacija sistema analize rizika u nadzoru državne granice od izuzetnog je značaja, imajući u vidu da na osnovu identifikovanih i procijenjenih prijetnji i rizika, svi subjekti iz svoje nadležnosti donose blagovremene i kvalitetne odluke o postupanju.

Neophodno je **permanently unapređenje zajedničkih kapaciteta sistema analize rizika i sprovođenje antikorupcijskih mjera, jer su granične kontrole bazirane na analizi rizika i kriminalističko-obavještajnom radu. Operativni planovi Granične policije se sačinjavaju na osnovu analize rizika i stalno se ažuriraju.**

Analiza rizika u oblasti granice obuhvata unutrašnju sigurnost i analizu prijetnji koje mogu uticati na funkcionisanje bezbjednosti granice.

Analiza rizika o upravljanju granicama zasnovana je na EU CIRAM modelu, prema kojem se rizik analizira kroz četiri nivoa kontrole pristupa, na prikupljanju podataka i informacija iz četiri sloja - međunarodna, međudržavna, međuagencijska i zona slobode kretanja, a izrađuje se sa ciljem utvrđivanja mogućih prijetnji, naših slabosti u odbijanju prijetnji i definisanju uticaja na bezbjednost granice i unutrašnju bezbjednost.

Svrha analize rizika je sda se obezbijedi **upravljanje rizicima** koje treba da obezbijedi **donošenje ispravnih i blagovremenih odluka** fokusiranih na odvracanje, smanjenje, praćenje, uklanjanje prijetnji, kao odgovora na potencijalni rizik.

Analizom rizika Granična policija proizvodi analitičke informacije i situacionu sliku od značaja za planiranje i donošenje odluka, na strateškom, operativnom i taktičkom nivou. Odsjek za operativni rad i analizu rizika Granične policije usko saraduje sa Sektorom za borbu protiv kriminala, Upravom carina, susjednim zemljama i FRONTEX-om u cilju prevencije, suzbijanja i otkrivanja prekograničnog kriminala.

Granična policija i Carina sačinili su početkom avgusta 2024. godine Zajedničku analizu rizika, u skladu sa načinom izrade analize po modelu **CIRAM-u 2.1** koju koristi FRONTEX, što je od značaja za zajedničko postupanje. Granična policija, pored sopstvenih analitičkih proizvoda koristi i sve dostupne analitičke proizvode i izvještaje od FRONTEXA, EUROPOLA, INTERPOLA, EVROPSKOG SATELITSKOG CENTRA i druge relevantne pokazatelje. Na osnovu prikupljenih informacija kreira se **situaciona slika stanja** kako bi se na ugrožene djelove državne granice rasporedili kadrovski i tehnički kapaciteti u cilju zaštite državne granice.

Ovi proizvodi biće distribuirani među svim relevantnim akterima putem **Zajedničkog centra za analizu rizika**. Obezbijediće se učešće svih relevantnih organa u ovom Centru, kao i kontinuirano pripremati ciljane analize rizika u skladu sa operativno-analitičkim praćenjem nezakonitih aktivnosti.

U narednom periodu potrebno je: unaprijediti administrativne kapacitete Granične policije na nacionalnom, regionalnom i lokalnom nivou u izradi analitičkih dokumenata; obezbijediti puno sprovođenje analize rizika u skladu sa CIRAM 2.1 i povećati broj analitičkih proizvoda u Zajedničkom centru za analizu rizika; obezbijediti učešće svih relevantnih organa u Zajedničkom centru za analizu rizika; pripremati ciljane analize rizika u skladu sa operativno – analitičkim praćenjem nezakonitih aktivnosti i **održavati permanentnu svijest o stanju bezbjednosti**

državne granice i obezbijediti adekvatan broj specijalizovanog i obučenog osoblja za sprovođenje evropskog zajedničkog integrisanog modela analize rizika.

9.4. Razmjena informacija i saradnja sa FRONTEX-om (Agencijom), posebno u područjima obuhvaćenim Uredbom o evropskoj graničnoj i obalskoj straži, uključujući podršku koju koordinira FRONTEX

Saradnja sa FRONTEX-om odvija se u skladu sa Sporazumom između Crne Gore i Evropske unije o operativnim aktivnostima koje sprovodi FRONTEX, potpisanim 16. maja 2023. godine, u Briselu. Jačanje partnerstva doprinosi unapređenju operativne saradnje u suzbijanju neregularnih migracija i sprečavanja kriminalnih aktivnosti na granici.

Sporazum, između ostalog, predviđa raspoređivanje službenika FRONTEX-a i primjenu izvršnih ovlašćenja na bilo kojem dijelu državne granice Crne Gore, a ne samo na granici sa Evropskom unijom, kako je to bilo definisano prethodnim Sporazumom. Na ovaj način obezbjeđuje se snaženje bezbjednosnog ambijenta na vanjskim granicama EU, pružanjem podrške Crnoj Gori.

Saradnja sa FRONTEX-om u okviru Strategije integrisanog upravljanja granicom 2025-2028. predstavlja ključnu komponentu strateškog plana. Strategija razmatra ne samo operativne aktivnosti sa FRONTEX-om, već i dalju implementaciju evropske standardizacije u skladu sa EU i šengenskim standardima u ovoj oblasti. Uključivanje Crne Gore u aktivnosti FRONTEX-a podrazumijeva postepeno integrisanje u zajedničke operacije, usklađivanje tehnoloških, operativnih procedura, obuke, kao i poštovanje bezbjednosnih standarda u ovoj oblasti.

Saradnja je značajna i sa aspekta **unapređenja kompetencija crnogorske policije, imajući u vidu da policijski službenici koji učestvuju u zajedničkim aktivnostima sa FRONTEX-om, unaprijeđuju znanja i iskustva usklađena sa EU, Šengen i FRONTEX standardima.**

Pored službenika Granične policije Crne Gore, poslove granične kontrole sprovode i članovi timova Stalnih snaga Evropske agencije za graničnu i obalsku stražu. Redovno se sprovode obuke u skladu sa Zajedničkim priručnikom za obuku Granične policije.

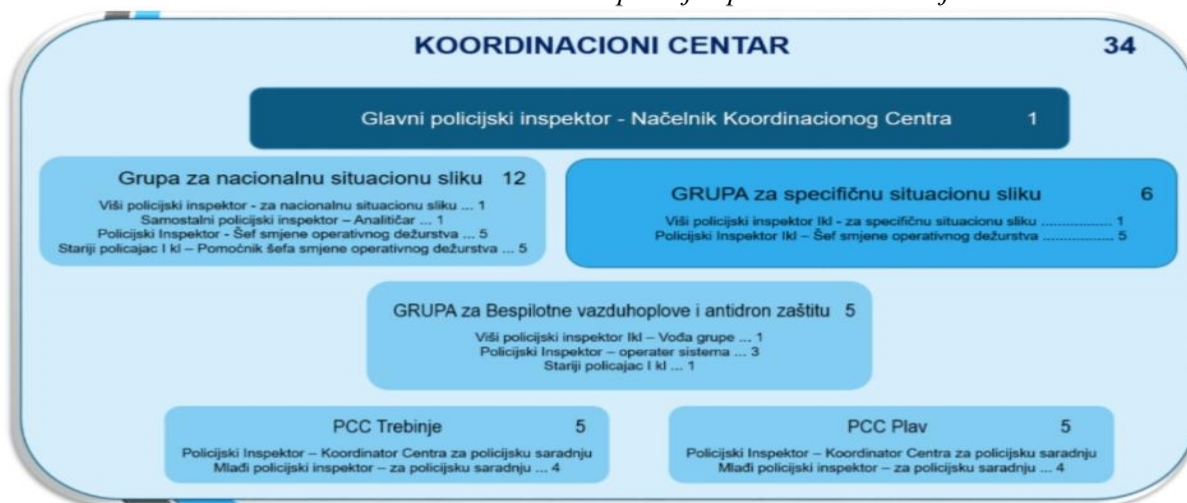
Uspostavljena je Nacionalna kontakt tačka (NFPOC) za saradnju sa FRONTEX-om, koja omogućava efikasnu komunikaciju i razmjenu podataka. FRONTEX, takođe, permanentno pruža podršku **razvoju Koordinacionog centra (KC) u Podgorici, sa krajnjim ciljem uspostavljanja Centra u punom kapacitetu i njegovo uključivanje u EUROSUR mrežu** Evropski sistem za nadzor granica. Kroz ovo partnerstvo, Crna Gora aktivno učestvuje u **FRONTEX stručnim sastancima, projektima i mrežama,** čime se unapređuje sposobnost koordinacije i realizacije operativnih aktivnosti.

Tokom implementacije Strategije, Crna Gora će usmjeriti svoje aktivnosti na **daljem usklađivanju sa evropskim standardima i povećanju kapaciteta za upravljanje granicama.** Ovaj proces obuhvata i integraciju **tehničke opreme, standardnih operativnih procedura (SOP),** kao i razmjene **obučenog osoblja** i resursa sa FRONTEX-om.

Jedan od ključnih ciljeva saradnje sa FRONTEX-om je **obezbjeđenje pristupa nacionalnim bazama podataka** za graničnu kontrolu, kako bi se omogućilo efikasno sprovođenje graničnih provjera. Ovaj pristup je od izuzetne važnosti za razmjenu podataka o migracijama, bezbjednosnim prijetnjama i drugim ključnim informacijama potrebnim za sprovođenje kontrola na granici.

Koordinacioni centar Granične policije –privremena lokacija

Koordinacioni centar – sistematizacija koja je u skladu sa Šengen standardima

Zgrada Koordinacionog centra Granične policije, u izgradnji

Zakonom o potvrđivanju Sporazuma između Crne Gore i Evropske unije o operativnim aktivnostima koje sprovodi Evropska agencija za graničnu i obalsku stražu u Crnoj Gori, predviđena je i **razmjena informacija preko EUROSUR-a - poseban okvir FRONTEX -a za sigurnu razmjenu operativnih informacija sa visokim mjerama zaštite, što omogućava formiranje situacione slike** u Koordinacionom centru, prikupljanjem, vrednovanjem, upoređivanjem, analizom, tumačenjem, vizuelizacijom i razmjenom informacija.

Kako bi se ispunili standardi i zahtjevi Evropske komisije, potrebno je razviti detaljan plan nacionalnog sistema planiranja i procedura za izradu situacione slike koja će obuhvatiti sve relevantne aspekte, uključujući kopnene, morske i vazdušne granice.

Nacionalni kapaciteti za planiranje u vanrednim situacijama treba da se razvijaju kroz kontinuirano unapređenje sistema za izradu, odobravanje, ažuriranje i testiranje planova za vanredne situacije. Ovi planovi treba da budu interoperabilni sa Evropskom graničnom i obalskom stražom, kao i sa drugim relevantnim međunarodnim tijelima.

Uloga Koordinacionog centra (KC) biće ojačana sa naglaskom na efikasno izvještavanje i koordinaciju sa FRONTEX-om i drugim relevantnim organizacijama. **U cilju obezbjeđenja efikasne povezanosti i koordinacije svih relevantnih institucija i agencija**, Koordinacioni centar unaprijediće svoju ulogu u kriznim situacijama, kroz nekoliko ključnih mjera: **uspostavljanje centralizovanog sistema za razmjenu informacija, formiranje specijalizovanih kriznih timova sa ekspertima iz različitih sektora (Policija, Carina, Zdravstvo, Vojska, civilna zaštita i drugi); kreiranje protokola za krizne situacije; povezivanje sa međunarodnim institucijama; kontinuirane obuke i vježbe; procjenu i unapređenje resursa; koordinaciju sa lokalnim zajednicama i civilnim sektorom.**

Za razvoj nacionalnih kapaciteta za planiranje u vanrednim situacijama u cilju implementacije Strategije integrisanog upravljanja granicom Crne Gore 2025-2028.godina, predviđeni su sledeći konkretni koraci: razvoj i unapređenje institucionalnih kapaciteta, osnaživanjem postojećih institucija, osnivanjem specijalizovanih timova za krizne situacije, koji će se baviti specifičnim izazovima kao što su prirodne katastrofe, terorističke prijetnje ili migracije. Ovi timovi će biti redovno obučavani za sve vrste vanrednih situacija; povezivanje sa regionalnim i međunarodnim partnerima, kako bi se obezbijedila brza i efikasna međusobna pomoć u kriznim situacijama; izrada, odobravanje, ažuriranje i testiranje planova za vanredne situacije, pri čemu će svaka institucija biti odgovorna za implementaciju određenih djelova plana, dok će koordinacija biti sprovedena kroz Koordinacioni centar za upravljanje granicom, koji će osigurati da sve institucije djeluju u skladu sa usvojenim procedurama.

U vezi sa **interoperabilnošću sa Evropskom graničnom i obalskom stražom (FRONTEX)**, planira se razvoj i integracija sistema za razmjenu podataka i informacija sa FRONTEX-om, kao i sa drugim evropskim institucijama i agencijama. Crna Gora će učestvovati **u zajedničkim vežbama i simulacijama sa FRONTEX-om i drugim državama članicama EU**, kako bi testirala i unaprijedila svoje kapacitete za odgovor na krizne situacije. Ove vježbe će obuhvatiti širok spektar scenarija, uključujući terorističke prijetnje, migracijske krize i druge vanredne situacije na granici. Biće organizovana obuka za zaposlene u institucijama nadležnim za upravljanje granicama, sa fokusom na poboljšanje komunikacije, koordinacije i razmjene podataka sa FRONTEX-om. Razvoj nacionalnih kapaciteta biće podržan **korišćenjem sredstava iz EU fondova**, naročito u okviru Instrumenta za podršku u upravljanju granicama i

migracijama. Ova sredstva će se koristiti za nabavku savremenih tehnoloških rješenja, obuku kadrova, unapređenje infrastrukture i poboljšanje logističkih kapaciteta.

U planiranju pripravnosti i operativnih odgovora na **nepredviđene situacije**, obezbjeđenje ishoda kontrole kvaliteta treba biti tretirano kao ključni strateški cilj. Pored toga, razvoj daljih struktura komandovanja, koordinacije i komunikacije na strateškom, operativnom i taktičkom nivou predstavlja temelj za efektivno upravljanje krizama.

Strategija IUG obuhvata implementaciju EUROSUR-a, što podrazumijeva usklađivanje sa jedinstvenom situacionom slikom kopnenih, morskih i vazdušnih granica, kao i pružanje podataka o prekograničnom kriminalu, neregularnim migracijama i unutrašnjim kretanjima lica.

Uloga Koordinacionog centra (KC) biće ojačana u okviru Strategije IUG sa naglaskom na efikasno izvještavanje i koordinaciju sa FRONTEX-om i drugim relevantnim organizacijama. U ovom kontekstu, KC mora postati ključna tačka u kriznim situacijama za organizovanje i nadgledanje svih relevantnih institucija i agencija, kao i za koordinaciju njihovih aktivnosti, realizacijom konkretnih mjera: **uspostavljanje jedinstvene digitalne platforme, razvoj zajedničkih protokola za krizne situacije; simulacija kriznih događaja i obuke; efektivna međuinstitucionalna koordinacija i komunikacija; praćenje i procjena rizika; povećanje kadrovskih kapaciteta i razvoj međunarodne saradnje.**

Za efikasnu implementaciju kontrole kvaliteta i koordinacije na svim nivoima, neophodno je ulaganje u modernizaciju tehnologije i komunikacionih sistema, **razvijanjem sofisticiranih sistema za nadzor** (dronovi, satelitski sistemi, pametne kamere za praćenje granica), omogućavajući efikasno prepoznavanje prijetnji i brzu reakciju na sve vrste incidenata; **unapređenjem komunikacijskih kanala**, ključnim sredstvom za koordinaciju odgovora među svim relevantnim subjektima, kao i sa međunarodnim partnerima u uslovima kriznih situacija.

U Koordinacionom centru Sektora granične policije uspostaviće se **Grupa za nacionalnu situacionu sliku, koja će se permanentno ažurirati - pregled nacionalne situacione slike granične bezbjednosti Crne Gore.**

U okviru sprovođenja zajedničkih aktivnosti sa FRONTEX-om - **Zajedničke operacije Crne Gore i FRONTEX-a „Zajedničke operacije-JO Montenegro”**, Grupa za specifičnu situacionu sliku realizuje transformisanje bezbjednosnih incidenata iz Nacionalne situacione slike unutar Specifične situacione slike, u cilju dalje distribucije podataka o incidentima putem verifikacije JORA izvještaja (eng. *Joint operations reporting application* – **Aplikacija za zajedničko izvještavanje o operacijama**) prema FRONTEX-u. Sporazum, takođe, sadrži i uspostavljanje **operativnih planova za zajedničke operacije, hitne intervencije na granici i aktivnosti vraćanja-readmisije.**

Fokus regionalne saradnje je na aktivnostima koje se koordiniraju sa Agencijom (FRONTEX-om), posebno sa zemljama koje su u analizi rizika prepoznate kao zemlje porijekla i/ili tranzita za neregularne migracije i prekogranični kriminal.

Raspoređivanje oficira za vezu zasniva se na analizi rizika u cilju sprečavanja neregularnih migracija, trgovine ljudima i drugih kriminalnih aktivnosti, sa fokusom na saradnju sa FRONTEX-ovim oficirima za vezu i avio-operaterima i određenim službama trećih država.

U narednom periodu preduzeće se aktivnosti na unapređenju nacionalne spremnosti za učešće u zajedničkim operacijama organizovanim i koordiniranim od strane FRONTEX-a, održavanje saradnje sa FRONTEX-om preko nacionalne kontakt tačke i obezbjeđenje namjenske komunikacione mreže Koordinacionog centra.

9.5. Međuresorska saradnja između organa koji imaju nadležnost na granici

Međuresorska saradnja predstavlja osnov za integrisano upravljanje granicama, podjelu rada, uspostavljanje standarda za saradnju afirmišući zajedničke sposobnosti, kanale komunikacije i sinhronizaciju radnih procedura.

Koncept integrisanog upravljanja granicom realizuje se planiranjem i sprovođenjem zajedničkih aktivnosti organa uključenih u graničnu kontrolu, na osnovu zajedničke analize rizika i u skladu sa **Sporazumom o međusobnoj saradnji u integrisanom upravljanju granicom**. Preduslov uspješne saradnje je **blagovremena razmjena i dostupnost informacija** od značaja za izvršavanje zadataka na granici. U skladu sa navedenim, međuresorska saradnja fokusirana je na sprovođenje i dalje proširenje pravnog okvira koji omogućava međusobnu razmjenu informacija, uzajamno pružanje pomoći u obavljanju poslova na granici.

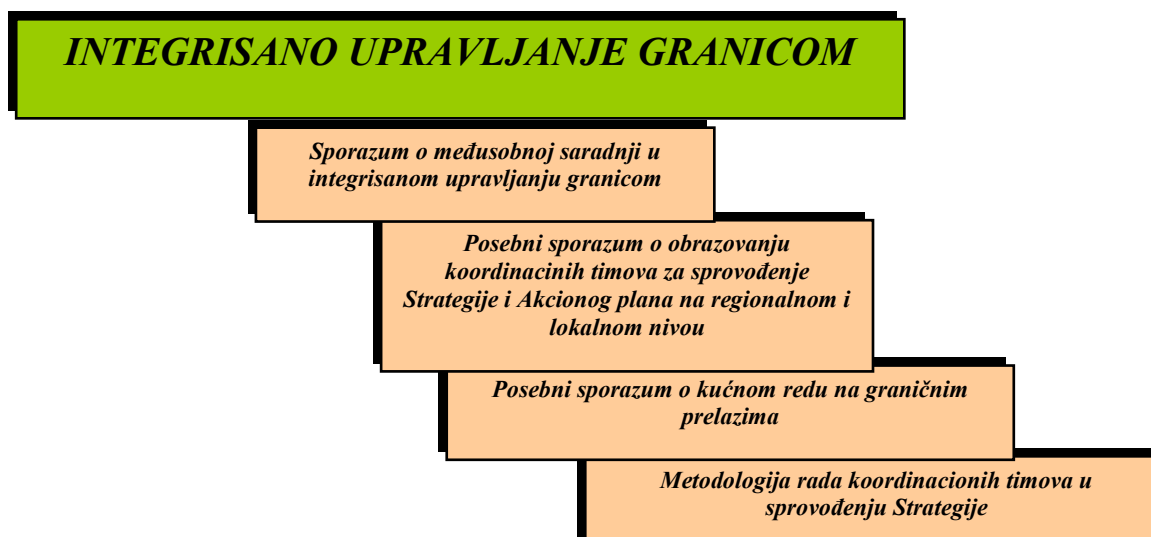
Kako bi se obezbijedio efikasan okvir za međuresorsku saradnju, neophodno je **dalje razvijati zakonodavstvo** u oblasti integrisanog upravljanja granicom, čime će se unapređivati pravni okvir za uspješniju saradnju i međusobnu razmjenu informacija svih organa koji učestvuju u ovoj oblasti. Potrebno je usaglasiti **nove sporazume o saradnji** sa relevantnim međunarodnim organizacijama i državama, čime će se povećati međusobna usklađenost sa EU standardima i unaprediti koordinacija u operativnim aktivnostima.

Preduslov za uspješnu saradnju je blagovremena razmjena i dostupnost informacija od značaja za izvršavanje zadataka na granici. Kako bi se poboljšala efikasnost razmjene podataka, neophodno je implementirati **nove mehanizme za zaštitu podataka** i unaprijediti **tehničke kapacitete** za brz i siguran prenos podataka. Ovi mehanizmi biće usklađeni sa zakonodavstvom EU, uključujući i pravilnike o zaštiti ličnih podataka i razmjeni informacija između članica EU.

Fokus međuresorske saradnje biće na daljem proširenju pravnog okvira koji omogućava međusobnu razmjenu informacija, uzajamno pružanje pomoći u obavljanju poslova na granici, kao i **sinhronizaciji operativnih procedura** između svih uključenih graničnih službi. S obzirom na brzinu koja je potrebna u modernim operacijama na granici, nastaviće se razvoj **zajedničkih informacionih sistema** i infrastrukture za efikasnu koordinaciju među organima.

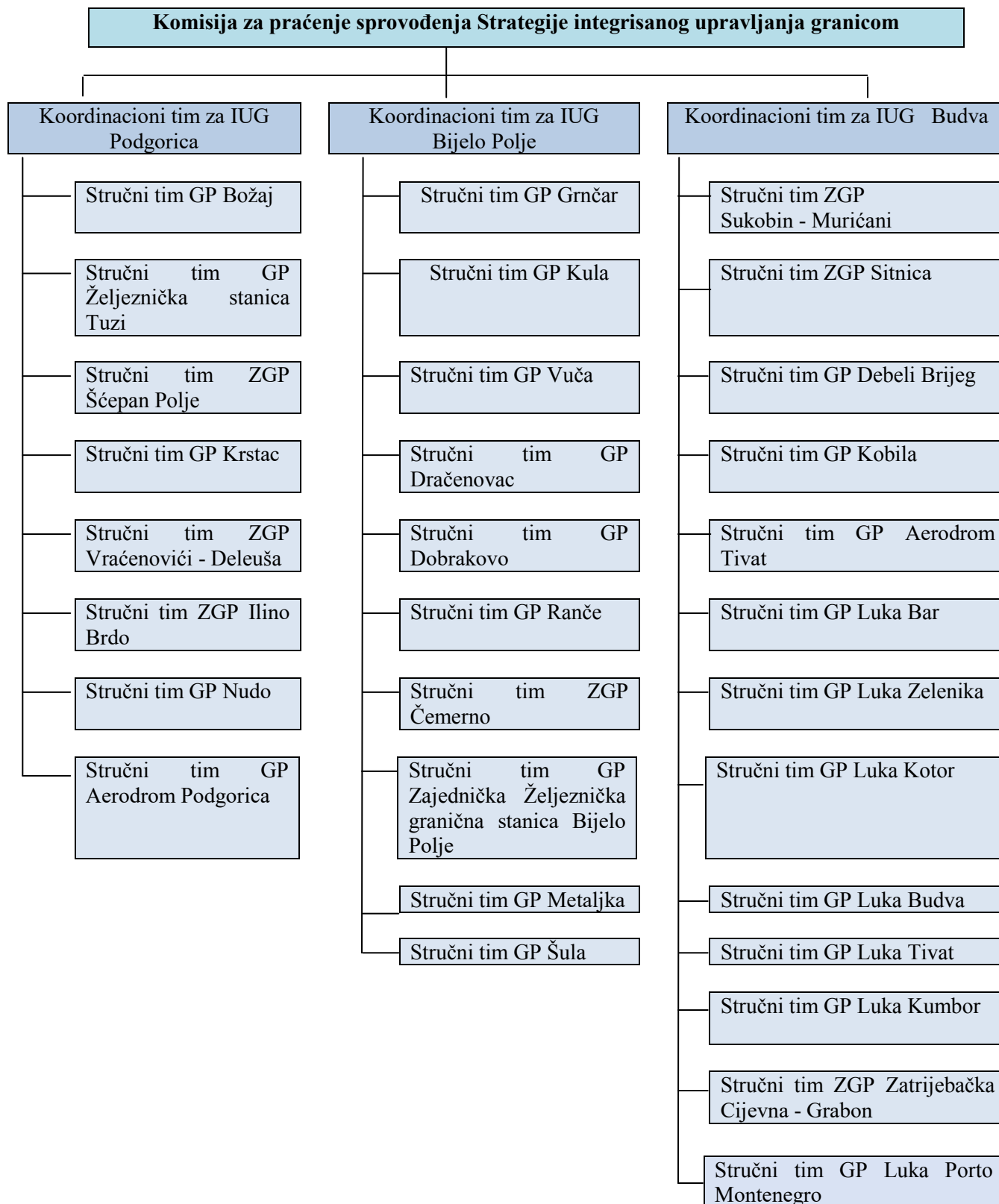
MINISTARSTVA I ORGANI UPRAVE U ČIJOJ JE NADLEŽNOSTI UPRAVLJANJE GRANICOM

Međuresorska saradnja omogućava optimalno angažovanje i korišćenje postojećih kadrovskih i tehničkih resursa organa uključenih u sprovođenju Strategije IUG u cilju unapređenja granične bezbjednosti; efikasnijeg prekograničnog prometa; zaštite života, zdravlja i imovine ljudi, zdravlja životinja, vegetacije i ekosistema duž državne granice i suzbijanja prekograničnog kriminala, kako je utvrđeno zaključenim Sporazumom o međusobnoj saradnji u IUG.

Saradnja se posebno odnosi na: usklađivanje rada i unapređenje saradnje između organa koji imaju nadležnost u kontroli i zaštiti državne granice; zajedničku analizu rizika; osnivanje zajedničkih radnih timova, sprovođenje zajedničkih akcija; pružanje stručne i tehničke pomoći; zajedničko korišćenje opreme; zajedničko obrazovanje i usavršavanje; saradnju sa drugim tijelima i međunarodnu saradnju i razmjenu podataka i telekomunikaciono povezivanje.

Međuresorska saradnja u sprovođenju Strategije IUG na nacionalnom, regionalnom i lokalnom nivou

Komisija za praćenje sprovođenja Strategije integriranog upravljanja granicom, odgovorna je za sprovođenje Strategije na nacionalnom nivou.

Međuresorska saradnja podrazumijeva saradnju između organa koji imaju nadležnost na granici – granična kontrola, carinska kontrola i inspeksijska kontrola.

Organizaciona struktura za sprovođenje Strategije IUG na regionalnom i lokalnom nivou, prilagođena je organizacionoj strukturi Uprave policije – **Sektora granične policije, koji je primarni organ odgovoran za sprovođenje Strategije IUG.**

Stručni timovi za IUG obrazovani su na lokalnom nivou, na 31 graničnom prelazu za međunarodni i pogranični saobraćaj, u drumskom, željezničkom, pomorskom i vazдушnom saobraćaju.

U sastavu koordinacionih timova na regionalnom nivou i stručnih timova na lokalnom nivou, pored Granične policije, angažovani su i službenici Uprave carina i službenici Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove.

Jedan od ključnih izazova u međuresorskoj saradnji je preklapanje nadležnosti između različitih državnih organa koje imaju odgovornost u oblasti granične kontrole, carinske kontrole i inspeksijske kontrole. Kako bi se riješio ovaj problem, neophodno je razviti precizne mehanizme za koordinaciju i jasno definisati odgovornosti svakog organa kako bi se izbjegle neusaglašenosti u funkcionisanju. Takođe, razmjena informacija i pristup nacionalnim bazama podataka često nailaze na izazove zbog različitih standarda zaštite podataka i tehničkih prepreka u telekomunikacionoj infrastrukturi.

Prioritetne aktivnosti u narednom periodu: analiza sprovođenja sporazuma o međuresorskoj saradnji; unapređenje postojećih i razvoj novih modela saradnje; efikasna razmjena informacija i uvezivanje relevantnih baza podataka; unaprijeđenje saradnje organa koji imaju nadležnost na granici, posebno u otklanjanju poklapanja, razmjene i pristupa informacijama, zaštiti podataka, zajedničkim aktivnostima, zajedničkih analiza rizika, razmjeni iskustava, zajedničkoj obuci i zajedničkom korišćenju opreme i međuresorskih kontakt tački na svim nivoima; razvoj saradnje sa drugim ministarstvima, javnim prevoznicima, operaterima u telekomunikacionim sistemima, špediterima i dr., posebno sa organizacijama koje se bave zaštitom žrtava trgovine ljudima.

9.5.1. Saradnja između Granične policije i Carine

Obezbjedenje brzog prelaska lica i protoka roba, na graničnim prelazima, uz sprovođenje utvrđenih procedura u graničnoj i carinskoj kontroli, predstavlja stalan izazov, a saradnja između nadležnih organa na granici od ključnog je značaja za graničnu bezbjednost. Saradnja poboljšava prevenciju prekograničnog kriminala, razmjenom kriminalističko-obavješ tajnih podataka.

Sporazumom o korišćenju ličnih i drugih podataka, koji su zaključili Ministarstvo unutrašnjih poslova i Ministarstvo finansija, 27. maja 2014. godine, bliže je regulisano elektronsko korišćenje zbirke ličnih i drugih podataka koje na osnovu zakona i drugih propisa vode Ministarstvo unutrašnjih poslova i Ministarstvo finansija-Uprava carina.

Ministarstvo unutrašnjih poslova uspostavilo je mehanizme koji, u skladu sa Zakonom, omogućava **Ministarstvu finansija**, da za potrebe **Uprave carina**, ima stalan pristup sljedećim evidencijama: izdatim ličnim kartama, putnim ispravama, vozačkim dozvolama, saobraćajnim dozvolama, oružnim listovima, prebivalištima crnogorskih državljana, stranaca sa odobrenim privremenim boravkom i stalnim nastanjenjem i lica o izvršenoj graničnoj kontroli.

Ministarstvo unutrašnjih poslova stvara tehničke pretpostavke da Ministarstvo finansija, za potrebe Uprave carina, ima pristup evidenciji o video nadzoru na graničnim prelazima gdje za to postoje tehničke mogućnosti.

Ministarstvo finansija - Uprava carina, saglasno Sporazumu za unapređenje saradnje u oblasti suzbijanja kriminala, potpisanom 2021.godine, od strane Ministarstva unutrašnjih poslova - Uprava policije, Ministarstva pravde, ljudskih i manjinskih prava, Ministarstva finansija i socijalnog staranja -Uprave prihoda i carina i Uprave za katastar i državnu imovinu, Vrhovnog suda Crne Gore, Vrhovnog državnog tužilaštva, Sudskog savjeta, Centralne banke Crne Gore i Sektora za finansijsko-obavještajne poslove Uprave policije, **uspostavlja mehanizme koji će omogućiti Ministarstvu unutrašnjih poslova stalan pristup sljedećim evidencijama: carinjenja - registri za evidenciju - Jedinstvenih carinskih isprava (JCI) svih carinskih postupaka i druge evidencije, postupaka tranzita, kao i pristup bazi podataka o prenosu gotovog novca preko državne granice.**

Uprava carina aktivno učestvuje u radu **Meduresorne radne grupe za unapređenje sistema za automatsku razmjenu podataka**, koja je formirana na osnovu Sporazuma za unapređenje saradnje u oblasti suzbijanja kriminala, u cilju unapređenja saradnje u oblasti suzbijanja organizovanog kriminala, korupcije, kao i drugih krivičnih djela, kvalitetnije i efikasnije razmjene operativnih i drugih informacija, između državnih institucija potpisnica ovog Sporazuma.

U skladu sa Smjernicama Evropske komisije uspostavljena je saradnja Granične policije i Carine, koju je potrebno permanentno usavršavati, sa ciljem jačanja značaja i strateške dimenzije saradnje ova dva organa, zasnovane na najboljoj praksi, imajući u vidu stalan trend povećanja prelazaka državne granice u putničkom i međunarodnom saobraćaju.

Međutim, potrebno je da **Uprava policije i Uprava carina**, u cilju jačanja saradnje, **zaključe sporazum o sveobuhvatnoj saradnji kojim će obuhvatiti:** principe podjele odgovornosti u skladu sa zakonskim nadležnostima i ovlaštenjima; principe saradnje; oblasti saradnje; kanale komunikacije, planove za slučaj vanrednih događaja radi povećanja kapaciteta za odgovor u oblasti kontrole državne granice; mehanizme saradnje kako bi se procjenjivalo sprovođenje i napredak; sinhronizovane provjere; planiranje i **sprovođenje zajedničkih kontrola**; zajedničko planiranje infrastrukture i nabavki; zajedničko korišćenje opreme; razmjenu relevantnih informacija horizontalno i vertikalno; pristup relevantnim bazama podataka, razmjenu informacija putem centara za policijsku i carinsku saradnju; korišćenje raspoloživih informacija iz Komunikacionog centra Granične policije, **analiza rizika, razmjenu** informacija o putnicima i robi prije dolaska i prije polaska, ne dovodeći u pitanje obaveze u pogledu korišćenja zajedničkog Sistema upravljanja carinskim rizicima EU za razmjenu informacija o carinskim rizicima prema članu 46 carinskog Zakonika Unije. Takođe, razmjenu znanja i iskustava; konsultacije o nabavci opreme, saradnji u obuci, **saradnji u istragama**; organizovanje zajedničkih akcija; evaluaciji - redovno procjenjivanje saradnje i dr.

9.5.2. Carinska kontrola

Zaštita i bezbjednost carinskog područja Crne Gore je prioritarna aktivnost carinske službe s obzirom da se uloga carinske službe u prethodnim godinama promijenila. Pored fiskalne uloge, uloga carinske službe u zaštiti i bezbjednosti carinskog područja je ključna, imajući u vidu savremene izazove i rizike u međunarodnoj trgovini. Prepoznajući navedene rizike, uvažavajući smjernice Svjetske carinske organizacije, pravnu tekovinu Evropske unije i najbolju evropsku praksu u ovoj oblasti, Uprava carina u kontinuitetu sprovodi aktivnosti na jačanju bezbjednosti i zaštite carinskog područja, sprječavanju krijumčarenja narkotika i oružja, kontrole tranzita, izvoza robe dvostruke namjene, kao i uvoza opasnih i nebezbjednih roba, kršenja prava intelektualne svojine i dr. Ove aktivnosti uključuju preventivne mjere, mjere neposredne kontrole i naknadne kontrole.

U cilju pojednostavljenja carinskih postupaka i obezbjeđivanja zaštite carinskog područja vršenjem efikasnih carinskih kontrola, Uprava carina u kontinuitetu vrši nadogradnju postojećih IT sistema kao i implementaciju EU carinskih IT sistema koji su ključno mjerilo u Poglavlju 29- Carinska unija. U cilju dostizanja najviših standarda, Uprava carina će nastaviti da razvija svoje kapacitete u oblasti bezbjednosti uz kontinuiranu tehničku podršku Evropske unije jačanjem kapaciteta za unaprjeđenje i efikasnije sprovođenje carinskih istraga, analize rizika, funkcionisanja mobilnih timova i naknadne kontrole i drugih kapaciteta. Ispunjenje navedenih ciljeva biće podržano intenzivnom saradnjom na nacionalnom i međunarodnom nivou, kao i kontinuiranom modernizacijom i nabavkom nove opreme.

Takođe, sprovodiće dalje neophodne aktivnosti, na nadogradnji postojećih i implementaciji novih carinskih IT sistema kako nacionalnih tako i EU sistema u skladu sa EU standardima i najboljom praksom u oblasti carine i na taj način stvaranju preduslova za pristupanje zajedničkom carinskom informacionom sistemu zemalja članica EU.

Sprovodiće se u kontinuitetu aktivnosti na pojednostavljenju carinskih postupaka i jačanju carinske saradnje sa susjednim zemljama, zemljama članicama EU i ostalim državama i međunarodnim partnerima u skladu sa zaključenim sporazumima, memorandumima i protokolima, nastaviće se aktivnosti na jačanju carinskih istraga na nacionalnom nivou kao i sa međunarodnim partnerima na osnovu postojećih sporazuma i aktivnosti na nabavci specijalizovane opreme za vršenje carinskih kontrola.

Borba protiv carinskih prevara, prekograničnog kriminala i svih oblika sive ekonomije, sa fokusom na akcizne proizvode, kao i puna primjena svih carinskih ovlašćenja u cilju povećanja efikasnosti carinskih kontrola i ostvarenih rezultata, ostaje jedan od ključnih prioriteta u radu carinske službe i u narednom periodu.

9.5.3. Inspeksijska kontrola

Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove vrši poslove koji se odnose na sprovođenje inspeksijskog nadzora i kontrolu u oblasti bezbjednosti hrane, veterine i fitosanitarne oblasti. U ovoj oblasti potrebno je dalje ispunjavanje evropskih i šengenskih standarda u infrastrukturnom, zakonodavnom i administrativnom pogledu.

Na osnovu analize stanja na 12 graničnih prelaza na kojima se vrši veterinarska i fitosanitarna kontrola, samo jedan granični prelaz ispunjava uslove za vršenje ovih kontrola i ovom problemu u narednom periodu treba posveti naročitu pažnju.

Granični prelazi na kojima kontrolu vrše veterinarski i fitosanitarni inspektori:

Granični prelaz	Vrsta graničnog prelaza	Susjedna država
Božaj	Drumski	Republika Albanija
Podgorica	Željeznički	Republika Albanija
Podgorica	Pošta&DHL	Internacionalni
Podgorica	Aerodrom	Internacionalni
Bar	Pomorski	Internacionalni
Debeli Brijeg	Drumski	Republika Hrvatska /EU
Dobrakovo	Željeznički	Republika Srbija
Dobrakovo	Drumski	Republika Srbija
Ranče	Drumski	Republika Srbija
Dračenovac	Drumski	Republika Srbija
Kula	Drumski	Republika Kosovo
Ilino Brdo	Drumski	Bosna i Hercegovina

Jedno od mjerila za zatvaranje pregovora u Poglavlju 12 je, da **Crna Gora mora obezbjediti vršenje službenih kontrola u skladu sa EU pravilima**. To znači ispunjenost uslova za vršenje veterinarske i fitosanitarne kontrole na graničnim inspeksijskim mjestima (GIM), imajući u vidu da će, nakon pristupanja Crne Gore EU, to biti spoljna granica EU. Dakle, ispunjenost propisanih uslova u pogledu infrastrukture, opreme i vršenja kontrole na graničnim prelazima gdje se vrši veterinarska i fitosanitarna kontrola i razvoj informacionih sistema koji omogućava povezivanje svih segmenata kontrola, carinskim i povezivanjem sa EU informacionim sistemima.

IPA 2021 Projektom „EU za podršku poljoprivrednom sektoru u Crnoj Gori”, čiji je jedan od korisnika Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove, sprovode se aktivnosti koje, između ostalih, podrazumijevaju **projektovanje, izgradnju i nadzor tri granična inspeksijska mjesta (GIM)** za veterinarske i fitosanitarne kontrole. **Projekat je otpočeo u decembru 2022. godine i svi ugovori moraju biti potpisani do kraja 2025. godine.**

Granični prelazi na kojima će biti izgrađeni GIM-ovi, obuhvataju granične prelaze Božaj, Kula i Aerodrom u Golubovcima. Za granični prelaz Božaj dobijeni su Urbanističko – tehnički (UT uslovi) od Opštine Tuzi. Tenderska procedura za izbor projektanta ovih objekata je završena i, nakon nekoliko zahtjeva za korekciju od strane Delegacije EU u Crnoj Gori, odobren je evaluacioni izvještaj, a nakon toga se očekuje i potpisivanje ugovora za izgradnju. Kompletiranje tendera za izgradnju objekta očekuje se u drugoj polovini 2025. godine, nakon čega će uslijediti izgradnja objekata.

Prioritetne aktivnosti u narednom periodu: dalje ispunjavanje evropskih i šengenskih standarda u infrastrukturnom, zakonodavnom i administrativnom pogledu na svim graničnim

prelazima sa susjednim državama; obezbjeđenje vršenja službenih kontrola u skladu sa EU pravilima u ovoj oblasti i razvoj informacionih sistema koji omogućava povezivanje svih segmenata inspeksijskih kontrola.

9.6. Saradnja sa relevantnim institucijama, tijelima, biroima i agencijama EU

Crna Gora učestvuje u svim oblicima saradnje sa državama članicama EU, u dijelu nadzora vanjskih granica koje koordinira FRONTEX, sa ciljem jačanja nadzora vanjskih granica EU, kako bi se spriječavali i otkrivali nezakoniti prelasci migranata preko vanjske granice i svi drugi oblici prekograničnog kriminala. Ovakvim djelovanjem ostvaruje se efikasan nadzor vanjskih granica, a primjenom Šengenskih standarda obezbjeđuje se adekvatno postupanje na vanjskim granicama.

Operativne aktivnosti se baziraju na procjeni situacije na vanjskim granicama, na osnovu koje se službenici Granične policije, u zavisnosti od situacione slike, angažuju na vanjskim granicama i u zajedničkim operacijama na zelenoj i plavoj vanjskoj granici.

Granična policija Crne Gore ostvaruje zapažene rezultate u oblasti **suzbijanja neregularnih migracija**, posebno kroz kontinuirane zajedničke aktivnosti međunarodne operativne policijske saradnje sa EUROPOL-om i partnerskim službama iz EU i našeg regiona.

Saradnja sa EUROPOLOM je intenzivirana i ojačana, posebno kroz EMPACT (eng. *European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats* – Evropska multidisciplinarna platforma protiv kriminalnih prijetnji). Sektor policije opšte nadležnosti, Sektor granične policije, Sektor policije posebne namjene, Sektor za finansijsko – obavještajne poslove i Sektor za borbu protiv organizovanog kriminala imaju direktan pristup sigurnom komunikacijskom kanalu EUROPOL i SIENA, što omogućava brzu, sigurnu i efikasnu razmjenu informacija sa EUROPOLOM i državama članicama Evropske unije.

Saradnja Crne Gore sa INTERPOLOM od značaja je sa aspekta jačanja međunarodne policijske saradnje u borbi protiv organizovanih kriminalnih grupa. Strateško usklađivanje je od ključnog značaja za suočavanje sa kriminalnim prijetnjama sa kojima se suočava Evropa, a **efikasna razmjena informacija ključni je segment međunarodne policijske saradnje.** Naglašen je **značaj efikasne razmjene informacija** i aktivnog korišćenja Interpolovih baza podataka u borbi protiv kriminala, te isticanje spremnosti za pružanje **pune podrške crnogorskoj policiji koja je zbog svog geopolitičkog položaja važan partner u očuvanju regionalne bezbjednosti.**

Takođe, **značajna je saradnja Crne Gore sa EMSOM- Evropskom agencijom za pomorsku bezbjednost**, MAOC- Centrom za pomorske analize i operacije - CLEANSEANET – Evropskim sistemom za satelitsku detekciju naftnih mrlja na moru, EU LRIT Data Centrom - Evropskim data centrom za satelitsko praćenje brodova, SAFESEANET-OM- Evropskim sistemom za najavu dolaska brodova, IMS -Integrisanim pomorskim sistemom i dr.

Prioritetne aktivnosti u narednom periodu su: permanentno unapređenje saradnje sa FRONTEX-om, EUROPOL-om, INTERPOL-om i drugim relevantnim institucijama EU u ovoj oblasti; jačanje spremnosti za saradnju u zajedničkim operacijama; povećanje broja crnogorskih eksperata koji će biti upućeni na rad u ovim tijelima i dalji razvoj saradnje u skladu sa bilateralnim sporazumima.

9.7. Međunarodna saradnja sa trećim zemljama, sa posebnim naglaskom na susjedne države u rješavanju graničnih pitanja (sporazumi o državnoj granici, graničnim prelazima i pograničnom saobraćaju) i države koje su analizom rizika prepoznate kao zemlje porijekla i tranzita neregularnih migracija

Međunarodna saradnja se ostvaruje u skladu sa **Zakonom o graničnoj kontroli i potpisanim sporazumima o policijskoj saradnji**. Međunarodna saradnja je intenzivirana i evidentiran je trend porasta međunarodnih aktivnosti, kroz razmjenu informacija i zajedničko djelovanje.

Cilj saradnje sa susjednim državama i drugim zemljama je **spriječavanje prekograničnog kriminala i neregularnih migracija** preko teritorije Crne Gore, posebno preko vanjskih granica EU, kao i ostalih aktivnosti koje mogu uticati na unutrašnju bezbjednost Crne Gore i ostalih država i **efikasnijeg vraćanja lica koji nezakonito borave na području Crne Gore**.

Bilateralna pitanja obuhvataju i zaključivanje i sprovođenje zaključenih ugovora o državnoj granici, graničnim prelazima i pograničnom saobraćaju sa susjednim državama.

Bilateralna saradnja sa susjednim državama je od primarnog značaja, posebno saradnja sa graničnim policijama tih država na svim nivoima. Najznačajniji bilateralni partneri su susjedne države, Republika Hrvatska – članica EU i Šengena i ostali susjedi Crne Gore – Bosna i Hercegovina, Republika Srbija, Republika Kosovo i Republika Albanija, sa kojima se saradnja odvija na nacionalnom, regionalnom i lokalnom nivou, **posebno u okviru zajedničkih centara za policijsku saradnju u Trebinju i Plavu i aktivnosti koje koordinira FRONTEX** – operativna saradnja sprovođenjem aktivnosti na granici uz međusobnu razmjenu informacija.

Na redovnim mjesečnim sastancima graničnih policija razmjenjuju se informacije od značaja za adekvatno postupanje na graničnim prelazima i na zaštiti državne granice, sa osvrtnom na suzbijanje neregularnih migracija.

U skladu sa bilateralnim sporazumima sa susjednim državama utvrđena je saradnja u nadzoru državne granice, koja se **sprovođa zajedničkim patrolama**. Sprovođenjem zajedničkih patrola jača se policijska saradnja, zajednička odgovornost i međusobno povjerenje.

Sprovođenjem **Sporazuma između Crne Gore i Evropske unije o operativnim aktivnostima koje sprovodi Evropska agencija za graničnu i obalsku stražu (FRONTEX) posebno je naglašeno pitanje vraćanja migranata** koji nezakonito borave na području Crne Gore. U ovom procesu doprinos daju i diplomatsko – konzularna predstavništva, u utvrđivanju identiteta i izdavanja putnih dokumenata za vraćanje stranih državljana.

Nakon pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, granična, carinska, veterinarska i fitosanitarna kontrola na crnogorskoj granici vršiće se u ime Evropske unije. To podrazumijeva da se u procesu integracija Crne Gore u EU, sporazumi sa susjednim državama, moraju se dodatno usaglašavati prije pristupanja Evropskoj uniji.

Intenziviraće se međunarodna saradnja sa susjednim i drugim državama na osnovu postojećih bilateralnih sporazuma, kao i kroz zaključivanje novih sporazuma. Takođe, međunarodna saradnja će se unapređivati učešćem u zajedničkim operacijama organizovanim od strane međunarodnih organizacija i inicijativama.

Crna Gora će u narednom periodu učestvovati u implementaciji **IPA III Projekta - EU Regionalna podrška jačanju kapaciteta granične bezbjednosti** na Zapadnom Balkanu (IPA III Granična bezbjednost) i **IPA III Projektu - Regionalna podrška u okviru Sistema upravljanja migracijama na Zapadnom Balkanu**, faza III, u okviru koje je predviđena saradnja sa Zapadnobalkanskim korisnicima.

U narednom periodu akcenat će biti na: jačanju operativne saradnje sa susjednim državama; efikasnijoj razmjeni informacija u vezi sa upravljanjem granicama; unapređenju razmjene informacija u cilju utvrđivanja identiteta migranata i pribavljanja putnih dokumenata; razvijanju saradnje u skladu sa dosadašnjom praksom i sprovođenju zaključenih bilateralnih sporazuma sa susjednim državama o državnoj granici, graničnim prelazima, pograničnom saobraćaju i zajedničkim patrolama;

9.8. Pripreme za preduzimanje mjera u šengenskom prostoru, koje se odnose na graničnu kontrolu od značaja za rješavanje neregularnih migracija i za suzbijanje i otkrivanje prekograničnog kriminala

Pripreme za sprovođenje mjera u Šengenskom prostoru obuhvataju **kontrolu zakonitosti kretanja i boravka stranih državljana** sa ciljem prevencije i **borbe protiv neregularnih migracija, suzbijanje nezakonitog rada, identifikaciji žrtava trgovine ljudima, žrtava mučenja i drugih oblika nasilja.**

Aktivnosti unutar teritorije Crne Gore podrazumijevaju efikasnu razmjenu informacija između Sektora granične policije, Sektora za borbu protiv kriminala i Sektora policije opšte nadležnosti. Akcenat je na kontroli u blizini graničnih prelaza i područjima interesantnim za nezakonit rad. Takođe, cilj preduzimanja ovih mjera je identifikovanje tražioca azila u cilju sprovođenja azilskog postupka kao i permanentno vršenje priprema za šengensku evaluaciju.

Aktivnosti se sprovode na osnovu **procjene situacije i analize rizika**, posebno razmjenom relevantnih podataka putem međunarodne saradnje.

Kontrola zakonitosti kretanja i boravka stranih državljana se sprovodi i u okviru redovnih policijskih poslova i kontrole zakonitosti rada, angažovanjem policije opšte nadležnosti, kroz kontrolu saobraćaja i javnog reda i mira.

Prioritetno se preduzimaju mjere **na identifikovanim rutama kretanja neregularnih migranata**, sa osvrtom na određene **putne pravce, ugostiteljske objekte, gradilišta**, planiranjem i realizacijom mjera na nacionalnom, regionalnom i lokalnom nivou.

U cilju pristupanja EU i šengenskom prostoru, Crna Gora ulaže značajne napore kako bi obezbijedila efikasno **usklađivanje sa šengenskom pravnom tekovinom** i nastaviće da preduzima neophodne aktivnosti u cilju **priprema za šengenske procedure evaluacije**, kojima će se provjeravati da li je Crna Gora ispunila zahtjeve za pristupanje EU i šengenskom prostoru.

Crna Gora će dati **doprinos unapređenju nivoa bezbjednosti država članica EU, odnosno šengenskog prostora sprovođenjem sljedećih mjera:** jačanjem prekogranične saradnje sa susjednim zemljama; kontrolom legalnosti kretanja i boravka stranih državljana; efikasnim sprovođenjem mjera koje se odnose na readmisiju, odnosno vraćanje i prihvat; **priprema za uvođenje kompenzacijskih mjera i zatvaranjem sporednih puteva pogodnih za nezakonite prelaskе državne granice.**

Prioriteti u narednom periodu: intenziviranje sprovođenja kompenzacijskih mjera na području Crne Gore od strane Mobilne jedinice Granične policije i Policije opšte nadležnosti na kontroli zakonitosti boravka stranih državljana; spriječavanje zloupotrebe instituta međunarodne zaštite i nezakonitog zapošljavanja i aktivnostima na sprečavanju neregularnih migracija na teritoriji Crne Gore.

9.9. Vraćanje stranih državljana, sa fokusom na državljane trećih država koji su obuhvaćeni odlukama o vraćanju

Efikasno vraćanje stranih državljana je prioritet, pri čemu se daje **prednost dobrovoljnom vraćanju** u odnosu na prisilno vraćanje, ukoliko lice ne predstavlja rizik za pravni poredak, nacionalnu bezbjednost, javno zdravlje, odnosno ukoliko ne postoje rizici od izbjegavanja povratka. Takođe, prioritet je i **vraćanje odbijenih tražilaca međunarodne zaštite, koordiniranim pristupom nadležnih službi.**

Aktivnosti unutar teritorije Crne Gore, u cilju realizacije ove mjere, podrazumijevaju blagovremenu razmjenu informacija između Sektora granične policije, Sektora za borbu protiv kriminala i Sektora policije opšte nadležnosti.

Efikasno vraćanje stranih državljana podrazumijeva vraćanje lica kojima je odbijen ulazak na granici ili koji imaju konačnu odluku o vraćanju, sa **prioritetom na lica koja predstavljaju bezbjednosni rizik u ovoj oblasti.**

Granična policija je odgovorna za sprovođenje aktivnosti vraćanja, u komunikaciji sa nadležnom direktoratom Ministarstva unutrašnjih poslova, uz afirmaciju dobrovoljnog povratka. Policija sprovodi aktivnosti u skladu sa planom vraćanja u skladu sa zaključenim sporazumima o readmisiji i Sporazumom sa Evropskom agencijom za graničnu i obalsku stražu, kao i u saradnji sa diplomatsko-konzularnim predstavništvima.

U cilju unapređenja procesa vraćanja, važno je pružiti detaljnije informacije o prikupljanju podataka, analizama i planiranju aktivnosti vraćanja. Razvijeni su konkretni koraci u pogledu proaktivnog planiranja vraćanja, uključujući ažuriranje baza podataka i analitičkih proizvoda, kako bi se omogućilo preciznije praćenje i predviđanje potreba za vraćanjem stranih državljana.

Prilikom primjene mjera obezbjeđenja vraćanja uzimaju se u obzir sve bitne okolnosti neregularnih migracija, nivo ugroženosti pravnog poretka i nacionalne bezbjednosti, postojanje rizika od izbjegavanja vraćanja i lične i porodične prilike stranih državljana. Takođe, posebno se uzimaju u obzir najbolji interes maloljetnika i drugih ranjivih osoba, porodični život i zdravstveno stanje stranih državljana prema kojem se preduzimaju mjere.

Aktivnosti u vezi sa vraćanjem se odvijaju **u skladu sa osnovnim pravima povratnika,** posebno principom *non-refoulement*, u skladu sa Poveljom EU o osnovnim pravima, međunarodnim pravom i pravom EU, od strane adekvatno obučених službenika u ovoj oblasti.

Potrebno je intenzivirati obuku i specijalizaciju službenika koji se bave vraćanjem, čime bi se povećala efikasnost i pravna sigurnost cjelokupnog procesa.

Centar za prihvata stranaca

Centar za prihvata lica koja traže međunarodnu zaštitu - azil

Potrebno je razviti **jasniju strategiju za evropsku i međunarodnu saradnju u procesu vraćanja**, sa posebnim naglaskom na razmjenu informacija i koordinaciju sa susjednim državama i međunarodnim organizacijama. Pored toga, potrebno je unaprijediti pristup za reintegraciju povratnika kroz savjetovanje i pomoć prilikom njihovog povratka, čime bi se olakšao njihov ponovni ulazak u društvo. Od značaja su i planovi za razvoj obuke za poslove vraćanja, kao i poboljšanje tehničkih i finansijskih sredstava, uključujući **nabavku čarter aviona** i drugih transportnih sredstava potrebnih za efikasno sprovođenje procesa vraćanja. Takođe, strateška namjera treba da obuhvati **jačanje ljudskih resursa za identifikaciju i dokumentaciju, sa fokusom na angažovanje stručnjaka iz Crne Gore, posmatrača prinudnog vraćanja i pratnje pri sprovođenju prinudnog vraćanja.**

Prioriteti u narednom periodu: uspostavljanje efikasne saradnje nadležnih tijela u procesu vraćanja sa ciljem povratka lica kojima je donijeta odluka o vraćanju; razvoj instituta dobrovoljnog vraćanja i postupanje prema ranjivim kategorijama lica sa posebnom pažnjom obezbjeđenjem adekvatnog tretmana i jačanje administrativnih kapaciteta nadležnih službi.

9.10. Upotreba najsavremenijih tehnologija, uključujući i velike informacione sisteme

Upotreba informaciono–komunikacionih tehnologija pojednostavljuje i ubrzava radne procese i prepoznata je u okviru evropskog koncepta integrisanog upravljanja granicom. Granična policija, Uprava carina i Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove **su u prethodnom periodu u značajnoj mjeri digitalizovali radne procese.**

Problem predstavlja upotreba nedovoljno efikasne opreme na graničnim prelazima Crne Gore sa susjednim državama, koja nije u potpunosti u skladu sa relevantnom regulativom EU i Šengenskim standardima u ovoj oblasti.

Potrebno je unaprijediti postojeći sistem, usavršavanjem radnog procesa i u ovoj oblasti, posebno u ubrzanju graničnih provjera i efikasnog nadzora državne granice i nabavci nove informaciono-komunikacione opreme.

Neophodno je **sačiniti analizu funkcionisanja informaciono – komunikacionih sistema, posebno u dijelu stvaranja tehničkih preduslova za razmjenu podataka sa informaciono – komunikacionim sistemima EU** - Vizni informacioni sistem, ETIAS, EES, ŠIS, EURODAC u cilju obezbjeđivanja njihove međusobne interoperabilnosti. U skladu sa analizom, pripremiće se i realizovati plan aktivnosti u cilju stvaranja tehničkih preduslova za razmjenu podataka sa informaciono – komunikacionim sistemima EU. Identične potrebe imaju i nadležne inspeksijske službe u cilju stvaranja tehničkih preduslova za razmjenu podataka sa informaciono – komunikacionim sistemima EU: IMSOC, TRACES NT, TARIC, EU CSW-CERTEX, ADIS i RASFF, EURPHYT sa nacionalnim informacionim sistemima FIS (Fitosanitarni Informacioni Sistem) i VIS (Veterinarski Informacioni Sistem).

Naglašena je potreba za detaljnim pregledom trenutnog stanja i definisanjem odgovornosti za razvoj IT sistema u vezi sa IUG. U skladu s tim, potrebno je detaljno definisati institucije odgovorne za implementaciju IT sistema, uključujući i pripremu za integraciju sa velikim EU IT sistemima. Kroz harmonizaciju zakonodavstva i stvaranje tehničke infrastrukture, Crna Gora treba da obezbijedi otpornost i kapacitete za implementaciju ključnih sistema kao što su VIS, SIS, EURODAC, ECRIS-TCN, kao i za buduću implementaciju ETIAS-a i EES-a.

S obzirom na to da implementacija ETIAS-a i EES-a još uvijek nije aktuelna, razvoj poslovnih procesa, infrastrukture, zakonodavstva i organizacija graničnih provjera mora se razvijati sa tim u vidu, u skladu sa evropskim smjernicama. Takođe, potrebno je imati u vidu pravne i organizacione aranžmane za uspostavljanje ETIAS nacionalne jedinice, kao i saradnju sa Odborom za skrining ETIAS-a. Naglašava se i potreba za razvojem sistema za razmjenu podataka sa prevoznicima (API, PNR/PIU), a potrebno je imati u vidu i konkretne planove za saradnju sa prevoznicima na nacionalnom nivou, kako bi se obezbijedila efikasna implementacija tih sistema.

Razvoj nacionalne komponente EUROSUR-a je, takođe, od ključnog značaja za uspješnu implementaciju evropskih IT standarda. To uključuje unapređenje tehnologije, kao što su senzori, veze za prenos podataka i tehnička spremnost za interoperabilnost sa evropskom komunikacionom mrežom granične i obalske straže. Saradnja sa **EU-LISA-om** je preporučena kako bi se obezbijedio pristup tehničkim zahtjevima i obezbijedile potrebne profesionalne sposobnosti za implementaciju tih sistema.

Takođe, potrebno je odrediti odgovorno osoblje za obuku IT kadrova, uključujući obuku za upotrebu biometrijskih tehnologija, kontrolu kvaliteta, kao i nadzor nad implementacijom IT

sistema. Razvoj tih kapaciteta je ključan za uspješnu i efikasnu implementaciju IT sistema na graničnim prelazima i za usklađivanje sa evropskim standardima u ovoj oblasti.

Prioritetne aktivnosti u narednom periodu: sačiniti analizu funkcionisanja informaciono – komunikacionih sistema; uspostavljanje interoperabilnosti informaciono – komunikacionih sistema; na osnovu analize, izraditi i realizovati plan uspostavljanja IT sistema i nabaviti adekvatnu opremu; nastaviti sa usavršavanjem radnog procesa u ovoj oblasti, posebno ubrzanjem graničnih provjera i unapređenjem postojećeg sistema; obezbijediti razmjenu podataka na bezbjedan način putem zaštićene komunikacione mreže; permanentno realizovati stručne obuke IT kadra u nadležnim institucijama; uspostaviti u potpunosti digitalni TETRA radio sistem u graničnom području Crne Gore sa susjednim državama.

9.11. Mehanizmi za kontrolu kvaliteta, uključujući i evaluaciju šengenske pravne tekovine, procjene ranjivosti i nacionalni mehanizmi kako bi se obezbijedilo sprovođenje propisa u području upravljanja granicom

Nadzor nad obavljanjem poslova i zadataka upravljanja granicom jedan je od veoma značajnih oblasti, u skladu sa kojim je uspostavljeno nekoliko mehanizama kontrole.

Nacionalni mehanizam kontrole kvaliteta koji se koristi za aktivnosti u vezi sa upravljanjem granicama u skladu je sa principima koncepta evropskog IUG. Nacionalni mehanizam za IUG predstavlja kontrolni mehanizam koji obezbijедуje **dosljednost u razvoju integrisanog upravljanja državnom granicom.**

Nadzor nad sprovođenjem Strategije IUG vrši Komisija međuresorskog sastava, sastavljena od predstavnika Ministarstva unutrašnjih poslova, Ministarstva vanjskih poslova, Ministarstva saobraćaja, Ministarstva pomorstva, Ministarstva odbrane, Uprave policije, Uprave carina i Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove i drugih organa koji imaju nadležnost na granici.

Cilj nadzora sprovođenja Strategije je praćenje i obezbjeđenje njene implementacije, u cilju stalnog **razvoja sistema integrisanog upravljanja granicom u skladu sa konceptom IUG EU.**

Kodeks policijske etike, usaglašen je sa standardima evropskog kodeksa policijske etike, kojim su određeni standardi i pravila ponašanja policijskih službenika prilikom vršenja službene dužnosti.

Takođe, **Zajednički plan mjera za prevenciju i represiju korupcije na granici,** koji donose Uprava policije, Uprava carina i Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove, ima za cilj da prevenira sve oblike korupcije u Graničnoj policiji i drugim graničnim službama.

Granična policija i ostale granične službe su uspostavile sistem kontrole kvaliteta u procesu rada, primjeni ovlašćenja i sprovođenju zakona. U skladu sa ustanovljenim pravilima, Granična policija sačinjava mjesečne planove **interne kontrole.** U skladu sa godišnjim programima rada planiraju se i sprovode **redovni i vanredni nadzori** od strane ovlašćenih službenika Granične policije.

Granična policija i ostale granične službe imaju **Plan integriteta,** koji se sprovodi kroz godišnje programe rada. Jačanju sistema interne kontrole doprinosi i jedinica **interne revizije.**

Mehanizam kontrole kvaliteta i sprovođenja evaluacije Šengenske pravne tekovine u skladu je sa Uredbom Savjeta (EU) br. 2022/922, od 09. juna 2022. godine o uspostavljanju i

funkcionisanju mehanizama evaluacije i praćenja radi primjene šengenske pravne tekovine, čime se **obezbjeduje da se radni procesi upravljanja granicom sprovede na identičan način.**

Mehanizam kontrole kvaliteta obuhvata i Procjenu ranjivosti (Vulnerability Assessment), koji Granična policija sprovodi u skladu sa Uredbom o evropskoj graničnoj i obalskoj straži i obezbjeđuje da se, u skladu sa **procjenama ranjivosti pojedinog područja upravljanja granicom**, aktivnosti usmjere tamo gdje je to najpotrebnije.

Razvijanje i primjena mehanizama kontrole kvaliteta u skladu sa evropskim standardima je ključni korak ka efikasnom integrisanom upravljanju granicom, a Crna Gora će preduzimati aktivnosti na unapređivanju nacionalnog koncepta IUG u skladu sa konceptom IUG EU i njenim zakonodavstvom.

Postojeći nacionalni mehanizmi kontrole kvaliteta više se fokusiraju na implementaciju Strategije IUG, dok bi trebalo proširiti ovu kontrolu na sve ključne aktere i njihove svakodnevne zadatke. **Ključni aspekt razvoja nacionalnog sistema kontrole kvaliteta** jeste definisanje pravnog osnova, uspostavljanje odgovornog nacionalnog organa upravljanja, sistematskih i kodifikovanih poslovnih procesa, te angažovanje posvećenih odgovarajućih tijela. Takođe, nacionalni mehanizam treba da obuhvati sva neophodna nacionalna tijela uključena u implementaciju Strategije IUG i može se podstaći njegovo funkcionisanje iz šengenskog mehanizma evaluacije i praćenja. Za dalji razvoj ovog sistema biće korisno uključiti evropske stručnjake.

Prioritetne aktivnosti u narednom periodu: razviti zakonski osnov i institucionalizovati nacionalni sistem kontrole kvaliteta za sve nadležne državne organe koji učestvuju u implementaciji Strategije IUG; razvijati metodologiju procjene ranjivosti koja će omogućiti specifične smjernice za unapređenje bezbjednosti na granici; angažovati eksterne evropske eksperte i međunarodne resurse za pružanje podrške u razvoju sistema kontrole kvaliteta; ojačati antikorupcijske mjere u okviru kontrole kvaliteta, uključujući izradu etičkog kodeksa i revizije poslovanja; jačanje kapaciteta i operativnost za suočavanje sa predstojećim izazovima, na osnovu procjene ranjivosti; uspostavljanje nacionalnog mehanizma za kontrolu kvaliteta; unaprijeđenje unutrašnje kontrole i prevencije u borbi protiv korupcije - provjerom sprovođenja profesionalnih standarda u ovoj oblasti; razvoj interne kontrole kako bi se smanjili rizici korupcije u graničnim službama i sprovođenje procesima upravljanja granicom u skladu sa propisima i najboljom praksom EU.

9.12. Mehanizmi solidarnosti, uključujući finansiranje Unije

Integrisanim upravljanjem vanjskim granicama EU se obezbjeđuje prostor slobode, bezbjednosti i pravde, jedinstvenim i usklađenim sprovođenjem pravila i standarda granične kontrole, u duhu solidarnosti i podjele odgovornosti.

Razvoj sistema IUG Crne Gore, u skladu sa konceptom IUG EU, zahtijeva značajna finansijska ulaganja, te su instrumenti Unije za finansiranje konkretnih projekata veoma značajni za stalni trend unapređenja stanja u ovoj oblasti.

Cilj je da se kroz mehanizam solidarnosti obezbijedi finansiranje značajnijih projekata, prvenstveno u daljem razvoju kapaciteta Granične policije, sistema za elektronski nadzor granice, vršenje graničnih provjera i za dalju izgradnju i rekonstrukciju graničnih prelaza, u skladu sa standardima koje moraju ispunjavati.

Vlada Crne Gore, na sjednici 08. juna 2023. godine, usvojila je Informaciju o **Finansijskom sporazumu potpisanom između Vlade Crne Gore i Evropske komisije o Godišnjem akcionom IPA programu za Crnu Goru**, kojim su, između ostalog, planirane aktivnosti, rokovi i odgovorna tijela za implementaciju ovog Sporazuma. **U skladu sa ovim Sporazumom, Godišnjim akcionim IPA programom za Crnu Goru, obuhvaćena je i Sektorska budžetska podrška za integrisano upravljanje granicom.**

U prethodnom periodu, u okviru Instrumenta za prepristupnu podršku – IPA 2021, Evropska komisija je iz Programa IPA 2015 odobrila prvu sektorsku budžetsku podršku za IUG, za sprovođenje Strategije IUG, u iznosu od 20 miliona eura, koja je realizovana u periodu 2016-2019. godina. Odobrena je i druga sektorska budžetska podrška iz Programa IPA 2021 u iznosu od 15 miliona eura, sa periodom implementacije 2023-2025.godina, za ostvarivanje sljedećih rezultata: unapređenje sistema nadzora granice; uspostavljanje plana upravljanja ljudskim resursima, jačanje kapaciteta Sektora granične policije i priprema za Šengen evaluaciju i poboljšanje IT infrastrukture na graničnim prelazima i jačanje antikorupcijskih aktivnosti.

Takođe, Projektom IPA 2022 Individualna mjera za jačanje kapaciteta za upravljanje granicom u korist zemalja Zapadnog Balkana, Crnoj Gori je opredijeljeno 15 miliona eura kroz direktan grant koji će sprovoditi Međunarodna organizacija za migracije. U okviru opredijeljenog Budžeta realizovaće se nabavka i instalacija opreme i softvera u skladu sa Master planom za uvođenje EURODAC sistema u iznosu od 5,4 miliona eura, nabavka sistema za elektronski nadzor plave granice, izgradnja zgrade Koordinacionog centra Granične policije, adaptacija pomorskih baza Granične policije i postavljanje optičkih kablova za povezivanje graničnih prelaza.

Garancija uspješnog funkcionisanja koncepta IUG EU, država članica EU i trećih država je i adekvatna raspodjela namjenskih finansijskih sredstava EU kako bi se obezbijedilo da i države sa ambicijom da budu dio EU, imaju kapaciteta za rješavanje izazova sa kojima se suočavaju, u korist EU kao cjeline. Crna Gora će u skladu sa zaključenim Sporazumom dati doprinos Evropskoj graničnoj i obalskoj straži u sprovođenju operativnih aktivnosti.

S tim u vezi, **Crna Gora će predložiti pomoć u finansiranju određenih projekata u oblasti IUG iz posebnih sredstava EU**, u okviru Fonda za azil, migracije i integracije (AMIF), kao i druge relevantne resurse kao što je **Instrument za prepristupnu pomoć za podršku saradnji sa trećim zemljama**, imajući u vidu da će dugoročno i efikasno sprovođenje evropskog IUG zavisiti od strateških ciljeva, kako je naglašeno u saopštenju EK o budućem višegodišnjem finansijskom okviru.

Iako su IPA i AMIF ključni mehanizmi finansiranja, neophodno je izraditi detaljniju analizu trenutnih i budućih potreba zasnovanu na kontroli kvaliteta, kao i sprovođenju strateških reformi kako bi se maksimalizovao uticaj i održivost eksternog finansiranja.

Crna Gora će nastaviti da se oslanja na EU sredstva, ali će takođe diversifikovati izvore finansiranja i razvijati strateške reforme, kako bi unaprijedila kapacitete za efikasno upravljanje granicom. Samo kroz ovu integraciju više izvora finansiranja, strateški pregled i obuhvatan pristup, biće moguće postići održive i efikasne rezultate na polju upravljanja granicom i migracija.

Prioritetne aktivnosti u narednom periodu: jačanje kapaciteta nadležnih organa u planiranju i pripremi dokumentacije za korišćenje EU sredstava; aktivno korišćenje finansijskih sredstava iz dostupnih fondova kao što su Višegodišnji finansijski okvir - za potrebe granične policije, migracija, sredstava hitne pomoći i dr., kako bi se ispunile obaveze koje proizilaze iz procjene ranjivosti, drugih evaluacijskih mehanizama i aktivno praćenje korišćenja finansijskih sredstava iz dostupnih fondova radi nabavke opreme, razvoja baza podataka i sufinansiranja troškova za unapređenje granične infrastrukture i nadzora državne granice.

9.13. Osnovna prava

Zaštita i poštovanje ljudskih prava lica koja prelaze državnu granicu ili su u nezakonitom prelasku državne granice je prioritet u radu Granične policije. Cilj je garantovati poštovanje osnovih ljudskih prava svim kategorijama lica, u svim aktivnostima u vezi sa upravljanjem granicom, u skladu sa nacionalnim i međunarodnim propisima u ovoj oblasti.

Imajući u vidu da primjenom ovlašćenja mogu biti ugrožena osnovna prava, **obezbijedeni su adekvatni mehanizmi zaštite osnovnih ljudskih prava:** podnošenje žalbi na postupanje organa, nadzor nad sprovođenjem prinudnih udaljenja i omogućena je besplatna pravna pomoć stranim državljanima u vidu sastavljanja tužbe protiv rješenja o vraćanju, zastupanje pred upravnim sudom i davanje besplatnih pravnih savjeta u postupku vraćanja kojim se obezbjeđuju uslovi za sprovođenje pravednog sistema vraćanja.

Policijski, carinski i službenici inspeksijskih službi u izvršavanju svojih ovlašćenja postupaju u skladu sa Ustavom, međunarodnim ugovorima, zakonima i drugim propisima, pridržavajući se standarda postupanja, a naročito onih koji se odnose na: dužnost služenja ljudima, poštovanje zakonitosti, ostvarivanje ljudskih prava, nediskriminaciju građana po osnovu rase, boje kože, nacionalne pripadnosti, društvenog ili etničkog porijekla, veze sa manjinskim narodom ili manjinskom nacionalnom zajednicom, jezik, vjeru ili uvjerenja, političko ili drugo mišljenje, pol, promjenu pola, rodni identitet, zdravstveno stanje, invaliditet, starosnu dob, imovno stanje, bračno ili porodično stanje, pripadnost grupi ili pretpostavke o pripadnosti grupi, političkoj partiji, sindikalnoj ili drugoj organizaciji, kao i po osnovu ličnih svojstava, uzdržanost u upotrebi prinude pri izvršavanju zadataka, zabranu mučenja i ponižavajućih postupaka, pružanje pomoći nastradalim licima, obavezu zaštite tajnih i ličnih podataka, obavezu odbijanja nezakonitih naređenja i suprotstavljanje svakom obliku korupcije.

Takođe, **pripadnici graničnih službi primjenjuju odredbe zakona kojima se uređuju prava izbjeglica i migranata u vezi sa pravom na ostvarivanje međunarodne zaštite u Crnoj Gori** i pristupaju ovoj kategoriji, uz razumijevanje teških životnih okolnosti zbog kojih su se izbjeglice, uglavnom opredijelile da krenu iz svojih država.

U tom smislu, na graničnim prelazima omogućeno je izražavanje namjere za podnošenje zahtjeva za dobijanje međunarodne zaštite, što je u skladu sa Zakonom o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca. Međutim, potrebno je obezbijediti prevodioce za lica koja iskazuju namjeru za podnošenje zahtjeva za dobijanje međunarodne zaštite; uspostaviti vođenje posebnih evidencija i dokumentacije za lica koja su iskazala namjeru za podnošenje zahtjeva za dobijanje međunarodne zaštite na svim graničnim prelazima. Poseban fokus treba staviti na **dostupnost informacija u formi višejezičnih flajera o postupku iskazivanja namjere za podnošenje**

zahtjeva za dobijanje međunarodne zaštite na graničnim prelazima, što predstavlja neophodan element adekvatnog pravnog savjetovanja i upoznavanja sa pravima i obavezama stranaca koji traže međunarodnu zaštitu i ima za cilj i uspostavljanje lakše komunikacije sa tim licima.

U cilju **unaprijeđenja upravljanja migracijama**, uz istovremenu zaštitu prava i potreba migranata, naročito je važno organizovanje i održavanje seminara i obuka za policijske službenike zaposlene na graničnim prelazima, na kojima je registrovano kretanje izbjeglica i migranata, sa posebnim akcentom na prepoznavanje i otkrivanje žrtava trgovine ljudima.

U cilju osiguravanja usklađenosti sa evropskim standardima, potrebno je razviti i **nacionalni mehanizam za praćenje poštovanja osnovnih prava**, definisanjem operativnih planova i obezbjeđivanjem praćenja operacija i relevantne dokumentacije. U okviru ovog mehanizma, **neophodno je uspostaviti mrežu fokalnih tačaka** koja će omogućiti efikasno praćenje zaštite osnovnih prava na svim relevantnim nivoima.

Takođe, potrebna je **izrada integrisanih softverskih rješenja**, kojim bi se povećala efikasnost u upravljanju migracija u Crnoj Gori. Kroz Projekat IPA 2022 „Individualna mjera za jačanje kapaciteta za upravljanje granicom u korist zemalja Zapadnog Balkana”, za zemlje korisnice, od kojih je između ostalih i Crna Gora, realizovaće se **nabavka i instalacija opreme i softvera u skladu sa Masterplanom za uvođenje EURODAC sistema u iznosu od oko 5,4 miliona eura**. Zaštitnik ljudskih prava i sloboda i FRONTEX potpisali su 2023. godine, **Memorandum o razumijevanju o mehanizmima žalbe u vezi sa aktivnostima koje sprovodi Evropska agencija za graničnu i obalsku stražu u Crnoj Gori**.

Prioritetne aktivnosti u narednom periodu: ojačati kapacitete službi u poznavanju osnovnih ljudskih prava garantovanih Evropskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i ostalim međunarodnim propisima u ovoj oblasti, **izradom standardnih operativnih procedura**; jačanje kapaciteta i procedura za identifikaciju ranjivih osoba i maloljetnika bez pratnje, kojima je potrebna međunarodna zaštita, u cilju adekvatnog postupanja prema ovim kategorijama lica; svim licima koji zatraže međunarodnu zaštitu obezbijediti pristup sistemu međunarodne zaštite; permanentno sprovođenje obuka u cilju podizanja svijesti o potrebi poštovanja osnovnih ljudskih prava i razmjena dobre prakse u ovoj oblasti. Takođe, potrebno je razviti i implementirati strategiju koja **uključuje operativne planove i mehanizme praćenja**, u skladu sa politikama EU, u cilju usklađivanja sa evropskim normama u oblasti ljudskih prava; **jačati kapacitete službi za ljudska prava; stvaranjem mehanizama za praćenje i nadzor; obezbijediti povezivanje sa EU i međunarodnim organizacijama**.

9.14. Obrazovanje i osposobljavanje

Policijski službenici i službenici ostalih graničnih službi u izvršavanju svojih dužnosti na granici postupaju u skladu sa Ustavom, međunarodnim ugovorima, zakonima i drugim propisima, što zahtijeva permanentnu obuku u cilju efikasnog postupanja i sprječavanja nezakonitosti.

Obrazovanje službenika Granične policije vrši se kroz osnovnu obuku i stručno usavršavanje. Osnovna obuka se sprovodi na Policijskoj akademiji, a permanentno usavršavanje u skladu sa planovima i programima obuke. Specijalistička obuka se sprovodi po sistemu multiplikatora, za područja otkrivanja falsifikovanih dokumenata, suzbijanje krijumčarenja ljudi,

vozila i opojnih droga, EU i šengensko pravo, analiza rizika, korišćenje sistema IT za granične provjere i za druge oblasti u skladu sa potrebama.

Obukom pripadnika graničnih službi obezbjeđuje se efikasno postupanje u upravljanju granicom, u vršenju graničnih provjera i nadzora državne granice, carinskih kontrola i veterinarskih, fitosanitarnih i zdravstveno-sanitarnih kontrola.

Planovi obučavanja usaglašavaju se sa Zajedničkim kurikulumom EU i u skladu sa FRONTEX-ovim programom obuke. Takođe, promovise se e-učenje, koje predstavlja novi ekonomični metod obuke, savremenim informacionim sistemima, kako bi se obezbijedilo učenje, posebno na radnom mjestu. Obuku prati analiza i informisanje o aktivnostima u skladu sa CCC Common Core Curriculum – **Zajedničkim nastavnim planom i programom.**

Nacionalni koncept obuke biće razrađen u skladu sa strateškim ciljevima obuke unutar Evropske granične i obalske straže, uključujući saradnju sa FRONTEKS-om, razmjenu iskustava i obezbjeđenje kvalitetne obuke. Takođe, donijeće se **dugoročni planovi za razvoj kadrovskih kapaciteta**, sa posebnim akcentom na zapošljavanje, obuku i zadržavanje osoblja.

Kako bi se unaprijedio kvalitet implementacije Strategije IUG, detaljnije će se razraditi strateški ciljevi u vezi sa obukom, sa fokusom na unapređenje zajedničkih vježbi i saradnje sa partnerskim akademijama u okviru FRONTEX mreže. Takođe, potrebno je imati u vidu i **planove za obezbjeđenje učesća sa partnerskim akademijama FRONTEX-a u okviru međunarodnih mreža obuka i obezbjeđenja napretka u kvalitetu i kontroli kvaliteta obuka u Crnoj Gori**, što bi unaprijedilo kvalitet Strategije IUG i postiglo usklađenost sa politikama EU.

Prioritetne aktivnosti u narednom periodu: kontinuirano sprovođenje obuke u skladu sa nastavnim planovima i programima obuke i provjere znanja; obuku pripadnika Granične policije u potpunosti uskladiti sa standardima Zajedničkog nastavnog plana obuka FRONTEX-a (Common Core Curriculum for Basic training for Border and Coast Guard in the EU) i Zajedničkog nastavnog plana obuka srednjeg nivoa rukovođenja FRONTEX-a (Common Core Curriculum for Border and Coast Guard Mid-level Management Training in the European Union); nastaviti sa specijalističkim obukama službenika Granične policije putem sistema multiplikatora; promovisati e-učenje, kako bi se obezbijedilo učenje, posebno na radnom mjestu; nastaviti sa obukama u organizaciji FRONTEX-a, drugih agencija i tijela EU i međunarodnih organizacija, na svim nivoima, razmjenom dobrih praksi i podizanjem svijesti o potrebi stalnog usavršavanja.

9.15. Istraživanja i inovacije

Granična policija se od osnivanja permanentno oprema specijalističkom opremom, posebno za granične provjere i nadzor državne granice.

Istraživanja i inovacije imaju za cilj da se službenicima granične policije obezbijede informacije i tehnologije koje podržavaju strateško planiranje, njihove operativne aktivnosti i donošenje adekvatnih odluka. **Razvoj tehnologije treba biti samo jedan od aspekata istraživanja i inovacija**, a saradnja sa nacionalnim istraživačkim institutima, univerzitetima i privatnim sektorom stvara širi okvir za strateško planiranje i razvoj, omogućavajući sinergiju koja može unaprijediti efikasnost i kvalitet istraživačkih i inovacijskih aktivnosti.

Odgovornost je Službe za informacione tehnologije Ministarstva unutrašnjih poslova da obezbijedi praktičan razvoj i implementaciju savremenih tehnologija u cilju efikasnije granične

kontrole, jer je osnovna pretpostavka za efektivno vršenje graničnih kontrola adekvatna opremljenost i obučenosn službenika Granične policije. Od značaja je razvijati dublju saradnju sa evropskim partnerima i FRONTEX-om, kako bi se obezbijedila dosljedna i koordinisana primjena novih tehnologija. Takođe, izvori finansiranja iz evropskih fondova za istraživanje i inovacije trebaju biti razmatrani kao ključni faktor u jačanju kapaciteta za implementaciju savremenih tehnologija, što može značajno doprinijeti unapređenju sprovođenja graničnih provjera.

Za efikasnu upotrebu savremene opreme potrebna je adekvatna obuka i uspostavljanje kontinuiranog praćenja stanja opreme, održavanje i obnavljanje opreme za vršenje graničnih provjera i zaštite državne granice u cilju sprječavanja i otkrivanja nezakonitosti.

Dodatno, **razvoj dugoročne saradnje sa evropskim partnerima**, kao i razmjena iskustava i tehnologija uz pomoć FRONTEX-a, može pomoći u unapređenju kontinuiteta obuke i održavanja opreme. Takva saradnja stvara dodatne mogućnosti za unaprjeđenje znanja i operativnih kapaciteta, što je ključno za ostvarivanje postavljenih ciljeva.

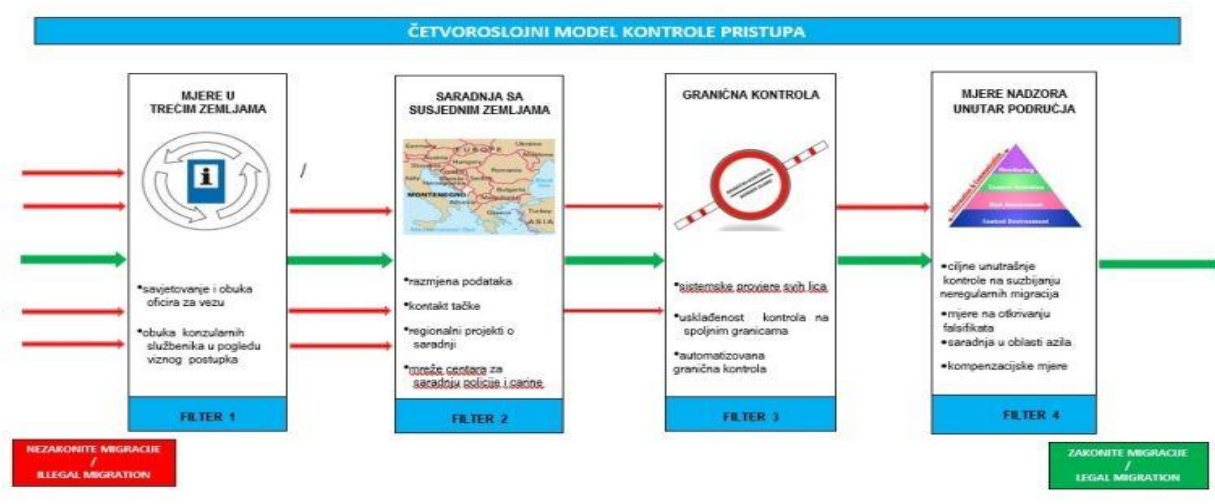
Prioritetne aktivnosti u narednom periodu: unapređenje postojećih informacionih sistema; razvijanje novih informaciono – komunikacionih tehnologija u cilju unapređenja graničnih provjera i nadzora državne granice; obezbijedenje kontinuirane obuke službenika Granične policije kako bi odgovorili zahtjevima bezbjednosti državne granice.

Kako bi se dodatno unaprijedila efikasnost i usklađenost sa standardima EU, potrebno je imati u vidu ne samo tehnološki aspekt, već i **ostvarivati i širu saradnju sa istraživačkim institucijama, univerzitetima i privatnim sektorom**. Takođe, uključivanje finansijskih mehanizama i međunarodnih partnerstava, kao što je FRONTEX, može dodatno doprinijeti realizaciji strateških ciljeva i unapređenju graničnih provjera i zaštite državnih granica.

9.16. Dodatni nacionalni elementi od značaja za integrisano upravljanje granicom

9.16.1. Četvoroslojni model kontrole pristupa

Evropsko integrisano upravljanje granicom, temelji se na četvoroslojnom modelu kontrole pristupa i obuhvata mjere u trećim zemljama, zajedničku viznu politiku, mjere sa susjednim trećim zemljama, nadzoru vanjskih granica, analizi rizika, mjere unutar šengenskog područja i vraćanje.

- **Mjere koje se preduzimaju u trećim zemljama su:** postavljanje službenika za vezu/savjetnika za dokumente; saradnja i dalji razvoj Viznog informacionog sistema, uključujući i pripremu za povezivanje sa VIS EU; unapređenje razmjene informacija sa graničnim policijama o neregularnim migracijama i prekograničnom kriminalu, posebno zemalja tranzita i porijekla neregularnih migracija i obučavanje službenika DKP Crne Gore za prepoznavanje lažnih i falsifikovanih putnih isprava.

Posvetiće se posebna pažnja daljoj harmonizaciji vizne politike i viznih procedura sa EU. Takođe, preduzimaće se aktivnosti na **učesću u organizaciji zajedničkih letova povratka** neregularnih migracija u zemlje porijekla, kao u aktivnostima dobrovoljnog vraćanja koje sprovode međunarodne organizacije;

- **Saradnja sa susjednim zemljama:** razmjena podataka, kontakt tačke, regionalni projekti o saradnji, mreže centara za saradnju Policije i Carine;
- **Granična kontrola-granične provjere:** sistemske provjere lica, usklađenost kontrole i automatizovana granična kontrola;
- **Mjere nadzora unutar područja:** ciljne unutrašnje kontrole na suzbijanju neregularnih migracija, mjere na otkrivanju falsifikata, saradnja u oblasti azila i kompenzacijske mjere.

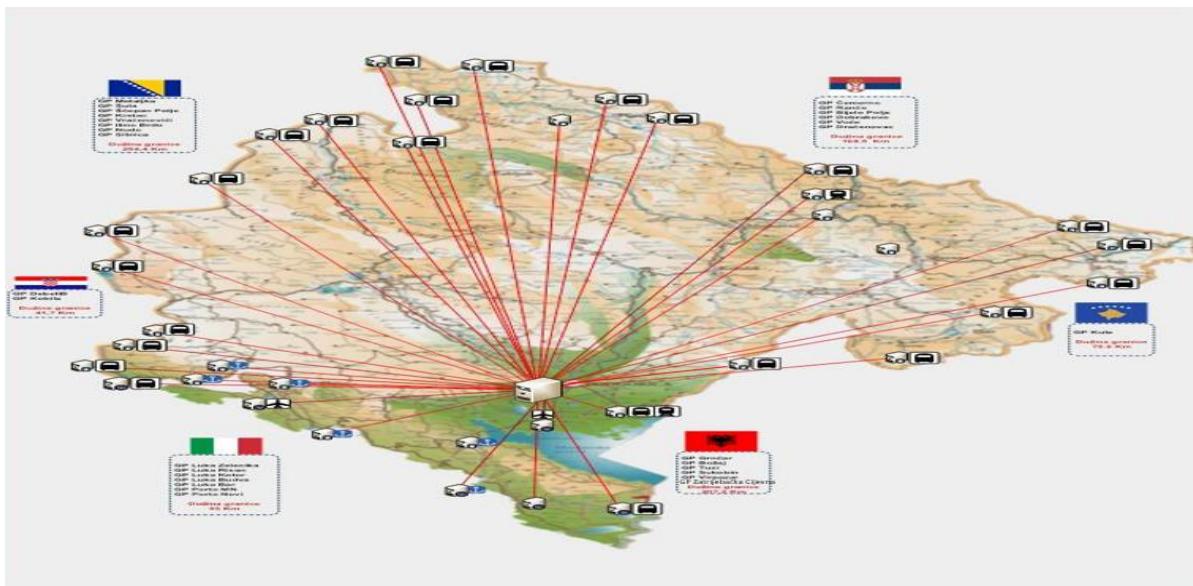
Dalje usavršavanje četvoroslojnog modela kontrole pristupa i dalje će biti jedan od ključnih elemenata sprovođenja Strategije.

9.16.2. Šengenski informacioni sistem i SIRENE

Razvoj jedinstvene računarske mreže Uprave policije je preduslov razvoja Šengenskog informacionog sistema, koji će se permanentno usaglašavati sa relevantnom pravnom tekovinom EU.

Svi granični prelazi su uvezani u jedinstvenu računarsku mrežu Uprave policije.

PREGLED INSTALIRANIH SISTEMA ZA EVIDENCIJU PRELAZAKA DRŽAVNE GRANICE

Odsjek za međunarodnu operativnu policijsku saradnju INTERPOL - EUROPOL - SIRENE je u sastavu Sektora za borbu protiv kriminala. Komisija obrazovana Rješenjem ministra unutrašnjih poslova, 09. decembra 2022. godine, sačinila je Analizu usklađenosti IT sistema MUP-a sa šengenskim standardima, potrebama za dodatnim opremanjem i narednim koracima u cilju daljeg usklađivanja i priprema za funkcionisanje ŠIS-a i SIRENA.

9.16.3. Harmonizacija Viznog sistema

Crna Gora je, u dijelu viznog sistema, nastavila da usklađuje viznu politiku sa pravnom tekovinom EU. Do sada su 28 diplomatsko-konzularna predstavništva Crne Gore povezana sa Nacionalnim viznim informacionim sistemom, sa perspektivom daljeg razvoja ovog sistema i usaglašavanja sa viznim sistemom EU.

Izvršeno je instaliranje nacionalnog Viznog informacionog Sistema (VIS) u Kancelariji Ambasade Crne Gore u Republici Turskoj, kao i umrežavanje 10 diplomatsko konzularnih predstavništava Crne Gore na sistem zaštićene komunikacione mreže između Ministarstva vanjskih poslova Crne Gore i diplomatsko – konzularnih predstavništava (DKP) i kripto komunikacije.

Ministarstvo vanjskih poslova implementiralo je softversko rješenje koje omogućava da se na savremen način obavljaju procedure u postupku izdavanja viza. Stvoreni su tehnički preduslovi u svim DKP-ima za korišćenje Viznog informacionog sistema (VIS). Od uvođenja viznog informacionog sistema, instalirano je softversko rješenje u 28 ambasada (Abu Dabi, Ankara, Atina, Beč, Beograd, Berlin, Bern, Brisel, Budimpešta, Buenos Aires, Kijev, London, Ljubljana, Madrid, Moskva, Pariz, Peking, Priština, Rim, Sarajevo, Skoplje, Sofija, Tirana, Varšava, Vašington, Zagreb, Bukurešt), sedam generalnih konzulata (Frankfurt, Njujork,

Sremski Karlovci, Istanbul, Tokio, Bari i Loveč) i tri konzulata na čelu sa počasnim konzulima (Aman, Bejrut i Gdanjsk).

Instalacija VIS-a u Amanu i Bejrutu izvršena je na testnoj osnovi i nakon što su ostvareni rezultati pokazali da počasni konzuli savjesno i odgovorno pristupaju postupku izdavanja viza i da postoji ekonomska opravdanost dodijeljene su im privilegije.

VIS je povezan sa Ministarstvom unutrašnjih poslova, Agencijom za nacionalnu bezbjednost i Upravom policije, čime su stvoreni uslovi da se aplikacije za vize u potpunosti procesuiraju i obrađuju kroz uspostavljeni sistem.

Na predlog Ministarstva vanjskih poslova, Zakonom o strancima, uvedena je mogućnost online apliciranja za crnogorsku vizu.

Na graničnim prelazima, do 31.12.2024.godine, nije bilo izdatih viza, što je u skladu sa preporukama EK.

Vizna politika Crne Gore u potpunosti će se uskladiti sa viznom politikom EU i reformom Viznog informacionog sistema prije pristupanja Crne Gore EU, i u tom smislu urađen je Plan usklađivanja viznog sistema.

10. STRATEŠKI I OPERATIVNI CILJEVI SA PRATEĆIM INDIKATORIMA USPJEHA

U cilju efikasne implementacije i daljeg razvoja koncepta integrisanog upravljanja granicom Crne Gore i usklađivanja sa Evropskim konceptom integrisanog upravljanja granicom utvrđen je strateški cilj i operativni ciljevi sa pratećim indikatorima učinka, koji su detaljno razrađeni u pratećem Akcionom planu za sprovođenje Strategije IUG za period 2025-2026.godina.

Strateški cilj sprovođenja Strategije:

- Razvoj sistema integrisanog upravljanja granicom u skladu sa konceptom integrisanog upravljanja granicom EU

OPERATIVNI CILJEVI SA INDIKATORIMA: (Dati za period važenja Strategije 2025-2028)⁴

Operativni cilj I:			
Unaprijediti kvalitet granične kontrole u cilju olakšanja zakonitih prelazaka državne granice, sprečavanje i otkrivanje nezakonitih prelazaka državne granice, izgradnja granične infrastrukture i razvoj IT sistema u cilju efikasnijih graničnih provjera			
Indikator učinaka	Polazna vrijednost 2025.	Srednja vrijednost 2027.	Ciljna vrijednost 2028.
Poboljšana identifikacija putnika i putnica upravljanje podacima i automatizacija graničnih provjera u cilju smanjenja vremena zadržavanja na graničnim prelazima, sinhronizacijom rada graničnih službi u sprovođenju graničnih procedura.	Trenutno najduže vrijeme zadržavanja na graničnim prelazima u turističkoj sezoni iznosi oko 60 minuta	Vrijeme zadržavanja na graničnim prelazima u turističkoj sezoni smanjeno na 40 minuta	Vrijeme zadržavanja na graničnim prelazima u turističkoj sezoni smanjeno na 30 minuta. Jačanjem administrativnih kapaciteta efikasnije se vrše granične provjere i smanjuje vrijeme zadržavanja na graničnim prelazima
Broj sporednih puteva pogodnih za nezakonite prelaske državne granice	Broj sporednih puteva pogodnih za	Broj sporednih puteva pogodnih za nezakonite prelaske	Zatvoreni svi sporedni putevi pogodni za

⁴ Operativni ciljevi Strategije IUG za period 2025-2028. odgovaraju prepoznatim prioritetnim problemima utvrđenim tokom analize stanja, prvenstveno na: jačanju kapaciteta graničnih službi i ljudskih resursa kako bi mogle efikasno da odgovore na izazove u graničnoj kontroli, u vezi sa neregularnim migracijama, prekograničnim kriminalom; usklađivanju sa EU standardima, unapređenju saradnje sa susjednim državama kojima se omogućava efikasno i bezbjedno upravljanje granicom.

(efikasno otkrivanje, identifikacija i sprečavanje nezakonitih prelazaka državne granice)	nezakonite prelaske državne granice smanjen za 20 %	državne granice umanjen za 10 % u odnosu na 2025.godinu.	nezakonite prelaske državne granice
Obezbijedena brza registracija i unapređenje sistema registracije i pružanja pomoći licima, strancima i strankinjama koje traže međunarodnu zaštitu	Poboljšan sistem registracije i pružanja pomoći licima, strancima i strankinjama koje traže međunarodnu zaštitu	Unaprijeđen sistem registracije i pružanja pomoći licima, strancima i strankinjama koje traže međunarodnu zaštitu u odnosu na početnu vrijednost	U potpunosti ispunjeni svi uslovi za obezbjeđenje brze registracije i pružanje pomoći licima, strancima i strankinjama koje traže međunarodnu zaštitu
Granični prelazi zadovoljavaju kriterijume propisane Uredbom o standardima i uslovima koje moraju zadovoljiti granični prelazi	Petnaest graničnih prelaza ispunjava minimum kriterijuma propisanih Uredbom o standardima i uslovima koje moraju zadovoljiti granični prelazi u 2025. godini	80% graničnih prelaza ispunjava kriterijume propisane Uredbom o standardima i uslovima koje moraju zadovoljiti granični prelazi	Svi granični prelazi ispunjavaju kriterijume propisane Uredbom o standardima i uslovima koje moraju zadovoljiti granični prelazi
Broj realizovanih patrola i zajedničkih graničnih patrola sa graničnim policijama susjednih država veći za 20 %	Tokom 12 mjeseci 2024. godine, realizovano je 12350 patrola, od čega - 9738 na zelenoj i 2612 na plavoj granici. Na osnovu Sporazuma i Protokola realizovane su 710 zajedničkih patrola sa graničnim policijama susjednih država: sa BiH - 187 sa R.Srbijom - 186 sa R.Albanijom- 276 sa R. Kosovom-61 Zajednička kontrola na Jadranskom moru sa R.Hrvatskom na	Broj realizovanih patrola veći za 10 % u odnosu na 2025.godinu.	Uspostavljen novi kompjuterizovani tranzitni sistem (NCTS) u cilju bržeg i lakšeg tranzita roba na nacionalnom nivou i carinskih ispostava, što će doprinijeti ubrzanju prometa putnika. Broj realizovanih patrola za 10 % u odnosu na 2026. I 2027.godinu.

	Prevlaci -U izvještajnom periodu realizovano je 9 zajedničkih patrola		
Operativni cilj II:			
Unaprijediti integrisani sistem kontrole mora, nadzora državne granice i traganja i spašavanja na moru.			
Unaprijeđen postojeći Sistem elektronskog nadzora mora i državne granice sa posebnim osvrtom na Bokokotorski zaliv, Skadarsko jezero i rijeku Bojanu.	Postojeći sistem ne pokriva cjelokupnu državnu granicu Crne Gore.	Uspostavljen sistem nadzora u Bokokotorskom zalivu	Uspostavljen sistem nadzora na Skadarskom jezeru i na rijeci Bojani
Operativni cilj III:			
Na osnovu relevantnih, sveobuhvatnih, pravovremenih i pouzdanih analiza rizika i prijetnji, upotrebom raspoloživih resursa, umanjiti trenutne i potencijalne rizike koji mogu uticati na unutrašnju bezbjednost i sigurnost državne granice.			
Broj nezakonitih prelazaka državne granice i prekograničnog kriminala - spriječeni nezakoniti prelasci državne granice na graničnim prelazima sa tuđom putnom ispravom ili falsifikovanim putnim dokumentom i nedozvoljen ulazak u Crnu Goru zbog neispunjavanja uslova.	Tokom 12 mjeseci 2024. godine na graničnim prelazima spriječen je nezakoniti prelazak državne granice i prekograničnog kriminala za 143 lica (tuđa putna isprava i bez putne isprave). Nije dozvoljen ulazak u Crnu Goru za 592 lica zbog neispunjavanja uslova.	Broj nezakonitih prelazaka državne granice i prekograničnog kriminala manji za 5 % u odnosu na 2025.godinu.	Broj nezakonitih prelazaka državne granice i prekograničnog kriminala manji za 10% u odnosu na 2026.i 2027.godinu.
Broj pronađenih lica, motornih vozila i putnih dokumenata po potjernicama	U periodu januar-decembar 2024. godine pronađeno lica: po nacionalnim potjernicama 188 i interpolovim (poklapanja) 697 lica; 57 motorna vozila 201 dokumenta po	Broj pronađenih lica, motornih vozila i putnih dokumenata po potjernicama veći za 5 % u odnosu na 2025.godinu.	Broj pronađenih lica, motornih vozila i putnih dokumenata po potjernicama veći za 10% u odnosu na 2026. i 2027.godinu.

	Interpolovim potjernicama.		
Broj spriječenih carinskih prekršaja na graničnim prelazima i krivičnih djela za 20 %	U periodu od 1.1 do 31.12.2024. godine, spriječeno je 500 carinskih prekršaja na graničnim prelazima; Spriječeno je 30 pokušaja izvršenja krivičnih djela.	Broj spriječenih carinskih prekršaja na graničnim prelazima veći za 10 % u odnosu na 2025.godinu. Broj spriječenih krivičnih djela veći za 10 % u odnosu na 2025.godinu.	Broj spriječenih carinskih prekršaja na graničnim prelazima veći za 10 % u odnosu na 2026. I 2027.godinu. Broj spriječenih krivičnih djela veći za 10 % u odnosu na 2026. I 2027.godinu.
Operativni cilj IV			
Kontinuirano unapređenje saradnje sa FRONTEX-om (Agencijom), posebno u blagovremenoj razmjeni informacija u područjima obuhvaćenim Uredbom o evropskoj graničnoj i obalskoj straži, kao i međunarodnu saradnju			
Dodatno unaprijeđena saradnja sa FRONTEX-om (Agencijom), posebno u blagovremenoj razmjeni informacija u područjima obuhvaćenim Uredbom o evropskoj graničnoj i obalskoj straži	Obezbijedeno učešće FRONTEX-a u koordinisanim akcijama- podrška u suočavanju sa pritiskom neregularnih migracija, vraćanja i prekograničnog kriminala.	Razvijene i implementirane najbolje prakse za upravljanje granicom i povećana profesionalizacija osoblja.	U saradnji sa FRONTEX-om dodatno razvijeni evropski standardi u obrazovanju i obuci za operativno osoblje koji su relevantni za njihove standarde i ovlaštenja.
Crna Gora u saradnji sa Evropskom FRONTEX-om sprovodi zajedničke operacije i uspostavlja razmjenu informacija putem sistema EUROSUR, u skladu sa uslovima predviđenim Sporazumom između Crne Gore i EU, kao i u obimu propisanim Uredbom EU 2019/1896 o Evropskoj graničnoj i obalskoj straži, za zemlje koje nijesu države članice EU, čime se poboljšava sigurnost na granici, efikasnost operacija i kapacitet za upravljanje	U januaru 2025.godine započeta nova zajednička operacija, kao nastavak zajedničke operacije iz 2024.godine, u skladu sa novim Sporazumom. KC funkcioniše kao služba operativnog dežurstva Granične policije na centralnom nivou, po sistemu 24/7, a u cilju razmjene informacija i	Broj zajedničkih operacija za 10 % na godišnjem nivou veći u odnosu na 2025.godinu. Broj sprovedenih zajedničkih, kopnenih i pomorskih akcija sa EUROSUR-om veći za 5 % u odnosu na 2025.godinu	Broj zajedničkih operacija veći za 20 % u odnosu na 2026. i 2027.godinu. Broj sprovedenih zajedničkih, kopnenih, pomorskih akcija sa EUROSUR-om veći za 10 % u odnosu na 2026. i 2027.godinu. Nakon ulaska u EU, Crna Gora stiče pravo punopravnog

migracijama i zaštitu granica.	podataka centralnog nivoa sa službama operativnog dežurstva regionalnih centara, kao i Operativno komunikacionim centrom Uprave policije		članstva u EUROSUR mreži
Unaprijeđena je saradnja u zajedničkim centrima za policijsku saradnju u Trebinju i Plavu, u skladu sa zaključenim sporazumima između CG, BiH i R. Srbije i između CG, R. Albanije i R. Kosovo	U periodu januar-decembar 2024. godine razmijenjeno je ukupno 1585 informacija (Trebinje 1312 i Plav- 273)	Broj razmijenjenih informacija veći za 10 % u odnosu na 2025..godinu.	Broj razmijenjenih informacija veći za 30 % u odnosu na 2026. i 2027.godinu.
Operativni cilj V:			
Unaprijediti međuinstitucionalnu saradnju integrisanim upravljanjem granicom, prekogranični promet, bezbjednost državne granice, borbu protiv prekograničnog kriminala i zaštitu života, zdravlja ljudi i imovine.			
Unaprijeđena koordinacija i zajednički rad Uprave policije, Uprave carina i drugih graničnih službi u cilju postizanja konkretnih i mjerljivih rezultata – formalizovanje saradnje potpisivanjem sporazuma sa fokusom na razmjenu informacija, redovnu i blagovremenu komunikaciju, identifikaciju prijetnji i izazova, zajedničku analizu rizika, definisanje zajedničkih operativnih procedura, izradu operativnih planova zajedničkih akcija, na granici i graničnim prelazima, radi efikasnijeg suzbijanja svih oblika kriminala.	Sačinjena Zajednička, godišnja, analiza rizika kao osnov integrisanog upravljanja granicom i saradnje na planiranju i sprovođenju zajedničkih aktivnosti Uprave policije, Uprave carina i drugih graničnih službi.	Urađene, godišnje, zajedničke analize rizika kao osnov integrisanog upravljanja granicom i saradnje na planiranju i sprovođenju zajedničkih aktivnosti Uprave policije, Uprave carina i drugih graničnih službi za 2026. i 2027.godinu.	Urađena, godišnja, zajednička analiza rizika kao osnov integrisanog upravljanja granicom i saradnje na planiranju i sprovođenju zajedničkih aktivnosti Uprave policije, Uprave carina i drugih graničnih službi za 2028. godinu.
Uprava policije, Uprava carina i druge granične službe sprovele su 20% više zajedničkih akcija u odnosu	Uprava policije, Uprava carina i druge granične službe su u 2025.	Uprava policije, Uprava carina i druge granične službe su sprovele 10% više zajedničkih akcija,	Uprava policije, Uprava carina i druge granične službe sprovele

<p>na 2024. godinu, od značaja za sprečavanje i otkrivanje kriminala na državnoj granici.</p>	<p>godini sprovedi 30 zajedničkih akcija, od značaja za obezbjeđenje nepovredivosti i sprečavanje i otkrivanje kriminala na državnoj granici.</p>	<p>od značaja za obezbjeđenje nepovredivosti i sprečavanje i otkrivanje kriminala na državnoj granici u odnosu na 2025.godinu.</p>	<p>20% više zajedničkih akcija, od značaja za obezbjeđenje nepovredivosti i sprečavanje i otkrivanje kriminala na državnoj granici, u odnosu na 2026. i 2027.godinu.</p>
<p>Realizovane zajedničke specijalističke obuke policijskih i carinskih službenika u cilju efikasnijih zajedničkih kontrola</p>	<p>Tokom 2024.godine realizovane su dvije zajedničke specijalističke obuke za policijske i carinske službenike, u koordinaciji Uprave carina i Uprave policije, u organizaciji Policijske akademije, u Danilovgradu, i to: „Prevenција korupcije na graničnim prelazima" i obuka „Novi oblici sintetičkih droga i njihova proizvodnja, oprema i načini otkrivanja", od 23-25.12.2024.godine</p>	<p>Povećan broj zajedničkih specijalističkih obuka policijskih i carinskih službenika za 20 % u odnosu na 2025.godinu.</p>	<p>Povećan broj specijalizovanih zajedničkih obuka za 20 % u odnosu na 2026. i 2027.godinu.</p>
<p>Operativni cilj VI:</p> <p>Ojačati saradnju sa relevantnim institucijama EU, tijelima i agencijama Unije u oblastima obuhvaćenim Uredbom o Evropskoj graničnoj i obalskoj straži, uključujući redovnu razmjenu informacija, razvojem kapaciteta normativnog i operativnog okvira za otkrivanje i sprečavanje nezakonitih useljavanja i zapošljavanja.</p>			
<p>Broj realizovanih zajedničkih operacija, obuka i inicijativa u saradnji sa EU institucijama i agencijama, kao i broj</p>	<p>Trenutni broj realizovanih zajedničkih operacija, obuka i inicijativa u</p>	<p>Broj realizovanih zajedničkih operacija, obuka i inicijativa u saradnji sa EU</p>	<p>Broj realizovanih zajedničkih operacija, obuka i inicijativa u</p>

razmijenjenih informacija u vezi sa nezakonitim useljavanjem i zapošljavanjem	saradnji sa EU institucijama i agencijama, kao i broj razmijenjenih informacija u vezi sa nezakonitim useljavanjem i zapošljavanjem iznosi 13 (period 01.01.-31.12.2024.godine).	institucijama i agencijama, kao i broj razmijenjenih informacija u vezi sa nezakonitim useljavanjem i zapošljavanjem veći za 15% u odnosu na	saradnji sa EU institucijama i agencijama, kao i broj razmijenjenih informacija u vezi sa nezakonitim useljavanjem i zapošljavanjem veći za 30% u odnosu na 2026. i 2027. godinu.
Operativni cilj VII:			
Unaprijediti međunarodnu saradnju sa trećim zemljama, posebno sa susjednim državama u rješavanju graničnih pitanja, i državama koje su analizom rizika prepoznate kao zemlje porijekla i tranzita neregularnih migracija.			
Broj razmijenjenih informacija, posebno sa susjednim državama koje su analizom rizika identifikovane kao zemlje porijekla ili tranzita za neregularne migracije	Povećan je broj razmijenjenih informacija, posebno sa susjednim državama koje su analizom rizika identifikovane kao zemlje porijekla ili tranzita za neregularne migracije za 5%	Povećan je broj razmijenjenih informacija za 10 % u odnosu na 2025.godinu.	Povećan je broj razmijenjenih informacija za 30 % u odnosu na 2026.i 2027.godinu.
Postignut napredak u završetku procesa razgraničenja Crne Gore sa susjednim državama (Crna Gora je potpisala sporazume o državnoj granici sa Bosnom i Hercegovinom i Republikom Kosovom, kao i Sporazum o obnavljanju graničnih piramida, međupiramida i drugih graničnih oznaka sa Republikom Albanijom, u skladu sa Strategijom EK za Zapadni Balkan - „Vjerodostojna perspektiva proširenja i pojačana saradnja EU sa zapadnim	Nijesu zaključeni ugovori o državnoj granici sa R.Albanijom, R.Hrvatskom i R.Srbijom.	Vršene pripreme za zaključivanje preostalih ugovora o državnoj granici.	Zaključen ugovor o državnoj granici sa R.Albanijom. Vođeni pregovori sa R. Hrvatskom na konačnom rješavanju pitanja državne granice. Obavljene pripreme za zaključivanje ugovora o državnoj granici sa R. Srbijom.

Balkanom, od 06.februara 2018.godine.”)			
Operativni cilj VIII: Izvršiti blagovremene pripreme za preduzimanje mjera u šengenskom prostoru, za rješavanje pitanja neregularnih migracija i suzbijanje i otkrivanje prekograničnog kriminala.			
Broj ilegalnih boravaka u Crnoj Gori smanjen za 50%	Trenutni broj podnešenih prekršajnih prijava zbog ilegalnog boravka je 1466 (za 12 mjeseci 2024. godine).	Broj ilegalnih boravaka u CG je smanjen za 30 % u odnosu na 2025.godinu.	Broj ilegalnih boravaka u Crnoj Gori smanjen za 50%, u odnosu na 2026. i 2027.godinu.
Operativni cilj IX: Efikasno implementirati proces vraćanja stranih državljana, koji su obuhvaćeni odlukama o vraćanju, uključujući dobrovoljno i prinudno vraćanje, u skladu sa zaključenim sporazumima i u saradnji sa diplomatsko- konzularnim predstavništvima.			
Broj postupaka dobrovoljnog vraćanja stranih državljana je povećan za 30 %.	Broj postupaka dobrovoljnog vraćanja stranih državljana u 2024. godini je 72, od čega uz saradnju sa IOM-om 41, uz asistenciju UP –SGP 31	Broj postupaka dobrovoljnog vraćanja stranih državljana je povećan za 20 %, u odnosu na 2025.godinu.	Broj postupaka dobrovoljnog vraćanja stranih državljana je povećan za 30 %, u odnosu na 2026.i 2027.godinu.
Operativni cilj X: Povećati efikasnost i pouzdanost sprovođenja granične kontrole upotrebom najsavremenijih tehnologija			
Instalirana savremena informatička oprema za efikasnije granične provjere i zaštitu državne granice	Sačinjeni projekti za nabavku i primjenu naprednih,mobilnih i interoperabilnih evropskih tehničkih sistema i rješenja koja su kompatibilna sa velikim IT sistemima EU u cilju efikasnijih graničnih provjera i zaštite državne granice.	Nastavljeno sa primjenom najsavremenijih tehnoloških rješenja i u cilju efikasnijih graničnih provjera i zaštite državne granice i koji pokrivaju širok spektar funkcionalnosti koji se primjenjuju na različite kategorije putnika	Obučeno relevantno osoblje za upotrebu i održavanje u funkciji najsavremenije tehničke opreme i interpretiranje rezultata dobijenih upotrebom opreme najsavremenije tehnologije.
Operativni cilj XI: Konstantno razvijati svijest o implementaciji i kvalitetu evropskog IUG na strateškom i operativnom nivou u skladu sa evropskim sistemom kontrole kvaliteta.			

Uspostavljen djelotvoran mehanizam kontrole u upravljanju granicom u cilju otkrivanja, suzbijanja i procesuiranja slučajeva korupcije u graničnim službama.	Početak 2025. godine sačinjen izvještaj o procesuiranim slučajevima korupcije u Graničnoj policiji i Carini u 2024. godini	Broj procesuiranih slučajeva korupcije u Graničnoj policiji i Carini povećan za 10% u odnosu na 2025. godinu	Broj procesuiranih slučajeva korupcije u Graničnoj policiji i Carini povećan je 20 % u odnosu na 2026 i 2027..godinu
Broj pritužbi na rad i postupanje službenika Policije i Carine angažovanih na graničnoj i carinskoj kontroli je smanjen za 80 %	Sačinjen izvještaj o registrovanim pritužbama na rad i postupanje službenika Policije i Carine angažovanih na graničnoj i carinskoj kontroli u 2025. godini.	Broj pritužbi na rad i postupanje službenika Policije i Carine angažovanih na graničnoj i carinskoj kontroli smanjen je za 30 % u odnosu na 2025. godinu	Broj pritužbi na rad i postupanje službenika Policije i Carine angažovanih na graničnoj i carinskoj kontroli smanjen je za 50 % u odnosu na 2026. i 2027. godinu
Operativni cilj XII:			
Unaprijediti mehanizam solidarnosti saradnjom Crne Gore sa EU, jačanjem sposobnosti za preuzimanje odgovornosti zaštite vanjskih granica EU i za efikasno funkcionisanje sistema integrisanog upravljanja granicom.			
Broj projekata za efikasnije vršenje graničnih provjera, nadzora državne granice i za unapređenje granične infrastrukture, koji bi se finansirali iz sredstava pretprijetne pomoći	Trenutno se preduzimaju aktivnosti na implementaciji sporazuma o graničnim prelazima sa susjednim državama	Broj projekata za efikasnije vršenje graničnih provjera, nadzora državne granice i za unapređenje granične infrastrukture uvećan za dodatnih dva projekta	Broj projekata za efikasnije vršenje graničnih provjera, nadzora državne granice i za unapređenje granične infrastrukture uvećan za dodatnih pet projekata
Operativni cilj XIII:			
Obezbijediti poštovanje, zaštitu i promociju osnovnih ljudskih prava i profesionalizam službenika koji vrše graničnu kontrolu.			
Razvijen i implementiran nacionalni nivo zaštite osnovnih prava u skladu sa konceptom IUG EU u ovoj oblasti	Razvijen i implementiran nacionalni nivo zaštite osnovnih prava u skladu sa konceptom IUG EU u ovoj oblasti za 60%	Razvijen i implementiran nacionalni nivo zaštite osnovnih prava u skladu sa konceptom IUG EU u ovoj oblasti za 80% u odnosu na	U potpunosti razvijen I implementiran nacionalni nivo zaštite osnovnih prava u skladu sa konceptom IUG EU u ovoj oblasti

		2025.godinu.	
Operativni cilj XIV:			
Obrazovanjem i osposobljavanjem unaprijediti kompetencije i profesionalizam službenika koji vrše graničnu kontrolu u oblasti integrisanog upravljanja granicom.			
Razvijen i implementiran koncept obuke u skladu sa konceptom obuke Evropske granične i obalske straže – analiza potreba, razvoj nastavnih planova i programa obuke, zajedničke vježbe i razmjena najboljih praksi.	Razvijen i implementirani koncepti obuka u organizaciji FRONTEX-a analizom potreba, razvojem nastavnih planova i programa obuke, zajedničkim vježbama i razmjenom najboljih praksi.	Obezbijedena dostupnost dovoljnog broja kompetentnog i obučenog osoblja u svim oblastima EIBM-na nacionalnom nivou i na nivou EU. Obezbijedena bliska saradnja između akademija za obuku Crne Gore i Frontexa.	Promovisani najviši standardi i najbolje prakse u implementaciji zakona Unije o granicama i vraćanju, sa posebnim naglaskom na poštovanje osnovnih prava
Operativni cilj XV:			
Obezbijediti dostupnost relevantnih inovativnih najsavremenijih rješenja, tehnologija i znanja u podršci graničnoj kontroli u sistemu IUG.			
Uz pomoć FRONTEX-a razvijen Plan istraživanja i inovacija u podršci integrisanom upravljanju granicom	Uz pomoć Evropske komisije i Frontexa koji imaju ključnu ulogu u koordinaciji i obezbjeđenju poboljšane evropske saradnju u oblasti istraživanja i inovacija, omogućeno blagovremeno i dobro koordinisano ulaganje u istraživanje i inovacije u podršci integrisanom upravljanju granicom na nacionalnom nivou i na nivou EU	Dodatno razvijena saradnja sa FRONTEX jedinicom za istraživanje i inovacije, posebno u pogledu istraživačkih studija i pilot projekata FRONTEX-a.	Relevantna inovativna najsavremenija rješenja, tehnologija i znanja doprinijeli da rezultati, nova oprema i instrumenti zadovoljavaju potrebe i zahtjeve nacionalnih graničnih službi u podršci graničnoj kontroli u sistemu IUG.

11. MONITORING, IZVJEŠTAVANJE I EVALUACIJA

Obaveza je Ministarstva unutrašnjih poslova - Međuresorske komisije za praćenje sprovođenja Strategije IUG, određivanje graničnih prelaza i utvrđivanje režima pograničnog saobraćaja sa susjednim državama je da Vladi podnosi godišnje izvještaje o realizaciji akcionih planova za sprovođenje Strategije, predlaže akcione planove za naredni period, sa predlogom mjera u cilju unapređenja stanja u ovoj oblasti.

Međuresorsku komisiju čine predstavnici: Ministarstva unutrašnjih poslova - Odjeljenja za integrisano upravljanje granicom, Direktorata za finansijsko materijalne poslove - Odsjeka za materijalne poslove i investicije, Direktorata za međunarodnu saradnju, evropske integracije i projekte, Direktorata za građanska stanja i lične isprave; Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije, Direktorata za normativno-pravne i kadrovske poslove, Službe za informacione tehnologije, Odjeljenja za zaštitu podataka o ličnosti i slobodan pristup informacijama, Uprave policije- Sektora granične policije, Policijske akademije, Ministarstva odbrane - Vojske Crne Gore, Ministarstva vanjskih poslova; Ministarstva saobraćaja; Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede; Uprave carina; Uprave pomorske sigurnosti i upravljanja lukama; Uprave za saobraćaja; Uprave za nekretnine; Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove, Ministarstva zdravlja / Zdravstveno – sanitarne inspekcije.

Zadatak Međuresorske komisije je da: prati sprovođenje Strategije integrisanog upravljanja granicom od strane nadležnih organa u skladu sa njihovim nadležnostima; priprema godišnje akcione planove i izvještaje o sprovođenju Strategije IUG; utvrđuje prioritete, dinamiku i rokove realizacije i ocjenjuje postignute rezultate u implementaciji Strategije; sačinjava godišnje planove i izvještaje o realizaciji projekata iz sredstava opredijeljenih u godišnjim budžetima Crne Gore za razvoj Sistema integrisanog upravljanja granicom, kao i sredstava iz Sektorske budžetske podrške i drugih donacija; vrši analizu i nadzor nad sprovođenjem Strategije; predlaže mjere za otklanjanje uočenih nedostataka u primjeni Strategije; sagledava stanje na postojećim graničnim prelazima i potrebu eventualne prekategoricizacije; procijenu potrebu otvaranja novih graničnih prelaza i utvrđivanja režima pograničnog saobraćaja; u saradnji sa nadležnim komisijama susjednih država prati i analizira sprovođenje potpisanih sporazuma o graničnim prelazima i pograničnom saobraćaju; u saradnji sa nadležnim komisijama susjednih država razmatra i rješava sva pitanja i probleme koja se javljaju tokom primjene sporazuma; dostavlja redovne godišnje izvještaje Vladi Crne Gore.

Članovi Međuresorske komisije, u okviru nadležnosti organa iz kojih su delegirani, koordiniraju rad na zadacima i na kvartalnom nivou dostavljaju MUP-u podatke o realizaciji planiranih mjera i aktivnosti iz akcionih planova. Prikupljanje i obradu dobijenih podataka vrše službenici MUP/Odjeljenja za integrisano upravljanje granicom.

Strategija se sprovodi realizacijom godišnjih akcionih planova polazeći od strateškog i operativnih ciljeva, sa pratećim indikatorima učinka. Na nivou planiranih aktivnosti definisani su indikatori rezultata što doprinosi praćenju sprovođenja Strategije, odnosno akcionih planova. U skladu sa Metodologijom razvijanja politika, izrade i praćenja sprovođenja strateških dokumenata definisani su nosioci aktivnosti, vremenski rok za realizaciju određenih mjera i potrebna finansijska sredstva. Institucije u čijoj nadležnosti je realizacija pojedinačnih aktivnosti, dostavljaju izvještaj MUP-u o realizaciji strateškog i operativnih ciljeva. Uz kontinuirano praćenje realizacije aktivnosti identifikovaće se ostvareni napredak i detaljno analizirati problemi nastali u procesu sprovođenja strateškog dokumenta, što će predstavljati osnovu za pripremu

godišnjih izvještaja o stepenu realizacije akcionih planova, kao i završnog izvještaja na kraju perioda važenja Strategije, koji će objavljivanjem na internet stranicama Vlade i Ministarstva unutrašnjih poslova biti dostupni javnosti.

Nakon okončanja implementacije Strategije izvršiće se **eksterna evaluacija, čiji će rezultati biti sastavni dio završnog izvještaja o implementaciji Strategije**, koji će biti dostavljeni Vladi na usvajanje. Nalazi evaluacije daće jasan i precizan prikaz ostvarenosti planiranih efekata zajedničkog djelovanja nadležnih institucija, odnosno stepen unapređenja sistema integrisanog upravljanja granicom.

Takođe, kroz šengenske procedure evaluacije vršiće se provjera da li je Crna Gora ispunila zahtjeve za pristupanje EU i šengenskom prostoru.

12. INFORMACIJA ZA JAVNOST O CILJEVIMA I OČEKIVANIM UČINCIMA STRATEGIJE U SKLADU SA KOMUNIKACIONOM STRATEGIJOM VLADE CRNE GORE

U skladu sa **strateškim ciljem da postane članica Evropske unije**, Crna Gora se obavezala da će ispuniti kriterijume koji proističu iz procesa pristupanja Evropskoj uniji i da će u potpunosti primijeniti uspostavljene principe Evropske unije koji se odnose na slobodu, demokratiju, poštovanje ljudskih prava i osnovnih sloboda i vladavinu prava.

U cilju ispunjavanja obaveze u oblasti upravljanja granicom, kako bi dodatno ojačala partnerstvo, stabilnost i ekonomski rast i umanjila bezbjednosne rizike, Crna Gora je 2006. godine uspostavila sistem integrisanog upravljanja granicom i nastavlja da usavršava ovaj sistem u skladu sa preporukama i najboljom praksom Evropske unije.

Cilj donošenja Strategije IUG 2025-2028., predstavlja kontinuitet aktivnosti Vlade Crne Gore za daljim unapređenjem integrisanog upravljanja granicom, održavanjem visokog stepena granične bezbjednosti, koji je preduslov unutrašnje bezbjednosti i sastavnog dijela ukupnog bezbjednosnog sistema Crne Gore, obezbjeđenjem kredibilnog nadzora državne granice, pojednostavljenog saobraćaja na graničnim prelazima, suzbijanjem neregularnih migracija, sprečavanjem prekograničnog kriminala i jačanjem procesa vraćanja lica kojima nije odobren boravak u Crnoj Gori.

Organizovanost neregularnih migracija, terorizma, kriminala, sajber prijetnji i sve veća ranjivost modernog društva izazovi su koji zahtijevaju razvijanje sposobnosti za upravljanje granicom u cilju sprečavanja tih prijetnji.

Ministarstvo unutrašnjih poslova, Uprava policije i Uprava Carina su glavni odgovorni organi za sprovođenje sistema integrisanog upravljanja granicom, u saradnji sa Upravom za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove i drugim organima koji imaju nadležnost na granici.

Koncept IUG je opšteprihvaćeni model za upravljanje vanjskom granicom EU, značajan element očuvanja unutrašnje bezbjednosti zemalja članica, posebno na sprečavanju i otkrivanju neregularnih migracija i drugih oblika prekograničnog kriminala i predstavlja skup operativnih mjera kojima zemlje članice EU obezbjeđuju efikasan sistem upravljanja vanjskom granicom EU, koji podrazumijeva visok stepen uzajamnog povjerenja, dosljedno sprovođenje zajedničkih aktivnosti, podjelu obaveza, odgovornosti i solidarnosti.

Koncept integrisanog upravljanja državnom granicom Crne Gore i drugih država Zapadnog Balkana bitno doprinosi da prostor jugoistočne Evrope bude zona partnerstva,

stabilnosti i privrednog razvoja, budući da se smanjivanjem potencijalnih bezbjednosnih rizika stvaraju preduslovi za brži i kvalitetniji razvoj crnogorskog društva i naših susjeda.

Nadležni organi Crne Gore, u prethodnom periodu, bili su veoma posvećeni realizaciji ključnih ciljeva Strategije, posebno u rješavanju bilateralnih pitanja sa susjednim državama, činjenicom da su zaključeni ugovori o državnoj granici sa Bosnom i Hercegovinom i Republikom Kosovom i Sporazum o obnavljanju graničnih oznaka sa Republikom Albanijom, čime je ostvaren jedan od značajnih spoljnopolitičkih prioriteta Crne Gore.

Uspješno se sprovodi Program sektorske budžetske podrške za unapređenje sistema integrisanog upravljanja granicom. Zahvaljujući uložnim naporima i postignutim rezultatima ispunjavaju se uslovi za uplate varijabilnih tranši iz programa Sektorske budžetske podrške EU.

Dalji razvoj sistema integrisanog upravljanja granicom, unapređenje nadzora i zaštite državne granice će i u budućem periodu predstavljati ključni izazov u procesu pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, jer ova oblast obuhvata granicu, strance, azil, migracije, vize i šengensku pravnu tekovinu, a prije svega kroz usklađenost našeg zakonodavstva sa pravnom tekovinom EU u ovoj oblasti, kao i efikasno umrežavanje nadležnih organa kako bi se zaštitile vanjske granice i ujedno garantovala bezbjednost građanima.

13. ZAKLJUČAK

U skladu sa novim konceptom IUG EU i standardizovanim procedurama na vanjskim granicama, izazovima sa kojima se suočavaju države članice EU, zahtjevima za jačanjem operativne saradnje u graničnoj kontroli, potrebom unapređenja analize rizika i međuresorske i međunarodne saradnje, pripremljena je Strategija integrisanog upravljanja granicom 2025-2028.godina i Akcioni plan za sprovođenje Strategije IUG, za period 2025-2026. godina, sa utvrđenim aktivnostima potrebnim za efikasno ostvarivanje ciljeva definisanih Strategijom.

Strategija IUG i Akcioni plan za sprovođenje Strategije IUG Crne Gore odražavaju koncept IUG EU, uvažavajući trenutni status integracija Crne Gore. Akcioni planovi za sprovođenje Strategije IUG, biće pripremani u skladu sa Strategijom i ostvarenim napretkom u ovoj oblasti u procesu pristupanja Crne Gore u EU, kako bi ispunili zahtjeve za punopravno članstvo Crne Gore u EU.

Pored ovog strateškog dokumenta treba uzeti u obzir i strateška dokumenta ostalih relevantnih organa, a posebno onih koji imaju utvrđene obaveze u ovoj Strategiji, čime se obezbjeđuje usklađeni napredak ka zajedničkom cilju - pristupanje EU i Šengenskom prostoru.

14. PROCJENA TROŠKOVA

Neophodna finansijska sredstva za realizaciju mjera iz AP za sprovođenje Strategije IUG, planiraće se u okviru godišnjih AP i opredjeljivaće se na godišnjem nivou, u okviru budžeta Crne Gore, za potrebe ministarstava i drugih organa uprave koji imaju nadležnost u sprovođenju AP, kako je predloženo zaključcima povodom razmatranja i donošenja Strategije IUG 2025-2028. godina i AP za period 2025-2026. godina. Dinamika obezbjeđenja sredstava zavisice i od spremnosti EU da u okviru međunarodnih fondova pretprijetne pomoći odobre donatorsku podršku za realizaciju konkretnih projekata, kao i od dinamike integracionih procesa Crne Gore.

Najveći dio aktivnosti organa koji imaju nadležnost u sprovođenju Strategije i AP realizovaće se u okviru redovnih djelatnosti organa.

AP za sprovođenje Strategije predviđena je obaveza pripreme određenih projekata kojima će se definisati i iznos finansijskih sredstava za njihovu realizaciju, posebno u oblasti izgradnje granične infrastrukture, unapređenja graničnih provjera, unapređenja sistema nadzora državne granice, za dalji razvoj IT sistema za unapređenje granične kontrole i dr., čime se obezbjeđuje **realno planiranje potrebnih finansijskih sredstava za realizaciju mjera iz akcionih planova, na osnovu pripremljenih konkretnih projekata.**

U toku je ažuriranje ŠAP-a do pridruživanja Crne Gore EU i do ulaska u šengenski prostor. Realizacijom dijela planiranih aktivnosti iz ŠAP-a daje se doprinos realizaciji određenih mjera iz Strategije IUG, jer ova dva strateška dokumenta moraju biti međusobno usklađena.

AP za sprovođenje Strategije IUG 2025-2026. godina sadrži i planirani budžet, koji će obuhvatiti i učešće u IPA III Projektu - EU Regionalna podrška jačanju granične bezbjednosti na Zapadnom Balkanu.

Zakonom o budžetu Crne Gore za 2025. godinu, između ostalog, za Program: Upravljanje granicom planirano je 3,685,000.90 eura.

Izvod iz Predloga zakona o budžetu Crne Gore za 2025. godinu

Program 13 027	Upravljanje granicom	3,685,000.90	
Aktivnost 13 027	Razvoj sistema integrisanog upravljanja granicom	1,685,001.00	
001 001 (SAP A0572)			
	4	Izdaci	1,685,001.00
	41	Tekući izdaci	945,001.00
	413	Rashodi za materijal	1.00
0310	413-1	Administrativni materijal	1.00
	414	Rashodi za usluge	316,500.00
0310	414-7	Konsultantske usluge, projekti i studije	135,000.00
0310	414-9	Ostale usluge	181,500.00
	415	Rashodi za tekuće održavanje	548,500.00
0310	415-2	Tekuće održavanje građevinskih objekata	50,000.00
0310	415-3	Tekuće održavanje opreme	498,500.00
	419	Ostali izdaci	80,000.00
0310	419-3	Izrada i održavanje softvera	80,000.00
	44	Kapitalni izdaci	740,000.00
	441	Kapitalni izdaci	740,000.00
0310	441-3	Izdaci za građevinske objekte	700,000.00
0310	441-5	Izdaci za opremu	40,000.00
Aktivnost 13 027	Realizacija obaveza iz Šengenskog akcionog plana	1,999,999.90	
001 002 (SAP A0798)			
	4	Izdaci	1,999,999.90
	41	Tekući izdaci	429,999.90
	414	Rashodi za usluge	0.90
0310	414-7	Konsultantske usluge, projekti i studije	0.90

	415	Rashodi za tekuće održavanje	379,999.00
0310	415-2	Tekuće održavanje građevinskih objekata	300,000.00
0310	415-3	Tekuće održavanje opreme	79,999.00
	419	Ostali izdaci	50,000.00
0310	419-3	Izrada i održavanje softvera	50,000.00
	44	Kapitalni izdaci	1,570,000.00
	441	Kapitalni izdaci	1,570,000.00
0310	441-3	Izdaci za građevinske objekte	650,000.00
0310	441-5	Izdaci za opremu	920,000.00

Planirana su sredstva za sprovođenje Strategije IUG 2025-2028.godina, na godišnjem nivou u iznosu od 3,6 miliona eura, što za period implementacije ove Strategije iznosi oko 15 miliona eura. Godišnjim akcionim planovima za sprovođenje Strategije IUG, u skladu sa utvrđenim sredstvima u godišnjim budžetima za naredni period za program Upravljanja granicom, sačinjavaće se konkretni planovi projekata koji će biti sastavni dijelovi ovih akcionih planova.

Pored toga, u prethodnom periodu, u okviru Instrumenta za pretpristupnu podršku – **IPA 2021**, Evropska komisija je iz Programa IPA 2015 odobrila prvu sektorsku budžetsku podršku za IUG, za sprovođenje Strategije u iznosu od 20 miliona eura koja je realizovana u periodu 2016-2019. godina. **Odobrena je i druga sektorska budžetska podrška iz Programa IPA 2021 u iznosu od 15 miliona eura, sa periodom implementacije 2023-2025.godina**, za ostvarivanje sljedećih rezultata: unapređenje sistema nadzora granice; uspostavljanje plana upravljanja ljudskim resursima, jačanje kapaciteta Sektora granične policije i priprema za Šengen evaluaciju i poboljšanje IT infrastrukture na graničnim prelazima i jačanje antikorupcijskih aktivnosti.

Takođe, Projektom **IPA 2022** Individualna mjera za jačanje kapaciteta za upravljanje granicom u korist zemalja Zapadnog Balkana, **Crnoj Gori je opredijeljeno 15 miliona eura kroz direktan grant koji će sprovoditi Međunarodna organizacija za migracije, u okviru Instrumenta Pretpristupne podrške 2014-2020**. U okviru opredijeljenog Budžeta realizovaće se nabavka instalacija opreme i softvera u skladu sa Master planom za uvođenje EURODAC sistema u iznosu od 5,4 miliona eura, nabavka sistema za elektronski nadzor plave granice, izgradnja zgrade Koordinacionog centra Granične policije, adaptacija pomorskih baza Granične policije i postavljanje optičkih kablova za povezivanje graničnih prelaza.

LISTA ZAKONSKIH, PODZAKONSKIH PROPISA I MEĐUNARODNIH SPORAZUMA OD ZNAČAJA ZA INTEGRISANO UPRAVLJANJE GRANICOM U CRNOJ GORI

1. Zakonodavstvo

- **Zakon o unutrašnjim poslovima („Sl. List CG“, br.44/12, 36/13, 1/15 i 87/18, 70/21 i 123/21 i 03/23);**
- **Zakon o graničnoj kontroli („Sl. List CG“, br.72/09, 39/13 i 17/19, 145/21 i 123/23);**
- **Carinski zakon („Sl.list CG"br.86/22);**
- **Zakon o carinskoj službi („Sl. list CG“, br. 3/16 i 80/17);**
- **Zakon o carinskoj tarifi („Sl. list CG“, broj 28/12);**
- **Krivični zakonik Crne Gore („Sl. list RCG", br. 70/03, 13/04, 47/06 i "Službeni list CG", br. 40/08, 25/10, 32/11, 40/13, 14/15, 42/15, 44/17, 49/18, 03/20, 26/21,144/21, 144/21 i 110/23)**
- **Zakon o inspeksijskom nadzoru („Sl. list CG", br. 076/09, 057/11, 018/14, 011/15, 052/16)**
- **Zakon o kontroli izvoza robe dvostruke namjene ("Sl. list Crne Gore", br. 030/12 i 145/21);**
- **Zakon o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca („Sl. list CG“, br. 2/17,3/19 i 77/24);**
- **Zakon o obaveznom osiguranju u saobraćaju(„Sl. List CG“, broj 44/12);**
- **Zakon o oružju („Sl. list CG“, broj 10/15);**
- **Zakon o putnim ispravama („Sl. List CG“, br. 21/08, 25/08,40/11 i 54/16);**
- **Zakon o registrima prebivališta i boravišta („Sl. List CG“, broj 46/15 i 03/23);**
- **Zakon o sigurnosti pomorske plovidbe („Službeni list Crne Gore", br. 062/13, 006/14, 047/15, 071/17, 034/19 i 077/20);**
- **Zakon o strancima („Sl. List CG“, br. 12/18 i 3/19);**
- **Zakon o prekršajima („Sl. list CG“, br. 1/11, 6/11, 39/11, 32/14, 43/17 i 51/17);**
- **Zakon o prevozu opasnih materija („Sl. list Crne Gore“ br. 33/14 i 013/18)**
- **Zakon o prevozu u drumskom saobraćaju („Službeni list CG” br. 71/2017 i 67/19);**
- **Zakon o spoljnoj trgovini („Sl. list Crne Gore", br. 073/10, 001/14, 014/14 i 057/14);**
- **Zakon o spoljnoj trgovini naoružanjem i vojnom opremom ("Sl. list Crne Gore", br. 040/16);**
- **Zakon o zaštiti od jonizujućih zračenja i radijacionoj sigurnosti („Službeni list Crne Gore“, br. 56/09, 58/09, 40/11, 55/16);**
- **Zakon o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti („Službeni list CG”, br. 12/18,64/20 i 59/21);**
- **Zakon o veterinarstvu („Sl. list CG", br. 30/12, 48/15, 57/15, 52/16, 43/18 i 84/24);**
- **Zakon o biocidnim proizvodima („Sl. list CG”, br. 54/16 i 34/24);**
- **Zakon o bezbjednosti hrane (Sl. list CG, br. 57/15);**
- **Zakon o zaštiti biljnih sorti („Sl. list CG, br. 48/08, 40/11);**
- **Zakon o zaštiti dobrobiti životinja („Sl. list CG", br. 14/08, 40/11 i 47/15);**
- **Zakon o zdravstvenoj zaštiti bilja („Sl. list CG", br. 28/11, 48/15 i 84/24);**

- **Zakon o sadnom materijalu („Sl. list CG”, br. 73/10, 61/11, 40/11 i 48/15);**
- **Zakon o sjemenskom materijalu poljoprivrednog bilja („Sl. list CG”, br. 73/10, 61/11, 40/11 i 48/15);**
- **Zakon o sredstvima za ishranu bilja („Sl. list CG, br. 76/2008, 40/2011, 30/2017 i 43/2018);**
- **Zakon o sredstvima za zaštitu bilja (Sl. list CG, br. 51/08, 40/11 i 18/14);**
- **Zakon o genetički modificovanim organizmima („Sl. list CG”, br. 22/08 i 40/11);**
- **Zakon o uređenju tržišta poljoprivrednih proizvoda („Sl. list CG”, br. 51/17).**
- **Odluka o otvaranju graničnih prelaza za međunarodni pomorski, vazdušni i željeznički saobraćaj („Službeni list CG”, broj 3/14 i /19);**
- **Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva unutrašnjih poslova, avgust 2022.godine;**
- **Uredba o organizaciji i načinu rada državne uprave („Sl. list CG“, br. 87/18 , 2/19 i 38/19,098/2023, 102/23, 113/23, 71/24, 72/24, 90/24 i 93/24);**
- **Uredba o standardima i uslovima koje moraju ispunjavati granični prelazi („Sl. list CG“, broj 12/10);**
- **Pravilnik o bližem sadržaju i načinu vođenja evidencija za potrebe vršenja granične kontrole („Sl. list CG“, br. 33/11, 40/15 i 26/16);**
- **Pravilnik o izgledu, sadržaju i načinu stavljanja otiska štambilja u putnu ispravu, obrascu potvrde koja služi kao dokaz o ulasku u Crnu Goru ili izlasku iz Crne Gore i obrascu posebnog lista koji se uručuje strancu („Sl. list CG“, br. 33/11 i 58/19);**
- **Pravilnik o načinu postupanja policije u utvrđivanju i rješavanju graničnog incidenta i povrede državne granice („Sl. list CG“, broj 22/12);**
- **Pravilnik o načinu vršenja nadzora državne granice („Sl. list CG“, broj 25/12);**
- **Pravilnik o tehničkim uslovima na graničnim prelazima za obavljanje fitosanitarnih pregleda pošiljke bilja („Sl. list CG”, br. 14/12);**
- **Lista graničnih prelaza na kojima je uspostavljen fitosanitarni inspekcijски nadzor („Sl. list CG”, br. 63/19);**

2. Međunarodni sporazumi

- **Ugovor o državnoj granici između Crne Gore i Bosne i Hercegovine („Sl. list CG - Međunarodni ugovori“, broj 1/16);**
- **Sporazum o državnoj granici između Crne Gore i Republike Kosovo („Sl. list CG - Međunarodni ugovori“, broj 1/16);**
- **Sporazum između Vlade Crne Gore i Savjeta ministara Republike Albanije o obnavljanju, popravci i održavanju piramida, međupiramida i drugih graničnih oznaka duž crnogorsko-albanske državne granice („Sl. list CG - Međunarodni ugovori", br. 8/10);**
- **Sporazum Savjeta ministara Republike Albanije i Vlade Republike Crne Gore o otvaranju zajedničkog graničnog prelaza Murićani-Sukobin između Republike Albanije i Republike Crne Gore u Murićanima („Sl. list CG - Međunarodni ugovori“, broj 7/14);**
- **Sporazum o određivanju zajedničkog graničnog prelaza Zatrijebačka Cijevna-Grabon za međunarodni drumski saobraćaj i granične tačke- Vranica-Čerem između**

- Vlade Crne Gore i Savjeta ministara Republike Albanije („Sl. list CG - Međunarodni ugovori“, broj 12/12);
- Sporazum između Vlade Crne Gore i Savjeta ministara Republike Albanije o otvaranju zajedničkog graničnog prelaza Ckla (Crna Gora) - Zogaj (Republika Albanija) za međunarodni drumski i jezerski putnički saobraćaj („Sl. list CG - Međunarodni ugovori“, broj 11/18);
 - Sporazum između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Kosovo o određivanju međunarodnog drumskog graničnog prelaza Kula-Savine Vode („Sl. list CG - Međunarodni ugovori“, broj 8/14);
 - Sporazum između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Kosovo o regulisanju režima pograničnog saobraćaja („Sl. list CG - Međunarodni ugovori“, broj 8/14);
 - Sporazum između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Kosovo o otvaranju zajedničkog graničnog prelaza Kotlovi-Kučište za međunarodni drumski putnički saobraćaj („Sl. list CG - Međunarodni ugovori“, broj 8/14);
 - Sporazum o izmjenama i dopunama Sporazuma o graničnim prelazima za pogranični saobraćaj između Vlade Crne Gore i Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, potpisan 20. maja 2021. godine („Službeni list Crne Gore – Međunarodni ugovori“, broj 6/2022)
 - Sporazum između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Srbije o otvaranju zajedničkog graničnog prelaza Čemerno (Crna Gora) - Granice (Republika Srbija) za međunarodni drumski putnički saobraćaj („Sl. list CG - Međunarodni ugovori“, broj 10/18);
 - Sporazum između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Srbije o otvaranju zajedničkog graničnog prelaza Vuča (Crna Gora) - Godovo (Republika Srbija) za međunarodni drumski putnički saobraćaj („Sl. list CG - Međunarodni ugovori“, broj 10/18);
 - Sporazum između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Srbije o međunarodnom drumskom graničnom prelazu Dobrakovo (Crna Gora) - Gostun (Republika Srbija), („Sl. List CG - Međunarodni ugovori“, broj 10/18);
 - Sporazum između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Srbije o međunarodnom drumskom graničnom prelazu Dračenovac (Crna Gora) - Špiljani (Republika Srbija), („Sl. list CG - Međunarodni ugovori“, broj 10/18);
 - Sporazum između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Srbije o međunarodnom željezničkom graničnom prelazu Bijelo Polje (Crna Gora) - Vrbnica - Prijepolje (Republika Srbija), („Sl. list CG - Međunarodni ugovori“, broj 10/18);
 - Sporazum između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Srbije o regulisanju režima pograničnog saobraćaja („Sl. list CG - Međunarodni ugovori“, broj 10/18);
 - Sporazum između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Srbije o međunarodnom drumskom graničnom prelazu Ranče (Crna Gora) - Jabuka (Republika Srbija), („Sl. list CG - Međunarodni ugovori“, broj 12/18);
 - Protokol između Savezne Republike Jugoslavije i Vlade Republike Hrvatske o privremenom režimu uz južnu granicu između dvije države od 10. decembra 2002. godine;
 - Sporazum između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Srbije o policijskoj saradnji ("Sl. list CG - Međunarodni ugovori", broj 10/11) ;

- **Protokol o sprovođenju zajedničkih patrola uz zajedničku državnu granicu između Ministarstva unutrašnjih poslova i javne uprave Crne Gore i Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije ("Sl. list CG - Međunarodni ugovori", broj 7/14);**
- **Sporazum između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Hrvatske o policijskoj saradnji ("Sl. list CG - Međunarodni ugovori", broj 10/11);**
- **Sporazum između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Makedonije o policijskoj saradnji ("Sl. list CG - Međunarodni ugovori", broj 3/13);**
- **Sporazum između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Kosovo o policijskoj saradnji ("Sl. list CG - Međunarodni ugovori", broj 8/15);**
- **Protokol između Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore i Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Kosovo o sprovođenju zajedničkih patrola uz zajedničku državnu granicu ("Sl. list CG - Međunarodni ugovori", broj 8/14);**
- **Protokol o zajedničkim patrolama duž državne granice Republike Albanije i Crne Gore između Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Albanije i Ministarstva unutrašnjih poslova i javne uprave Crne Gore ("Sl. list CG - Međunarodni ugovori", broj 8/14);**
- **Protokol između Ministarstva unutrašnjih poslova i javne uprave Crne Gore i Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine o sprovođenju zajedničkih patrola uz zajedničku državnu granicu;**
- **Sporazum između Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore i Ministarstva unutrašnjih poslova Slovačke Republike o policijskoj saradnji ("Sl. list CG - Međunarodni ugovori", broj 6/13);**
- **Sporazum između Vlade Crne Gore i austrijske Savezne Vlade o sprovođenju Konvencije o policijskoj saradnji u Jugoistočnoj Evropi ("Sl. listu CG - Međunarodni ugovori", broj 7/15);**
- **Sporazum između Vlade Crne Gore i Saveznog savjeta Švajcarske o policijskoj saradnji u borbi protiv kriminala ("Sl. list CG - Međunarodni ugovori", broj 7/16);**
- **Zakon o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Srbije o graničnoj kontroli u željezničkom saobraćaju („Službeni list CG – Međunarodni ugovori”, broj 4/09);**
- **Zakon o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Savjeta ministara Republike Albanije o organizovanju graničnog željezničkog saobraćaja („Službeni list CG – Međunarodni ugovori”, broj 3/13)**
- **Zakon o potvrđivanju Sporazuma između Crne Gore i Evropske unije o operativnim aktivnostima koje sprovodi Evropska agencija za graničnu i obalsku stražu u Crnoj Gori („Službeni listu Crne Gore- Međunarodni ugovori", br.12/24)**

Pored navedenih, u oblasti zaštite od jonizujućih zračenja, radijacione i nuklearne sigurnosti i bezbjednosti Crna Gora je strana ugovornica u 21 međunarodno-pravnom instrumentu.

3. Srodni strateški dokumenti:

- **Strategija o migracijama i reintegraciji povratnika u Crnoj Gori, 2021-2025.g sa Okvirnim Akcionim planom za sprovođenje Strategije za period 2021-2025. godine**
- **Strategija razvoja Uprave policije 2023-2026. godina, sa Okvirnim Akcionim planom za period 2023-2026. godine**
- **Strategija odbrane Crne Gore 2023-2026.godine sa Okvirnim Akcionim planom za period 2023-2026. godina**
- **Strategija za prevenciju i suzbijanje terorizma, pranja novca i finansiranja terorizma 2022-2025.godina sa Okvirnim Akcionim planom za period 2022-2025. god.**
- **Strategija zaštite od jonizujućih zračenja, radijacione sigurnosti i upravljanja radioaktivnim otpadom 2022-2026. god. sa Okvirnim Akcionim planom za period 2022-2026. god.**
- **Integrirani plan podrške za oblast nuklearne bezbjednosti (INSSP) za period 2024-2028. godina sa Okvirnim Akcionim planom za njegovo sprovođenje za period 2024-2028. godina**
- **Strategija sajber bezbjednosti Crne Gore 2022-2026.god., sa Okvirnim Akcionim planom za njegovo sprovođenje za period 2022-2026. godina**
- **Strategija o neproliferaciji oružja za masovno uništenje 2021-2025.god. sa Okvirnim Akcionim planom za njegovo sprovođenje za period 2021-2025. godine**
- **Akcioni plan za sprovođenje rezolucije Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija 1540(2023-2026), Nacionalni akcioni plan za zaštitu od hemijskih, bioloških, radioloških i nuklearnih prijetnji i rizika (HBRN) za period 2021-2025.godine**
- **Nacionalni plan zaštite i spašavanja od radijacionih i nuklearnih udesa;**
- **Strategija Crne Gore za transpoziciju i implementaciju pravne tekovine Evropske Unije za Poglavlje 12 - Bezbjednost hrane, veterinarska i fitosanitarna politika sa Opštim akcionim planom i Posebnim akcionim planom**

PRILOG 2:

Zakonodavni i institucionalni okvir od značaja za sprovođenje Strategije integrisanog upravljanja granicom

Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave („Službeni list CG”, br. 087/18, 002/19, 038/19, 098/23, 102/23, 113/23, 71/24, 72/24, 90/24 i 93/24), između ostalih, propisani su **poslovi iz djelokruga Ministarstva unutrašnjih poslova, tekuće i investiciono održavanje objekata Ministarstva, graničnih prelaza** i drugih objekata koje zajednički koristi ministarstvo, **integrisano upravljanje granicom** i obezbjeđivanje tehničkih i materijalnih resursa predviđenih Šengenskim akcionim planom; izgradnja graničnih prelaza, rekonstrukcija, modernizacija i održavanje objekata koji su potrebni za nesmetano i bezbjedno odvijanje saobraćaja i za vršenje granične kontrole i drugih graničnih poslova, nabavka opreme, vozila, plovila, vazduhoplova i dr.; projektovanje, uspostavljanje, **razvoj i održavanje informaciono-komunikacionih tehnologija i sistema tehničkog nadzora graničnih prelaza**, objekata ministarstva i javnih površina i pripremu za zaključivanje i sprovođenje međunarodnih ugovora o graničnim prelazima i utvrđivanje režima pograničnog saobraćaja sa susjednim državama.

Zakonom o unutrašnjim poslovima („Službeni list CG”, br. 44/12, 36/13, 1/15 i 87/18, 70/21 i 123/21 i 03/23), između ostalog, utvrđeno je da u cilju stvaranja uslova za rad Ministarstva i Policije, **Ministarstvo vrši poslove** koji se odnose na tekuće i investiciono održavanje objekata Ministarstva, graničnih prelaza i drugih objekata koje zajednički koriste Ministarstvo i Policija; **integrisanog upravljanja granicom i koordinacije Šengenskog akcionog plana**.

Zakonom o graničnoj kontroli („Službeni list CG” br. 72/09, 20/11, 40/11, 39/13 i 17/19, 145/21 i 123/23), odredbom člana 4, između ostalog, **propisano je da poslove razgraničenja i utvrđivanja državne granice, kao i pripreme za zaključivanje međunarodnog ugovora o državnoj granici, zajedno sa nadležnim organima susjedne države, vrši komisija koju obrazuje Vlada Crne Gore**.

Granična kontrola u nadležnosti je Uprave policije – Sektora granične policije.

Granična kontrola obuhvata nadzor državne granice, granične provjere i procjenu prijetnji za bezbjednost državne granice i vrši se radi:

- obezbjeđenja državne granice;
- zaštite života i zdravlja ljudi i životne sredine;
- sprječavanja vršenja i otkrivanja krivičnih djela i prekršaja i pronalaženja i hvatanja njihovih učinilaca;
- sprječavanja neregularnih migracija;
- sprječavanja i otkrivanja drugih aktivnosti i radnji kojima se ugrožava bezbjednost državne granice, javni poredak i javno zdravlje.

Nadzor državne granice podrazumijeva mjere, radnje i ovlašćenja koje se preduzimaju uz državnu granicu i između graničnih prelaza u cilju suzbijanja prekograničnog kriminala, sprečavanja nezakonitog prelaska državne granice i zaštite njene nepovredivosti, na kopnu, moru i unutrašnjim vodama.

Granična provjera obuhvata mjere i radnje koje se vrše na graničnom prelazu prilikom namjeravanog ili neposredno nakon obavljenog prelaska državne granice, u cilju kontrole zakonitog ulaska lica u Crnu Goru, odnosno izlaska iz Crne Gore i obuhvata granične provjere lica, stvari i saobraćajnog sredstva.

Radi obavljanja navedenih poslova u Upravi policije - Sektoru granične policije obrazovane su sljedeće organizacione jedinice:

- Odsjek za graničnu kontrolu;
- Odsjek za strance i suzbijanje nezakonitih migracija;
- Prihvatište za strance;
- Odsjek za operativni rad i analizu rizika;
- Mobilna jedinica;
- Koordinacioni centar (KC) Podgorica;
- Regionalni centar Granične policije Sjever – sjedište Bijelo Polje;
- Regionalni centar Granične policije Centar– sjedište Podgorica;
- Regionalni centar Granične policije Jug – sjedište Budva
- Stanice i jedinice Granične policije Rožaje, Berane, Plav, Pljevlja i Bijelo Polje; stanice i jedinice Granične policije Podgorica, Kolašin, Aerodrom Podgorica, Nikšić i Plužine i jedinice patrolnih čamaca Božaj i Virpazar; stanice i jedinice Granične policije Ulcinj, Bar, Budva, Tivat, Kotor, Herceg Novi i jedinice patrolnih brodova i čamaca Ulcinj, Bar, Kotor i Herceg Novi.

Koncept organizacije Granične policije usklađuje se sa operativnim potrebama i praksom u državama članicama Evropske unije.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva unutrašnjih poslova, obrazovana je organizaciona jedinica - Odjeljenje za integrisano upravljanje granicom koje, između ostalog, vrši poslove koji se odnose na: pripremu i ažuriranje Strategije integrisanog upravljanja granicom u skladu sa konceptom IUG EU; nadzor nad sprovođenjem Strategije u oblasti integrisanog upravljanja granicom, u okviru Državne komisije za granicu obavlja pripreme za zaključivanje i sprovođenje sporazuma o državnoj granici, graničnim prelazima i pograničnom saobraćaju sa susjednim državama, usklađivanje prometa na graničnim prelazima u saradnji sa susjednim državama i koordinaciju i sinhronizaciju aktivnosti graničnih službi u sprovođenju graničnih procedura i sa operatorima i upravljačima na graničnim prelazima u željezničkom, vazdušnom i pomorskom saobraćaju; praćenje dinamike realizacije projekata u cilju unapređenja sistema integrisanog upravljanja granicom; obavljanje i drugih poslova iz djelokruga rada Odjeljenja.

Takođe, obrazovana je i organizaciona jedinica, **Odsjek za materijalne poslove i investicije**, koja između ostalog, vrši poslove koji se odnose na: izgradnju, uknjižbu i održavanje objekata, kao i opreme; izradu investicionih projekata; izradu predmjera i predračuna u vezi sa investicionim i tekućim održavanjem; održavanje elektroenergetskih i termotehničkih instalacija i opreme; predlaganje i preduzimanje odgovarajućih mjera za ispravno funkcionisanje, racionalnije održavanje i tehničku bezbjednost objekata; predračun radova za sanacije i adaptacije objekata; izvođenje građevinskih i građevinsko-zanatskih radova; adaptaciju termotehničkih instalacija i opreme (grijanje, klimatizacija i ventilacija); pružanje neophodne

stručne pomoći organizacionim jedinicama u dijelu poslova investicioog i tekućeg održavanja; vršenje kontrole rada na tekućem održavanju objekata.

U Ministarstvu unutrašnjih poslova obrazovan je i Direktorat za zaštitu i spašavanje, koji sačinjava bazu podataka sa opasnim materijama shodno odredbama Zakona o prevozu opasnih materija („Sl. list Crne Gore“ br. 33/14 i 13/18), kojim je definisano da Ministarstvo unutrašnjih poslova izdaje saglasnost za prevoz radioaktivnih materijala, koja se dostavlja Agenciji za zaštitu životne sredine radi izdavanja dozvole. Takođe, na osnovu Zakona o zaštiti i spašavanju, u slučaju akcidenata koji u zemlji mogu proizvesti vanredno stanje (vanrednu situaciju), nadležno je Ministarstvo unutrašnjih poslova koji vrši koodinaciju aktivnosti nadlženih institucija na osnovu Nacionalnog plana za djelovanje u slučaju radijacionog udesa.

Uprava carina, shodno Uredbi o organizaciji i načinu rada državne uprave, vrši poslove koji se odnose na: primjenu propisa koji se odnose na robu koja se unosi u carinsko područje do određivanja carinski dozvoljenog postupanja ili upotrebe robe; odobravanje carinski dozvoljenog postupanja ili upotrebe robe, vršenje carinske kontrole, utvrđivanje porijekla robe, utvrđivanje vrijednosti robe u carinske svrhe, izdavanje obavezujućih informacija, odobravanje pojednostavljenih postupaka; primjenu propisa koji se odnose na povlašćene postupke; sprovođenje mjera carinske istrage i obavještajnog rada radi sprečavanja i otkrivanja carinskih prekrešaja i krivičnih djela počinjenih kršenjem carinskih propisa, kao i podnošenje prijave nadležnom tužilaštvu; obračun i naplatu carinskog duga, poreza i akciza u vezi sa uvozom robe, vođenje prvostepenog upravnog postupka u skladu sa zakonom; vršenje kontrole unosa u carinsko područje i iznosa sa carinskog područja domaćih i stranih sredstava plaćanja; kontrolu uvoza, izvoza i tranzita robe za koju su propisane posebne mjere radi zaštite bezbjednosti, zdravlja i života ljudi, životinja i biljaka, zaštite životne sredine, javnog morala, zaštite predmeta pod privremenom zaštitom, zaštite kulturnog nasleđa i prirodnih rariteta, zaštite autorskog prava i drugih srodnih prava i prava industrijske svojine, kao i osatlih mjera komercijalne politike propisanih zakonom; praćenje i razvoj carinsko informacionog Sistema, prikupljanje i čuvanje podataka o uvozu i izvozu za potrebe statistike i praćenje obračuna i naplate dažbina, saradnju sa drugim državnim organima, privrednim subjektima i njihovim udruženjima; saradnju sa carinskim službama drugih zemalja i međunarodnim organizacijama; izdavanje licence za zastupanje pred carinskim organom; vođenje propisanih evidencija; kao i druge poslove koji su joj određeni u nadležnost.

Poslove iz nadležnosti Uprave carina obavljaju unutrašnje i područne organizacione jedinice.

Unutrašnje organizacione jedinice su: Sektor za carinski sistem i procedure; Sektor za carinsko informacioni sistem, Sektor za upravljanje i razvoj ljudskih resursima; Sektor za carinsku bezbjednost i kontrolu u okviru kojeg su sistematizovani su: Odsjek za analizu rizika i obavještajni rad, Odsjek za carinske istrage, Odsjek za suzbijanje krijumčarenja, i Odsjek za naknadnu kontrolu, i Odsjek za carinsku reviziju i Odsjek za carinsku kontrolnu opremu i oružje, Sektora za akcize, poreze i naplatu prihoda, Sektor za strateško planiranje, koordinaciju projekata i međunarodu saradnju, Odjeljenje za unutrašnju kontrolu; Odsjek za unutrašnju reviziju; Služba za finansije i javne nabavke; Služba za opšte poslove.

Područne jedinica Uprave carina su: Carinarnica Podgorica, Carinarnica Bar, Carinarnica Kotor i Carinarnica Bijelo Polje.

Zakonom o carinskoj službi („Službeni list Crne Gore", br. 003/16, 80/17) uređeni su poslovi i ovlašćenja carinske službe, ovlašćenja i odgovornosti carinskih službenika, organizacija carinske službe i druga pitanja od značaja za rad carinske službe.

Shodno Zakonu o carinskoj službi poslovi Uprave carina su:

- 1) vršenje carinskog nadzora;
- 2) odobravanje carinski dozvoljenog postupanja ili upotrebe robe;
- 3) obračun i naplata uvoznih i drugih dažbina, u skladu sa zakonom kojim se uređuju carinski poslovi;
- 4) sprovođenje carinskih mjera;
- 5) sprječavanje i otkrivanje kršenja propisa, čija primjena je u nadležnosti Uprave carina;
- 6) vođenje prvostepenog carinsko- upravnog postupka;
- 7) vršenje kontrole unosa i iznosa sredstava plaćanja preko državne granice, u skladu sa propisima o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma;
- 8) saradnja sa carinskim službama drugih država i međunarodnim organizacijama; i
- 9) drugi poslovi u skladu sa zakonom.

Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove, između ostalog, vrši poslove koji se odnose na sprovođenje inspekcijskog nadzora i kontrola u oblasti bezbjednosti hrane i hrane za životinje, veterine i fitosanitarnih poslova.

Organizacione jedinice **Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove**:

- **Sektor za bezbjednost hrane:** Odsjek za bezbjednost hrane životinjskog porijekla, Odsjek za bezbjednost hrane neživotinjskog porijekla, Odsjek za hranu za životinje i nus proizvode životinjskog porijekla i Odsjek za inspekciju hrane.
- **Sektor za veterinu:** Odsjek za zdravlje, zaštitu dobrobiti životinja i identifikaciju i registraciju životinja; Odsjek za međunarodni promet, Odsjek za veterinarsku djelatnost, veterinarske lijekove, antimikrobnu rezistenciju i monitoring rezidua i Odsjek za veterinarsku inspekciju.
- **Fitosanitarni sektor:** Odsjek za zdravstvenu zaštitu bilja; Odsjek za promet i sertifikaciju sjemena i sadnog materijala, GMO, zaštitu biljnih sorti i biljne i genetičke resurse, Odsjek za promet i registraciju sredstava za zaštitu i ishranu bilja i Odsjek za fitosanitarnu inspekciju.

Nadležnosti Fitosanitarne inspekcije u vršenju službenih kontrola na određenim graničnim prelazima:

- U skladu sa **Zakonom o zdravstvenoj zaštiti bilja** („Sl. list CG", br. 28/11, 48/15 i 84/24: obavlja fitosanitarni pregled bilja, biljnih proizvoda i objekata pod nadzorom, u prometu preko državne granice (uvoz tranzit), u cilju utvrđivanja prisustva štetnih organizama bilja i drugih nepravilnosti i to:
 - 1) pregledom dokumentacije koja prati pošiljku (fitosertifikat, faktura i sl.);
 - 2) provjerom identiteta pošiljke, kojom se na osnovu cjeline ili jednog, odnosno više reprezentativnih uzoraka utvrđuje sadrži li pošiljka prijavljeno bilje, biljne proizvode ili objekte pod nadzorom;
 - 3) zdravstvenim pregledom pošiljke, uključujući drveni materijal za pakovanje, ambalažu i prevozno sredstvo, koji se obavlja vizuelno, a u slučaju sumnje na prisustvo štetnog organizma ili drugu neusaglašenost uzimanjem uzoraka radi laboratorijskih analiza;

- U skladu sa Zakonom o sadnom materijalu („Sl. list CG", br. 73/10, 61/11, 40/11 i 48/15): obavlja fitosanitarni pregled sadnog materijala, u prometu preko državne granice (uvoz, tranzit) u cilju utvrđivanja kvaliteta i prisustva štetnih organizama bilja i drugih nepravilnosti;
- U skladu sa Zakonom o sjemenskom materijalu poljoprivrednog bilja („Sl. list CG", br. 73/10, 61/11, 40/11 i 48/15): obavlja fitosanitarni pregled sjemenskog materijala poljoprivrednog bilja, u prometu preko državne granice (uvoz, tranzit) u cilju utvrđivanja kvaliteta i prisustva štetnih organizama bilja i drugih nepravilnosti;
- U skladu sa Zakonom o sredstvima za ishranu bilja („Sl. list CG", br. 76/08, 40/11, 30/17 i 43/18): obavlja fitosanitarni pregled đubriva, u prometu preko državne granice (uvoz, tranzit) u cilju utvrđivanja kvaliteta i eventualnih nepravilnosti;
- U skladu sa Zakon o zaštiti biljnih sorti („Sl. list CG, br. 48/08, 40/11): obavlja fitosanitarni pregled radi zaštite oplemenjivačkog prava stečenog u cilju utvrđivanja eventualnih nepravilnosti.

Nadležnosti Veterinarske inspekcije:

- veterinarski pregled i kontrola životinja, proizvoda životinjskog porijekla i nus proizvoda životinjskog porijekla u prometu preko državne granice (uvoz, izvoz i tranzit);
- pregled pošiljke namjenjene izvozu i ako su ispunjeni uslovi izdaje veterinarski sertifikat kojim se potvrđuje ispunjenost zahtjeva zemlje uvoznice;
- kontrola ispunjenosti zahtjeva za zaštitu dobrobiti životinja;
- kontrola hrane za životinje koja nije biljnog porijekla pri uvozu sredstava, predmeta i opreme, koji mogu biti prenosioci zaraznih bolesti životinja ili na drugi način ugrožavati njihovo zdravlje i zdravlje ljudi.

Dodatne nadležnosti Fitosanitarne inspekcije i Veterinarske inspekcije je i nadzor nad:

- hranom i hranom za životinje, u skladu sa Zakonom o bezbjednosti hrane („Sl. list CG", br. 57/15);
- pesticidima i reziduama pesticida u hrani i hrani za životinje, u skladu sa Zakonom o sredstvima za zaštitu bilja („Sl. list CG, br. 51/08, 40/11 i 18/14");
- biocidnim proizvodima, u skladu sa Zakonom o biocidnim proizvodima („Sl. list CG", br. 54/16 i 34/24);
- GMO, u skladu sa Zakonom o genetički modifikovanim organizmima („Sl. list CG", br. 22/08 i 40/11);
- kvalitetom poljoprivrednih proizvoda, u skladu sa Zakon o uređenju tržišta poljoprivrednih proizvoda („Sl. list CG", br. 51/17)

Djelokrug Zdravstveno-sanitarne inspekcije je: nadzor nad putnicima i njihovim stvarima radi spečavanja unošenja zaraznih bolesti u Crnu Goru.

Ukoliko se na domaćem tržištu ustanovi postojanje zdravstveno neispravne robe, zdravstveno sanitarni inspektori moraju odmah biti informisani, kako bi se sproveo pojačani nadzor nad zdravstvenom ispravnošću takve robe. Takođe, ukoliko Zdravstveno - sanitarna inspekcija naknadno dobije saznanje o zdravstvenoj neispravnosti robe koja je već uvezena, potrebno je

odmah izvijestiti inspekciju, kako bi sproveli odgovarajući nadzor nad takvom robom na domaćem tržištu, odnosno naložilo njeno povlačenje sa tržišta.

Takođe, Zdravstveno-sanitarna inspekcija vrši inspekcijski nadzor nad: klasifikacijom, označavanjem, pakovanjem hemikalija i proizvoda i njihovim reklamiranjem, higijenom spoljašnjosti pakovanja hemikalija, primjenom ograničenja proizvodnje, stavljanja na tržište, ili upotrebu hemikalija ili proizvoda odnosno proizvoda u opštoj upotrebi, ispunjenošću uslova za skladištenje i prodaju hemikalije, kao i načinom obilježavanja tog prostora, sadržajem i dostavljanjem bezbjednosnog lista, evidencijom i detergentima, u skladu sa Zakonom o hemikalijama („Sl. list CG”, br. 51/17).

Kontrola radioaktivnosti u različitim robama pri uvozu, izvozu i tranzitu vrše Uprava carina i nadležne inspekcije:

- inspekcijski nadzor nad sprovođenjem prevoza radioaktivnih i nuklearnih materijala u drumskom saobraćaju vrši organ uprave nadležan za inspekcijske poslove, preko ekološke inspekcije – inspektora za zaštitu od jonizujućih zračenja, u saradnji sa inspekcijom drumskog saobraćaja;
- inspekcijski nadzor hrane, hrane za životinje, materijala koji mogu doći u dodir sa hranom i hranom za životinje, vode za piće, lijekova za upotrebu u veterini, sredstava za ishranu bilja (mineralna đubriva), koji se odnosi na kontrolu sadržaja radionuklida, vrši organ uprave nadležan za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove;
- inspekcijski nadzor lijekova za humanu upotrebu, duvana i duvanskih proizvoda, kozmetičkih proizvoda, vode za piće koja nije u nadležnosti inspekcije za hranu, igračaka osim igračaka na električni pogon bez daljinskog upravljača i igračaka sa daljinskim upravljačem, sredstava za pranje i čišćenje (deterđent), nakita, proizvoda u opštoj upotrebi koji dolaze u dodir sa ljudskom kožom i sluznicom, koji se odnosi na kontrolu sadržaja radionuklida, vrši organ uprave nadležan za inspekcijske poslove preko zdravstveno - sanitarnog inspektora;
- inspekcijski nadzor igračaka na električni pogon bez daljinskog upravljača, igračaka sa daljinskim upravljačem i ostalih proizvoda u opštoj upotrebi koji nijesu u nadležnosti drugih inspekcija, koji se odnosi na kontrolu sadržaja radionuklida, vrši organ uprave nadležan za inspekcijske poslove preko tržišne inspekcije i inspekcije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost.

Uprava za državnu imovinu, između ostalog, vrši poslove koji se odnose na: vođenje jedinstvene evidencije državne imovine u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima; vođenje registra državne imovine; staranje o namjenskom korišćenju državne imovine; brigu o imovinu koja po sili zakona postaje državna imovina; upravljanje oduzetom imovinskom koristi: izvršavanje privremenih mjera obezbjeđenja, u skladu sa zakonom kojim se uređuje oduzimanje imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću, odnosno zakonom kojim se uređuje krivični postupak; procjenu vrijednosti oduzete imovinske koristi za potrebe upravljanja imovinskom koristi; investiciono i tekuće održavanje zgrada državnih organa, reprezentativnih objekata državnih organa i diplomatsko – konzularnih predstavništava Crne Gore u inostranstvu; organizaciju i finansiranje izgradnje objekata državnih organa; **davanje u zakup zemljišta i objekata ili djelova objekata na graničnim prelazima kao i druge poslove koji su joj određeni u nadležnost.**

Složenost zadataka koji se obavljaju na granici, zahtijeva podršku drugih državnih organa i organa uprave u radu graničnih službi. Da bi se uspostavio sistem IUG kompatibilan sa evropskim standardima, neophodno je obezbijediti saradnju sa:

- **Ministarstvom vanjskih poslova**, između ostalog, obavlja poslove koji se odnose na: utvrđivanje i razvoj viznog informacionog sistema Crne Gore i buduće povezivanje sa viznim informacionim sistemom Evropske unije, kontrolu rada diplomatsko-konzularnih predstavništava Crne Gore u vršenju konzularne funkcije izdavanja viza, vođenje odgovarajuće baze podataka o vizama, odobravanje viza u okviru jedinstvenog viznog sistema u saradnji sa drugim nadležnim državnim organima, kontrolu zakonitosti i usmjeravanje rada diplomatsko-konzularnih predstavništava u oblasti vizne politike, snabdijevanje diplomatsko-konzularnih predstavništava viznim naljepnicama, koordinaciju rada na viznom informacionom sistemu i organizovanje obuke konzularnog osoblja koje radi na poslovima izdavanja viza u diplomatsko-konzularnim predstavništvima, pripremu i čuvanje dokumentacije o državnoj granici u skladu sa zakonom kojim se uređuje granična kontrola; razgraničenje Crne Gore sa susjednim državama, u saradnji sa drugim nadležnim organima; kao i druge poslove koji su mu određeni u nadležnost.
- **Ministarstvom pravde**, kako bi se u sprovođenju koncepta IUG unaprijedila saradnja sa graničnim službama, posebno u cilju sprovođenja istraga, prismotra i krivičnog gonjenja na regionalnom i međunarodnom nivou kroz primjenu bilateralnih i multilateralnih sporazuma kojima je regulisana međunarodna saradnja u krivičnim stvarima.
- **Ministarstvom odbrane**, kao element sistema odbrane, predlaže i sprovodi politiku odbrane, vrši procjenu vojnih i nevojnih izazova, rizika i prijetnji. Vojska Crne Gore, kao sastavni dio Ministarstva odbrane, je profesionalna odbrambena snaga koja, kao dio sistema odbrane, pored odbrane nezavisnosti, suverenosti i državne teritorije Crne Gore, pruža podršku drugim institucijama u slučajevima ugrožavanja nacionalne bezbjednosti terorizmom, u slučaju migrantskih kriza, hibridnih i drugih izazova i prijetnji, dok je Mornarica Vojske Crne Gore nadležna za nadzor i zaštitu suverenosti unutrašnjih morskih voda i teritorijalnog mora, kao i **zaštitu suverenih prava Crne Gore u spoljnom morskom pojasu (od 12 do 24 nautičke milje) i epikontinentalnom pojasu. Mornarica Vojske Crne Gore pruža podršku civilnim institucijama u kriznim situacijama, prvenstveno u aktivnostima traganja i spašavanja na moru.**
- **Ministarstvom saobraćaja**, sa ciljem pružanja podrške IUG, naročito u oblasti prevoznika u prevozu robe i putnika na teritoriji Crne Gore, u željezničkom, drumskom i vazдушnom saobraćaju i obavljanja poslova koji se odnose na **utvrđivanje uslova za izgradnju državnih puteva, željezničke infrastrukturu, infrastrukture civilnog-vazdušnog saobraćaja, uključujući i one na graničnim prelazima.**
- **Ministarstvom pomorstva**, sa ciljem pružanja podrške IUG, vrši, između ostalih, poslove uprave koji se odnose na: pripremu propisa iz oblasti pomorstva; pomorski saobraćaj; sigurnost pomorskog saobraćaja; bezbjednosnu zaštitu trgovačkih brodova i luka otvorenih za međunarodni saobraćaj; utvrđivanje indikatora, sprečavanje i preduzimanje hitnih mjera u slučaju zagađenja mora sa plovnih objekata; nadzor nad prevozom opasnih materija u pomorskom saobraćaju u skladu sa zakonom, unutrašnju plovidbu; sigurnost pomorske i unutrašnje plovidbe; inspeksijski nadzor nad plovnim objektima crnogorske i strane državne

pripadnosti; izdavanje vinjeta stranim jahtama i čamcima; davanje slobodnog saobraćaja brodovima koji uplovljavaju u luke i na sidrišta Crne Gore; izdavanje licenci za pomorce i upravljanje plovnim objektima; usklađivanje domaćih propisa iz okvira svoje nadležnosti sa pravnom tekovinom Evropske unije, kao i druge poslove koji su mu određeni u nadležnost.”

- **Ministarstvom prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine**, između ostalog, u dijelu pripreme i izrade planskih dokumenata kojima se uređuje **i prostor koji doseže do 100 metara od granične linije**, u cilju bezbjednosti i preglednosti državne granice, svojinsko-pravnih odnosa, državne imovine, premjera i katastra nepokretnosti, eksproprijacije zemljišta, nadzora i kontrole rada Javnog preduzeća za morsko dobro; izrade i donošenja programa privremenih objekata u zoni morskog dobra i nacionalnih parkova, izdavanje urbanističko - tehničkih uslova, kao i druge poslove koji su mu određeni u nadležnost u skladu sa zakonom.

Shodno Uredbi o organizaciji i načinu rada državne uprave („Službeni list CG”, br. 087/18, 002/19, 038/19, 098/23, 102/23, 113/23, 71/24, 72/24, 90/24 i 93/24), **Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera**, pored ostalih, vrši poslove uprave koji se odnose na kreiranje politika i zakonske regulative, integrisano sprečavanje i kontrolu zagađivanja; zaštitu ozonskog omotača; zaštitu od buke i vibracije; hemikalije; zaštitu od radijacije (radioaktivne materije i jonizujuća zračenja); nejonizujuća zračenja; zaštitu zemljišta od zagađivanja; integrisano upravljanje obalnim područjem; integrisanu zaštitu mora od zagađenja, kao i druge poslove koji su mu određeni u nadležnost.

Ministarstvo je u obavezi da izradi **Nacionalni program detekcije** koji, između ostalog, obuhvata presjek stanja i prikaz **neophodne opreme koju je potrebno instalirati na određenim graničnim prelazima** (portal monitori), opreme koju je potrebno obezbijediti prevashodno za službenike Uprave policije i Uprave carina, kao i vrstu obuka, u cilju unapređenja bezbjednosti granica u **borbi protiv nuklearnog terorizma i nedozvoljenog prometa radioaktivnog i nuklearnog materijala** i prometa ostalih roba sa povećanim sadržajem radionuklida. Ministarstvo vrši i poslove koji se odnose na bezbjedno upravljanje hemikalijama i biocidnim proizvodima.

U skladu sa Zakonom o hemikalijama uređen je postupak davanja saglasnosti po prethodnom obavještanju (PIC postupak) koji se sprovodi za izvoz hemikalije koja se nalazi na Listi hemikalija za PIC postupak, odnosno za hemikalije sa Liste Roterdamske konvencije i ove hemikalije se mogu izvoziti samo pod uslovom da se o izvozu saglasi država uvoznica. Agencija za zaštitu prirode i životne sredine sprovodi upravne postupke vezano za PIC proceduru, a Uprava carina kontroliše sprovođenje navedenih odredbi.

- **Upravom za nekretnine**, u oblastima premjera i označavanje državne granice, održavanja i obnavljanja graničnih oznaka na državnoj granici, pripremu dokumenata o državnoj granici i održavanje granične linije koja, u skladu sa međunarodnim ugovorom, treba da bude očišćena radi vidljivosti graničnih oznaka i granične linije.

- **Upravom pomorske sigurnosti i upravljanja lukama**, između ostalog, poslove sigurnosti pomorske plovidbe u obalnom moru, koje podrazumijeva najavu dolaska i odlaska brodova, **traganje i spašavanje na moru** i obavljanje poslova radio službe; **održavanja i uređivanja pomorskih puteva** i svjetala, davanje sertifikata brodovima za sposobnost plovidbe, registraciju jahti pod domaćom zastavom kao i poslove sprečavanja zagađenja mora; obezbjeđenje uslova za obavljanje pomorskog saobraćaja i lučkih usluga u lukama i na

sidrištima; vrši poslove koji se odnose na luke od nacionalnog značaja, brigu o izgradnji, rekonstrukciji, održavanju, upravljanju, zaštiti i unapređenju luka.

- **Upravom za saobraćaj**, na predlog organa uprave nadležnog za poslove Policije, postavlja **oznake i signalizaciju u blizini granične linije** kojima se upozorava na približavanje graničnoj liniji i **graničnom prelazu**, a na drugim mjestima u blizini granične linije i graničnog prelaza oznake postavlja **Uprava za državnu imovinu**.

- **Agencijom za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama**, u dijelu zaštite podataka o ličnosti saglasno Zakonu o zaštiti podataka o ličnosti („Službeni list Crne Gore”, br. 079/08, 070/09, 044/12 i 022/17), u skladu sa propisima i standardima u potvrđenim međunarodnim ugovorima o ljudskim pravima, osnovnim slobodama i opšte prihvaćenim pravilima međunarodnog prava.

- **Agencijom za zaštitu životne sredine**

Zakonom o životnoj sredini („Službeni list Crne Gore”, br. 52/16), Zakonom o zaštiti od jonizujućeg zračenja i radijacionoj sigurnosti („Sl. list Crne Gore“, br. 56/09, 58/09, 40/11, 55/16) i Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave („Službeni list Crne Gore”, Službeni list CG”, br. 087/18, 002/19, 038/19, 098/23, 102/23, 113/23 i 71/24) propisano je da stručne i sa njima povezane upravne poslove iz oblasti zaštite od jonizujućeg i nejonizujućeg zračenja, radionuklida i radijacione sigurnosti vrši Agencija za zaštitu životne sredine (izdavanje dozvola, sistematsko ispitivanje radioaktivnosti u životnoj sredini, vođenje centralnog registra-baze podataka i dr.). **Izdaje dozvole za promet izvora jonizujućih zračenja i radioaktivnih materijala**, za obavljanje radijacione djelatnosti i dozvola za upravljanje skladištem radioaktivnog otpada.

**Crna Gora
VLADA CRNE GORE
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA**

AKCIONI PLAN
za sprovođenje Strategije integrisanog upravljanja granicom
za period 2025 – 2026. godina

Podgorica, mart 2025. godine

SADRŽAJ

UVOD.....	4
I KLJUČNE AKTIVNOSTI NA SPROVOĐENJU OPERATIVNIH CILJEVA STRATEGIJE INTEGRISANOG UPRAVLJANJA GRANICOM.....	4
1. Granična kontrola.....	4
1.1. Unapređenje graničnih provjera u skladu sa pravilima EU kojima se uređuje kretanje lica preko granica (Zakonik o šengenskim granicama, od 09.marta 2016.godine)	7
1.2. Unapređenje Sistema nadzora državne granice	13
1.3. Prevencija i otkrivanje prekograničnog kriminala	21
1.4. Unapređenje mjera licima kojima je potrebna međunarodna zaštita.....	24
1.5. Izgradnja granične infrastrukture	25
1.6. Unapređenje postupanja u slučaju vanrednih događaja	27
1.7. Dalji razvoj IT sistema za efikasniju graničnu kontrolu	28
2. Traganje i spašavanje na moru integrisanim sistemom kontrole, nadzora i zaštite mora, u skladu sa Uredbom (EU) broj 656/2014 i međunarodnim pravom, u situacijama koje mogu nastati tokom aktivnosti nadzora – zaštite državne granice na moru.....	31
2.1. Unapređenje sigurnosti I bezbjednosti na moru.....	31
2.2. Unapređenje postojećeg IT Sistema za upravljanje saobraćajem plovila-VTMIS Sistema u cilju adekvatnog nadzora mora sa Bokokotorski zaliv,Skadarsko jezero i rijeku Bojanu...34	34
2.3. Razvoj pouzdanog Sistema potraga i spašavanja na moru.....	34
3. Analiza rizika i analize prijetnji koje mogu imati uticaja na funkcionisanje i bezbjednost spoljnih granica.....	35
3.1. Smanjena ranjivost granice zasnovana na sveobuhvatnoj informisanosti o stanju, odnosno analizi rizika.....	36
4. Razmjena informacija i saradnja sa FRONTEX-om (Agencijom), posebno u područjima obuhvaćenim Uredbom o evropskoj graničnoj i obalskoj straži, uključujući podršku koju koordinira FRONTEX.....	39
4.1. Razvoj saradnje sa FRONTEX-om.....	40
5. Međuresorska saradnja između organa koji imaju nadležnost na granici.....	45
5.1. Usklađivanje rada, koordinacija i sinhronizacija aktivnosti graničnih službi u sprovođenju graničnih procedura.....	46
5.2. Unapređenje carinske kontrole	48
5.3. Unapređenje inspekcijske kontrole	52
5.4. Dalji razvoj saradnje između Granične policije i Carine	57
5.5. Unapređenje saradnje sa ministarstvima, civilnim organizacijama, nevladinim organizacijama, kompanijama i organizacijama koje se bave zaštitom žrtava trgovine ljudima.....	61
6. Saradnja sa relevantnim institucijama, tijelima, biroima i agencijama EU.....	61
6.1. Uspostaviti i jačati saradnju sa relevantnim tijelima, biroima i agencijama EU.....	62
7. Međunarodna saradnja sa trećim zemljama, sa posebnim naglaskom na susjedne države u rješavanju graničnih pitanja (sporazumi o državnoj granici, graničnim prelazima i pograničnom saobraćaju) i državama koje su analizom rizika prepoznate kao zemlje porijekla i tranzita neregularnih migracija.....	66

7.1. Nastavak aktivnosti na zaključivanju i sprovođenju zaključenih ugovora o državnoj granici, graničnim prelazima i pograničnom saobraćaju.....	67
8. Pripreme za preduzimanje mjera u šengenskom prostoru, koje se odnose na graničnu kontrolu od značaja za rješavanje neregularnih migracija i za suzbijanje i otkrivanje prekograničnog kriminala.....	72
8.1. Uspostavljanje integrisanog sistema kontrole boravka stranih državljana.....	72
8.2. Adekvatno praćenje migracionih tokova.....	73
8.3. Pripreme za Šengen evaluaciju.....	76
9. Vraćanje stranih državljana koji su obuhvaćeni odlukama o vraćanju.....	77
9.1. Unapređenje sistema vraćanja stranih državljana kojima nije odobren boravak u Crnoj Gori i sistemski rad na dobrovoljnom vraćanju.....	77
10. Upotreba najsavremenijih tehnologija, uključujući i velike informacione sisteme.....	82
10.1. Razvoj i implementacija naprednih informacionih sistema i informacionih tehnologija....	83
11. Mehanizmi za kontrolu kvaliteta, uključujući i evaluaciju šengenske pravne tekovine, procjene ranjivosti i nacionalni mehanizmi kako bi se obezbijedilo sprovođenje prava Unije u području upravljanja granicom..	88
11.1. Kontrola cjelokupnog koncepta IUG.....	89
11.2. Razvoj mehanizma kontrole kvaliteta, posebno šengenski mehanizam za evaluaciju kako bi se obezbijedilo sprovođenje zakonodavstava i dobre prakse EU u oblasti upravljanja granicom.....	92
12. Mehanizmi solidarnosti uključujući finansiranje EU.....	93
12.1. Obezbjedenje objedinjenih kapaciteta i zajedničke odgovornosti za nadzor vanjskih granica.....	94
13. Osnovna prava	95
13.1. Unaprijediti poštovanje, zaštitu i promociju osnovnih prava garantovanih Evropskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i ostalim međunarodnim propisima u ovoj oblasti.....	96
14. Obrazovanje i osposobljavanje	99
14.1. Usklađivanje programa osnovne obuke, obuke srednjeg rukovodnog nivoa u skladu sa standardima Zajedničkog nastavnog plana obuka Granične i obalske straže EU (Common Core Curriculum for Basic training for Border and Coast Guard in the EU) i Zajedničkog nastavnog plana obuka srednjeg nivoa rukovođenja granične i obalske straže u EU (Common Core Curriculum for Border and Coast Guard Mid-level Management Training in the European Union)	100
15. Istraživanja i inovacije.....	111
15.1. Pratiti i implementirati razvoj tehničke opreme i inovacija za nadzor državne granice.....	111

UVOD

Akcioni plan za sprovođenje Strategije IUG za period 2025-2026. godina, urađen je u skladu sa Uredbom o načinu i postupku izrade, usklađivanja i praćenja sprovođenja strateških dokumenata i novim Konceptom IUG EU, uvažavajući status integracija Crne Gore u EU.

Vremenski okvir za sprovođenje mjera u Akcionom planu za sprovođenje Strategije IUG, usklađen je sa dinamikom procesa pristupanja Crne Gore u EU i Šengenskom prostoru i u skladu sa tim će se revidirati i dopunjavati u cilju obezbjeđenja efikasnog sprovođenja ciljeva Strategije IUG.

Akcioni plan je sastavni dio Strategije IUG, odnosno instrument za njeno sprovođenje i sadrži aktivnosti koje su ključne za doprinos u postizanju ciljeva identifikovanih u ovoj Strategiji, prema relevantnim elementima Evropskog integrisanog upravljanja granicom. Za svaku aktivnost planirani su koraci i vremenski okvir. Ukazuje na vezu između svake aktivnosti u procesu integrisanog planiranja i implementacije Evropskog IUG.

Akcionim planom definisan je strateški cilj i operativni ciljevi sa pratećim indikatorima učinka i konkretne aktivnosti koje utiču na realizaciju operativnih ciljeva, rokovima i sredstvima planiranim za sprovođenje aktivnosti i izvorima finansiranja.

Za realizaciju konkretnih aktivnosti nadležni organi će planirati sredstva u okviru redovnih budžeta.⁵ U jednom dijelu koristiće se i nedostupna sredstva pretpristupne pomoći u okviru IPA fondova i drugi izvori finansiranja.

I KLJUČNE AKTIVNOSTI NA SPROVOĐENJU OPERATIVNIH CILJEVA STRATEGIJE INTEGRISANOG UPRAVLJANJA GRANICOM

Strateški cilj:	<ul style="list-style-type: none">Razvoj sistema integrisanog upravljanja granicom u skladu sa konceptom integrisanog upravljanja granicom EU <p>1. GRANIČNA KONTROLA</p> <p>Uključuje mjere omogućavanja zakonitog prelaska državne granice, mjere na sprječavanju i otkrivanju prekograničnog kriminala, sa osvrtom na krijumčarenje migranata, trgovine ljudima i terorizma i mehanizme i procedure za identifikaciju ugroženih lica i maloljetnika bez pratnje, te za identifikaciju lica kojima je potrebna međunarodna zaštita i imaju namjeru da se prijave za takvu zaštitu, izgradnju granične infrastrukture u cilju efikasne granične kontrole, plan postupanja u slučaju vanrednih događaja na granici i dalji razvoj IT sistema za unapređenje granične kontrole.</p>
Operativni cilj I: Unaprijediti kvalitet granične kontrole u cilju olakšanja zakonitih prelazaka državne granice, sprečavanje i otkrivanje nezakonitih prelazaka državne granice, izgradnja granične infrastrukture i razvoj IT sistema u cilju efikasnijih graničnih provjera	

⁵ Predlogom zakona o budžetu za 2025.godinu, u okviru Programa Upravljanja granicom, od ukupnog iznosa 3,685,000,90 eura, opredijeljeno je za razvoj sistema integrisanog upravljanja granicom 1,685,001.00 eura. Iznos sredstava za razvoj sistema integrisanog upravljanja granicom za 2026.godinu biće utvrđen nakon donošenja Zakona o budžetu za 2026.godinu.

Indikator učinaka	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost na polovini sprovođenja strateškog dokumenta	Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta
Poboljšana identifikacija putnika, upravljanje podacima i automatizacija graničnih provjera u cilju smanjenja vremena zadržavanja na graničnim prelazima, sinhronizacijom rada graničnih službi u sprovođenju graničnih procedura.	Trenutno najduže vrijeme zadržavanja je u turističkoj sezoni iznosi oko 60 minuta	Vrijeme zadržavanja na graničnim prelazima u turističkoj sezoni će biti smanjeno na 40 minuta	Vrijeme zadržavanja na graničnim prelazima u turističkoj sezoni će biti smanjeno na 30 minuta Jačanjem administrativnih kapaciteta efikasnije se vrše granične provjere i smanjuje vrijeme zadržavanja na graničnim prelazima
Broj sporednih puteva pogodnih za nezakonite prelaske državne granice (efikasno otkrivanje, identifikacija i sprečavanje nezakonitih prelazaka državne granice)	Broj sporednih puteva pogodnih za nezakonite prelaske državne granice smanjen za 20 %	Broj sporednih puteva pogodnih za nezakonite prelaske državne granice manji za 10 % u odnosu na 2025.godinu.	Zatvoreni svi sporedni putevi pogodni za nezakonite prelaske državne granice.

<p>Obezbijeđena registracija i pružanje pomoći strancima i strankinjama koji traže međunarodnu zaštitu</p>	<p>Poboljšan sistem registracije i pružanja pomoći strancima i strankinjama koji traže međunarodnu zaštitu</p>	<p>Unaprijeđen sistem registracije i pružanja pomoći strancima I strankinjama koja traže međunarodnu zaštitu u odnosu na početnu vrijednost</p>	<p>U potpunosti obezbijeđen sistem registracije i pružanja pomoći strancima i strankinjama koji traže međunarodnu zaštitu</p>
<p>Granični prelazi zadovoljavaju kriterijume propisane Uredbom o standardima i uslovima koje moraju zadovoljiti granični prelazi</p>	<p>Petnaest graničnih prelaza ispunjava minimum kriterijuma propisanih Uredbom o standardima i uslovima koje moraju zadovoljiti granični prelazi u 2025. godini</p>	<p>80 % graničnih prelaza ispunjava kriterijume propisane Uredbom o standardima i uslovima koje moraju zadovoljiti granični prelazi</p>	<p>Svi granični prelazi ispunjava kriterijume propisane Uredbom o standardima i uslovima koje moraju zadovoljiti granični prelazi</p>
<p>Povećan broj realizovanih patrola i zajedničkih graničnih patrola sa graničnim policijama susjednih država za 20 %</p>	<p>Tokom 12 mjeseci 2024. godine, realizovano je 12350 patrola, od čega -9738 na zelenoj i 2612 na plavoj granici. Na osnovu Sporazuma i Protokola realizovane su 710 zajedničkih patrola sa graničnim policijama susjednih država: sa BiH - 187 sa R.Srbijom - 186 sa R.Albanijom- 276 sa R. Kosovom-61 Zajednička kontrola na Jadranskom moru sa R.Hrvatskom na Prevlaci -U izvještajnom periodu realizovano je 9 zajedničkih patrola.</p>	<p>Broj realizovanih patrola veći za 10 % u odnosu na 2025.godinu.</p>	<p>Uspostavljen novi kompjuterizovani tranzitni sistem (NCTS) u cilju bržeg i lakšeg tranzita roba na nacionalnom nivou i carinskih ispostava, što će doprinijeti ubrzanju prometa putnika.</p> <p>Povećan broj realizovanih patrola za 10 % u odnosu na 2026. i 2027.godinu</p>

Ključna mjera 1.1. Unapređenje graničnih provjera u skladu sa pravilima EU kojima se uređuje kretanje lica preko granica (Zakonik o šengenskim granicama)⁶

Aktivnost koja utiče na realizaciju operativnog cilja	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum završetka	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti	Izvor finansiranja
<p>1.1.1. Sačiniti analizu sprovođenja graničnih procedura od strane graničnih službi u cilju efikasnijeg prelaska državne granice, principom jednog zaustavljanja</p>	<p>Utvrđene i realizovane mjere za usklađivanje graničnih procedura</p> <p>Sačinjena analiza sprovođenja graničnih procedura</p>	<p>Uprava policije- Sektor granične policije (SGP), u saradnji sa Upravom carina (UC) i Upravom za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove</p>	<p>II Q 2025.</p> <p>Šestomjesečna analiza</p>	<p>/</p>		<p>Redovna aktivnost</p>
<p>1.1.2. Sagledati potrebu dodatnog usklađivanja zakonodavstva sa evropskim pravnim okvirom u oblasti granične kontrole u cilju efikasnijeg sprovođenja</p>	<p>Sagledana potreba dodatnog usklađivanja zakonodavstva sa evropskim pravnim okvirom u oblasti granične kontrole u cilju efikasnijeg sprovođenja zakonodavnog okvira u ovoj oblasti</p>	<p>MUP- Direktorat za normativno -pravne i kadrovske poslove, u saradnji sa UP-SGP</p>	<p>I Q 2025.</p>	<p>IVQ 2026</p>		<p>Redovna aktivnost</p>

⁶ Uredba (EU) 2024/1717 Evropskog parlamenta i Savjeta od 13. juna 2024.godine o izmjeni Uredbe (EU) 2016/399 o Zakoniku Unije o pravilima koja regulišu kretanje lica preko granica

zakonodavnog okvira u ovoj oblasti						
<p>1.1.3. Vršiti na graničnim prelazima svakodnevnu koordinaciju aktivnosti, razmjenu informacija sa ciljem preduzimanja konkretnih aktivnosti na osnovu zajedničke analize rizika:</p> <p>-Svakodnevni sastanci Stručnog tima IUG na GP predstavnika graničnih službi, u organizaciji Granične policije; -Zajednička analiza rizika i ostvarenih rezultata.</p>	<p>Sačinjeni mjesečni izvještaji i obezbijedena koordinacija aktivnosti graničnih službi, zajednička analiza rizika i ostvarenih rezultata svakodnevnim sastancima timova za IUG na GP</p>	<p>UP – SGP,u saradnji sa MUP - Služba za informacione tehnologije , UP- Odjeljenje za elektronske sisteme policije, UC, Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove</p>	IQ 2025.	IVQ 2026.		Redovna aktivnost
<p>1.1.4. Dodatno opremiti granične prelake opremom za otkrivanje falsifikovanih putnih isprava, krijumčarenih roba i za mobilne</p>	<p>Dodatno su opremljeni GP potrebnom opremom za prvu i drugu liniju provjera</p>	<p>MUP - Služba za informacione tehnologije , u saradnji sa UP-SGP</p>	IQ 2025.g	IVQ 2026		Sredstva planirana na ŠAP-om

<p>granične provjere, u skladu sa analizom potreba:</p> <p>-Izvršiti analizu potreba; -Zajedničko korišćenje opreme za otkrivanje krijumčarenja roba službenika Granične policije i Uprave carina; -Analiza rezultata rada u borbi protiv prekograničnog kriminala.</p>						
<p>1.1.5.</p> <p>Razvijati i implementirati nove informaciono – komunikacione sisteme u cilju unapređenja granične kontrole (VIS, EURODAC)</p>	<p>Razvijani i implementirani novi informaciono – komunikacioni sistemi u vezi sa graničnom kontrolom</p>	<p>MUP- Služba za informacione tehnologije, u saradnji sa UP-SGP</p>	<p>IQ 2025</p>	<p>U skladu sa periodom važenja Strategije IUG 2025-2028</p>		<p>Projekat „Individualna mjera za jačanje kapaciteta za upravljanje granicom u Crnoj Gori (IOM) Reformaska agenda Crne Gore</p>

						2024-2027, Plan rasta EU i Budžet, EURO DAC- obezbijena sredstva u iznosu 5 miliona eura u ovoj fazi, Za pripremu Mape puta za VIS- obezbijena sredstva u iznosu od 350 hiljada eura
1.1.6. Unapređivati Aplikaciju „Granica” u skladu sa potrebama i najnovijim tehničkim dostignućima u oblasti informaciono – komunikacionih tehnologija	Unaprijeđena Aplikacija „Granica” u skladu sa potrebama i najnovijim tehničkim dostignućima u oblasti informaciono – komunikacionih tehnologija	MUP- Služba za informacione tehnologije, u saradnji sa UP- SGP	I Q 2025.	IVQ 2026.		Redovna aktivnost, Projekt „Individualna mjera za jačanje kapaciteta za upravljanje

						granicom" (IUG) - IOM
1.1.7. Jačati saradnju sa operatorima u vazdušnom, pomorskom i željezničkom saobraćaju	<p>Utvrđene i realizovane mjere za ubrzanje prometa</p> <p>Vršeno redovno dostavljanje podataka od strane operatora prema UP i UC</p> <p>Unaprijeđena saradnja sa operatorima</p> <p>Sačinjena analiza sprovođenja procedura na GP u vazdušnom, željezničkom i pomorskom saobraćaju</p>	MUP - Odjeljenje za IUG, u saradnji sa UP – SGP i UC	I Q- IVQ 2025	I Q- IVQ 2026		Budžet operatora
1.1.8. Standardizovati opremu koju koristi Granična policija za poslove graničnih provjera u skladu sa Šengenskim katalogom preporuka i najbolje prakse.	<p>Sačinjen dokument o standardizaciji opreme</p> <p>Izvršena standardizacija opreme koju koristi Granična policija za poslove graničnih provjera</p>	UP-SGP, u saradnji sa MUP-Službom za informacione tehnologije	IQ 2025.	IVQ 2027.		Tvining Grant Ugovor Sektorska budžetska podrška (SBP) Komplementarna podrška u oblasti integrisanog upravljanja granicom

						m
1.1.9. Razviti dugoročan kadrovski plan razvoja ljudskih resursa za graničnu kontrolu, saglasno potrebama i Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji	Unaprijeđen Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Razvijen dugoročni kadrovski plan razvoja ljudskih resursa saglasno potrebama i Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji	MUP- Direktorat za normativn o-pravne I kadrovske poslove, u saradnji sa UP-SGP	U skladu sa Strategijom razvoja Uprave policije	U skladu sa Strategijom razvoja Uprave policije		Redovna aktivnost, Tvining za ŠAP
1.1.10. Sprovoditi kontrolnu funkciju u Graničnoj policiji u cilju provjere profesionalnosti i efikasnosti primjene propisa, uvažavajući procjene ranjivosti iz analize rizika	Realizovane interne kontrole u skladu sa planom Realizovane vanredne interne kontrole i izvršeno ocjenjivanje uspješnosti organizacionih jedinica i službenika	UP – SGP	IQ 2025.	IVQ 2026.		Redovna aktivnost
1.1.11. Sprovoditi aktivnosti zajedničkog plana mjera za prevenciju i represiju korupcije na granici	Redovno održavani sastanci i vršene razmjene informacija Primjenjivani etički kodeksi i planovi integriteta nadležnih organa Povećana	UP -SGP, u saradnji sa UC, Upravom za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove	IQ 2025.	IVQ 2026.		Redovna aktivnost

	transparentnost postupanja graničnih službi Sproveden Zajednički Plan mjera za prevenciju i represiju korupcije na granici					
Ključna mjera: 1.2. Unapređenje sistema nadzora državne granice						
1.2.1. Uspostaviti efikasan nadzor državne granice van graničnih prelaza, upotrebom savremenih tehničkih sredstava	<p>Permanentno ažuriran i sproveden Plan zaštite državne granice</p> <p>Korišćeni službeni psi</p> <p>Nabavljena oprema za elektronski nadzor za Stegvaš i GP Božaj</p> <p>Broj sprovedenih obuka na temu zajedničkih patrola CG i BiH</p> <p>Izvršena nabavka patrolnih čamaca i vozila za potrebe Sektora granične policije</p> <p>Sprovedene zajedničke akcije policijskih i carinskih službenika</p> <p>Realizovani sastanci na lokalnom, regionalnom i centralnom nivou sa susjednim državama,</p>	UP-SGP, u saradnji sa UC	IQ 2025.	IVQ 2026.	Sredstva za nabavku opreme u iznosu 35 hiljada eura	Redovna aktivnost uz podršku IOM-a-Projekta Individualna mjera za jačanje kapaciteta za razvoj IUG, u ukupnom iznosu od 4.6 miliona eura za elektronski sistem nadzora Skadarskoj jezera za lokacije Božaj i Stegvaš

	uz redovne i po potrebi vanredne zajedničke patrole. Uspostavljena operativna saradnja i razmjena podataka uz korišćenje kapaciteta Zajedničkih centara za policijsku saradnju u Plavu i Trebinju.					
1.2.2. Izraditi projekte elektronskog nadzora i kontrole plave granice	Izrađen i implementiran Projekat elektronskog nadzora na rijeci Bojani i Jadranskom moru (plave granice) Formirana radna grupa Definisani prioriteti za realizaciju projekta Realizovane aktivnosti u skladu sa godišnjim Akcionim planom.	UP - SGP, u saradnji sa MUP-Služba za informacione tehnologije, UP-Odjeljenjem za elektronske sisteme policije	IQ-IVQ2025 (dugoročni projekat)	IQ-IVQ 2026	Sredstva u iznosu od 70 hiljada eura (MUP- 20 hiljada eur, IOM-50 hiljada eura)	Budžet, Projekat Individualna mjera za jačanje kapaciteta za razvoj sistema IUG-IOM
1.2.3. Obezbijediti adekvatnu pokrivenost granice na kopnu u skladu sa analizom rizika i procjenom prijetnji	Realizovane aktivnosti u skladu sa godišnjim Akcionim planom. Izrađena godišnja analiza uz sačinjavanje polugodišnjih izvještaja Obezbijeđena adekvatna pokrivenost granice na kopnu u skladu sa	UP – SGP, u saradnji sa MUP-Službom za informacione tehnologije, i UP Odjeljenjem za	IQ 2025	IVQ 2026		Redovna aktivnost

	analizom rizika i procjenom prijetnji. stalnim povećanjem ljudskih i tehničkih kapaciteta uz permanentno ažuriranje situacione slike od strane KC-a Podgorica.	elektronske sisteme policije.				
1.2.4. Vršiti uspostavljanje i dijeljenje nacionalne situacione slike	Operacionalizovana uloga EUROSUR Koordinacionog centra razmjenom informacija sa regionalnim KC Broj razmijenjenih informacija	UP-SGP	IQ 2025	IVQ 2026		Redovna aktivnost
1.2.5. Uspostavljanje i dijeljenje nacionalne situacione slike	Operacionalizovana uloga EUROSUR Koordinacionog centra razmjenom informacija posredstvom definisanog kanala komunikacije Broj razmijenjenih informacija	UP-SGP	IQ 2025	IVQ 2026		Redovna aktivnost
1.2.6. Permanentno sagledavati nacionalnu i evropsku situacionu sliku i sistem ranog upozorenja , korišćenjem informacija od EUROSURA (uspostavljanje slike stanja i jačanja	Permanentno sagledavana nacionalna i evropska situaciona slika i sistem ranog upozorenja, korišćenjem informacija od EUROSURA i KC	UP-SGP	IQ 2025 Polugodišnja analiza i planiranje aktivnosti	IVQ 2026		Redovna aktivnost

spособnosti reagovanja) i KC						
1.2.7. U skladu sa elaboratima za zaprečavanje puteva pogodnih za nezakoniti prelazak državne granice, realizovati zatvaranja puteva pogodnih za nezakonite prelaske državne granice: -Planiranje aktivnosti po elaboratu; -Zaprečavanje puteva.	Sačinjen elaborat i iskazana potrebna sredstva Realizovano zaprečavanje puteva pogodnih za nezakoniti prelazak državne granice.	UP - SGP Odsjek za graničnu kontrolu, u saradnji sa Radnom grupom za praćenje sprovođenja ŠAP-a	IQ 2025.	IVQ 2026.		Redovna aktivnost
1.2.8. Održavati pouzdanu i sveobuhvatnu svijest o situaciji na granici , kako bi se garantovao visok stepen sposobnosti za preduzimanje adekvatnih mjera, u realnom vremenu, uključujući praćenje stanja migracija.	Formirana i permanentno ažurirana nacionalna situaciona slika od strane KC-a Podgorica i obezbijedena efikasna reakcija organa na terenu KC Podgorica realizovao potrebnu koordinaciju organa	UP –SGP KC Podgorica u saradnji sa RCC Sjever, Centar i Jug, odsjecima SGP-a, Mobilnom jedinicom i MUP-Službom za informacione tehnologije	IQ 2025.	IVQ 2026.		Redovna aktivnost

1.2.9. Obezbijediti permanentnu razmjenu informacija, slike stanja na moru, između Sektora granične policije, Uprave pomorske sigurnosti i upravljanja lukama i Mornarice Vojske Crne Gore, u skladu sa zaključenim Sporazumom	<p>Obezbijedena permanentna razmjena informacija i slike stanja na moru</p> <p>Redovno se održavaju sastanci ZOT-a i sačinjavaju se redovne analize i izvještaji</p> <p>U KC Podgorica stavljeni u funkciju signali sa Sistema za elektronsko osmatranje Jadranskog mora Uprave pomorske sigurnosti i upravljanja lukama i Mornarice Vojske Crne Gore</p>	UP – SGP, u saradnji sa Upravom pomorske sigurnosti i upravljanje m lukama i Mornaricom VCG, u skladu sa Sporazumom između MUP-a, MO i Ministarstvom saobraćaja i pomorstva, posebno u funkcionisanju Zajedničkog operativnog tima-ZOT-a	IQ 2025 Polugodišnje analize i izvještaji.	IVQ 2026		Redovna aktivnost
1.2.10. Opremiti Graničnu policiju savremenom specijalizovanom tehničkom opremom	<p>Sačinjen plan na osnovu ŠAP-a i izvršena nabavka savremene specijalizovane tehničke opreme</p> <p>Sprovedena obuka i stavljena oprema u funkciju</p>	UP – SGP u saradnji sa UP-Odsjekom za logistiku i podršku.	IQ-IVQ 2025	IQ-IVQ 2026		Sredstva planirana na ŠAP-om, Budžet
1.2.11. Izgraditi objekat KC-SGP u Zagoriču.	<p>Uveden Izvođač radova na objektu 01.10.2024.godine</p> <p>Projekat objekta</p>	UP – SGP, u saradnji sa MUP-Službom za	IQ 2025	II Q 2026.g.	2,5 miliona eura	Projekat Individualna mjera

-Realizovati Projekat izgradnje KC-a Podgorica u UP u Zagoriču.	SGP Podgorica izgrađen shodno standardima EU	informacione tehnologije				za jačanje kapaciteta za upravljanje granicom u Crnoj Gori
1.2.12. Sprovođenje aktivnosti međunarodne saradnje u nadzoru granice	Povećan broj zajedničkih patrola, zajedničkih akcija i obuka za 5 % Realizovane zajedničke obuke i vježbe Realizovane mješovite patrole	UP –SGP	IQ 2025	IVQ 2026		Redovna aktivnost
1.2.13. Ažurirati Šengenski akcioni plan obezbjeđenjem neophodnih inputa za dalje usklađivanje Strategije IUG sa EU IUG konceptom i šengenskim katalogom preporuka I najbolje prakse, u skladu sa pripremama za šengensku evaluaciju	Sačinjena Analiza trenutne usklađenosti sa ŠAP-om u pogledu infrastrukture, organizacije, ljudskih resursa, obuke, opreme, međuinstitucionalne saradnje, međunarodne saradnje i internih pravila i procedura. Ažuriran Šengenski akcioni plan obezbjeđenjem neophodnih inputa za dalje usklađivanje Strategije IUG sa EU IUG konceptom i šengenskim katalogom	MUP-Direktorat za međunarodnu saradnju, evropske integracije I projekte, Međuresorska radna grupa za praćenje sprovođenja Šengenskog akcionog plana	IQ- IVQ 2025	IQ- IVQ 2026		Tvining Projekat

	preporuka i najbolje prakse, u skladu sa pripremama za šengensku evaluaciju					
1.2.14. Donijeti Program jačanja kapaciteta ljudskih resursa, saglasno preporukama sa ekspertske misije iz 2021.godine, jačanje kapaciteta za detekciju i presijetanje u skladu sa IUG strateškim ciljevima	<p>Donijet Program jačanja kapaciteta u skladu sa preporukama sa ekspertske misije iz 2021.godine</p> <p>Ojačani kapaciteti za detekciju i presijetanje u skladu sa IUG strateškim ciljevima</p> <p>Realizovane specijalističke obuke u oblasti migracija, nadzora granice i kurseva engleskog jezika</p>	Direktorat za normativno – pravne I kadrovske poslove /Direkcija za pravne, kadrovske poslove I ljudske resurse, u saradnji sa Policijskom Akademijom i UP-SGP.	IQ 2025.	IQ-IVQ 2026.		Tvining Projekt
1.2.15. Uspostaviti centralizovanu bazu nabavki za ŠAP	<p>Sačinjena analiza postojećeg sistema nabavki MUP-a i donijete preporuke za unapređenje</p> <p>Obezbijedena podrška u pripremi tenderske dokumentacije</p> <p>Ugovor o tehničkoj podršci potpisan krajem decembra 2023. godine između Delegacije EU i Konzorcijuma koji predvodi konsultantska kuća KPMG, a za potrebe</p>	MUP-Direktorat za međunarodnu saradnju, EU integracije I projekte, u saradnji sa Direktoratom za finansijsko – materijalne poslove /Odsjek za materijalne poslove i	IQ 2025	IVQ 2026	<p>Izvod iz Ugovora o tehničkoj podršci u vrijednosti od 1.350.000€</p> <p>Podrška u uspostavljanju okvira ostvarenih rezultata (indikatora) – podrška Delegaciji EU u procjeni zahtjeva za isplatu tranši</p>	IPA-2021 SBP

	<p>Ministarstva unutrašnjih poslova kao krajnjeg korisnika.</p> <p>Sačinjen dokument sa opisom tehničkih i funkcionalnih zahtjeva za razvoj softverskog rješenja kojim će se uspostaviti centralizovana baza podataka nabavki vezanih za ŠAP, a koja će obuhvatiti sve faze procesa sprovođenja javnih nabavki, od planiranja i pripreme nabavke do isporuke opreme i njenog postavljanja na predviđenu lokaciju.</p> <p>Realizovane obuke za korišćenje uspostavljenog Sistema kontrole nabavki</p> <p>Uspostavljen sistem kontrole nabavki u skladu sa Šengenskim akcionim planom</p>	<p>investicije I UP-SGP</p>				
<p>1.2.16.</p> <p>Vršiti adaptaciju pomorske baze Sveti Nikola</p>	<p>Sačinjena projektna dokumentacija i raspisan tender</p> <p>Izvršena adaptacija pomorske baze Sveti Nikola</p>	<p>MUP- Direktoratski za finansijsko – materijalne poslove, u saradnji sa MUP-Službom za</p>	<p>IQ-IVQ 2025</p>	<p>IQ 2026</p>	<p>400 hiljada eura</p>	<p>Projekt Individualna mjera za jačanje kapaciteta za upravljanje</p>

		informacione tehnologije i UP-SGP				granicom u Crnoj Gori
Ključna mjera: 1.3. Prevencija i otkrivanje prekograničnog kriminala						
1.3.1. Unaprijediti saradnju na osnovu godišnje analize rizika u oblasti prevencije prekograničnog kriminala	Unaprijeđena saradnja u skladu sa Godišnjom analizom rizika	UP – SGP, u saradnji sa Sektorom za borbu protiv kriminala (SBPK)	IQ 2025 U skladu sa Godišnjom analiza	IVQ 2026		Redovna aktivnost
1.3.2. Preduzimati adekvatne mjere sprečavanja korupcije u Graničnoj policiji i Carini.	Preduzete adekvatne mjere na sprečavanju korupcije u Graničnoj policiji i Carini Realizovane obuke u skladu sa Zajedničkim planom obuka	UP-SGP u saradnji sa Upravom carina i Agencijom za sprečavanje korupcije	IQ 2025	IVQ 2026		Redovna aktivnost
1.3.3. Intenzivirati učesće Granične policije u borbi protiv prekograničnog kriminala od sačinjavanja operativnih aktivnosti do finalizacije konkretnog predmeta	Realizovane operativne aktivnosti Finalizovani konkretni predmeti Intenzivirano učesće Granične policije u borbi protiv prekograničnog kriminala	UP - SGP u saradnji sa Sektorom za borbu protiv kriminala	IQ 2025 Godišnja analiza uz sačinjavanje polugodišnjih izvještaja	IVQ 2026		Redovna aktivnost
1.3.4. Suzbijati sve oblike prekograničnog kriminala na	Povećan broj razmijenjenih podataka i informacija, zajedničkih obuka,	UP – SGP, u saradnji sa Sektorom za borbu	IQ 2025 Polugodišnja analiza	IVQ 2026		Redovna aktivnost

<p>državnom i međunarodnom nivou</p>	<p>zajedničkih operativnih akcija i učešće u zajedničkim istražnim timovima</p> <p>Povećan broj podnijetih izvještaja nadležnim tužilaštvima, broj lica lišenih slobode i broj privremeno oduzetih predmeta</p> <p>Unaprijeđen rad zajedničkih istražnih timova Policije i Carine</p> <p>Ojačana međunarodna saradnja razmjenom informacija i učestvovanjem u međunarodnim operativnim aktivnostima</p>	<p>protiv kriminala i UC</p>				
<p>1.3.5. Unaprijediti rad zajedničkih centara za policijsku saradnju u Plavu i Trebinju</p>	<p>Izvršeno povezivanje i uspostavljena operativna saradnja sa novim zajedničkim centrima u Evropi.</p> <p>Realizovane stručno specijalističke obuke, neophodne za unapređenje rada, komunikacija i učenje stranih jezika.</p> <p>Unaprijeđena saradnja kroz</p>	<p>UP – SGP KC Podgorica u saradnji sa organizacionim cjelinama UP i MUP-a i u saradnji sa regionalnim policijama učesnicima rada u centrima u</p>	<p>IQ 2025</p>	<p>IVQ 2026</p>		<p>Redovna aktivnost</p>

	povećanje razmijenjenih informacija.	Plavu i Trebinju				
1.3.6. Unaprijediti i zajednički rad kriminalističke, granične i policije opšte nadležnosti , u oblasti analize rizika, operativnim aktivnostima i zajedničkoj obuci	Realizovane operativne aktivnosti Realizovane zajedničke obuke Unaprijeđen zajednički rad kriminalističke, granične i policije opšte nadležnosti, u oblasti analize rizika	UP – SGP, u saradnji sa Sektor za borbu protiv kriminala, Sektorom policije opšte nadležnosti	IQ 2025 Godišnja analiza uz sačinjavanje polugodišnjih izvještaja	IVQ 2026		Redovna aktivnost
1.3.7. Unaprijediti koordinisanu međuagencijsku u saradnju na sprečavanju i otkrivanju prekograničnog kriminala, uključujući i saradnju sa relevantnim institucijama i agencijama EU, angažovanjem raspoloživih kapaciteta KC Podgorica	Unaprijeđena međuagencijska i međunarodna saradnja na sprečavanju i otkrivanju prekograničnog kriminala, Unaprijeđena saradnja sa relevantnim institucijama i agencijama EU, angažovanjem raspoloživih kapaciteta KC Podgorica	UP – SGP – KC Podgorica	IQ 2025 Polugodišnja analiza	IVQ 2026		Redovna aktivnost
1.3.8. Pružiti podršku nadležnim organima u sudskim postupcima obezbjeđenjem dokaza	Obezbijeđeni dokazni materijali sa Sistema elektronskog osmatranja fotografija i video zapisa sa postojećih osmatračko-detekcionih senzora	UP – SGP – KC Podgorica	IQ 2025	IVQ 2026		Redovna aktivnost

	od strane KC Podgorica					
Ključna mjera :1.4. Unapređenje mjera prema licima kojima je potrebna međunarodna zaštita						
1.4.1. Uspostaviti i implementirati operativne procedure za identifikaciju i upućivanje lica u situacijama ugroženosti maloljetnika bez pratnje i stranaca koji traže međunarodnu zaštitu i imaju namjeru da se prijave za takvu zaštitu	<p>Izrađene smjernice za identifikaciju maloljetnika bez pratnje i stranaca koji traže međunarodnu zaštitu</p> <p>Definisane jasne procedure za prijem, prijavljivanje i upućivanje tih lica relevantnim institucijama</p> <p>Realizovane obuke za policijske službenike, socijalne radnike i medicinsko osoblje i druge relevantne institucije kako bi bili obučeni za prepoznavanje i pravilno postupanje u situacijama sa maloljetnicima i strancima koji traže međunarodnu zaštitu</p> <p>Uspostavljene i implementirane operativne procedure za identifikaciju i upućivanje lica u situacijama ugroženosti maloljetnika bez pratnje i stranaca koji traže međunarodnu zaštitu i imaju namjeru da se prijave za takvu zaštitu</p>	MUP- Direkcija za prihvata stranaca koji tra e međuna, u zaštitu i integraciju stranaca sa odobreno m međunarod nom zaštitom, u saradnji sa UP-SGP	I Q 2025.	IV Q 2026.		Redovna aktivnost

	Uspostavljen sistem praćenja i izvještavanja kako bi se osigurala implementacija procedura i blagovremena reakcija					
1.4.2. Unaprijediti sistem identifikacije migranata u skladu sa EURODAC-om	Razvijeni novi sistemi i nadograđeni postojeći sistemi za identifikaciju migranata Broj registrovanih migranata	UP-SGP	I-IV Q 2025.	IV Q 2026.		Projekat „Individualna mjera, za jačanje kapaciteta za razvoj Sistema IUG u Crnoj Gori,,
Ključna mjera: 1.5. Izgradnja granične infrastructure						
1.5.1. Izvršiti analizu stanja i potreba za izradu plana izgradnje i modernizacije graničnih prelaza, infrastrukture objekti, opremanje objekta I oprema za vršenje poslova graničnih službi na graničnim prelazima, uključujući i objekte za	Sačinjena analiza stanja i potreba	MUP – Direktorat za finansijsko - materijalne poslove/ Odsjek za materijalne poslove i investicije, u saradnji sa SIT-om, UP- Odjeljenje za elektronske sisteme policije, UC i Upravom za	IQ-IVQ 2025.g.		Ukupna vrijednost Tvining Projekta iznosi 1,5 miliona eura	Redovna aktivnost, Tvining Projekta

smještaj organizacionih cjelina granične policije		bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove				
1.5.2. Sačiniti plan izgradnje i modernizovanja graničnih prelaza za vršenje poslova graničnih službi i izgraditi i modernizovati granične prelaze u cilju sprovođenja preuzetih obaveza Crne Gore zaključenim sa EU i drugim međunarodnim ugovorima o graničnim prelazima sa susjednim državama	Sačinjen plan, izgrađeni I modernizovani granični prelazi za vršenje poslova graničnih službi u cilju sprovođenja preuzetih obaveza Crne Gore zaključenim međunarodnim ugovorima o graničnim prelazima sa susjednim državama MUP sačinio projektnu dokumentaciju Izrađen tender za izgradnju novog mosta preko rijeke Tare na Šćepan Polju, saglasno Međudržavnom sporazumu Crne Gore i Bosne i Hercegovine. Vrijednost radova za rekonstrukciju pristupnih saobraćajnica na novom mostu preko rijeke Tare je oko 10 miliona eura. Izrađena projektna dokumentacija i započeti radovi u toku 2025 godine. Uprava za saobraćaj potpisala Ugovor za	MUP – Direktorat za finansijsko - materijalne poslove/Odsjek za materijalne poslove i investicije, u saradnji sa Odjeljenjem za IUG, UP-SGP, Upravom carina, Upravom za saobraćaj, Upravom za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove I Radna grupa za ŠAP	IQ 2025. U skladu sa Srednjoročnim programom rada Vlade, u skladu sa zaključenim sporazumima I u skladu sa zaključcima Vlade	IVQ 2026.		Redovna aktivnost, Projekt na dokumentaciju u iznosu 20 hiljada eura

	rekonstrukciju pristupnih saobraćajnica na novom mostu preko rijeke Tare, na potezu ZGP Paklice-Šćepan Polje, u dužini od 3 km.					
Ključna mjera 1.6. Unapređenje postupanja u slučaju vanrednih događaja						
1.6.1. Ažurirati plan za postupanje u vanrednim događajima narušavanja bezbjednosti državne granice (granični incidenti, veći priliv migranata, elementarne i druge nepogode i dr.)	Permanentno ažuriran plan za postupanje u vanrednim događajima narušavanja bezbjednosti državne granice	UP – SGP, u saradnji sa MUP- Direktoratom za normativno-pravne i kadrovske poslove, Direktoratom za bezbjednostno-nadzorne poslove, Direktoratom za građanska stanja i lične isprave, Direktoratom za zaštitu i spašavanje i Upravom za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove	IQ 2025. Po potrebi	IVQ 2026. Po potrebi		Redovna aktivnost
1.6.2.	Uspostavljen kontinuirani sistem	UP-SGP KC	IQ 2025.	IVQ 2026.		Redovna

Uspostaviti kapacitete za brzo reagovanje na vanjskim granicama na osnovu analize rizika	za analizu i praćenje bezbjednosnih prijetnji na vanjskim granicama Redovno obučavane granične službe i osoblje za krizne situacije kroz simulacije i scenarije bazirane na analizama rizika, kako bi se osigurao brz i efikasan odgovor	Podgorica, u saradnji sa odsjecima SGP i u saradnji sa drugim graničnim službama, preko zajedničkih centara za policijsku saradnju i uz podršku FRONTE X-a	Godišnja analiza			aktivnost
Ključna mjera 1.7. Dalji razvoj IT sistema za unapređenje granične kontrole						
1.7.1. Pripremiti i implementirati Plan daljeg razvoja IT sistema za efikasnije vršenje graničnih provjera	Urađen plan daljeg razvoja IT sistema za efikasnije vršenje graničnih provjera	MUP – Služba za informacione tehnologije, u saradnji sa SGP	IQ 2025.	IVQ 2026.		Redovna aktivnost
1.7.2. Omogućiti Carini sliku stanja sa instaliranog Sistema video nadzora graničnih prelaza u mjeri u kojoj dozvoljavaju nabavljene licence i u skladu sa infrastrukturom koju	Obezbijedena komunikaciona infrastruktura između udaljenih lokacija i centralne lokacije MUP-a do UC Realizovano produženje licenci i izvršena zamjena kompletne virtualne mreže uz podršku proizvođača proširenjem licencnog opsega.	MUP - Služba za informacione tehnologije, Uprava carina	I-IV Q 2025.	I-IV Q 2026.		Redovna aktivnost

posjeduje Ministarstvo unutrašnjih poslova (sa 6 graničnih prelaza).	<p>Uz odgovarajuću arhitekturu sistema video nadzora GP obezbijeden prikaz video nadzora sa svih GP.</p> <p>Omogućena UC slika stanja video nadzora GP u mjeri u kojoj dozvoljavaju nabavljene licence i u skladu sa infrastrukturom koju posjeduje MUP (sa 6 graničnih prelaza).</p>					
<p>1.7.3.</p> <p>Ažurirati bazu podataka Elektronske zbirke specimena i falsifikovanih putnih dokumenata i sprovođenje obuka policijskih službenika korišćenjem sofisticirane opreme na graničnim prelazima, profilisanjem lica i vozila i povećanjem broja očitanih putnih dokumenata</p>	<p>Nove elektronske verzije specimena dostupne u svakodnevnom radu</p> <p>Izvršena implementacija i integracija servisa za specimene</p> <p>Permanentno ažurirani podaci zbirke specimena</p>	<p>MUP – Služba za informacione tehnologije, u saradnji sa MUP-Direktoratom za finansijsko - materijalne poslove i Direktoratom za normativno-pravne i kadrovske poslove/Direkcija za obuke i stručno usavršavanje, UP-SGP i EUROPOL-om</p>	<p>I-IV Q 2025.</p> <p>Godišnja analiza</p>	<p>I-IV Q 2026.</p> <p>Godišnja analiza</p>	<p>Finansijska sredstva EUROPOL-a u iznosu do 150.000 eura</p>	<p>Budžet CG, Budžet EURO POL-a</p>

1.7.4. Obezbijediti punu implementaciju API i PNR Sistema	U potpunosti implementirani API i PNR sistem	MUP – Služba za informacione tehnologije	IQ 2025.	IV Q 2026.		Redovna aktivnost
1.7.5. Sačiniti Plan za implementaciju interoperabilnosti informacionih sistema: formiranje međuresorske radne grupe, analiza tehničkih kapaciteta organa, plan i aktivnosti, unapređenje tehničkih kapaciteta i uspostavljanje sistema koji će biti dostupan svim uključenim organima mjera	Formirana radna grupa Sačinjena analiza Sačinjen plan mjera i aktivnosti Unaprijeđeni tehnički kapaciteti Sistem implementiran	MUP – Služba za informacione tehnologije, u saradnji sa UP –SGP, UC i Upravom za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove	IQ-IV Q 2025.	IQ-IV Q 2026.		Ekspertska podrška
1.7.6. Unaprijediti dalji razvoj IT infrastrukture za upravljanje granicom, u skladu sa planom aktivnost za unapređenje KC Podgorica	Realizovano unapređenje IT kapaciteta KC-a shodno planskim aktivnostima za unapređenje operativnih kapaciteta KC Podgorica Unaprijeđena IT infrastruktura	UP – SGP KC, u saradnji sa MUP-Službom za informacione tehnologije	IQ 2025. godišnja analiza uz sačinjavanje polugodišnjih izvještaja	IV Q 2026.		Redovna aktivnost

u dijelu saradnje sa FRONTEX-om i EUROSUR-om, interagencijskoj i međunarodnoj saradnji.						
---	--	--	--	--	--	--

2. TRAGANJE I SPAŠAVANJE NA MORU INTEGRISANIM SISTEMOM KONTROLE, NADZORA I ZAŠTITE MORA U SKLADU SA UREDBOM (EU) BROJ 656/2014 I MEĐUNARODNIM PRAVOM, U SITUACIJAMA KOJE MOGU NASTATI TOKOM AKTIVNOSTI NADZORA-ZAŠTITE DRŽAVNE GRANICE NA MORU

Podrazumijeva sprovedene aktivnosti u skladu sa Uredbom (EU) broj 656/2014 Evropskog Parlamenta i Vijeća o utvrđivanju pravila za nadzor vanjskih granica na moru, od 15. maja 2014.god. i međunarodnim pravom, u situacijama koje mogu nastati tokom aktivnosti nadzora – zaštite državne granice na moru

Operativni cilj II:

Unaprijediti integrisani sistem kontrole mora, nadzora državne granice i traganja i spašavanja na moru

Indikator učinaka	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost na polovini sprovođenja strateškog dokumenta	Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta
Unaprijeđen postojeći Sistem elektronskog nadzora mora i državne granice sa posebnim osvrtom na Bokokotorski zaliv, Skadarsko jezero i rijeku Bojanu	Postojeći sistem ne pokriva cjelokupnu državnu granicu Crne Gore	Uspostavljen sistem nadzora u Bokokotorskom zalivu	Uspostavljen sistem nadzora na Skadarskom jezeru i na rijeci Bojani

Ključna mjera 2.1. Unapređenje sigurnosti i bezbjednosti na moru

Aktivnost koja utiče na realizaciju operativnog cilja	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum završetka	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti	Izvor finansiranja
2.1.1. U skladu sa zaključenim Sporazumom između MUP-a, Ministarstva	Obezbijeden efikasan rad Zajedničkog operativnog tima u cilju održavanja stabilnog bezbjednosnog	UP – SGP, u saradnji sa Ministarstvom saobraćaja i	IQ 2025. Godišnja analiza uz sačinjavanje polugodišnjih izvještaja o	IVQ 2026.		Redovna aktivnost

<p>saobraćaja i pomorstva i Ministarstva odbrane obezbijediti efikasan rad Zajedničkog operativnog tima Sektora granične policije, Mornarice i Uprave pomorske sigurnosti i upravljanja lukama u cilju održavanja stabilnog bezbjednosnog ambijenta na moru</p>	<p>ambijenta na moru</p>	<p>Ministarstvom pomorstva – Upravom pomorske sigurnosti i upravljanja lukama i Ministarstvom odbrane – Mornaricom Vojske Crne Gore</p>	<p>rezultatima zajedničkog rada</p>			
<p>2.1.2. Efikasno reagovati na potencijalne izazove, unapređenjem operativne sposobnosti u nadzoru mora, državne granice i pomorskog saobraćaja umrežavanjem (razmjenom situacione slike) zajedničkih kapaciteta Granične policije, Mornarice Vojske Crne Gore i Uprave pomorske sigurnosti i upravljanja lukama</p>	<p>Obezbijedeno efikasno reagovanje na potencijalne izazove, unapređenjem operativne sposobnosti u nadzoru mora, državne granice i pomorskog saobraćaja umrežavanjem (razmjenom situacione slike) zajedničkih kapaciteta Granične policije, Mornarice Vojske Crne Gore i Uprave pomorske sigurnosti i upravljanja lukama</p>	<p>UP – SGP, u saradnji sa Ministarstvom saobraćaja i Ministarstvom pomorstva – Upravom pomorske sigurnosti i upravljanja lukama i Ministarstvom odbrane – Mornaricom Vojske Crne Gore</p>	<p>IQ 2025.</p>	<p>IV Q 2026.</p>		<p>Redovna aktivnost</p>

Gore i Uprave pomorske sigurnosti i upravljanja lukama						
2.1.3. Utvrđiti dodatne procedure u funkcionisanju u Zajedničkog operativnog tima, unapređenje i uvezivanje nadzora morske granice, obavljanja akcija traganja i spašavanja i upravljanja migracijama	Utvrđene dodatne procedure u funkcionisanju Zajedničkog operativnog tima	U Radni tim SGP - KC, UPSiUL i Mornarice, uključiti Upravu carina, po potrebi	IQ 2025. Godišnja analiza uz sačinjavanje polugodišnjih izvještaja	IV Q 2026.		Redovna aktivnost
2.1.4. Obezbijediti da sastavni dio nadzora morske granice budu i aktivnosti zaštite i spašavanja života lica.	Kapaciteti Granične policije za detekciju i koordinaciju (Sistem elektronskog osmatranja i KC i RCC) i kapaciteti za reakciju (Interventni patrolni čamci) stavljeni po potrebi u funkciju realizacije SAR aktivnosti u skladu sa nacionalnim Planom SAR-a. Realizovano obnavljanje plovila Granične policije koja su korišćena i za potrebe	UP – SGP-KC Podgorica – RCC Jug U saradnji sa Upravom pomorske sigurnosti i upravljanja lukama i Mornaricom VCG-uz koordinaciju članova ZOT-a	IQ 2025. Godišnja analiza uz sačinjavanje polugodišnjih izvještaja	IVQ 2026.		Redovna aktivnost

	učestvovanja u SAR operacijama.					
Ključna mjera 2.2.: Unapređenje postojećeg Informativnog Sistema za upravljanje saobraćajem plovila - VTMISS sistema u cilju adekvatnog nadzora mora, sa posebnim osvrtom na Bokokotorski zaliv, Skadarsko jezero i rijeku Bojanu						
2.2.1. Na postojećim senzorskim lokacijama dodati nove senzore i postaviti nove senzorske lokacije	<p>Dodati novi senzori na postojećim senzorskim lokacijama</p> <p>Postavljene nove senzorske lokacije</p> <p>Izvršena instalacija opreme u okviru druge faze VTMISS-a</p> <p>Unaprijeđen sistem VTMISS-a na području Bokokotorskog zaliva, Skadarskog jezera i rijeke Bojane</p>	Ministarstvo pomorstva/ Uprava pomorske sigurnosti i upravljanja lukama	IQ 2025.	IVQ 2026.		Uz podršku IOM-a- Projekat Individualna mjera za jačanje kapaciteta za razvoj IUG, u ukupnom iznosu od 4.6 miliona eura za elektroski sistem nadzora Skadarskoj jezera za lokacije Božaj i Stegvaš
Ključna mjera 2.3.: Razvoj pouzdanog sistema potraga i spašavanja na moru						
2.3.1. Obezbijediti operativne i tehničke kapacitete za pretrage i	Obezbijediti operativni i tehnički kapaciteti za pretrage i intervencije spašavanja	Ministarstvo pomorstva/ Uprava pomorske sigurnosti i upravljanja	IQ 2025.	IVQ 2026.		Redovna aktivnost

intervencije spašavanja	Realizovana obuka i zajednički sprovedene vježbe i razmjene dobrih praksi u cilju njihovog standardizovanja	lukama				
--------------------------------	---	--------	--	--	--	--

3. ANALIZA RIZIKA I ANALIZE PRIJETNJI KOJE MOGU IMATI UTICAJA NA FUNKCIONISANJE I BEZBJEDNOST DRŽAVNE GRANICE

Obuhvata unutrašnju sigurnost i analizu prijetnji koje mogu uticati na funkcionisanje ili bezbjednost vanjskih granica.

U sistem analize rizika, pored Policije i Carine, po potrebi, uključiti i Upravu za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove.

Operativni cilj III:

Na osnovu relevantnih, sveobuhvatnih, pravovremenih i pouzdanih analiza rizika i prijetnji, upotrebom raspoloživih resursa, umanjiti trenutne i potencijalne rizike koji mogu uticati na unutrašnju bezbjednost i sigurnost državne granice.

Indikator učinaka	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost na polovini sprovođenja strateškog dokumenta	Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta
Broj nezakonitih prelazaka državne granice i prekograničnog kriminala - spriječeni nezakoniti prelasci državne granice na graničnim prelazima sa tuđom putnom ispravom ili falsifikovanim putnim dokumentom i nedozvoljen ulazak u Crnu Goru zbog neispunjavanja uslova	Tokom 2024. godine na graničnim prelazima spriječen je nezakoniti prelazak državne granice i prekograničnog kriminala za 143 lica (tuđa putna isprava i bez putne isprave). Nije dozvoljen ulazak u Crnu Goru za 592 lica zbog neispunjavanja uslova.	Broj nezakonitih prelazaka državne granice i prekograničnog kriminala za 5 % u odnosu na 2025. godinu.	Broj nezakonitih prelazaka državne granice i prekograničnog kriminala za 10% u odnosu na 2026. i 2027. godinu.
Broj pronađenih lica, motornih vozila i putnih dokumenata po potjernicama	U periodu januar- decembar 2024. godine pronađeno lica: po nacionalnim potjernicama 188 i interpolovim (poklapanja) 697 lica; 57 motorna vozila	Broj pronađenih lica, motornih vozila i putnih	Povećan broj pronađenih lica, motornih vozila i putnih dokumenata po potjernicama za 10%

	201 dokumenta po Interpolovim potjernicama	dokumenata po potjernicama za 5 % u odnosu na 2025.godinu.	u odnosu na 2026. i 2027. godinu.
Broj spriječenih carinskih prekršaja na graničnim prelazima i krivičnih djela za 20 %	U periodu od 1.1 do 31.12.2024. godine, spriječeno je 500 carinskih prekršaja na graničnim prelazima; Spriječeno je 30 pokušaja izvršenja krivičnih djela.	Broj spriječenih carinskih prekršaja na graničnim prelazima veći za 10 % u odnosu na 2025.godinu. Broj spriječenih krivičnih djela veći za 10 % u odnosu na 2025.godinu.	Broj spriječenih carinskih prekršaja na graničnim prelazima povećan za 10 % u odnosu na 2026. i 2027.godinu. Broj spriječenih krivičnih djela povećan za 10 % u odnosu na 2026. i 2027.godinu.

Ključna mjera 3.1. Smanjenje ranjivosti granice zasnovanoj na sveobuhvatnoj informisanosti o stanju, odnosno analizi rizika

Aktivnost koja utiče na realizaciju operativnog cilja	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum završetka	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti	Izvor finansiranja
3.1.1. Obezbijediti punu implementaciju CIRAM-a 2.1 na nacionalnom i drugim nivoima kao i doprinos na evropskom nivou, uključujući korišćenje svih raspoloživih resursa i indikatora.	Obezbijedeno učešće svih relevantnih organa u Zajedničkom centru za analizu rizika i blagovremeni protok informacija između agencija i informaciono-komunikacionih sistema (Integrisana	UP – - SGP, u saradnji sa Sektorom za borbu protiv kriminala i UC-Sektorom za carinsku bezbjednost i kontrolu	IQ 2025. Polugodišnja analiza	IVQ 2026.		Redovna aktivnost

	analiza rizika) Povećan broj analitičkih proizvoda u Zajedničkom centru za analizu rizika Integrirani FRONTEX-ovi proizvodi i procedure za analize rizika u nacionalne analize rizika					
3.1.2. Pripremati ciljane analize rizika u skladu sa operativno – analitičkim praćenjem nezakonitih aktivnosti i održavati permanentnu svijest o stanju bezbjednosti državne granice	Pripremljene ciljane analize rizika u skladu sa operativno – analitičkim praćenjem nezakonitih aktivnosti	UP – - SGP, u saradnji sa Sektorom za borbu protiv kriminala i UC-Sektorom za carinsku bezbjednost i kontrolu	IQ 2025.	IVQ 2026		Redovna aktivnost
3.1.3. Obezbijediti adekvatan broj specijalizovanog i obučenog osoblja za sprovođenje evropskog zajedničkog integrisanog modela analize rizika.	Obezbijeden adekvatan broj specijalizovanog i obučenog osoblja za sprovođenje evropskog zajedničkog integrisanog modela analize rizika	UP-SGP, u saradnji sa PA i MUP-Direktorat za normativno-pravne I kadrovske poslove/Direkcija za obuke i stručno usavršavanje	IQ 2025.	IVQ 2026.		Redovna aktivnost
3.1.4. Izrađivati zajedničke analize rizika,	Izvršena zajednička analiza rizika	UP – SGP (sva tri nivoa)	IQ 2025. Godišnje i	IVQ 2026.		Redovna aktivnost

<p>godišnje, sezonske i ciljane u skladu sa aktuelnom problematikom.</p>		<p>KC SBPK- Odsjek za kriminalističko-obavještajne poslove UC-Sektor za carinsku bezbjednost i kontrolu</p>	<p>sezonske analize</p>			<p>st</p>
<p>3.1.5. Unaprijediti sistem zajedničkog modela EU za izradu Analize rizika u saradnji sa FRONTEX-om, kao i obavezu učešća u izradi godišnje Analize rizika za zemlje Zapadnog Balkana (WB RAN)</p>	<p>Broj održanih sastanaka Broj analitičkih proizvoda Predviđeni događaji Preduzete adekvatne mjere</p>	<p>UP – SGP Odsjek za operativni rad i analizu rizika (AR)</p>	<p>IQ 2025. Godišnja analiza</p>	<p>IVQ 2026. g.</p>		<p>Redovna aktivnost</p>
<p>3.1.6. Održavati pouzdanu i sveobuhvatnu informisanost o praćenju stanja na granici u cilju preduzimanja adekvatnih mjera</p>	<p>Obezbijedena sveobuhvatna i pouzdana informisanost o stanju na granici KC Podgorica na nacionalnom i RCC na regionalnom nivou izvršili distribuciju potrebnih podataka svim subjektima Sistema granične</p>	<p>UP – SGP KC Podgorica i RCC Sjever, RCC Centar i RCC Jug, u saradnji sa odsjecima SGP-a i RCGP-a.</p>	<p>IQ 2025</p>	<p>IVQ 2026.</p>		<p>Redovna aktivnost</p>

	bezbjednosti i sigurnosti shodno njihovim nadležnostima i standardnim operativnim procedurama					
3.1.7. Obezbijediti permanentnu analizu rizika za izradu i ažuriranje strateškog dokumenta „Procjena opasnosti od teškog i organizovanog kriminala” – SOCT-a i za planiranje i donošenje adekvatnih odluka za suzbijanje organizovanog kriminala i u oblasti granične kontrole.	Obezbijedena permanentna analiza za izradu SOCT-a	UP-SGP, u saradnji sa Sektorom za borbu protiv kriminala (SBPK)	I Q 2025. Polugodišnja analiza	IVQ 2026.		Redovna aktivnost
3.1.8. Dodatno unapređivati sistem analize rizika Uprave carina za otkrivanje nezakonitih aktivnosti	Realizovane obuke Dodatno unaprijeđen IT sistem za analizu rizika Uprave carina	Uprava carina	IQ 2025. Godišnji/polugodišnji izvještaji o otkrivenim i spriječenim nezakonitim aktivnostima	IVQ 2026.		Redovna aktivnost
4. RAZMJENA INFORMACIJA I SARADNJA SA FRONTEx-OM (AGENCIJOM), POSEBNO U PODRUČJIMA OBUHVAĆENIM UREDBOM O EVROPSKOJ GRANIČNOJ I OBALSKOJ STRAŽI, UKLJUČUJUĆI PODRŠKU KOJOM KOORDINIRA FRONTEx						
Operativni cilj IV:						
Kontinuirano unapređivati saradnju sa FRONTEx-om (Agencijom), posebno u blagovremenoj razmjeni informacija u područjima obuhvaćenim Uredbom o evropskoj graničnoj i obalskoj straži, kao i međunarodnu saradnju						
Indikator učinaka	Početa vrijednost		Ciljna	Ciljna vrijednost na		

			vrijednost na polovini sprovođenja strateškog dokumenta	kraju sprovođenja strateškog dokumenta		
Dodatno unaprijeđena saradnja sa FRONTEX-om (Agencijom), posebno u blagovremenoj razmjeni informacija u područjima obuhvaćenim Uredbom o evropskoj graničnoj i obalskoj straži	Obezbijeđeno učešće FRONTEX-a u koordinisanim akcijama-podrška u suočavanju sa pritiskom neregularnih migracija, vraćanja i prekograničnog kriminala.	Razvijene i implementirane najbolje prakse za upravljanje granicom i povećana profesionalizacija osoblja.	U saradnji sa FRONTEX-om dodatno razvijeni evropski standardi u obrazovanju i obuci za operativno osoblje koji su relevantni za njihove standarde i ovlašćenja.			
Crna Gora u saradnji sa Evropskom FRONTEX-om sprovodi zajedničke operacije i uspostavlja razmjenu informacija putem sistema EUROSUR, u skladu sa uslovima predviđenim Sporazumom između Crne Gore i EU, kao i u obimu propisanim Uredbom EU 2019/1896 o Evropskoj graničnoj i obalskoj straži, za zemlje koje nisu države članice EU, čime se poboljšava sigurnost na granici, efikasnost operacija i kapacitet za upravljanje migracijama i zaštitu granica.	U januaru 2025.godine započeta nova zajednička operacija, kao nastavak zajedničke operacije iz 2024.godine, u skladu sa novim Sporazumom. KC funkcioniše kao služba operativnog dežurstva Granične policije na centralnom nivou, po sistemu 24/7, a u cilju razmjene informacija i podataka centralnog nivoa sa službama operativnog dežurstva regionalnih centara, kao i Operativno komunikacionim centrom Uprave policije	Broj zajedničkih operacija za 10 % na godišnjem nivou veći u odnosu na 2025.godinu. Broj sprovedenih zajedničkih, kopnenih i pomorskih akcija sa EUROSUR-om veći za 5 % u odnosu na 2025.godinu.	Broj zajedničkih operacija veći za 20 % u odnosu na 2026. i 2027.godinu. Broj sprovedenih zajedničkih, kopnenih, pomorskih akcija sa EUROSUR-om veći za 10 % u odnosu na 2026. i 2027.godinu. Nakon ulaska u EU, Crna Gora stiče pravo punopravnog članstva u EUROSUR mreži			
Saradnja u zajedničkim centrima za policijsku saradnju u Trebinju i Plavu, u skladu sa zaključenim sporazumima između CG, BiH i R. Srbije i između CG, R. Albanije i R. Kosovo	U periodu januar- decembar 2024. godine razmijenjeno je ukupno 1585 informacija (Trebinje 1312 i Plav- 273)	Broj razmijenjenih informacija za 10 % veći u odnosu na 2025.godinu.	Broj razmijenjenih informacija veći za 30 % u odnosu na 2026. i 2027.godinu.			
Ključna mjera 4.1. Razvoj saradnje sa FRONTEX-om						
Aktivnosti koje doprinose realizaciji	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum završetke	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti	Izvor finansiranja

operativnog cilja						
<p>4.1.1. U skladu sa potpisanim Sporazumom između Crne Gore i EU o akcijama koje sprovodi Evropska agencija za graničnu i obalsku stražu u Crnoj Gori, pripremiti operativni plan za zajedničke operacije, hitne intervencije na granici i za aktivnosti vraćanja – readmisije, sa fokusom na organizacioni i proceduralni aspekt, procjenu situacije, operativni cilj, tehničku opremu, saradnja sa ostalim trećim zemljama, drugim agencijama i tijelima EU i međunarodnim organizacijama, odredbe u pogledu</p>	<p>Uspostavljena operativna saradnja KC-a Podgorica sa FSC FRONTEX Situacionim Centrom i EUROSURO M;</p> <p>Realizovano učešće u kopnenim FRONTEX JO Zajedničkim akcijama</p> <p>Realizovano učešće u vazдушnom osmatranju EUROSUR-a</p> <p>Operativna saradnja KC-a Podgorica i FRONTEX-a. daje očekivane rezultate.</p> <p>Predstavnici Granične policije aktivno učestvovali u vazдушnom osmatranju upotrebom bespilotne letilice iz sastava KC-a</p>	<p>UP – SGP KC Podgorica,u saradnji sa FRONTEX-om,</p>	<p>IQ 2025</p>	<p>IVQ 2026</p>		<p>Budžet, FRONTEX</p>

osnovnih prava, uključujući i zaštitu ličnih podataka, koordinaciju, komandnu, kontrolnu, komunikacionu i izvještajnu strukturu i finansijske aspekte.	Podgorica.					
4.1.2. Sprovođenje operativnog plana za zajedničke operacije , hitne intervencije na granici i za aktivnosti vraćanja – readmisije, u koordinaciji sa Agencijom (FRONTEX-om).	Uspješno implementiran operativni plan za zajedničke operacije, hitne intervencije na granici i za aktivnosti vraćanja – readmisije, u koordinaciji sa Agencijom	UP – SGP u saradnji sa MUP – Direktoratom za građanska stanja i lične isprave/ Direkcija za strance, migracije i readmisiju i FRONTEX-om	IQ-IVQ 2025	IVQ 2026		Budžet, FRONTEX
4.1.3. Saradnju sa FRONTEX-om fokusirati na: sprječavanje neregularnih migracija , prekograničnog kriminala i olakšavanje vraćanja lica koja ilegalno borave u Crnoj	Ostvarena uspješna saradnja u oblasti sprječavanja neregularnih migracija , prekograničnog kriminala i olakšavanja vraćanja lica koja ilegalno borave u Crnoj Gori	UP – SGP, MUP – Direktoratom za građanska stanja i lične isprave/ Direkcija za strance, migracije i readmisiju, i UP- Sektorom za borbu protiv kriminala	IQ 2025	IVQ 2026		Redovna aktivnost

Gori		(SBPK)				
<p>4.1.4.</p> <p>Dalji Razvoj Kordinacionog centra (KC-Podgorica) uz uvezivanje sa regionalnim centrima RCC-a Sjever, Centar i Jug.</p> <p>-Popuna KC-a adekvatnim kadrovskim profilima, obuka kadra za realizaciju stručno specijalističkih poslova zadataka za rad u KC-u i RCC-u.</p> <p>Unaprijediti operativnu saradnju KC-a i FRONTEX-a:</p>	<p>Kadar KC-a/RCC-a popunjen adekvatnim kadrovskim profilima kroz dovoljan broj realizovanih obuka i kroz kvalitetnu realizaciju stručno-specijalističkih poslova.</p> <p>Uspostavljena operativna saradnja KC-a i FRONTEX-a – FSC-a (FRONTEX Situacionog Centra)</p> <p>Službenici KC Podgorica učestvuju u razmjeni informacija i Zajedničkim operacijama sa FRONTEX-</p>	<p>UP - SGP MUP-Služba za informacione tehnologije i i UP-Odjeljenje za logističku i podršku, u saradnji sa Sektorom za borbu protiv kriminala/ Odsjek za međunarodnu operativnu policijsku saradnju INTERPOL-EUROPOL-SIRENE, UP – SGP – KC,FRONTEX,INTERPOL, EUROPOL I SIRENE</p>	<p>IQ 2025 god., godišnja analiza uz sačinjavanje polugodišnjih izvještaja.</p>	<p>IVQ 2026</p>	<p>50.000€ FRONTEX</p> <p>10.000€ FRONTEX</p>	<p>Sredstva planirana na ŠAP-om</p> <p>Budžet FRONTEX,</p>

<p>-Ažuriranje i sprovođenje Standardnih operativnih procedura (SOP-a)</p>	<p>om. Ažurirane i sprovedene standardne operativne procedure.</p>					
<p>-Dodatno opremanje i uspostavljanje RCC-a Sjever, Centar i Jug.</p>	<p>Izvršeno dodatno opremanje i uspostavljanje RCC-a u punom kapacitetu.</p>					
<p>-Unapređenje saradnje između KC-a i RCC-a, po Standardnim operativnim procedurama.</p>	<p>Unaprijeđena operativna saradnja između KC-a i RCC-a u skladu sa Standardnim operativnim procedurama.</p>					
<p>-Unapređenje operativne saradnje između KC-a i trilateralnih centara u Plavu i Trebinju</p>	<p>Unaprijeđena operativna saradnja između KC-a i Trilateralnih centara Plav i Trebinje u skladu sa Standardnim operativnim procedurama.</p>					
<p>-Razvoj operativne saradnje sa KC centrima zemalja članica EU i Trećim</p>	<p>Razvijena Interagencijska saradnja KC-a Podgorica sa svim relevantnim subjektima</p>					

zemljama.	Sistema bezbjednosti i sigurnosti (Carina, ANB, OKC 122 UP, INTERPOL-om Podgorica, OKC 112 MUP-a, UPS, Mornarica, Lučke kapetanija, Oficirima za vezu...)					
-----------	---	--	--	--	--	--

5. MEĐURESORSKA SARADNJA IZMEĐU ORGANA KOJI IMAJU NADLEŽNOST NA GRANICI:

Podrazumijeva saradnju organa koji imaju nadležnost na granici - saradnju između Granične policije, Uprave carina i Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove; saradnju u sprovođenju granične, carinske i inspeksijske kontrole, uključujući redovnu razmjenu informacija primjenom postojećih instrumenata za razmjenu informacija kao što je Evropski sistem nadzora granica („EUROSUR”) uspostavljen Uredbom (EU) br. 1052/2013 Evropskog parlamenta i Savjeta, od 22. oktobra 2013.godine.

Operativni cilj V:

Unaprijediti međuinstitucionalnu saradnju integrisanim upravljanjem granicom, prekogranični promet, bezbjednost državne granice, borbu protiv prekograničnog kriminala i zaštitu života, zdravlja ljudi i imovine

Indikator učinaka	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost na polovini sprovođenja strateškog dokumenta	Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta
Unaprijedena koordinacija i zajednički rad Uprave policije, Uprave carina i drugih graničnih službi u cilju postizanja konkretnih i mjerljivih rezultata – formalizovanje saradnje potpisivanjem sporazuma sa fokusom na razmjenu informacija, redovnu i	Sačinjena Zajednička, godišnja, analiza rizika kao osnov integrisanog upravljanja granicom i saradnje na planiranju i sprovođenju zajedničkih aktivnosti Uprave policije, Uprave carina i drugih graničnih službi.	Urađene, godišnje, zajedničke analize rizika kao osnov integrisanog upravljanja granicom i saradnje na planiranju i	Urađena, godišnja, zajednička analiza rizika kao osnov integrisanog upravljanja granicom i saradnje na planiranju i sprovođenju zajedničkih aktivnosti Uprave policije, Uprave carina i drugih graničnih službi za 2028. godinu.

<p>blagovremenu komunikaciju, identifikaciju prijetnji i izazova, zajedničku analizu rizika, definisanje zajedničkih operativnih procedura, izradu operativnih planova zajedničkih akcija, na granici i graničnim prelazima, radi efikasnijeg suzbijanja svih oblika kriminala.</p>		<p>spровоđenju zajedničkih aktivnosti Uprave policije i Uprave carina i drugih graničnih službi za 2026. i 2027.godinu.</p>	
<p>Uprava policije, Uprava carina i druge granične službe sprovele su 20% više zajedničkih akcija u odnosu na 2024. godinu, od značaja za sprečavanje i otkrivanje kriminala na državnoj granici.</p>	<p>Uprava policije, Uprava carina i druge granične službe su u 2025. godini sproveli 30 zajedničkih akcija, od značaja za obezbjeđenje nepovredivosti i sprečavanje i otkrivanje kriminala na državnoj granici.</p>	<p>Uprava policije, Uprava carina i druge granične službe sprovele 10% više zajedničkih akcija, od značaja za obezbjeđenje nepovredivosti i sprečavanje i otkrivanje kriminala na državnoj granici, u odnosu na 2025.godinu</p>	<p>Uprava policije, Uprava carina i druge granične službe sprovele su 20% više zajedničkih akcija, od značaja za obezbjeđenje nepovredivosti i sprečavanje i otkrivanje kriminala na državnoj granici, u odnosu na 2026. i 2027.godinu.</p>
<p>Zajedničke specijalističke obuke policijskih i carinskih službenika u cilju efikasnijih zajedničkih kontrola</p>	<p>U periodu 01.01.-31.12. 2024.godine realizovane su dvije zajedničke specijalističke obuke za policijske i carinske službenike, u koordinaciji Uprave carina sa Upravom policije, u organizaciji Policijske akademije u Danilovgradu, i to: „Prevencija korupcije na graničnim prelazima" i obuka „Novi oblici sintetičkih droga i njihova proizvodnja, oprema i načini otkrivanja" od 23-25.12.2024.godine</p>	<p>Broj zajedničkih specijalističkih obuka policijskih i carinskih službenika veći za 20 % u odnosu na 2025.godinu.</p>	<p>Broj specijalizovanih zajedničkih obuka veći za 20 % u odnosu na 2026. i 2027.godinu.</p>

Ključna mjera: 5.1. Usklađivanje rada, koordinacija i sinhronizacija aktivnosti graničnih službi u sprovođenju graničnih procedura						
Aktivnosti koje doprinose realizaciji operativnog cilja	Indikator rezultata	Nadležne insitucije	Datum početka	Planirani datum završetka	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti	Izvor informisanja
5.1.1. Permanently vršiti analizu sprovođenja Sporazuma o međusobnoj saradnji u IUG i Sporazuma o saradnji između UP i UC	Usklađen rad i koordinacija aktivnosti	MUP - Odjeljenje za IUG, UP – SGP, Sektor za borbu protiv kriminala- SBP, UC i Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove	IQ 2025.	IVQ 2026.		Redovna aktivnost
5.1.2. Unaprijediti saradnju u cilju otklanjanja preklapanja, razmjene i pristupa informacijama, zaštiti podataka, zajedničkim aktivnostima, zajedničkom analizom rizika, razmjenom iskustava, zajedničkom obukom i	Unaprijeđena saradnja državnih organa u cilju otklanjanja preklapanja, razmjene i pristupa informacijama, zaštiti podataka, zajedničkim aktivnostima, zajedničkom analizom rizika, razmjenom iskustava, zajedničkom obukom i	UP – SGP, u saradnji sa UC i Upravom za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove	IQ 2025. Polugodišnja analiza	IVQ 2026.		Redovna aktivnost

korišćenjem opreme i međuagencijskih kontakatačkama (analiza i konkretan operativni plan)	korišćenjem opreme i međuagencijskih kontakatačkama (analiza i konkretan operativni plan)					
5.1.3. Obezbijediti svakodnevnu razmjenu informacija, posebno na lokalnom nivou, na graničnim prelazima , od značaja za borbu protiv prekograničnog kriminala, terorizma i neregularnih migracija (analiza i konkretan plan)	Obezbijedena razmjena informacija posebno na lokalnom nivou, na graničnim prelazima, od značaja za borbu protiv prekograničnog kriminala, terorizma i neregularnih migracija (analiza i konkretan plan)	UP – SGP,u saradnji sa UC i Upravom za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove	IQ 2025. Polugodišnja analiza	IVQ 2026.		Redovna aktivnost
5.1.4. Obezbijediti sinhronizovane granične kontrole i provjere lica i roba od strane Granične policije i Carine, principom jednog zaustavljanja tokom ljetnje turističke sezone	Obezbijedena sinhronizovana granična kontrola i provjera lica i roba od strane Granične policije i Carine, principom jednog zaustavljanja	UP – SGP, u saradnji sa UC i Upravom za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove	IQ 2025.	IVQ 2026.		Redovna aktivnost

Ključna mjera: 5.2. Unapređenje carinske kontrole

<p>5.2.1.</p> <p>Poboljšati opremljenost carinske službe kroz nabavku kontrolne opreme</p>	<p>Izvršena nabavka kontrolne opreme u cilju poboljšanja opremljenosti carinske službe</p>	<p>UC</p>	<p>IQ 2025.</p>	<p>IVQ 2026.</p>		<p>Redovna aktivnost, Sredstva EU</p>
<p>5.2.2.</p> <p>Usklađivati carinske IT sisteme sa standardima EU u ovoj oblasti (Implementacija IT Strategije Uprave carina)</p>	<p>Izvršeno dodatno usklađivanje carinskog IT sistema sa IT sistemom EU u skladu sa MASP C EU i EU Radnim programom za 2025.godinu u cilju usklađivanja sa EU standardima u toj oblasti</p> <p>Unaprijeđeni postojeći nacionalni IT sistemi i razvoj novih nacionalnih sistema u Carinskom informacionom sistemu</p>	<p>UC</p>	<p>IQ 2025.</p>	<p>IVQ 2026.</p>		<p>Redovna aktivnost, Sredstva EU, Bilateralna podrška</p>
<p>5.2.3.</p> <p>Nastaviti aktivnosti na pojednostavljenju carinskih procedura</p>	<p>Povećan broj privrednih subjekata koji imaju odobrenje za pojednostavljenu postupak.</p>	<p>UC</p>	<p>IQ 2025.</p>	<p>IVQ 2026.</p>		<p>Redovna aktivnost</p>

	Povećan broj carinskih deklaracija na osnovu pojednostavljenog postupka Smanjeno prosječno vrijeme puštanja roba u carinski postupak u skladu sa preporukama Studije puštanja robe					
5.2.4. Jačati međunarodnu carinsku saradnju u borbi protiv krijumčarenja i carinskih prevara	Realizovani regionalni /bilateralni sastanci Broj dostavljenih odgovora carinskim službama, Broj dostavljenih upita carinskim službama Broj razmijenjenih informacija Statistika rezultata kontrola Statistika rezultata na osnovu SEED sistema	UC	IQ 2025.	IVQ 2026.		Redovna aktivnost
5.2.5. Učestvovati u međunarodni	Povećan broj i opis zajedničkih carinskih	UC	IQ 2025.	IVQ 2026.		Redovna aktivnost

m zajedničkim operacijama	operacija					
5.2.6. Unaprijediti saradnju sa inspekcijskim službama	Broj razmijenjenih informacija Broj zajedničkih aktivnosti Broj profila rizika i broj carinskih kontrola na osnovu informacija inspekcijskih organa	UC, Inspekcijske službe	IQ 2025.	IVQ 2026.		Redovna aktivnost
5.2.7. Jačati saradnju sa Upravom policije u sprovođenju zajedničkih obuka	Povećan broj sprovedenih zajedničkih obuka za policijske i carinske službenike i službenice	UC, u saradnji sa Policijskom akademijom	IQ 2025.	IVQ 2026.		Redovna aktivnost
5.2.8. Unaprijediti saradnju sa Upravom policije i Tužilaštvom kroz zajedničke aktivnosti, operativnu saradnju i redovnu razmjenu informacija	Povećan broj razmijenjenih informacija Povećan broj zajedničkih aktivnosti Povećan broj krivičnih prijava	UC	IQ 2025.	IVQ 2026.		Redovna aktivnost
5.2.9. Zaključivati	Zaključeni sporazumi, protokoli ,	UC	IQ 2025.	IVQ 2026.		Redovna aktivnost

bilateralne sporazume sa susjednim državama o uzajamnoj pomoći u carinskim pitanjima i Memorandum i Protokol o saradnji	memorandumi					st
Ključna mjera 5.3. Unapređenje inspeksijske kontrole						
5.3.1. Unaprijediti administrativne i inspeksijske kapacitete Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove	Realizovane obuke I unaprijeđeni administrativni I inspeksijski kapaciteti Zaposleno 4 veterinarska i 8 fitosanitarnih inspektora	Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove	IQ 2025. Polugodišnja analiza	IVQ 2026.		Redovna aktivnost
5.3.2. Organizovati obuke za inspektore u skladu sa propisima EU I savremenim metodološkim pristupima u kontroli putnika i sredstava u međunarodnom saobraćaju	Realizovane obuke za inspektore u kontroli putnika o sredstava u međunarodnom saobraćaju. koje su uključivale prepoznavanje zaraznih bolesti, primjenu preventivnih mjera i reagovanje u kriznim situacijama	Ministarstvo zdravlja/ Zdravstveno-sanitarna inspekcija	IQ 2025	IVQ 2026		Redovna aktivnost
5.3.3.	Pripremljeno i	Ministarstvo	IQ 2025	IVQ 2026		Redovna

Pripremiti uputstva za inspekcijski nadzor za rad sanitarnih inspektora na graničnim prelazima (drumski, vazdušni i pomorski)	donijeto uputstvo za inspekcijski nadzor za rad sanitarnih inspektora na graničnim prelazima	zdravlja/ Zdravstveno-sanitarna inspekcija				a aktivnost
5.3.4. Stvarati uslove da inspekcijske službe preglede obavljaju i završavaju na graničnim prelazima , a u posebnim slučajevima i u unutrašnjosti zemlje	Izgrađena 3 granična inspekcijska mjesta za vršenje veterinarskih i fitosanitarnih pregleda	Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove	IQ 2025. Polugodišnja analiza	IVQ 2026.		Redovna aktivnost, IPA 2018
5.3.5. Pripremiti liste o određivanju graničnih inspekcijskih mjesta (GIM) u pogledu lokacije i vrste i propise sa minimalnim zahtjevima za granična inspekcijska mjesta i druge propise za vršenje službenih kontrola	Donijeti propisi o graničnim inspekcijskim mjestima za vršenje veterinarskih i fitosanitarnih pregleda	Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove	IQ 2025.	IVQ 2026.		Redovna aktivnost

<p>5.3.6.</p> <p>Izvršiti pripreme za izgradnju GIM-ova za i granične prelaze Božaj, Kula i Aerodrom u Golubovcima.</p> <p>-Pribaviti UT uslove od lokalnih vlasti za GP Božaj, GP Kula i GP Aerodrom Podgorica</p> <p>-Izvršiti odabir projektanta za izgradnju objekta BCP i kompletiran tender za izgradnju objekta</p> <p>-Izgraditi granična inspeksijska mjesta za Veterinarsku i Fitosanitarnu inspekciju, kao jedan od preduslova za zatvaranje Poglavlja 12-Bezbednost hrane, veterinarstvo i fitosanitarni nadzor, za</p>	<p>Dobijeni Urbanističko – tehnički (UT uslovi) od Opštine Tuzi za granični prelaz Božaj</p> <p>Izvršen odabir projektanta za izgradnju objekta GIM-a i kompletiran tender za izgradnju objekta</p> <p>Formiran Upravni odbor za praćenje implementacije IPA Projekta za izradu glavnih projekata i nadzor za tri granična inspeksijska / kontrolna mjesta i karantinsku jedinicu</p> <p>Izgrađeni GIM -ovi na graničnim prelazima Božaj, Kula i Aerodrom u Golubovcima.</p>	<p>Ministarstvo m poljoprivrede ,šumarstva i vodoprivrede , u saradnji sa Upravom za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove, MUP/Odsjekom za materijalne poslove i investicije i MUP-Direktoratom za međunarodnu saradnju, evropske integracije i projekte</p>	<p>IQ 2025.</p>	<p>IVQ 2026.</p>		<p>IPA 2021 Projekat „EU za podršku poljoprivrednom sektoru u Crnoj Gori“</p>
---	--	---	-----------------	------------------	--	---

ulazak u EU.						
<p>5.3.7.</p> <p>Pripremiti planove za izgradnju preostalih GIM-ova za vršenje veterinarskih i fitosanitarnih pregleda usaglasiti iz Liste Listu graničnih prelaza na kojima je uspostavljen fitosanitarni inspeksijski nadzor (Napomena: Lista je objavljena u „Službenom listu CG“, br. 63/2019 od 18.11.2019. godine)</p> <p>-Pribaviti UT uslove od lokalnih vlasti</p> <p>-Izvršiti odabir projektanta za izgradnju objekta i kompletiran tender za izgradnju objekta</p> <p>-Izgraditi granična</p>	<p>Dobijeni Urbanističko – tehnički (UT uslovi)</p> <p>Izvršen odabir projektanta za izgradnju objekta GIM i kompletiran tender za izgradnju objekata</p> <p>Izgrađeni GIM-ovi</p>	<p>Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, u saradnji sa Upravom za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove, MUP/Odsjekom za materijalne poslove i investicije i MUP-Direktoratom za međunarodnu saradnju, evropske integracije i projekte</p>	IQ 2025.	IVQ 2026.		IPA 2021 Projekt „EU za podršku poljoprivrednom sektoru u Crnoj Gori“

inspekcijska mjesta za Veterinarsku i Fitosanitarnu inspekciju, kao jedan od preduslova za zatvaranje Poglavlja 12- Bezbjednost hrane, veterinarstvo i fitosanitarni nadzor, za ulazak u EU.						
5.3.8. Obezbijediti Infrastrukturu I opremu radi spremnosti pristupanja bazi podataka TRACES NT sistemu i uspostaviti sofisticirani sistem IT tehnologije za rad inspekcijskih službi (fitosanitarni informacijski sistem)	Uspostavljena upotreba informacionog sistema TRACES (NT) u okviru SEED+Projekta za CEFTA zemlje	Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove	IQ 2025.	IVQ 2026		IPA 2021 Projekat „EU za podršku poljoprivrednom sektoru u Crnoj Gori“
5.3.9. Permanentno ažurirati priručnik za rad inspektora u obavljanju procedura na graničnim prelazima	Donijet Priručnik za rad inspektora u obavljanju procedura na graničnim prelazima	Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove	IQ 2025.	IVQ 2026.		Budžet TAIEX BTSF IPA, PLAC GIZ CEFTA
5.3.10.	Obezbijedena	Uprava za	IQ 2025.	IVQ 2026.		Budžet

Obezbijediti infrastrukturu i opremu na GP u skladu sa standardima i uslovima neophodnim za vršenje veterinarskih i fitosanitarnih inspekcijskih pregleda	infrastruktura i oprema na GP u skladu sa standardima i uslovima neophodnim za vršenje veterinarskih i fitosanitarnih inspekcijskih pregleda	bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove				CEFTA MIDAS
5.3.11. U skladu sa direktivama EU utvrditi koordinaciju i saradnju sa susjednim i drugim zemljama u vezi sa prometom roba koje podliježu vinspekcijskoj I fitosanitarnoj inspekcijskoj kontroli na GP, važnog za nesmetani protok	Usvojeni protokoli o koordinaciji sa susjednim i drugim zemljama u vezi sa prometom na GP, važnog za nesmetani protok	Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove	IQ 2025. Polugodišnja analiza	IVQ 2026.		Redovna aktivnost
5.3.12. Sprovođenje sporazuma o veterinarskim i fitosanitarnim pitanjima sa susjednim državama , u cilju zaštite života i zdravlja ljudi	Implementirani sporazumi veterinarskim i fitosanitarnim pitanjima sa susjednim državama	Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove	IQ 2025. Polugodišnja analiza	IVQ 2026.		Redovna aktivnost

Ključna mjera 5.4. Dalji razvoj saradnje između Policije i Carine

<p>5.4.1.</p> <p>Dosljedno sprovođenje Sporazuma o međusobnoj saradnji u IUG praćenja realizacije Strategije IUG</p>	<p>Dosljedno se sprovodi Sporazum</p>	<p>MUP – Odjeljenje za IUG, u saradnji sa UP-SGP I UC</p>	<p>IQ 2025.</p> <p>Tromjesečni sastanci i analize</p>	<p>IVQ 2026.</p>		<p>Redovna aktivnost</p>
<p>5.4.2.</p> <p>Potpisati sveobuhvatni sporazum o saradnji između UP i Uprave carina</p> <p>Implementirati potpisani sporazum</p> <p>(Unaprijediti saradnju između Uprave policije i Uprave carina, u skladu sa Smjernicama EK za dalji razvoj između Granične policije i Carine (Ref. Ares(2018)619 3959-03/12/2018) potpisivanjem sveobuhvatnog Sporazuma između Uprave</p>	<p>Potpisan I implementiran sveobuhvatni sporazum o saradnji između Uprave policije i Uprave carina</p> <p>Utvrđeni principi podjele odgovornosti u skladu sa zakonskim nadležnostima i ovlaštenjima; principi saradnje; oblasti saradnje; kanali komunikacije, planovi za slučaj vanrednih događaja radi povećanja kapaciteta za odgovor u oblasti kontrole</p>	<p>UP-SGP i UC</p>	<p>IQ 2025.</p>	<p>IVQ 2026.</p>		<p>Redovna aktivnost</p>

<p>policije i Uprave carina u cilju jačanja operativne saradnje, posebno u dijelu podjele odgovornosti, principa saradnje, oblasti saradnje, kanale komunikacije, sistemska razmjena analiza rizika, razmjena informacija o putnicima i robi prije dolaska, saradnja u istragama, planova za slučaj vanrednih događaja radi povećanja kapaciteta u oblasti kontrole granice.</p>	<p>državne granice; mehanizmi saradnje kako bi se procjenjivalo sprovođenje i napredak; sinhronizovane provjere; planiranje i sprovođenje zajedničkih kontrola; zajedničko planiranje infrastrukture i nabavki; zajedničko korišćenje opreme; razmjena relevantnih informacija horizontalno i vertikalno; pristup relevantnim bazama podataka, razmjena informacija putem centara za policijsku i carinsku saradnju; korišćenje raspoloživih informacija iz Komunikacionog centra Granične policije, analiza rizika, razmjena informacija o</p>					
--	---	--	--	--	--	--

	putnicima i robi prije dolaska i prije polaska, Unaprijeđena saradnja između UP-SGP i UC u skladu sa Smjericama EK za dalji razvoj između Granične policije i Carine					
5.4.3. Koordinacija aktivnosti nadležnih organa i graničnih službi, uključujući redovne sastanke komisije i radnih timova, analizu izvještaja o saradnji, kao i planiranje i sprovođenje zajedničkih akcija na graničnim prelazima i u unutrašnjosti, uz zajedničko korišćenje opreme,	Ostvarena efikasna koordinacija i saradnja između nadležnih organa i graničnih službi, kroz redovne sastanke komisije i radnih timova, analizu izvještaja o saradnji, te planiranje i sprovođenje zajedničkih akcija na graničnim prelazima i u unutrašnjosti, uz optimizovano korišćenje opreme	MUP – Odjeljenje za IUG, u saradnji sa UP – SGP, UC i Upravom za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove	IQ-IVQ 2025. Tromjesečni sastanci i analize Kontinuirano	IQ-IVQ 2026.		Redovna aktivnost
5.4.4. U cilju obezbjeđenja	Unaprijeđena saradnja sa operatorima	MUP – Odjeljenje za IUG, u	IQ 2025. Polugodišnja	IVQ 2026.		Redovna aktivnost

efikasnog graničnog prometa i bezbjednosti, unaprijediti saradnju MUP-a, Granične policije i Uprave carina sa operatorima u oblasti vazdušnog, željezničkog i pomorskog saobraćaja.	u oblasti vazdušnog, željezničkog i pomorskog saobraćaja	saradnji sa UP – SGP i UC	analiza			st
--	--	---------------------------	---------	--	--	----

Ključna mjera 5.5. Unapređenje saradnje sa ministarstvima, civilnim organizacijama, nevladinim organizacijama, kompanijama i organizacijama koje se bave zaštitom žrtava trgovine ljudima

5.5.1. Unaprijediti saradnju sa nadležnim institucijama -nevladinim organizacijama, saradnja sa prevoznicima i sa špediterima u cilju prevencije i identifikacije žrtava trgovine ljudima	Broj održanih sastanaka, Broj organizovanih obuka, Broj zajedničkih aktivnosti kroz pružanje besplatne pravne pomoći	MUP, u saradnji sa UP-SGP, UC i Upravom za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove	IQ 2025. Godišnja analiza	IVQ 2026.		Redovna aktivnost
--	--	--	----------------------------------	-----------	--	-------------------

6. SARADNJA SA RELEVANTNIM INSTITUCIJAMA, TIJELIMA, BIROIMA I AGENCIJAMA EU

Obuhvata saradnju sa tijelima, biroima i agencijama EU u oblastima obuhvaćenim Uredbom o Evropskoj graničnoj i obalskoj straži, uključujući i redovnu razmjenu informacija.

Operativni cilj VI:

Ojačati saradnju sa relevantnim institucijama EU, tijelima i agencijama Unije u oblastima obuhvaćenim

Uredbom o Evropskoj graničnoj i obalskoj straži, uključujući redovnu razmjenu informacija razvojem kapaciteta normativnog i operativnog okvira za otkrivanje i sprečavanje nezakonitih useljavanja i zapošljavanja.

Indikator učinaka	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost na polovini sprovođenja strateškog dokumenta	Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta
Broj realizovanih zajedničkih operacija, obuka i inicijativa u saradnji sa EU institucijama i agencijama, kao i broj razmijenjenih informacija u vezi sa nezakonitim useljavanjem i zapošljavanjem	Trenutni broj realizovanih zajedničkih operacija, obuka i inicijativa u saradnji sa EU institucijama i agencijama, kao i broj razmijenjenih informacija u vezi sa nezakonitim useljavanjem i zapošljavanjem iznosi 13 (period 01.01.-31.12.2024.godine).	Broj realizovanih zajedničkih operacija, obuka i inicijativa u saradnji sa EU institucijama i agencijama, kao i broj razmijenjenih informacija u vezi sa nezakonitim useljavanjem i zapošljavanjem veći za 15% u odnosu na 2025.godinu	Broj realizovanih zajedničkih operacija, obuka i inicijativa u saradnji sa EU institucijama i agencijama, kao i broj razmijenjenih informacija u vezi sa nezakonitim useljavanjem i zapošljavanjem veći za 30% u odnosu na 2026. i 2027. godinu.

Ključna mjera 6.1.: Uspostaviti i jačati saradnju sa relevantnim tijelima, biroima i agencijama EU

Aktivnosti koje doprinose realizaciji operativnog cilja	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum završetka	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti	Izvor informacija
6.1.1. Uspostaviti i jačati saradnju sa relevantnim tijelima EU uključujući politiku u oblastima upravljanja	Uspostavljena i ojačana saradnja sa relevantnim tijelima EU uključujući političke oblasti - upravljanje migracijama, funkcije	UP- SGP, u saradnji sa IOM-om i FRONTEX-om	IQ 2025.	IVQ 2026.		Redovna aktivnost

migracijama, sprovođenje zakona, bezbjednost u pomorstvu i avijaciji, odbrani i bezbjednosti, u cilju razmjene informacija, te okvira za EUROSUR i/ili identifikovanje i iskorišćavanje sinergija u razvoju kapaciteta	Obalske straže, sprovođenje zakona, bezbjednost u pomorstvu i avijaciji, odbrani i bezbjednosti u cilju razmjene informacija					
6.1.2. Unaprijediti i dalje razvijati saradnju u skladu sa sporazumima sa sa FRONTEX-om,EUROPOL-om, INTERPOL-om i drugim relevantnim institucijama EU u ovoj oblasti	Unaprijeđena i permanentno razvijana saradnja u skladu sa sporazumima sa sa FRONTEX-om,EUROPOL-om, INTERPOL-om i drugim relevantnim institucijama EU u ovoj oblasti	UP- SGP, u saradnji sa UP- Sektorom za borbu protiv kriminala/Od sjekom za međunarodn u operativnu policijsku saradnju INTERPOL- EUROPOL- SIRENE i FRONTEX-om,INTERPOL-om i EUROPOL-om	IQ 2025.	IVQ 2026.		Redovna aktivnost
6.1.3. Unaprijediti saradnju sa Međunarodnom organizacijom za migracije	Definisane aktivnosti za dalju saradnju sa Međunarodnom organizacijom za migracije	UP-SGP, u saradnji sa MUP- Direktoratom za građanska stanja i lične isprave/Direkcija za	IQ 2025.	IVQ 2026.		Redovna aktivnost

(IOM) realizacijom tekućih projekata i planiranje budućih inicijativa, u skladu sa potrebama Ministarstva unutrašnjih poslova	(IOM) Broj realizovanih projekata	prihvat stranaca koji traže međunarodnu zaštitu i integraciju stranaca sa odobrenom međunarodnom zaštitom/Odsjek za prihvat i IOM-om				
6.1.4. U potpunosti usaglasiti i potpisati tekst Memoranduma o saradnji između Ministarstva unutrašnjih poslova i Međunarodne organizacije za migracije (IOM) u vezi dobrovoljnog vraćanja i reintegracije	Potpisan sporazum između MUP-a i IOM-a na temu dobrovoljnog povratka	MUP- Direktorat za građanska stanja i lične isprave/Direkcija za strance, migracije i readmisiju, u saradnji sa UP-SGP i IOM-om	IVQ 2025			Sredstva će biti obezbijede na kroz IOM projekte
6.1.5. Inicirati vođenje pregovora u cilju usaglašavanja i priprema za potpisivanje sporazuma u oblastima radnih migracija sa trećim	Pokrenute interne procedure (osnove za vođenje pregovora) za zaključivanje sporazuma u cilju usaglašavanja i priprema za potpisivanje sporazuma u oblasti radnih	MUP- Direktorat za građanska stanja i lične isprave/Direkcija za strance, migracije i readmisiju, u saradnji sa UP-SGP i IOM-om	IVQ 2025	IV 2026		Sredstva će biti obezbijede na kroz IOM projekte

<p>državama: Ban gladešom, Nepalom i Pakistanom</p> <p>-Realizovati razmjenu iskustava i komunikacija sa državama: Nepalom, Bangladešom i Pakistanom</p> <p>-Dostaviti Nacrt sporazuma nadležnim vlastima Nepala o radnim migracijama</p> <p>-Potpisati sa državom Nepal Sporazum o radnim migracijama</p> <p>-Dostaviti državi Bangladeš Nacrt sporazuma o radnim migracijama</p> <p>-Izvršiti dodatne konsultacije sa državom Pakistan putem video – linka u vezi Nacrta sporazuma o radnim</p>	<p>migracija sa trećim državama: Bangladešom, Nepalom i Pakistanom</p> <p>Realizovana razmjena iskustava i komunikacija sa državama porijekla migranata</p> <p>Crna Gora je dostavila nacrt sporazuma nadležnim vlastima Nepala o radnim migracijama</p> <p>Potpisan sporazum o radnim migracijama sa državom Nepal</p> <p>Crna Gora je dostavila državi Bangladeš Nacrt sporazuma o radnim migracijama</p> <p>Na inicijativu</p>					
---	---	--	--	--	--	--

migracijama Zaključiti sporazume sa državama Nepal, Pakistan i Bangladeš u vezi radnih migracija	države Pakistan obavljene dodatne konstultacije sa tom državom putem video-linka. Zaključeni sporazumi sa državama Nepal, Pakistan i Bangladeš u vezi radnih migracija					
---	---	--	--	--	--	--

7. MEĐUNARODNA SARADNJA SA TREĆIM ZEMLJAMA, SA POSEBNIM NAGLASKOM NA SUSJEDNE DRŽAVE U RJEŠAVANJU GRANIČNIH PITANJA (SPORAZUMI O DRŽAVNOJ GRANICI, GRANIČNIM PRELAZIMA I POGRANIČNOM SAOBRAĆAJU) I DRŽAVAMA KOJE SU ANALIZOM RIZIKA PREPOZNATE KAO ZEMLJE PORIJEKLA I TRANZITA NEREGULARNIH MIGRACIJA

Operativni cilj VII:

Unaprijediti međunarodnu saradnju sa trećim zemljama, posebno sa susjednim državama u rješavanju graničnih pitanja i državama koje su analizom rizika prepoznate kao zemlje porijekla i tranzita neregularnih migracija

Indikator učinka:	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost na polovini sprovođenja strateškog dokumenta	Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta
Broj razmijenjenih informacija, posebno sa susjednim državama koje su analizom rizika identifikovane kao zemlje porijekla ili tranzita za neregularne migracije	Broj razmijenjenih informacija, posebno sa susjednim državama koje su analizom rizika identifikovane kao zemlje porijekla ili tranzita za neregularne migracije veći za 5%	Broj razmijenjenih informacija veći za 10 % u odnosu na 2025.godinu	Broj razmijenjenih informacija veći za 30 % u odnosu na 2026. i 2027.godinu.
Postignut napredak u završetku procesa razgraničenja Crne Gore sa	Nijesu zaključeni ugovori o državnoj granici sa R.Albanijom, R.Hrvatskom i R.Srbijom.	Vršene pripreme za zaključivanje	Zaključen ugovor o državnoj granici sa R.Albanijom.

<p>susjednim državama (Crna Gora je potpisala sporazume o državnoj granici sa Bosnom i Hercegovinom i Republikom Kosovom, kao i Sporazum o obnavljanju graničnih piramida, međupiramida i drugih graničnih oznaka sa Republikom Albanijom, u skladu sa Strategijom EK za Zapadni Balkan - „Vjerodostojna perspektiva proširenja i pojačana saradnja EU sa zapadnim Balkanom, od 06.februara 2018.godine.”)</p>		<p>preostalih ugovora o državnoj granici</p>	<p>Vođeni pregovori sa R. Hrvatskom na konačnom rješavanju pitanja državne granice. Obavljene pripreme za zaključivanje ugovora o državnoj granici sa R. Srbijom.</p>
---	--	--	---

Ključna mjera 7.1. Nastavak aktivnosti na zaključivanju i sprovođenju zaključenih ugovora o državnoj granici, graničnim prelazima i pograničnom saobraćaju

Aktivnosti koje doprinose realizaciji operativnog cilja	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum završetka	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti	Izvori informacija
<p>7.1.1. Sprovođenje zaključenih ugovora o državnoj granici sa Bosnom i Hercegovinom i Republikom Kosovom. -Zajedničko obilježavanje ugovorom utvrđene državne granice; -Zajedničko formiranje zajedničkog</p>	<p>Implementirani sporazumi o državnoj granici sa BiH i RKS</p>	<p>Komisija MUP – Odjeljenje za IUG</p>	<p>IQ 2025,u skladu sa zaključenim sporazumima</p>	<p>IVQ 2026.</p>		<p>Redovna aktivnost</p>

radnog tijela, -Priprema zajedničkog projekta i - Zajedničko obilježavanje državne granice.						
7.1.2. Implementirati Sporazum o obnavljanju piramida, međupiramid a i drugih graničnih oznaka sa Republikom Albanijom	Implementiran Sporazum o obnavljanju piramida, međupiramid a i drugih graničnih oznaka	Komisija – MUP- Odjeljenje za IUG	IQ 2025., u skladu sa zaključenim Sporazumom	IVQ 2026.		Sredstva planirana ŠAP-om
7.1.3. Pripreme za zaključivanje međunarodnih sporazuma o državnoj granici sa Republikom Srbijom i Republikom Hrvatskom. ⁷ Nakon stupanja na snagu Sporazuma o državnoj granici, obrazovati	Implementirani sporazumi o državnoj granici sa Republikom Srbijom i Republikom Hrvatskom	Komisija MUP – Odjeljenje za IUG	IQ 2025.	IVQ 2026.		Redovna aktivnost

⁷ Strategijom Evropske komisije za Zapadni Balkan, pod naslovom „Strategija o kredibilnoj perspektivi Zapadnog Balkana”, između ostalog, utvrđeno je da „Otvorena bilateralna pitanja između zemalja u regionu moraju biti riješena prije prijema zapadnobalkanskih zemalja u EU. Evropska unija ne može i neće uvoziti bilateralne sporove. Za neriješene granične sporove strane bi trebalo da ih bezuslovno podnesu na obavezujuću, konačnu arbitražu, kao što je Međunarodni sud pravde. Odluku o arbitraži o granicama bi trebalo obje strane da primijene i ispoštuju u potpunosti prije prijema u EU, a to bi trebalo da se uzme u obzir i prilikom pristupnog sporazuma”.

<p>zajedničko radno tijelo koje će u skladu sa Uputstvom za obilježavanje Sporazumom utvrđene državne granice, u predviđenom roku, izvršiti obilježavanje državne granice na terenu i sačiniti dokumentaciju o državnoj granici.</p>						
<p>7.1.4. Permanently sprovoditi zaključene sporazume o graničnim prelazima i pograničnom saobraćaju sa R.Kosovom, R.Albanijom, R.Srbijom i BiH</p>	<p>Kontinuirano se sprovode zaključeni sporazumi o graničnim prelazima i pograničnom saobraćaju sa R.Kosovom, R.Albanijom, R.Srbijom i BiH</p> <p>Održavani redovni sastanci mješovitih komisija za sprovođenje sporazuma o graničnim prelazima i pograničnom saobraćaju sa susjednim državama i</p>	<p>Komisija MUP – Odjeljenje za IUG</p>	<p>IQ 2025.</p>	<p>IVQ 2026.</p>		<p>Redovna aktivnost</p>

	i rješavanje svih aktuelnih pitanja					
7.1.5. Zaključivanje sporazuma o graničnim prelazima i pograničnom saobraćaju sa Republikom Hrvatskom i u potpunosti usaglašavanje sporazuma o graničnim prelazima i pograničnom saobraćaju sa zakonodavstvom EU, sa susjednim državama, prije pristupanja Crne Gore EU	Zaključeni sporazumi	Komisija MUP – Odjeljenje za IUG	IQ 2025.	IVQ 2026.		Redovna aktivnost
7.1.6. Sprovođenje zaključenih sporazuma o policijskoj saradnji sa susjednim državama, efikasnijom saradnjom sa nadležnim službama, na centralnom nivou, održavanjem redovnih sastanaka u	Ostvarena efikasnija saradnja, povećan broj održanih sastanaka, razmijenjenih informacija i zajedničkih analiza rizika	UP- Sektor za borbu protiv kriminala i SGP - Odsjek za operativni rad i analizu rizika	IQ 2025. Kontinuirano Godišnja analiza uz sačinjavanje polugodišnjih izvještaja	IVQ 2026.		Redovna aktivnost

<p>cilju razmjene informacija, efikasnijeg suzbijanja svih vidova prekograničnog kriminala i izrade analize rizika.</p>						
<p>7.1.7. Jačati međunarodnu saradnju efikasnom razmjenom informacija i na osnovu analiza rizika u cilju djelotvornog upravljanja granicom, uključujući i vraćanje - utvrđivanja identiteta migranata i pribavljanja putnih dokumenata.</p>	<p>Ojačana međunarodna saradnja efikasnom razmjenom informacija i u skladu sa analizom rizika u cilju djelotvornog upravljanja granicom</p>	<p>UP- SGP - Odsjek za operativni rad i analizu rizika u saradnji sa Sektorom za borbu protiv kriminala, MUP/Direktoratom za građanska stanja i lične isprave</p>	<p>IQ 2025.</p>	<p>IVQ 2026.</p>		<p>Redovna aktivnost</p>
<p>7.1.8. Unaprijediti saradnju sa susjednim i drugim zemljama porijekla ili tranzita neregularnih migracija u upravljanju granicom, održavanjem</p>	<p>Unaprijeđeno održavanje relevantnih mreža, praćenje migracionih tokova sistemom ranog upozorenja, sveobuhvatnom slikom o situaciji zajedničkim</p>	<p>MUP/Direktoratom za građanska stanja i lične isprave, u saradnji sa UP-SGP, FRONTEX-om, IOM-om, UNHCR-om</p>	<p>IQ 2025.</p>	<p>IVQ 2026.</p>		<p>Redovna aktivnost</p>

relevantnih mreža, kontakt tačkama, praćenjem migracionih tokova, sistemom ranog upozorenja, sveobuhvatnom slikom o situaciji, zajedničkim operacijama sa FRONTEX-om, saradnjom sa IOM-om UNHCR	operacijama sa FRONTEX-om, saradnjom sa IOM-om UNHCR-om Unaprijeđena saradnja sa susjednim i drugim zemljama porijekla ili tranzita neregularnih migracija u upravljanju granicom					
---	--	--	--	--	--	--

8. PRIPREME ZA PREDUZIMANJE MJERA U ŠENGENSKOM PROSTORU, KOJE SE ODNOSI NA GRANIČNU KONTROLU OD ZNAČAJA ZA RJEŠAVANJE NEREGULARNIH MIGRACIJA I ZA SUZBIJANJE I OTKRIVANJE PREKOGRANIČNOG KRIMINALA

Operativni cilj VIII:

Izvršiti blagovremene pripreme za preduzimanje mjera u šengenskom prostoru, za rješavanje pitanja neregularnih migracija i suzbijanje i otkrivanje prekograničnog kriminala.

Indikator učinaka	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost na polovini sprovođenja strateškog dokumenta	Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta
Broj ilegalnih boravaka u Crnoj Gori za 50%	Trenutni broj podnešenih prekršajnih prijava zbog ilegalnog boravka je 1466 (za 12 mjeseci 2024. godine).	Broj ilegalnih boravaka u CG je smanjen za 30 % u odnosu na 2025.godinu.	Broj ilegalnih boravaka u Crnoj Gori za 50% u odnosu na 2026. i 2027.godinu.

Ključna mjera 8.1. Uspostavljanje integriranog sistema kontrole boravka stranih državljana

Aktivnosti koje doprinose realizaciji operativnog cilja	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Datum počet	Planirani datum	Sredstva planirana za	Izvori informacija
---	---------------------	----------------------	-------------	-----------------	-----------------------	--------------------

			ka	m završ etka	sprovođenj e aktivnosti	
8.1.1. U okviru redovnih aktivnosti Sektora policije opšte nadležnosti , bezbjednosti saobraćaja i javnog reda i mira, vršiti kontrolu kretanja i legalnosti boravka stranih državljana , posebno u blizini graničnih prelaza i pravcima pogodnim za ilegalne prelaske državne granice, kao i na gradilištima idr: -Zajednička šestomjesečna analiza Sektora granične policije i Sektora policije opšte nadležnosti razmjena informacija, planiranje aktivnosti i koordinacija	Vrši se permanentna kontrola legalnosti boravka stranih državljana	UP - Sektor policije opšte nadležnosti (SPON), UP - SGP i MUP- Direktorat za građanska stanja i lične isprave	IQ 2025. Kontinuirano	IVQ 2026.		Redovna aktivnost
Ključna mjera 8.2. Adekvatno praćenje migracionih tokova						
8.2.1. Vršiti svakodnevnu razmjenu informacija između Sektora granične policije, Sektora policije opšte nadležnosti i Sektora za borbu protiv kriminala, u cilju adekvatnog praćenja migracionih tokova i sprečavanja krijumčarenja migranata	Obezbijedena permanentna razmjena informacija Izrađene standardne operativne procedure Uspostavljena razmjena operativnih podataka i informacija shodno SOP-u i nadležnostima.	UP – SGP(KC) Sektor za borbu protiv kriminala, Sektor policije opšte nadležnosti (OKC Uprave policije) PA DG	IQ- 2025. Godišnja analiza uz sačinjavanje polugodišnjih izvještaja	IVQ 2026.		Redovna aktivnost
8.2.2. Saradnja nadležnih organa u oblasti migracione politike kroz pripremu i	Ostvarena saradnja nadležnih organa u oblasti	MUP / Direktorat za građanska stanja i lične	IQ 2025.	IVQ 2026.		Redovna aktivnost MUP/ UP – SGP i

<p>implementaciju propisa iz oblasti migracija, međunarodne i privremene zaštite stranaca i strankinja i readmisije u cilju dosljedne primjene sporazuma o readmisiji</p>	<p>migracione politike kroz pripremljene i implementirane propise iz oblasti migracija, međunarodne i privremene zaštite stranaca i strankinja i readmisije u cilju dosljedne primjene sporazuma o readmisiji Formirana je MRG za izradu Zakona o izmjenama I dopunama Zakona o strancima u cilju potpune implementacije direktiva EU o slobodnom kretanju radnika i radnica, kao i u cilju otklanjanja nedostataka u dosadašnjoj primjeni Zakona o strancima. Sačinjen je Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o strancima. Formirana je RG za izmjene i dopune podzakonskih akata kojima se propisuje izgled</p>	<p>isprave, u saradnji sa UP-SGP i MVP</p>				<p>MVP</p>
--	---	--	--	--	--	------------

	<p>i sadržaj obrazaca putnih isprava koje se izdaju strancima i strankinjama, u skladu sa Zakonom o strancima i Zakonom o međunarodnoj zaštiti</p> <p>Započeta implementacija Standardnih operativnih procedura kojima će se pospješiti proces integracije stranaca i strankinja sa odobrenom međunarodnom zaštitom u Crnoj Gori, u cilju promovisanja vrijednosti međunarodne zaštite</p>					
<p>8.2.3. Saradnja sa avioprevoznicima, o pružanju pomoći od strane savjetnika i savjetnica za dokumente i definisanje mehanizama međusobnih konsultacija u proceduri izdavanja viza</p>	<p>Ostvarena saradnja sa autoprevoznicima u pogledu pružanja pomoći od strane savjetnika I savjetnica za dokumente</p> <p>Utvršeni mehanizmi međusobnih konsultacija u proceduri izdavanja viza</p>	<p>MUP/Direktorat za građanska stanja i lične isprave, u saradnji sa MVP</p>	<p>II Q-IVQ 2025. g.</p>	<p>IQ-IVQ 2026.</p>		<p>Redovna aktivnost MUP/ UP – SGP i MVP</p>

8.2.4. Obezbijediti zajedničke akcije kontrole kretanja i boravka stranaca od strane Sektora granične policije i Sektora policije opšte nadležnosti, kako bi se povećala identifikacija stranaca koji nezakonito borave u Crnoj Gori	Realizovane zajedničke akcije kontrole kretanja i boravka stranaca	UP-SGP,u saradnji sa UP-Sektorom policije opšte nadležnosti	IQ 2025.	IVQ 2026.		Redovna aktivnost
8.2.5. Vršiti zajednički inspeksijski nadzor u oblastima boravka i zapošljavanja stranaca kako bi se smanjio broj stranaca koji nezakonito rade i borave u Crnoj Gori	Realizovano minimum 150 zajedničkih inspeksijskih kontrola na godišnjem nivou	UP-SGP, u saradnji sa Inspekcijom rada i zaštite na radu	IQ 2025.	IVQ 2026.		Redovna aktivnost
Ključna mjera 8.3. Pripreme za Šengen evaluaciju						
8.3.1. Blagovremeno sagledati potrebu imenovanja eksperata iz sastava SGP za upravljanje granicom koji će učestvovati u osnovnim obukama za Šengen evaluaciju , kao i za učešće u misijama za evaluaciju Šengena	Blagovremeno sagledane potrebe	UP-SGP, u saradnji sa MUP/Direktoratom za normativno-pravne i kadrovske poslove	IQ 2025.	IVQ 2026.	Godišnja analiza uz sačinjavanje	Redovna aktivnost
8.3.2. Izvršiti pripreme za kontrolu implementacije IUG kroz Šengen evaluaciju	Izvršene pripreme	MUP - Odjeljenje za IUG, UP – SGP I UC	IQ 2025.	IVQ 2026		Redovna aktivnost
8.3.3. Rješavati pitanja neregularnih migracija i suzbijanjem prekograničnog kriminala dati doprinos budućim mjerama u Šengenskom prostoru i kompenzacijskim mjerama	Realizovane kontrole legalnosti boravka stranaca Vršene provjere za utvrđivanje kapaciteta za ponovno uvođenje granične kontrole Obezbijeđeno	UP – SGP, Sektor policije opšte nadležnosti, u saradnji sa Sektorom za borbu protiv kriminala I MUP/Direktoratom za građanska stanja i lične isprave	IQ 2026.	IVQ 2026.	Kontinuirane pripreme	Redovna aktivnost

	efikasnije korišćenje centara za policijsku saradnju Vrše se blagovremene pripreme za funkcionisanje u Šengenskom prostoru					
8.3.4. Sprovoditi kompensacijske mjere na području Crne Gore od strane Mobilne jedinice Granične policije i Policije opšte nadležnosti na kontroli zakonitosti boravka stranih državljana	Intenzivirano sprovedene kompensacijske mjere na području Crne Gore na kontroli zakonitosti boravka stranih državljana	UP-SGP/ Mobilna jedinica Granične policije, u saradnji sa Policijom opšte nadležnosti	IQ 2026	IVQ 2026		Redovna aktivnost

9. VRAĆANJE STRANIH DRŽAVLJANA, KOJI SU OBUHVAĆENI ODLUKAMA O VRAĆANJU

Operativni cilj IX: Efikasno implementirati proces vraćanja stranih državljana, koji su obuhvaćeni odlukama o vraćanju, uključujući dobrovoljno i prinudno vraćanje, u skladu sa zaključenim sporazumima i u saradnji sa diplomatsko- konzularnim predstavništvima.

Indikator učinaka	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost na polovini sprovođenja strateškog dokumenta	Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta
Broj postupaka dobrovoljnog vraćanja stranih državljana je povećan za 30 %.	Broj postupaka dobrovoljnog vraćanja stranih državljana u 2024. godini je 72, od čega uz saradnju sa IOM-om 41, uz asistenciju UP - 31	Broj postupaka dobrovoljnog vraćanja stranih državljana je povećan za 20 % u odnosu na 2025.godinu	Broj postupaka dobrovoljnog vraćanja stranih državljana je povećan za 30 % u odnosu na 2026. i 2027.godinu
Aktivnosti koje doprinose realizaciji operativnog cilja	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Datum početka Planirani datum Sredstva planirana za sprovođenje Izvori informacija

				završ etka	e aktivnosti	
Ključna mjera 9.1: Unapređenje sistema vraćanja stranih državljana kojima nije odobren boravak u Crnoj Gori i sistemski rad na dobrovoljnom vraćanju						
9.1.1. Unaprijediti sistem vraćanja stranih državljana na koje se odnosi odluka o dobrovoljnom vraćanju	<p>Razvijene jasne i brže administrativne procedure za identifikaciju i procesuiranje stranih državljana koji nemaju odobren boravak, uključujući unaprijeđeni sistem za praćenje statusa boravka.</p> <p>Obezbijeđena efikasnija saradnja sa diplomatsko-konzularnim predstavništvima</p> <p>Obezbijeđena redovna analiza efikasnosti sistema vraćanja i dobrovoljnog vraćanja kroz statističke podatke i povratne informacije od stranih državljana i</p>	MUP- Direktorat za građanska stanja i lične isprave, UP-SGP	IQ 2025.	IVQ 2026		Redovna aktivnost

	<p>relevantnih organizacija.</p> <p>Obezbijeđen pravičan i transparentan proces za sve strane državljane, uključujući mogućnost podnošenja žalbe ili drugih pravnih sredstava</p> <p>Unaprijeđen sistem vraćanja stranih državljana na koje se odnosi odluka o vraćanju</p>					
<p>9.1.2.</p> <p>Saglasno Sporazumu između Crne Gore i Evropske zajednice o readmisiji lica koja su bez dozvole boravka, zaključiti implementacione protokole sa ostalim državama EU, sa kojima Crna Gora nema potpisane protokole (Kipar, Danska, Finska, Francuska, Poljska, Portugal, Rumunija, Švedska, Irska, Litvanija, Letonija).</p>	<p>Inicirano vođenje pregovora u cilju usaglašavanja i potpisivanja protokola o readmisiji sa ostalim državama članicama EU sa kojima Crna Gora nema potpisane protokole</p> <p>MVP</p>	<p>MUP- Direktorat za građanska stanja i lične isprave, UP-SGP</p>	<p>IQ 2025. Kontinuirano</p>	<p>IVQ 2026.</p>		<p>Redovna aktivnost</p>

	<p>dostavio nacрте implementacionog protokola, zajedno sa tekстом Sporazuma: Danskoj, Finskoj, Irskoj, Kipru, Letoniji, Litvaniji, Poljskoj, Rumuniji, Portugalu i Švedskoj.</p> <p>Zaključen protokol sa nekom od ovih država članicama EU</p>					
<p>9.1.3.</p> <p>Sprovoditi Sporazum Djelotvorno i efikasno o readmisiji između Crne Gore i Evropske unije o readmisiji lica koja su bez dozvole boravka</p>	<p>Efikasno implementiran Sporazum o readmisiji između CG i EU</p> <p>Broj zahtjeva za readmisiju i broj datih saglasnosti</p>	<p>MUP- Direktorat za građanska stanja i lične isprave</p>	<p>IQ 2025.</p>	<p>IVQ 2026.</p>		<p>Redovna aktivnost</p>
<p>9.1.4.</p> <p>Ažurirati standarde operativnih procedura za sprovođenje vraćanja (Shodno Zakonu o strancima dobrovoljno i prinudno</p>	<p>Ažurirane standardne operativne procedure za sprovođenje vraćanja</p> <p>Godišnji izvještaj</p>	<p>UP-SGP</p>	<p>IQ 2025.</p>	<p>IVQ 2026.</p>		<p>Redovna aktivnost</p>

vraćanje je u nadležnosti SGP)						
9.1.5. Preduzimati mjere kojima se obezbjeđuje i ohrabruje visok stepen dobrovoljnog vraćanja , programom podrške dobrovoljnog vraćanja, uključujući korišćenje i uključivanje korišćenja sredstava EU	Obezbijeden o dobrovoljno vraćanje, Godišnji izvještaj	UP-SGP	IQ 2025.	IVQ 2026.		Redovna aktivnost
9.1.6 Kreirati nacionalni operativni plan za uspostavljanje sistema vraćanja u skladu sa EU standardima te obavezama prema EU Direktivi 115, EU Paktu o migracijama i azilu, te u skladu sa FRONTEX aktivnostima	Nacrt nacionalnog operativnog plana o sistemu vraćanja kreiran (a sadrži pregled potrebne nadogradnje zakonskih i podzakonskih akata/SOP, te operativnih i tehničkih potreba)	UP-SGP	IIIQ 2025	II Q 2026		Sredstva obezbijede na kroz IOM projekte kao i ostale međunarodne organizacije koje tretiraju temu vraćanja
9.1.7. Obezbijediti efikasnu saradnju sa FRONTEX-om u oblasti vraćanja učešćem u mreži evropskih oficira za vezu za povratak u cilju efikasnog izvršavanja vraćanja lica kojima je donijeta odluka o vraćanju	Ostvarena saradnja sa FRONTEX-om u oblasti vraćanja i učešćem u mreži evropskih oficira za vezu za povratak u cilju efikasnog	UP-SGP, u saradnji sa FRONTEX-om i MUP/Direktoratom za građanska stanja i lične isprave	IQ 2025.	IVQ 2026.		Redovna aktivnost, FRONTEX

	<p>izvršavanja vraćanja lica kojima je donijeta odluka o vraćanju</p> <p>Sačinjeni godišnji izvještaji</p>					
<p>9.1.8. Dalja digitalizacija procesa vraćanja:</p> <p>-Usklađivanje IT sistema u slučaju vraćanja: sa FRONTEX-om- Referentnim model sistema upravljanja povratkom – (RECAMAS)</p> <p>-Povezivanja sistema u vezi sa predmetima upravljanja vraćanja:</p> <p>-Izvršiti analizu sistema vraćanja: i reintegracija</p> <p>-Dalje unapređenje i izgradnja kapaciteta za vraćanja:</p>	<p>Usklađen IT sistem u slučaju vraćanja: sa FRONTEX-om- Referentnim model sistema upravljanja vraćanjem: – (RECAMAS)</p> <p>Izvršeno usklađivanje kod povezivanja sistema u vezi sa predmetima upravljanja vraćanjem</p> <p>Izvršena analiza sistema vraćanja i reintegracija</p> <p>Unaprijeđeni i izgrađeni kapaciteti za vraćanje</p>	<p>UP-Odjeljenje za elektronske sisteme Policije, u saradnji sa MUP/Direktoratom za građanska stanja i lične isprave i FRONTEX-om</p>	<p>IQ 2025.</p>	<p>IVQ 2026.</p>		<p>IPA III Regionalna podrška EU zaštitno osjetljivom upravljanju migracijama na Zapadnom Balkanu, Faza 3 i 4</p>
<p>10. UPOTREBA NAJSAVREMENIJIH TEHNOLOGIJA, UKLJUČUJUĆI I VELIKE INFORMACIONE</p>						

SISTEME						
Operativni cilj X: Povećati efikasnost i pouzdanost sprovođenja granične kontrole upotrebom najsavremenijih tehnologija.						
Indikator učinaka	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost na polovini sprovođenja strateškog dokumenta			Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta	
Instalirana savremena informatička oprema za efikasnije granične provjere i zaštitu državne granice	Sačinjeni projekti za nabavku i primjenu naprednih, mobilnih i interoperabilnih evropskih tehničkih sistema i rješenja koja su kompatibilna sa velikim sistemima EU u cilju efikasnijih graničnih provjera i zaštite državne granice	Nastavljeno sa primjenom najsavremenijih tehnoloških rješenja i u cilju efikasnijih graničnih provjera i zaštite državne granice i koji pokrivaju širok spektar funkcionalnosti koji se primjenjuju na različite kategorije putnika			Obučeno relevantno osoblje za upotrebu i održavanje u funkciji najsavremenije tehničke opreme i interpretiranje rezultata dobijenih upotrebom opreme najsavremenije tehnologije.	
Ključna mjera 10.1. Razvoj i implementacija naprednih informacionih sistema i najsavremenijih tehnologija						
Aktivnosti koji doprinose realizaciji operativnog cilja	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum završetka	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti	Izvori informacija
10.1. Sačiniti analizu funkcionisanja informaciono – komunikacionih sistema	Sačinjena analiza funkcionisanja informaciono – komunikacionih Sistema	MUP- Služba za informacione tehnologije, u saradnji sa UP- Odjeljenjem za elektronske sisteme policije	IQ 2025.	IVQ 2026.		Redovna aktivnost
10.2. U skladu sa sačinjenom Analizom funkcionisanja	Izvršena nabavka adekvatne opreme Izrađen i realizovan plan uspostavljanja IT Sistema	MUP- Služba za informacione tehnologije, u saradnji	IQ 2025.	IVQ 2026.		Redovna aktivnost

informativno – komunikacionih Sistema, izraditi i realizovati plan uspostavljanja IT Sistema i nabaviti adekvatnu opremu		sa UP- Odjeljenje m za elektronske sisteme policije				
10.3. Razviti i obezbijediti punu operativnost informacionih sistema relevantnih za upravljanje granicom – granične provjere	Razvijena i obezbijedena puna operativnost informacionih sistema relevantnih za upravljanje granicom – granične provjere	MUP- Služba za informacione tehnologije , u saradnji sa UP- Odjeljenje m za elektronske sisteme policije	IQ 2025.	IVQ 2026.		Redovna aktivnost
10.4. Obezbijediti dodatno pokrivanje teritorije koja pripada graničnim područjima Crne Gore sa susjednim državama u cilju uspostavljanja u potpunosti a digitalnog TETRA radio sistema	Trenutno je TETRA signalom pokriveno oko 75% teritorije naše države. U skladu sa izgradnjom prateće infrastrukture i saglasno potrebama, izvršena izrada lokacija za smještaj baznih stanica, izrada pristupnih puteva, dovođenje energetskog napajanja, obezbjeđenje komunikacionih linkova, neophodno za postavljanje i	UP- Odjeljenje za elektronske sisteme policije	IQ 2025.	IVQ 2026.		Redovna aktivnost

	<p>funkcionisanje odgovarajućih baznih stanica,</p> <p>Obezbijedeno dalje povećanje pokrivenosti teritorije do 10 %, koja se odnosi na granična područja Crne Gore sa susjednim državama</p>					
<p>10.5.</p> <p>Uspostaviti interoperabilan informaciono – komunikacioni sistem Uprave carina i Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove</p>	<p>Uspostavljen interoperabilan informaciono – komunikacioni sistem Uprave carina i Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove</p>	<p>UC,u saradnji sa UBHVFP</p>	<p>IQ 2025.</p>	<p>IVQ 2026.</p>		<p>Redovna aktivnost</p>
<p>10.6.</p> <p>Izraditi i realizovati plan aktivnosti kojim će stvoriti tehnički preduslovi za razmjenu podataka sa informaciono – komunikacionim sistemima EU</p>	<p>Izrađen i realizovan plan aktivnosti kojim su stvoreni tehnički preduslovi za razmjenu podataka sa informaciono – komunikacionim sistemima EU</p>	<p>UP- Odjeljenje za elektronske sisteme policije</p>	<p>IQ 2025.</p>	<p>IVQ 2026.</p>		<p>Redovna aktivnost</p>

<p>10.7.</p> <p>Izraditi Analitičku studiju za implementaciju biometrijskog sistema za identifikaciju i registraciju mješovitih migratornih tokova, specifikacije za predložena rešenja i plan obuka</p>	<p>Urađena Analitička studija za implementaciju biometrijskog sistema za identifikaciju i registraciju mješovitih migratornih tokova</p> <p>Urađene specifikacije za predložena rješenja</p> <p>Sačinjen plan obuka</p>	<p>MUP, u saradnji sa IOM-om</p>	<p>IVQ 2025</p>		<p>200.000 eura</p>	<p>Projekat „Individualna mjera za jačanje kapaciteta za IUG u Crnoj Gori”</p>
<p>10.8.</p> <p>Obezbijediti razmjenu podataka na bezbjedan način putem zaštićene komunikacione mreže</p>	<p>Obezbijedena razmjena podataka na bezbjedan način putem zaštićene komunikacione mreže</p>	<p>UP- Odjeljenje za elektronske sisteme policije</p>	<p>IQ 2025.</p>	<p>IVQ 2026.</p>		<p>Redovna aktivnost</p>
<p>10.9.</p> <p>Unaprijediti kadrovske, tehničke i druge kapacitete za održavanje i upravljanje informaciono – komunikacionim sistemima</p>	<p>Permanentno realizovane stručne obuke IT kadra u nadležnim institucijama</p> <p>Unaprijeđeni kadrovski, tehnički i drugi kapaciteti za održavanje i upravljanje informaciono – komunikacionim sistemima</p>	<p>MUP/Direktorat na normativno-pravne i kadrovske poslove/Direkcija za obuke i stručno usavršavanje, u saradnji sa MUP-Služba za informacione tehnologije i UP-</p>	<p>IQ 2025.</p>	<p>IVQ 2026.</p>		<p>Redovna aktivnost</p>

		Odjeljenje za elektronske sisteme policije				
10.10. Izvršiti nadogradnju postojećeg Vznog informaciog Sistema (VIS) i planirati izradu projekta za novi modernizovani VIS	<p>Sačinjen Projektni zadatak IOM-a za Mapu puta (Terms of Reference - ToR) i aktivnosti za unaprjeđenje ili razvoj VIS-a</p> <p>Raspisan tender IOM-a za dobavljače za Projektni zadatak, koji je zvanično otvoren 01.10.2024. godine</p> <p>MVP je delegirao svog predstavnika u tenderskoj Komisiji za procjenu ponuda (BEC), koji ima status posmatrača ('observer').</p> <p>Urađena Mapa puta</p> <p>Sačinjen projekat za reformu VIS-a.</p>	MVP, u saradnji sa Kancelarijom IOM-a u Crnoj Gori	II Q-IVQ 2025	II Q-IVQ 2026		Redovna aktivnost MVP
10.11. Instaliranje VIS-a u Kancelariji Ambasade Crne Gore u Republici Turskoj sa sjedištem u Bakuu Izvršiti umrežavanje preostalih diplomatsko konzularnih	<p>Instaliran je VIS u Kancelariji Ambasade Crne Gore u Republici Turskoj</p> <p>Realizovane aktivnosti na umrežavanju najmanje 10</p>	MVP	II Q-IVQ 2025	II Q-IVQ 2026		Redovnaa aktivnost

<p>predstavništva Crne Gore u svijetu na sistem zaštite komunikacione mreže između MVP i DKP i kriptokomunikacije</p>	<p>diplomatsko konzularnih predstavništava Crne Gore u svijetu na sistem zaštite komunikacione mreže između MVP i DKP i kriptokomunikacije.</p> <p>Umreženo je 8 DKP-a</p> <p>Umreženi svi preostali DKP-i na sistem zaštite i kriptokomunikacije i obezbijedena neophodna finansijska sredstva za putne troškove IT službenika.</p> <p>Realizovane aktivnosti na podizanju IT bezbjednosti i modernizaciji opreme usljed situacije izazvane sajber napadima</p>					
--	--	--	--	--	--	--

11. MEHANIZMI ZA KONTROLU KVALITETA, UKLJUČUJUĆI I EVALUACIJU ŠENGENSKE PRAVNE TEKOVINE, PROCJENE RANJIVOSTI I NACIONALNI MEHANIZMI KAKO BI SE OBEZBIJEDILO SPROVOĐENJE PRAVA UNIJE U PODRUČJU UPRAVLJANJA GRANICOM

Podrazumijeva, posebno, mehanizme evaluacije šengenske pravne tekovine i nacionalnih mehanizama, kako bi se obezbijedila implementacija evropskog zakonodavstva u području upravljanja granicama

Operativni cilj XI.

Konstantno razvijati svijest o implementaciji i kvalitetu evropskog IUG na strateškom i operativnom nivou u skladu sa evropskim sistemom kontrole kvaliteta.

Indikator učinaka	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost na polovini sprovođenja strateškog dokumenta	Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta
Uspostavljen djelotvoran mehanizam kontrole u upravljanju granicom u cilju otkrivanja, suzbijanja i procesuiranja slučajeva korupcije u graničnim službama.	Početkom 2025. godine sačinjen izvještaj o procesuiranim slučajevima korupcije u Graničnoj policiji i Carini.	Broj procesuiranih slučajeva korupcije u Graničnoj policiji i Carini veći za 10% u odnosu 2025.godinu	Broj procesuiranih slučajeva korupcije u Graničnoj policiji i Carini veći je za 20 % u odnosu 2026. i 2027.godinu
Broj pritužbi na rad i postupanje službenika Policije i Carine angažovanih na graničnoj i carinskoj kontroli je smanjen za 80 %	Sačinjen izvještaj o registrovanim pritužbama na rad i postupanje službenika Policije i Carine angažovanih na graničnoj i carinskoj kontroli u 2025. godini.	Broj pritužbi na rad i postupanje službenika Policije i Carine angažovanih na graničnoj i carinskoj kontroli smanjen je za 30 % u odnosu na 2025. godinu	Broj pritužbi na rad i postupanje službenika Policije i Carine angažovanih na graničnoj i carinskoj kontroli smanjen je za 50 % u odnosu na 2026. i 2027. godinu

Ključna mjera 11.1: Kontrola cjelokupnog koncepta IUG

Aktivnosti koji doprinose realizaciji operativnog cilja	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum završetka	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti	Izvor informacija
11.1.1. Vršiti nadzor sprovođenja Strategije IUG i pratećeg akcionog plana	Permanentno se prati sprovođenje Strategije i pratećeg akcionog plana	Komisija – MUP Odjeljenje za IUG	IQ 2025., Tromjesečni izvještaji	IVQ 2026., Tromjesečni izvještaji		Redovna aktivnost
11.1.2. Sprovoditi unutrašnju kontrolu rada Granične policije i	Broj sprovedenih unutrašnjih kontrola u graničnoj policiji (po pritužbama i po službenoj dužnosti) Broj podnijetih pritužbi od strane	MUP – Odjeljenje za unutrašnju kontrolu policije, u saradnji sa	IQ 2025.	IVQ 2026.		Redovna aktivnost

<p>Uprave carina</p>	<p>građana koje se odnose na korupciju u graničnoj policiji Broj predloženih disciplinskih postupaka po Izvještajima unutrašnje kontrole</p> <p>Broj pokrenutih istraga na osnovu izvještaja unutrašnje kontrole</p> <p>Broj podignutih optužnih akata na osnovu izvještaja unutrašnje kontrole</p> <p>Broj pravisnažnih sudskih presuda na osnovu izvještaja unutrašnje kontrole</p>	<p>UC</p>				
<p>11.1.3. Otkrivanje i procesuiranje slučajeva korupcije u Graničnoj policiji i Upravi carina</p>	<p>Broj prijava od strane građana, pravnih lica, NVO, medija i po službenoj dužnosti za korupciju u graničnoj policiji. Vrste odluka po podnijetim prijavama. Broj pokrenutih istraga po prijavama. Broj podignutih optužnica. Broj pravosnažnih sudskih presuda.</p>	<p>UP-Sektor za borbu protiv kriminala, u saradnji sa UC</p>	<p>IQ 2025.</p>	<p>IVQ 2026.</p>		<p>Redovna aktivnost</p>
<p>11.1.4. Unaprijediti unutrašnje kontrole i prevencije u borbi protiv korupcije, sa provjerom</p>	<p>Izvršene provjere sprovođenja profesionalnih standarda u ovoj oblasti</p> <p>Unaprijeđena unutrašnja kontrola i</p>	<p>MUP-Direktorat za bezbjednostno nadzorne poslove, u saradnji sa</p>	<p>IQ 2025.</p>	<p>IVQ 2026.</p>		<p>Redovna aktivnost</p>

<p>spvođenja profesionalnih standarda u ovoj oblasti</p>	<p>prevencije u borbi protiv korupcije</p>	<p>MUP- Odjeljenje mm za unutrašnju kontrolu policije, MUP- Odjeljenje mm za antikorupciju i UP- Sektorom za borbu protiv kriminala</p>				
<p>11.1.5. Razvijati system internih kontrola kako bi se smanjili rizici korupcije u graničnim službama i sprovođenje procesima upravljanja granicom u skladu sa propisima i najboljom praksom EU.</p>	<p>Razvijen sistem internih kontrola i sprovedenih mjera u cilju smanjena rizika korupcije u graničnim službama</p>	<p>UP-SGP, u saradnji sa MUP- Odjeljenje m za unutrašnju kontrolu policije, MUP- Odjeljenje m za antikorupciju, UC i Upravom za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove</p>	<p>IQ 2025.</p>	<p>IVQ 2026.</p>		<p>Redovna aktivnost</p>
<p>11.1.6. Razviti djelotvoran mehanizam nadzora, odnosno kontrole kvaliteta sprovođenja</p>	<p>Razvijen mehanizam nadzora, odnosno kontrole kvaliteta sprovođenja Strategije</p> <p>Obrazovana međuresorska komisija</p>	<p>Komisija MUP – Odjeljenje za IUG</p>	<p>IQ 2025.</p>	<p>IVQ 2026.</p>		<p>Redovna aktivnost</p>

<p>Strategije IUG, definisanjem jasnih zadataka u odluci o obrazovanju međuresorske komisije</p>						
<p>11.1.7. Sačinjavati kvartalne izvještaje o realizaciji mjera iz Akcionog plana za sprovođenje Strategije IUG u cilju identifikovanja nedostataka i utvrđivanja i sprovođenja mjera na otklanjanju uočenih slabosti</p>	<p>Sačinjeni kvartalni izvještaji</p> <p>Identifikovani nedostaci</p> <p>Sprovedene mjere na otklanjanju nedostataka</p>	<p>Komisija MUP – Odjeljenje za IUG</p>	<p>IQ 2025.</p> <p>Kvartalni izvještaj</p>	<p>IVQ 2026.</p>		<p>Redovna aktivnost</p>
<p>11.1.8.</p> <p>Sprovoditi Strategiju za borbu protiv korupcije i akcionog plana za njeno sprovođenje kao i plana integriteta: Promovisanje načina za prijavljivanje korupcije, prikupljanje informacija i procjena</p>	<p>Javnosti dostupne informacije u online sistemu i telefonskim linijama za prijavu korupcije,</p> <p>Broj prikupljenih informacija,</p> <p>Izvršena analiza</p> <p>Broj podnijetih prijava nadležnom tužilaštvu u vezi sa koruptivnim djelovanjem službenika</p>	<p>UP- SGP, u saradnji sa UC i Upravom za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove</p>	<p>IQ 2025.,</p> <p>Polugodišnji izvještaj</p>	<p>IVQ 2026.,</p> <p>Polugodišnji izvještaj</p>		<p>Redovna aktivnost</p>

izloženosti zaposlenih korupciji						
----------------------------------	--	--	--	--	--	--

11.2. Razvoj mehanizma kontrole kvaliteta, posebno šengenski mehanizam za evaluaciju kako bi se obezbijedilo sprovođenje zakonodavstava i dobre prakse EU u oblasti upravljanja granicom

11.2.1. Konstantna analiza funkcionisanja i Koncepta IUG , identifikacija i otklanjanje nedostataka	Konstantno vršena provjera funkcionisanja koncepta IUG	UP-SGP, UC Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove	IQ 2025. Kvartalni izvještaj	IVQ 2026. Kvartalni izvještaj		Redovna aktivnost
11.2.2. Jačati kapacitete i spremnost za suočavanje sa predstojećim izazovima, na osnovu procjene ranjivosti , uključujući aktuelne i buduće prijetnje i izazove na granicama	Izvršene procjene ranjivosti, uključujući aktuelne i buduće prijetnje i izazove na granicama Ojačani kapacitet i spremnost za suočavanje sa predstojećim izazovima	UP-SGP, UC Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove	IQ 2025.	IVQ 2026.		Redovna aktivnost

12. MEHANIZMI SOLIDARNOSTI UKLJUČUJUĆI FINANSIRANJE EU

Operativni cilj XII:

Unaprijediti mehanizam solidarnosti saradnjom Crne Gore sa EU, jačanjem sposobnosti za preuzimanje odgovornosti zaštite vanjskih granica EU i za efikasno funkcionisanje sistema integrisanog upravljanja granicom.

Indikator učinka	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost na polovini sprovođenja strateškog dokumenta	Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta
Broj projekata za	Trenutno se preduzimaju	Broj projekata za dalji razvoj sistema za granične	Broj projekata za dalji razvoj sistema za granične provjere, nadzor državne granice i

dalji razvoj sistema za granične provjere, nadzor državne granice i za unapređenje granične infrastrukture, koji bi se finansirali iz sredstava pretpristupne pomoći	aktivnosti na implementaciji sedam sporazuma o graničnim prelazima sa susjednim državama	provjere, nadzor državne granice i za unapređenje granične infrastrukture uvećan za dodatnih dva projekta	za unapređenje granične infrastrukture uvećan za dodatnih pet projekata.
---	--	---	--

Ključna mjera 12.1: Obezbjedenje objedinjenih kapaciteta i zajedničke odgovornosti za nadzor vanjskih granica

Aktivnosti koje doprinose realizaciji operativnog cilja	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum završetka	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti	Izvor inormacija
12.1.1. Formulisati strateške i operativne ciljeve u oblasti mehanizma solidarnosti , sa definisanim prioritetima za unapređenje granične kontrole uz korišćenje EU instrumenata za finansiranje sprovođenja akcionog plana u oblasti IUG, uz aktivno učešće EU	Na osnovu definisanih prioriteta za unapređenje granične kontrole, uz korišćenje EU instrumenata za finansiranje, predloženo sprovođenje određenih mjera iz AP u oblasti IUG	MUP- -Odjeljenje za IUG, UP – SGP	IQ 2025. Na osnovu godišnje analize definisati prioritete za unapređenje granične kontrole	IVQ 2026. Na osnovu godišnje analize definisati prioritete za unapređenje granične kontrole		Redovna aktivnost

eksperata kroz ekspertske misije						
12.1.2. Aktivno koristiti finansijska sredstva iz dostupnih fondova kao što su Višegodišnji finansijski okvir - za potrebe granične policije, migracija, sredstava hitne pomoći i dr., u cilju ispunjavanja obaveza koje proizilaze iz procjene ranjivosti, drugih evaluacijskih mehanizama i aktivno praćenje korišćenja finansijskih sredstava iz dostupnih fondova radi nabavke opreme, razvoja baza podataka i sufinansiranja troškova za unapređenje granične infrastrukture i	Aktivno korišćena finansijska sredstva iz dostupnih fondova -Višegodišnji finansijski okvir - za potrebe granične policije, migracija, sredstava hitne pomoći i dr., Ispunjene obaveze koje proizilaze iz procjene ranjivosti, drugih evaluacijskih mehanizama i obezbijedeno i aktivno praćenje korišćenja finansijskih sredstava iz dostupnih fondova radi nabavke opreme, razvoja baza podataka i sufinansiranja troškova za unapređenje granične infrastrukture i nadzora državne granice.	MUP-Direkcija za EU integracije i projekte, u saradnji sa MUP-Direktoratom za građanska stanja i lične isprave i UP-Sektorom granične policije	IQ 2025.	IVQ 2026.		Redovna aktivnost

nadzora državne granice.						
--------------------------	--	--	--	--	--	--

13. OSNOVNA PRAVA

Operativni cilj XIII:

Obezbijediti poštovanje, zaštitu i promociju osnovnih ljudskih prava i profesionalizam službenika koji vrše graničnu kontrolu.

Indikator učinaka	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost na polovini sprovođenja strateškog dokumenta	Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta
Razvijen i implementiran nacionalni nivo zaštite osnovnih prava u skladu sa konceptom IUG EU u ovoj oblasti	Razvijen i implementiran nacionalni nivo zaštite osnovnih prava u skladu sa konceptom IUG EU u ovoj oblasti za 60 %	Razvijen i implementiran nacionalni nivo zaštite osnovnih prava u skladu sa konceptom IUG EU u ovoj oblasti za 80 % u odnosu na 2025.godinu.	U potpunosti razvijen i implementiran nacionalni nivo zaštite osnovnih prava u skladu sa konceptom IUG EU u ovoj oblasti u odnosu na 2026. i 2027.godinu.

Ključna mjera 13.1: Unaprijediti poštovanje, zaštitu i promociju osnovnih prava garantovanih Evropskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i ostalim međunarodnim propisima u ovoj oblasti

Aktivnosti koje doprinose realizaciji operativnog cilja	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum završetka	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti	Izvor informacija
13.1.1. Obezbijediti poštovanje osnovnih ljudskih prava u procesu vraćanja	Obezbijedeno poštovanje ljudskih prava	UP – SGP, u saradnji sa MUP/Direktoratom za građanska stanja i lične isprave, Ombudsmanom	IQ 2025., Godišnji izvještaj,	IVQ 2026., Godišnji izvještaj,		Redovna aktivnost
13.1.2. U primjeni policijskih, carinskih i inspeksijskih kontrola	Redovno poštovani I implementirani standardi i standardne operativne	UP – SGP, u saradnji sa UC, Upravom za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove i Ombudsmanom	IQ 2025., Godišnji izvještaj,	IVQ 2026., Godišnji izvještaj		Redovna aktivnost

pridržavati se standarda i standardnih operativnih procedura u postupanju prema licima kojima se poštuju, štite i promovišu osnovna ljudska prava	<p>procedure u primjeni ovlašćenja u postupanju prema licima kojima se poštuju, štite i promovišu osnovna ljudska prava</p> <p>Obezbijedeno poštovanje ljudskih prava</p>				
13.1.3. Razvijati i implementirati okvir za redovne i nezavisne evaluacije osnovnih prava (npr. redovne revizije operativnih planova, sprovođenje zaštitnih mjera)	<p>Izvršene redovne revizije operativnih planova</p> <p>Sprovedene zaštitne mjere</p> <p>Razvijen i implementiran okvir za redovne i nezavisne evaluacije osnovnih prava</p>	MUP-Direktorat za za građanska stanja i lične isprave, u saradnji sa UP-SGP i Ombudsmanom	IQ 2025.	IVQ 2026.	Redovna aktivnost
13.1.4. Razvijati i održavati konstruktivnu razmjenu podataka i informacija na osnovu obrazaca koji se odnose na kategorije ozbiljnih incidenata (incidenti u vezi sa	<p>Stvoreni preduslovi da operativne zainteresovane strane primjenjuju odgovarajuće smjernice</p> <p>Razvijena i održavana konstruktivna razmjena podataka i informacija na osnovu</p>	MUP-Direktorat za za građanska stanja i lične isprave, u saradnji sa UP-SGP i Ombudsmanom	IQ 2025.	IVQ 2026.	Redovna aktivnost

osnovnim pravima) i obezbijediti da zainteresovane strane primjenjuju odgovarajuće smjernice	obrazaca koji se odnose na kategorije ozbiljnih incidenata (incidenti u vezi sa osnovnim pravima)					
13.1.5. Obezbijediti usvajanje i transparentnost operativnih smjernica o saradnji u istragama u vezi sa pitanjima osnovnih prava kojima je prioritet proaktivna saradnja istražnih organa i nacionalnih vlasti, uz garantovanje neophodnog pristupa informacijama i dokumentaciji u ovoj oblasti	Obezbijedeno usvajanje i transparentnost operativnih smjernica o saradnji u istragama u vezi sa pitanjima osnovnih prava kojima je prioritet proaktivna saradnja istražnih organa i nacionalnih vlasti, uz garantovanje neophodnog pristupa informacijama i dokumentaciji u ovoj oblasti	MUP-Direktorat za za građanska stanja i lične isprave, u saradnji sa UP-SGP, Sektorom za borbu protiv kriminala, Sektorom Policije opšte nadležnosti I Ombudsmanom	IQ 2025.	IVQ 2026.		Redovna aktivnost
13.1.6. Jačati kapacitete i procedure za identifikaciju ranjivih osoba i maloljetnika bez pratnje i stranaca koji	Ojačani kapaciteti i procedure za identifikaciju ranjivih osoba i maloljetnika bez pratnje i stranaca koji traže međunarodnu	MUP-Direktorat za za građanska stanja i lične isprave, u saradnji sa UP-SGP	IQ 2025.	IVQ 2026.		Redovna aktivnost

traže međunarodnu zaštitu, u cilju adekvatnog postupanja prema ovim kategorijama lica	zaštitu,, u cilju adekvatnog postupanja prema ovim kategorijama lica					
13.1.7. Obezbijediti da pripadnici graničnih službi primjenjuju odredbe zakona kojima se uređuju prava izbjeglica i migranata u vezi sa pravom na ostvarivanje međunarodne zaštite u Crnoj Gori i pristupaju ovoj kategoriji, uz razumijevanje teških životnih okolnosti koje su izbjeglice, uglavnom opredijelile da krenu iz svojih država	Implementirane odredbe zakona od strane graničnih službi primjenjuju kojima se uređuju prava izbjeglica i migranata u vezi sa pravom na ostvarivanje međunarodne zaštite u Crnoj Gori	MUP/Direktorat za građanska stanja i lične isprave, u saradnji sa UP-SGP, UC, Upravom za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove	IQ 2025. Šesto mjesetni izvještaji	IVQ 2026. Šestomjesečni izvještaji		Redovna aktivnost
14. OBRAZOVANJE I OSPOSABLJAVANJE						
Operativni cilj XIV: Obrazovanjem i osposobljavanjem unaprijediti kompetencije i profesionalizam službenika koji vrše graničnu kontrolu u oblasti integrisanog upravljanja granicom						
Indikator učinka	Početna vrijednost		Ciljna vrijednost na polovini sprovođenja strateškog	Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta		

Razvijen i implementiran koncept obuke u skladu sa konceptom obuke Evropske granične i obalske straže – analiza potreba, razvoj nastavnih planova i programa obuke, zajedničke vježbe i razmjena najboljih praksi	Razvijen i implementirani koncepti obuka u organizaciji FRONTEX-a analizom potreba, razvojem nastavnih planova i programa obuke, zajedničkim vježbama i razmjenom najboljih praksi.	dokumenta Obezbijedena dostupnost dovoljnog broja kompetentnog i obučenog osoblja u svim oblastima EIBM-a na nacionalnom nivou i na nivou EU. Obezbijedena bliska saradnja između akademija za obuku Crne Gore i Frontexa	Promovisani najviši standardi i najbolje prakse u implementaciji zakona Unije o granicama i vraćanju, sa posebnim naglaskom na poštovanje osnovnih prava
--	---	--	--

Ključna mjera 14.1: Usklađivanje programa osnovne obuke, obuke srednjeg rukovodnog nivoa u skladu sa standardima Zajedničkog nastavnog plana obuka Granične i obalske straže EU (Common Core Curriculum for Basic training for Border and Coast Guard in the EU) i Zajedničkog nastavnog plana obuka srednjeg nivoa rukovođenja granične i obalske straže u EU (Common Core Curriculum for Border and Coast Guard Mid-level Management Training in the European Union)

Aktivnosti koje doprinose realizaciji operativnog cilja	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum završetka	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti	Izvor informacija
14.1.1. Unaprijediti Nastavni plan i program za osnovno obrazovanje granične policije u skladu sa CCC 2017 - Zajedničkim okvirnim	Sačinjen nastavni plan i program za osnovno obrazovanje granične policije u skladu sa CCC 2017 - Zajedničkim okvirnim nastavnim	Policajska Akademija, UP-SGP, MUP -Direktorat za normativno-pravne i kadrovske poslove/Direkcija za obuke i stručno usavršavanje	IIIQ 2025	IQ-IVQ 2026.		Redovna aktivnost

nastavnim programom za osnovnu obuku FRONTEX-a Predvidjeti standarde FRONTEX-a za osnovnu policijsku obuku za Graničnu policiju	programom za osnovnu obuku FRONTEX-a Utvrđeni standardi FRONTEX-a za osnovnu policijsku obuku za Graničnu policiju					
14.1.2. Dinamika sprovođenja obuka i vježbi u skladu sa godišnjim planom za postupanje u vanrednim (nepredviđenim) događajima i u slučajevima narušavanja bezbjednosti državne granice (granični incidenti, veći priliv migranata, elementarne i druge nepogode i dr.)	Sprovedene obuke i vježbe u skladu sa godišnjim planom za postupanje u vanrednim (nepredviđenim) događajima Broj sprovedenih obuka i vježbi u skladu sa godišnjim planom	MUP/Direktorat za normativno-pravne i kadrovske poslove/Direkcija za obuke i stručno usavršavanje, Direktorat za zaštitu i spašavanje, UP-SGP i PA DG	IQ 2025. godišnji planovi	IVQ 2026.		Redovna aktivnost
14.1.3. Donijeti Nastavni plan i program za obuku operativnog nivoa menadžmenta na godišnjem	Donešen Nastavni plan i program za obuku srednjeg rukovodnog nivoa sa CCC ML 2019	MUP -Direktorat za normativno-pravne i kadrovske poslove/Direkcija za obuke i stručno usavršavanje, u saradnji sa Policijska Akademija, UP-SGP	IIQ 2025.	IVQ 2026.		Redovna aktivnost

nivou sa CCC ML 2019 - Zajedničkim okvirnim nastavnim programom za obuku srednjeg rukovodnog nivoa granične policije FRONTEX-a						
14.1.4. Izraditi Pravilnik za program napredovanja u viši nivo zvanja policijskih službenika	Donijet Pravilnik za program napredovanja u viši nivo zvanja policijskih službenika	MUP- Direktorat za normativno-pravne i kadrovske poslove/Direkcija za obuke i stručno usavršavanje, u saradnji sa UP-SGP, PA DG	IQ 2025	IVQ 2026		Redovna aktivnost
14.1.5. Sprovoditi obuke za multiplikatore u skladu sa godišnjim planovima obuka	Utvrđene oblasti za koje je potrebna obuka Urađene analize za konkretne oblasti za koje je potrebna obuka Broj sertifikovanih multiplikatora/trenera trenera Broj sprovedenih obuka od strane multiplikatora/trenera trenera	MUP- Direktorat za normativno-pravne i kadrovske poslove/Direkcija za obuke i stručno usavršavanje, u saradnji sa UP-SGP, PA DG	I Q 2025.	IVQ 2026.		Redovna aktivnost

	<p>Realizovane obuke službenika za prepoznavanje ranjivih grupa putnika – multiplikatora (trenera) multiplikatora (trenera) za prepoznavanje ranjivih grupa putnika</p> <p>Obučeni službenici multiplikatori (treneri) za sprovođenje i realizaciju obuke za prepoznavanje ranjivih grupa putnika. Utvrđeni standardi FRONTEX-a za osnovnu policijsku obuku za Graničnu policiju</p>					
14.1.6. Izraditi Plan i program stručnih obuka za granične provjere	Sačinjen Plan i program stručnih obuka za granične provjere u sljedećim oblastima: obuka za graničnu kontrolu, obuka službenika na graničnim prelazima za	MUP - Direktorat za normativno-pravne i kadrovske poslove /Direkcija za obuke i stručno usavršavanje, u saradnji sa UP – SGP, PA DG, SBPK, Ombudsmanom, Upravom za ljudske resurse i operatorima na aerodromima	I Q 2025.	IV Q 2026.		Redovna aktivnost

	rukovanje raspoloživom tehničkom opremom; obuka službenika koji preduzimaju kriminalističke istrage na graničnim prelazima, obuka službenika u cilju unapređenja poštovanja ljudskih prava, sa posebnim osvrtom na primjenu sredstava prinude, obuka službenika za engleski jezik, otkrivanje falsifikovanih dokumenata na aerodromima					
14.1.7. Permanently sprovoditi obuku službenika i multiplikatora za analizu rizika u skladu sa izmjenama zajedničke metodologije	Sačinjen plan obuka multiplikatora / trenera trenera Realizovan plan obuka Obučeni multiplikatori/treneri trenera Uradjeni polugodišnji i godišnji izvještaj sa analizom o	MUP - Direktorat za normativno-pravne i kadrovske poslove /Direkcija za obuke i stručno usavršavanje, u saradnji sa UP – SGP i PA DG	I Q 2025.	IQ-IVQ 2026.		Redovna aktivnost

	sprovedenim obukama					
14.1.8. Uspostaviti sistem za izvođenje obuka definisanih Šengen akcionim planom	Sačinjeni planovi Broj izvedenih obuka Broj obučenih službenika Uspostavljen sistem za izvođenje obuka definisanih Šengen akcionim planom	UP – SGP, PA DG, MUP- Direktorat za normativno-pravne i kadrovske poslove /Direkcija za obuke i stručno usavršavanje	II Q 2025.	IV Q 2026.		Redovna aktivnost
14.1.9. Kontinuirano vršiti provjere znanja nakon sprovedenih obuka u skladu sa nastavnim planovima i programima obuke	Vršene kontinuirane provjere znanja nakon sprovedenih obuka u skladu sa nastavnim planovima i programima obuke	UP – SGP, PA DG, MUP- Direktorat za normativno-pravne i kadrovske poslove /Direkcija za obuke i stručno usavršavanje	IQ 2025.	IVQ 2026.		Redovna aktivnost
14.1.10. Razvijati savremene metodologije učenja, uz pomoć informacionih tehnologija, online obuke -Sprovođenje online obuka	Broj online obuka Uspostavljen sistem i razvijene savremene metodologije učenja, uz pomoć informacionih tehnologija, online obuke	MUP-Direktorat za normativno-pravne i kadrovske poslove/ /Direkcija za obuke i stručno usavršavanje kroz saradnju sa UP–SGP, MUP -Služba za informacione tehnologije, UP – SGP UP- Odjeljenje za elektronske sisteme policije, PA DG	IQ 2025. (uspostavljen sistem dostupan korisnicima obuka)	IVQ 2026. (sprovedenje obuka)		Redovna aktivnost
14.1.11. Uspostaviti sistem za	Instaliran softver za evaluaciju i	MUP- Služba za informacione tehnologije, u saradnji sa UP- Odjeljenjem za elektronske	IQ 2025.	IVQ 2026.		Redovna aktivnost

<p>kontinuiranu provjeru uspješnosti izvedenih obuka i za analizu potreba za obukama</p> <p>-Redovna evaluacija predavača i polaznika obuke, uz upotrebu IT Sistema</p>	<p>analizu obuka</p> <p>Broj izvršenih evaluacija</p> <p>Broj sačinjenih izvještaja sa obuka</p>	<p>sisteme policije , MUP- Direktoratom za normativno-pravne i kadrovske poslove/ /Direkcija za obuke i stručno usavršavanje UP – SGP</p>				st
<p>14.1.12.</p> <p>Permanentno realizovati stručne obuke IT kadra u nadležnim institucijama</p>	<p>Sačinjen Plan obuke</p> <p>Permanentno realizovane stručne obuke IT kadra u nadležnim institucijama</p>	<p>MUP- Služba za informacione tehnologije, u saradnji sa UP- Odjeljenjem za elektronske sisteme policije , MUP- Direktoratom za normativno-pravne i kadrovske poslove/ /Direkcija za obuke i stručno usavršavanje i UP – SGP</p>	IQ 2025.	IVQ 2026.		Redovna aktivnost
<p>14.1.13.</p> <p>Sprovoditi obuke za konzularni kadar i kadar Granične policije koji sprovode vizne postupke</p>	<p>Sprovedena obuka za konzularni kadar i kadar Granične policije koji sprovode vizne postupke</p> <p>Uspostavljena saradnja sa eksternim partnerima u cilju pružanja podrške u organizaciji obuka koje bi uključivale i upoznavanje sa viznim procedurama i</p>	<p>MVP, u saradnji sa MUP/ UP – SGP i MVP</p>	IIQ-IVQ 2025.	IVQ 2026.		Redovna aktivnost

	standardima EU					
14.1.14. Utvrđivanje prioriteta za postavljanje službenika i službenica za vezu / savjetnika, odnosno savjetnica za dokumente u skladu sa analizom rizika i sprovođenje programa obuke	Sprovedeni programi obuke za postavljanje službenika i službenica za vezu Postavljeni službenici za vezu / savjetnici i savjetnice za dokumente u skladu sa analizom rizika	MUP/ UP-SGP,u saradnji sa MVP	II Q-IVQ 2025. g	IVQ 2026.		Redovna aktivnost
14.1.15. Testiranje i provjera znanja službenika UP-SGP na osnovu sačinjenog uputstva, uz upotrebu savremenih informaciono-komunikacionih tehnologija Sačiniti plan provjera	Sačinjen Plan provjera Softver za testiranje službenika stavljen u funkciju Broj testiranih službenika Broj urađenih izvještaja/analiza zasnovanih na rezultatima provjera	MUP-Direktorat za normativno-pravne i kadrovske poslove/Direkcija za obuke i stručno usavršavanje, u saradnji sa MUP- Službom za informacione tehnologije, UP – SGP i UP-Odjeljenjem za elektronske sisteme policije	IQ2025.	IVQ 2026.		Redovna aktivnost
14.1.16. Razvijati i implementirati sistematsku obuku o pretragama i spašavanju na moru	Razvijena i implementirana sistematska obuka o pretragama i spašavanju na moru	Uprava pomorske sigurnosti i upravljanja lukama,u saradnji sa UP – SGP i UP- Odjeljenjem za elektronske sisteme policije	IQ 2025.	IVQ 2026.		Redovna aktivnost

<p>14.1.17.</p> <p>Nastaviti sa obukama u organizaciji Fronteksa, drugih Agencija i tijela EU i međunarodnih organizacija, na svim nivoima i u svim aktivnostima, razmjenom dobrih praksi i podizanjem svijesti o potrebi zaštite osnovnih ljudskih prava.</p>	<p>Nastavljene aktivnosti u vezi sa sa obukama u organizaciji Fronteksa, drugih Agencija i tijela EU i međunarodnih organizacija, na svim nivoima i u svim aktivnostima</p> <p>Vršene razmjene dobrih praksi i podignuta svijest o potrebi zaštite osnovnih ljudskih prava.</p>	<p>UP-SGP, u saradnji sa FRONTEX-om i OMBUDSMAN-om</p>	<p>IQ 2025.</p>	<p>IVQ 2026.</p>		<p>Budžet FRONTEX-a</p>
<p>14.1.18.</p> <p>Sprovoditi obuku službenika o postupanju prema maloljetnim licima bez pratnje i strancima koji traže međunarodnu zaštitu</p>	<p>Realizovane obuke službenika o postupanju prema licima i strancima koji traže međunarodnu zaštitu</p>	<p>MUP-Direktorat za normativno-pravne i kadrovske poslove/Direkcija za obuke i stručno usavršavanje, u saradnji sa MUP-Direktoratom za građanska stanja i lične isprave i UP-SGP</p>	<p>IQ 2025.</p>	<p>IVQ 2026.</p>		<p>Redovna aktivnost</p>
<p>14.1.19.</p> <p>Sprovoditi obuke službenika u sistemu međunarodne zaštite,</p>	<p>Utvrđene procedure postupanja</p> <p>Realizovane obuke službenika u sistemu</p>	<p>MUP-Direktorat za normativno-pravne i kadrovske poslove/Direkcija za obuke i stručno usavršavanje, u saradnji sa MUP -Direktoratom za građanska stanja i lične isprave/Direkcija za azil, Agencijom Evropske unije za azil i Visokim komesarijatом UN</p>	<p>IQ 2025.</p>	<p>IVQ 2026.</p>		<p>Budžet, TAIEX</p>

<p>procedure postupanja:</p> <p>-Sprovoditi trening module Agencije Evropske unije za azil kako na regionalnom, tako i na nacionalnom nivou</p> <p>-Realizovati obuke kroz saradnju sa Visokim komesarijatom UN za izbjeglice koji vrši monitoring nad primjenom Konvencije o izbjeglicama, kroz Standardizovani program obuka</p>	<p>međunarodne zaštite koje se odnose na trening module Agencije Evropske unije za azil kako na regionalnom, tako i na nacionalnom nivou</p> <p>Realizovane obuke i kroz saradnju sa Visokim komesarijatom UN za izbjeglice koji vrši monitoring nad primjenom Konvencije o izbjeglicama, kroz Standardizovani program obuka</p>	<p>za izbjeglice</p>				
<p>14.1.20.</p> <p>Sprovoditi obuke inspektora u skladu sa procedurama i najboljom praksom</p>	<p>Održane radionice i ekspertske misije</p>	<p>Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove</p>	<p>IQ 2025.</p>	<p>IVQ 2026.</p>		<p>Budžet TAIEX BTSF IPA</p>
<p>14.1.21.</p> <p>Realizovati obuke u oblasti pregleda i pretresa putničkih</p>	<p>Osposobljeni policijski službenici koji obavljaju poslove graničnih provjera na bezbjednoj i</p>	<p>Policijska akademija, u saradnji sa MUP-Direkcijom za obuke i stručno usavršavanje i UP-SGP</p>	<p>IQ 2025</p>	<p>IVQ 2026</p>		<p>Redovna aktivnost</p>

motornih vozila (PMV) novije generacije: konvencionalna, hibridna i električna	kvalitetnoj kontroli PMV novijih generacija Realizovane obuke u oblasti pregleda I pretresa putničkih motornih vozila (PMV) novije generacije					
14.1.22. Realizovati obuke službenika za preglede plovila	Ospobljeni službenici za preglede plovila Realizovane obuke službenika za preglede plovila	Polijska akademija, u saradnji sa MUP-Direkcijom za obuke I stručno usavršavanje I UP-SGP	IQ 2025	IVQ 2026		Redovna aktivnost
14.1.23. Realizovati obuku na temu Komunikacija i savlađivanje stresa: -Reagovanje u stresnim situacija, -načini kontrole stresa i upravljanje stresom	Unaprijeđana postojeća znanja polaznika i stečene komunikacione vještine za prevazilaženje stresnih situacija	Polijska akademija, u saradnji sa MUP-Direkcijom za obuke I stručno usavršavanje I UP-SGP	IIQ 2025	IVQ 2026.		Redovna aktivnost

15. ISTRAŽIVANJA I INOVACIJE

Operativni cilj XV:

Obezbijediti dostupnost relevantnih inovativnih najsavremenijih rješenja, tehnologija i znanja u podršci graničnoj kontroli u sistemu IUG

Indikator učinaka	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost na polovini sprovođenja strateškog dokumenta	Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta
Uz pomoć FRONTEX-a razvijen Plan istraživanja i inovacija u podršci integrisanom upravljanju granicom	Uz pomoć Evropske komisije I FRONTEX-a koji imaju ključnu ulogu u koordinaciji i obezbjeđenju poboljšane evropske saradnje u oblasti istraživanja i inovacija, omogućeno blagovremeno i dobro koordinisano ulaganje u istraživanje i inovacije u podršci integrisanom upravljanju granicom na nacionalnom nivou i na nivou EU	Dodatno razvijena saradnja sa FRONTEX jedinicom za istraživanje i inovacije, posebno u pogledu istraživačkih studija i pilot projekata FRONTEX-a	Relevantna inovativna najsavremenija tehnologija i znanja doprinijeli da rezultati, nova oprema i alati zadovoljavaju potrebe i zahtjeve nacionalnih graničnih službi u podršci graničnoj kontroli u sistemu IUG.

Ključna mjera 15.1. Pratiti razvoj tehničke opreme i inovacija za nadzor državne granice

Aktivnosti koje doprinose realizaciji operativnog cilja	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum završetka	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti	Izvor informacija
15.1.1. Pratiti korišćenje i efikasnost upotrebe tehničke opreme: analiza korišćenja opreme, analiza kvaliteta	Izvršena analiza KC Podgorica vrši svakodnevno evidentiranje i nadzor nad upotrebom osmatračko-detekcionih Sistema Sačinjen	UP - SGP /KC, MUP - Služba za informacione tehnologije	IQ 2025.	IVQ 2026.		Redovna aktivnost

opreme i praćenje ostvarenih rezultata	izvještaj o ostvarenim rezultatima					
15.1.2. Pratiti razvoj najnovije tehnologije radi jačanja graničnih provjera i nadzora granice i za razvoj rukovodjenja, kontrolnih i komunikacionih sistema, razmjena informacija sa partnerskim agencijama, učestvovanjem na prezentacijama tehničke opreme	Prati se razvoj tehnologija radi jačanja graničnih provjera i nadzora granice i za razvoj rukovodjenja, kontrolnih i komunikacionih Sistema Vršena razmjena informacija sa partnerskim agencijama, Realizovano učešće na prezentacijama tehničke opreme	UP – SGP, MUP -Služba za informacione tehnologije	IQ 2025.	IVQ 2026.		Redovna aktivnost
15.1.3. Definisati prioritete u oblasti istraživanja i inovacija , uzimajući u obzir Sporazum o saradnji sa FRONTEX-om, učešće u mreži EGOS-a za istraživanje i inovacije, implementacija inoviranih ideja, jačanjem veze sa	Inicirani prioriteti u oblasti istraživanja i inovacija, kandidovani i realizovani projekti za unapređenje Sistema granične bezbjednosti. Ojačane veze sa nacionalnim institutima za istraživanje i inovacije	UP – SGP - KC Podgorica MUP - Služba za informacione tehnologije	IQ 2025.	IVQ 2026.		Budžet FRONTEX

nacionalnim institutima za istraživanje i inovacije, korišćenjem sredstava EU						
15.1.4. Pratiti razvoj IUG u zemljama članicama EU , posebno u primjeni nove tehničke opreme i infrastrukture na graničnim prelazima i nadzoru državne granice i predlagati nabavku specijalističke opreme i određene adaptacije GP	Prati se razvoj IUG Implementiran a pozitivna iskustva partnerskih agencija sa ciljem razvoja u Sistema razvoja granične bezbjednosti	UP – SGP MUP – Odjeljenje za IUG i MUP- - Služba za informacione tehnologije	IQ 2025., Polugodišnja analiza	IVQ 2026., Polugodišnja analiza		Redovna aktivnost

MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA**Plan projekata u cilju realizacije akcionih planova za sprovođenje Strategije integrisanog upravljanja granicom i Šengenskog akcionog plana u 2025. godini**

(Plan će biti sastavni dio akcionih planova za sprovođenje Strategije integrisanog upravljanja granicom i Šengenskog akcionog plana u 2025. godini)

Zakonom o budžetu za 2025. godinu, za program Upravljanje granicom, za budžetsku poziciju: Razvoj sistema integrisanog upravljanja granicom planirano je 1.685.001,00 eura i za Realizaciju obaveza iz Šengenskog akcionog plana, planirano je 1.999.999,90 eura, što je ukupno 3.685.000,90 eura sa PDV-om, kojima će se realizovati sljedeći projekti:

R. Br.	Naziv aktivnosti	Mjera predviđena Strategijom IUG	Finansijska sredstva u 2025. godini				Nosilac posla	Naziv indikatora	NAPOMENA
			Preuzete obaveze po osnovu zaključenih ugovora iz 2024., koje će se realizovati u 2025. i ne planiraju se Planu javnih nabavki u 2025. godini	Ostala sredstva u 2025.	Ugovoreno	Plaćeno			
Budžetska stavka: 414 -7 Konsultantske usluge, projekti i studije – Ukupno odobrena sredstva: 135.000, 00 +0.90 €									
1.	Izrada projektne dokumentacije za izgradnju novog GP Kula (Glavni projekat i			Ukupna vrijednost cca 15.000,00 €			Direktorat za finansijsko materijalne poslove i	Izrađena projektna dokumentacija	

	revizija)						Sektor granične policije		
2.	Izrada projektne dokumentacije za glavni projekat za ZGP Ščepan Polje-Hum, na teritoriji Crne Gore			Ukupna vrijednost cca 20.000,00 €			Direktorat za finansijsko materijalne poslove i Sektor granične policije	Izrađena projektna dokumentacija	Zahtjev za UTU poslat Opštini Plužine, broj 45-337/24-8947/1 od 13. februara 2024. Postojeće UTU koji su dobijeni 2012. godine, doraditi ukoliko to bude moguće, kako bi se ubrzala procedura za izradu tehničke dokumentacije. Ostvarena komunikacija sa – Upravom za saobraćaj, u vezi projektovanja saobraćajnica. Očekuje se povezivanje saobraćajnica do 2026. NAPOMENA; Na osnovu informacija dobijenih iz

									<p>Uprave za saobraćaj u toku je priprema tendera za izgradnju novog mosta preko rijeke Tare na Šćepan polju, saglasno Međudržavnom sporazumu Crne Gore i Bosne i Hercegovine. Planira se raspisivanje tendera u toku 2024 kao i početak radova u toku 2025. Vrijednost radova je oko 10 miliona eura. Takođe, Uprava za saobraćaj je potpisala ugovor za rekonstrukciju pristupnih saobraćajnica novom mostu preko Rijeke Tare, na potezu ZGP Paklice -</p>
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Šćepan polje, u dužini od 3 km. Očekuje se završetak izrade projektne dokumentacije u prvoj polovini 2025. Procijenjena vrijednost radova je oko 10 miliona eura.

Izrada projektne dokumentacije za postavljanje privremenog objekta.

Izradom projektne dokumentacije za Elaborat mapiranja elektronskog nadzora Bilećkog jezera stvaraju se preduslovi za kontrolu navedenog područja

3.	Izrada projektne dokumentacije za postavljanje privremenog objekta na GP Biteljica-Biteljica, na putnom pravcu Nikšić-Bileća (revizija projekta)			Ukupna vrijednost cca 12.000,00 €			Direktorat za finansijsko materijalne poslove i Sektor granične policije	Izrađena projektna dokumentacija i izvršena revizija projekta	Izrada projektne dokumentacije za postavljanje privremenog objekta.
4.	Izrada projektne dokumentacije za Elaborat mapiranja elektronskog nadzora Bilećkog jezera			Ukupna vrijednost cca 15.000,00 €			Direktorat za finansijsko materijalne poslove i Sektor granične policije	Izrađena projektna dokumentacija Elaborata	Izradom projektne dokumentacije za Elaborat mapiranja elektronskog nadzora Bilećkog jezera stvaraju se preduslovi za kontrolu navedenog područja

									sistemom kamera.
5.	Izrada projektne dokumentacije za adekvatno pozicioniranje kontrolnih kabina na GP Vračenovice		√ Ukupna vrijednost 8.870,00 €				Direktorat za finansijsko materijalne poslove i Sektor granične policije	Izrađena projektna dokumentacija	Objavljen tender 24.12.2024. godine. U toku je sklapanje ugovora.
6.	Izrada projektne dokumentacije za adaptaciju krova na objektu KOC-a u Zagoriču (auto-centar)			√ Ukupna vrijednost 5.000,00 €			Direktorat za finansijsko materijalne poslove i Sektor granične policije	Izrađena projektna dokumentacija	Objavljen tender 03.12.2024. i 24.12.2024. godine. U toku je vrednovanje ponuda, stigla neispravna ponuda.
7.	Izrada projektne dokumentacije za postavljanje privremenog objekta na Štedimu, za potrebe granične kontrole			√ Ukupna vrijednost 4.999,00 €			Direktorat za finansijsko materijalne poslove i Sektor granične policije	Izrađena projektna dokumentacija	Objavljen tender 24.12.2024. godine. U toku je vrednovanje ponuda. Poništen tender.
8.	Izrada projektne dokumentacije za rekonstrukciju GP Grnčar (Idejno rješenje, glavni projekat i revizija)		√ Ukupna vrijednost 19.692,06 €				Direktorat za finansijsko materijalne poslove i Sektor granične policije	Izrađena projektna dokumentacija	Objavljen tender 24.12.2024. godine. Ugovor sklopljen 11.02.2025. godine sa firmom "Projekt sistem" u iznosu od 19.692,06 € .

9.	Izrada projektne dokumentacije za Elaborat mapiranja elektronskog nadzora rijeke Bojane do ušća u Jadransko more			√ Ukupna vrijednost 20.000,00 €			Direktorat za finansijsko materijalne poslove i Sektor granične policije	Izrađena projektna dokumentacija	Planiran postupak objavljivanja tendera tokom 2025. godine.
10.	Izrada projektne dokumentacije za adaptaciju objekta potkrovlja u Plavu (zgrada StGP Plav)			√ Ukupna vrijednost 4.900,00 €			Direktorat za finansijsko materijalne poslove i Sektor granične policije	Izrađena projektna dokumentacija	Objavljen tender 24.12.2024. godine. U toku je vrednovanje ponuda. Poništen tender.
11.	Izrada projektne dokumentacije za rekonstrukciju graničnog prelaza Dračenovac (Idejno rješenje i Glavni projekat)		√ Ukupna vrijednost 15.857,05€				Direktorat za finansijsko materijalne poslove i Sektor granične policije	Izrađena projektna dokumentacija	Rekonstrukcijom graničnog prelaza Dračenovac povećao bi se i ubrzao promet putnika preko ovog graničnog prelaza prema Republici Srbiji i obratno, posebno u toku turističke sezone. Potrebno je proširiti pristup navedenom graničnom

										prelazu i izgraditi nove ulazno – izlazne trake postavljanjem dodatnih kontrolnih kabina između njih i izvršiti proširenje i rekonstrukciju nadstrešnice, jer trenutno na ovom graničnom prelazu nema dovoljno mjesta za zaustavljanje i funkcionalno obavljanje granične kontrole. Takođe, potrebno je izvršiti i nabavku tehničke opreme i specijalističkih uređaja za granične provjere, konekciju informatičke opreme pomoću
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

									<p>optičkih vlakana i kancelarijsko opremanje u skladu sa rekonstrukcijom koja bude izvršena. Obezbijediti posebnu prostoriju za smještaj zadržanih lica i prostoriju za smještaj lica koja izraze namjeru za međunarodnom zaštitom. Razmotriti mogućnost proširenja ulaznih i izlaznih traka sa desne strane u pravcu Republike Srbije na postojećoj lokaciji ili dislokacije GP u neposrednoj blizini, u dubini teritorije Crne Gore, gdje bi se</p>
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

										<p>mogao napraviti veći GP sa većim brojem ulazno-izlaznih traka. Da bi se na valjan način otpočele ove aktivnosti, Odjeljenje za investicije je dostavilo zahtjeve korisnicima na izjašnjenje shodno njihovim nadležnostima i to: Upravi za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove, 45-337/24-8942/1 od 14. februara 2024., <u>dobili odgovor 19. februara 2024., pod brojem 003-312/24-375/2 i 003-312/24-369/2;</u></p> <p>Upravi carina, 45-337/24-</p>
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

									<p>8942/1 od 14. februara 2024., dobili odgovor 7. marta 2024., pod brojem D-I/1-1784/2-24; Upravi poilicije (GP), 45-337/24-8942/1 od 14. februara 2024. godine. Na navedene akte su svi odgovorili. U postupku izlaganja tražene katastarske parcele, predstavnici Ozi i UP su prisustvovali izlaganju 14/15 marta 2024. godine. Poslata dokumentacija na upis. Objavljen tender 21.11. 2024. godine, na koji nijesu dostavljene ponude, tako da je objavljen opet</p>
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

									04.12.2024. godine i 24.12.2024. godine. Otvaranje ponuda 30.12.2024. godine. U toku sklapanje ugovora sa firmom "Projekt sistem" u iznosu od 15.857,05 € .
			73.080,00 €	62.000,00 €					
			UKUPNO: 135.080,00 €						
Budžetska stavka : 414-9 Ostale usluge - Ukupno odobrena sredstva: 181.500,00 €									
12.	<p>Usluge zakupa komunikacionih linkova za lokacije de Ministarstvo unutrašnjih poslova ne posjeduje sopstvenu optičku infrastrukturu:</p> <p>Zakup digitalnih radio relejnih sistema i procesno opremanje za uspostavljanje komunikacionih linkova</p>			<p>Ukupna vrijednost cca 46.074,00 €</p>			Služba za informacione tehnologije u saradnji sa Direktoratom za finansijsko materijalne poslove	Sprovedene nabavke za usluge pružanja usluga zakupa komunikacionih linkova	Tender raspisan 26.04.2024. godine. Zaključen ugovor sa Radio difuznim centrom, u iznosu od: 95.528,05€ sa PDV-om. Na godišnjem nivou izdvaja se ovaj iznos finansijski sredstava.

									Potrebno je izvršiti preusmjeravanje finansijskih sredstava.
13.	Zakup kapaciteta i sistema prenosa za uspostavljanje primarnih komunikacionih linkova			Ukupna vrijednost cca 46.074,00 €			Služba za informacione tehnologije u saradnji sa Direktoratom za finansijsko materijalne poslove	Sprovedene nabavke za usluge pružanja usluga zakupa komunikacionih linkova	Tender raspisan 26.04.2024. godine. Zaključen ugovor sa Radio difuznim centrom, u iznosu od: 77.960,55€ sa PDV-om. Na godišnjem nivou izdvaja se ovaj iznos finansijskih sredstava. Potrebno je izvršiti preusmjeravanje finansijskih sredstava.
14.	Izmještanje agregata koji se nalaze u tri KC-NCC centra (Bar, Bijelo Polje i Zagorič KC), i uvezivanje na postojeće agregate u zgradama (agregati velike snage)		√Ukupna vrijednost cca 6.888,00 €				Direktorat za finansijsko materijalne poslova i Sektor granične policije	Izvršeno izmještanje agregata	Tender raspisan 06.12.2024. godine. Zaključen ugovor 20.12.2024. godine sa d.o.o. "CEMA" u iznosu od:

									6.888,00€ bez PDV-a. Plaćanje će biti izvršeno u 2025. godini.
15.	Dislociranje sistema za centralno grijanje sa objekta Bogaje i njegova konzervacija, u objektu stanice GP Plav (Velika)		√Ukupna vrijednost cca 9.999,00 €				Direktorat za finansijsko materijalne poslova i Sektor granične policije	Izvršeno dislociranje sistema za centralno grijanje	Objavljen tender 06.12.2024. godine. Zaključen ugovor 24.12.2024. godine sa d.o.o. "Termo tim PG" u iznosu od: 9.999,00 € bez PDV-a. Plaćanje će biti izvršeno u 2025. godini.
16.	Zamjene unutrašnje i spoljne rasvete i signalizacije na graničnim prelazima i objektima granične policije		√Ukupna vrijednost cca 72.464,48 €				Direktorat za finansijsko materijalne poslova i Sektor granične policije	Izvršena zamjena rasvete i signalizacije	Objavljen tender 30.12.2024. godine. Otvaranje ponuda 20.01.2024. godine. Ugovor sklopljen 07.02.2025. godine, sa firmom "Cema", u iznosu od 72.464,48 € . "Plaćanje će biti izvršeno u 2025. godini.

			89.533,48€	92.148,52 €					
			UKUPNO:						
			181.682 €						
Budžetska stavka : 415-2 Tekuće održavanje građevinskih objekata - Ukupno odobrena sredstva: 50.000,00 € +300.000,00 €									
17.	Demontiranje i montaža nadstrešnice na GP Šule sa GP Ranče			√Ukupna vrijednost cca 15.702,48 €			Direktorat za finansijsko materijalne poslova i Sektor granične policije	Izvršeno demontiranje nadstrešnice	Objavljen tender 24. 12. 2024. godine. Poništen tender.
18.	Izrada platoa na graničnim prelazima za postavljanje kontejnera (definisati granične prelaze)			Ukupna vrijednost cca 25.000,00 €			Direktorat za finansijsko materijalne poslova i Sektor granične policije	Izrađeni platoi	
19.	Izmještanje opasnog materijala u Zagoriču		Ukupna usluge cca 59.290 €				Direktorat za finansijsko materijalne poslova i Sektor granične policije	Izvršeno izmještanje opasnih materija	Tender objavljen 27.01.2025. godine. Ugovor potpisan 17.02.2025. sa "Hemosan" iz Bara, u iznosu od 59.290 €.
20.	Adaptacija Filijale Upravnih poslova Cetinje			25.785,00€			Direktorat za finansijsko materijalne	Izvršena adaptacija	
21.	Djelimična adaptacija prostorija na II spratu			122.222,10€					

	zgrade Limenke								
			59.290 €	188.709,58€					
			Ukupno: 247.999,58 €						

Budžetska stavka : 415-3 Tekuće održavanje opreme - Ukupno odobrena sredstva: 498.500,00 +79.999,00 €

22.	Servisiranje vozila Sektora granične policije		√ Ukupna vrijednost cca 134.000,00 €				Sektor granične policije u saradnji sa Direktoratom za finansijsko materijalne poslove	Zaključeni ugovori za servisiranje vozila	Objavljen tender 15. maja 2024. godine. Partija – servisiranje vozila marke “Mercedes” nije uspjela nabavka. 1.000€. Za Partiju - servisiranje vozila marke “Renault” i “Dacia”- zaključen je ugovor i realizacija je u toku - 12.495 €. Objavljen tender, 23.10.2024. godine i za ostale partije shodno dostavljenoj
-----	--	--	--	--	--	--	---	--	---

									specifikaciji u iznosu od 134.000 sa PDV-om. Nije završen postupak zbog uložene žalbe. Plaćanje će biti izvršeno u 2025. godini.
23.	Održavanje i unapređenje sistema video nadzora granice i održavanje i unapređenje Sistema senzora za kontrolu granice			Ukupna vrijednost cca 145.200,00 €			Služba za informacione tehnologije, Sektor granične policije u saradnji sa Direktoratom za finansijsko materijalne poslove	Sprovedena nabavka rezervne i zamjenske opreme i nabavke licence Sprovedena nabavka za uslugu održavanja video nadzora granice	
24.	Kupovina i zamjena rampi na više graničnih prelaza (D.Brijeg, Kula, Dračenovac,Božaj)			Ukupna vrijednost cca 50.000,00 €			Direktorat za finansijsko materijalne poslova i Sektor granične policije	Izvršena zamjena i ugradnja rampi na graničnim prelazima.	Realizacijom postavljanja kvalitetnih rampi na graničnim prelazima rešava se dugoročno problem sa kontolom lica i vozila.

25.	Tekuće održavanje postojećih sistema neprekidnog napajanja UPS-a			Ukupna vrijednost cca 90.000,00 €			Direktorat za finansijsko materijalne poslove- Odsjek za materijalne poslove i investicije	Izvršeno neprekidno napajanje UPS-a	
26.	Održavanje postojećih sistema grijanja i hlađenja			Ukupna vrijednost cca 60.000,00 €			Direktorat za finansijsko materijalne poslove- Odsjek za materijalne poslove i investicije	Izvršeno održavanje postojećih sistema grijanja i hlađenja	
27.	Usluge postupanja po pregledu i mjerenju elektro i gromobranskih instalacija			Ukupna vrijednost cca 90.000,00 €			Direktorat za finansijsko materijalne poslove- Odsjek za materijalne poslove i investicije	Izvršene usluge postupanja po pregledu i mjerenju elektro i gromobranskih instalacija	
			134.000,00 €	435.200,00 €					
			UKUPNO: 569.200,00 €						
Budžetska stavka: 419-3 Izrada i održavanje softvera - Ukupno odobrena sredstva: 80.000,00 +50.000 €									
28.	Razvoj softvera za graničnu policiju			√ Ukupna vrijednost cca 96.800,00 €			Služba za informacione tehnologije u saradnji sa	Sprovedena nabavka za uslugu izrade i unaprijeđenja	

							Direktoratom za finansijsko materijalne poslove	softverskog rješenja	
				96.800,00 €					
				UKUPNO: 96.800,00 €					
				Preostalo za preusmjeravanje: 33.200€					
Budžetska stavka: 441-3 Izdaci za građevinske objekte - Ukupno odobrena sredstva: 700.000, 00 +650.000,00 €									
29.	Proširenje smještajnih kapaciteta za prihvata stranaca koji traže međunarodnu zaštitu (Nadogradnja postojećeg objekta za prihvata u Spužu)			√ Ukupna vrijednost cca 789.037, 41 € sa PDV-om			Direktorat za finansijsko materijalne poslova i Direkcija za prihvata stranaca koji traže međunarodnu zaštitu	Prošireni smještajni kapaciteti	Raspisan tender..za reviziju projektne dokumentacije.Zaključen ugovor 12.03.2024. godine sa firmom “Civil inženjering” d.o.o u iznosu od 9.450,00 eura bez PDV-a. Zahtjev za reviziju Projekta poslat na objavljivanje 20. marta 2024. godine. SIT je sugerisao na izmjenu faze

									slabe struje. Objavljen tender 31.12.2024. godine. Otvaranje ponuda 03.02.2025. godine. Nije bilo ponuda.
30.	Izvođenje radova u Centru za prihvata u Spuzi: drenaža, uređenje platoa, odvod otpadnih voda kroz betonske cijevi iz bioprečišćivača Direkcije za prihvata Spuzi i Prihvatilista za strance do rijeke Zete u dužini od 200 m.			Ukupna vrijednost cca 40.000,00 €			Direktorat za finansijsko materijalne poslove i Direkcija za prihvata stranaca koji traže međunarodnu zaštitu	Izvršena drenaža platoa i postavljene betonske cijevi	Tender objavljen na CEJN-u dana 01.03.2024. godine, u izradu projektne dokumentacije. Zaključen ugovor 14.03.2024. godine sa firmom "Civil inženjering"d.o.o u iznosu od 11.600,00 eura bez PDV-a. Zahtjev za reviziju Projekta poslat na objavljivanje 20. marta 2024., broj 426/24-15798/1.

									Projektom je predviđena realizacija u iznosu od 150.005,19€. Izmjenom Plana javnih nabavki, preusmjeriti finansijska sredstva koja nedostaju.
31.	Izvođenje radova na adekvatnom pozicioniranju kontrolnih kabina na GP Vračenovići			Ukupna vrijednost cca 50.000,00 €			Direktorat za finansijsko materijalne poslove i Sektor granične policije	Izvršeno pozicioniranje kabina.	Realizaciju adekvatnog pozicioniranja kontrolnih kabina na GP Vračenovići treba uraditi u cilju stvaranja uslova za ubrzani protok lica i vozila preko graničnog prelaza.
32.	Adaptacija prostorija granične policije i graničnih prelaza			Ukupna vrijednost cca 35.000,00 €			Direktorat za finansijsko materijalne poslove i Sektor granične policije	Izvršene adaptacije prostorija granične policije.	Realizaciju adaptacije treba uraditi u cilju stvaranja boljih uslova za rad u službenim prostorijama.

33.	Adaptacija i zamjena zaštitne ograde na objektu karaule Zoganj (samo će je smješteno naoružanje)			Ukupna vrijednost cca 14.000,00 €			Direktorat za finansijsko materijalne poslove i Sektor granične policije	Izvršena adaptacija zaštitne ograde.	Realizaciju zamjene postojeće ograde treba uraditi u cilju povećanja bezbjednosti objekata u Zoganju.
34.	Postavljanje zaštitne ograde na novom objektu St. GP I Podgorica na Božaju			Ukupna vrijednost cca 10.000,00 €			Direktorat za finansijsko materijalne poslove i Sektor granične policije	Izvršeno postavljanje zaštitne ograde.	Realizaciju postavljanja zaštitne ograde treba uraditi u cilju povećanja bezbjednosti objekta stanice.
35.	Adaptacija objekta za pregled vozila na GP Debeli Brijeg Izgradnja boksova za službene pse			Ukupna vrijednost cca 15.000,00 € Ukupna vrijednost cca 15.000,00€			Direktorat za finansijsko materijalne poslove i Sektor granične policije Direktorat za finansijsko materijalne poslove i Sektor granične policije	Izvršena adaptacija objekta. Izgrađeni boksovi za službene pse	Realizaciju adaptacije objekta za pregled vozila obezbeđuje se kvalitetan rad na kontroli vozila na graničnom prelazu.
36.	Adaptacija prostorija granične policije na graničnom prelazu			√Ukupna vrijednost cca			Direktorat za finansijsko materijalne	Izvršena adaptacija prostorija	

	Dobrakovo i Krstac			30.000,00 €			poslove i Sektor granične policije		
37.	Adaptacija kanala za pregled motornih vozila u garaži na ZGP “Vračenovići-Deleuša”			√Ukupna vrijednost cca 5.000,00 €			Direktorat za finansijsko materijalne poslove i Sektor granične policije	Izvršena adaptacija kanala	Objavljen tender 04.12.2024. godine. Nije bilo ponuda.
38.	Djelimična adaptacija objekta Prihvatišta za strance			√ Ukupna vrijednost cca 60.000,00 €			Direktorat za finansijsko materijalne poslova, Služba za informacione sisteme i Sektor granične policije	Izvršena adaptacija objekta	Tender objavljen 30.08.2024. godine. Otvaranje ponuda 16.09.2024. godine. Poništen jer nije bilo ponuda. Drugi put tender objavljen 25.12.2024. godine. Otvaranje ponuda 20.01.2025. godine. Poništen jer nije bilo ponuda.
39.	Adaptacija krova i podrumskih prostorija –			Ukupna vrijednost cca			Direktorat za finansijsko materijalne	Izvršena adaptacija krova i	

	(magacini, mokri čvorovi i dr.) za potrebe SGP, OB i Direktorat za građanska stanja i lične isprave u Rožajama			35.000,00 € bez PDV-a			poslova, Služba za informacione sisteme i Sektor granične policije	podrumskih prostorija	
40.	Nabavka i ugradnja nove trafostanice za potrebe Koordinacionog centra (KC) u Zagoriču			Ukupna vrijednost cca 250.000,00 €			Direktorat za finansijsko materijalne poslova, Služba za informacione sisteme I Sektor granične policije	Izvršena nabavka I ugradnja nove trafostanice za potrebe Koordinacionog centra (KC) u Zagoriču	Nabavkom i ugradnjom nove trafostanice za potrebe Koordinacionog centra (KC) u Zagoriču, stvaraju se preduslovi za nastavak i završetak izgradnje objekta SGP-a (za sjedište I KC).
				1.300.037,41 €					
				UKUPNO: 1.300.037,41 €					
				Preostalo za preusmjeravanje: 49.962,59 €					
Budžetska stavka: 441-5 Izdaci za opremu - Ukupno odobrena sredstva: 40.000,00 +920.000, 00 €									
41.	Izvršiti nabavku i ugradnju klima uređaja u objektu SGP u			Ukupna vrijednost cca			Direktorat za finansijsko materijalne	Izvršena nabavka klima uređaja	

	Rožajama (25 kom)			20.000,00 €			poslove i Sektor granične policije		
42.	Izvršiti nabavku i instalaciju kamera za video nadzor na objektima (Zoganj, Božaj, Zatrijebačka Cijevna-Grabon, Zajednička željeznička stanica Bijelo Polje, proširenje Vračenovići-Deleuša, Sitnica-Zupci), te u kontrolnim kabinama na graničnim prelazima GP „Ilino brdo“ i ZGP „Vračenovići-Deleuša“			Ukupna vrijednost cca 290.000,00 €			Služba za informacione tehnologije je u saradnji sa Sektorom granične policije i Direktoratom za finansijsko materijalne poslove	Izvršena nabavka i ugradnja kamera za video nadzor	Realizacijom postavljanja kamera za video nadzor treba uraditi u cilju povećanja bezbjednosti objekta stanice i smanjivanju korupcije i kriminala.
43.	Izvršiti nabavku kontejnera i instalacija istih na graničnim prelazima (11 kom)			Ukupna vrijednost cca 70.000,00 €			Direktorat za finansijsko materijalne poslove i Sektor granične policije	Izvršena nabavka i instalacija kontejnera	
44.	Zamjena hidrofora i dodatni radovi na GP Čemerno			Ukupna vrijednost cca 8.000,00 €			Direktorat za finansijsko materijalne poslove i Sektor granične policije	Izvršena ugradnja hidrofora	Realizacijom zamjene hidrofora na prelazu rešava se dugoročno problem sa tekućom vodom.

45.	Izvršiti nabavku opreme za I liniju provjera: mobilni čitači dokumenata			Ukupna vrijednost cca 75.000,00 €			Direktorat za finansijsko materijalne poslove i Sektor granične policije	Izvršena nabavka	
46.	Izvršiti nabavku opreme za II liniju provjere: docubox			Ukupna vrijednost cca 390.000,00 €			Direktorat za finansijsko materijalne poslove i Sektor granične policije	Izvršena nabavka	
47.	Izvršiti nabavku opreme za II liniju provjere: trake za prisilno zaustavljanje vozila			Ukupna vrijednost cca 42.000,00 €			Direktorat za finansijsko materijalne poslove i Sektor granične policije	Izvršena nabavka	
48.	Izvršiti nabavku kompjuterske opreme (6 komada) i druge prateće opreme (štampači, skeneri) za potrebe Odjeljenja za integrisano upravljanje granicom		√ Ukupna vrijednost cca 12.390,00 €				Direktorato za finansijsko materijalne i poslove u saradnji sa Odjeljenjem za integrisano upravljanje granicom i Službom za informacione tehnologije	Izvršena nabavka kompjuterske i prateće opreme	Odjeljenje za integrisano upravljanje granicom, Aktom 42 broj:426/24-7248/1 od 07.02.2024. godine, uputilo je zahtjev Službi za informacione tehnologije, za

									<p>dostavljanje tehničke specifikacije za nabavku opreme. Još uvijek nije dostavljen odgovor na predmetni akt, kako bi se započela tenderska procedura.</p>
--	--	--	--	--	--	--	--	--	---

Služba za informacione tehnologije je dostavila zahtjev Direktoratu za finansijsko materijalne i kadrovske poslove, Akt 48 broj: 047/24-32860/1 od 11.06.2024. godine, za istraživanje tržišta, kreiranje procijenjene vrijednosti i pokretanje procedure javne

									<p>nabavke računara i štampača za potrebe Odjeljenja za IUG. Međutim, kao odgovor iz Direktorata za finansijsko materijalne i kadrovske poslove, izvršen je povrat dopisa. Takođe, dostavljena je i tehnička specifikacija za predmetnu nabavku.</p>
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Odjeljenje za IUG, uputilo je zahtjev Direktoratu za finansijsko materijalne i kadrovske poslove, Akt 42 broj: 047/24-32860 od 24.06.2024. godine, za dostavljanje

										<p>dodatnih informacija, šta je potrebno još dostaviti, kako bi se pokrenuo postupak javne nabavke za nabavku predmetne računarske opreme. Direktorat za finansijsko materijalne i kadrovske poslove, aktom 39/1 Broj: 047/24-32860 od 10.07.2024. godine, uputio zahtjev Odjeljenju za IUG, za davanje predloga za stručnog člana komisije. Odjeljenje za IUG je dostavilo odgovor, aktom 42 broj: 047/24-32860/1 od 22.07.2024. godine. Tender</p>
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

									je objavljen 25.11.2024. godine. Rok za dostavljanje ponuda je 16.12.2024. godine. Ugovor potpisan sa firmom "ALNET".
			12.390,00 €	895.000,00 €					
			UKUPNO: 907. 390,00 €						
			Preostalo za preusmjeravanje: 52.610,00 €						
			UKUPNO: 368.293,48 €	UKUPNO: 2.635.130,71 €					
			UKUPNO: 3.003.424,19 €						
			Ukupan iznos finansijska sredstva za preusmjeravanje: 681.576,71 €						

Napomena:

Na sastanku održanom 27. 12. 2024. godine, kojem su prisustvovali Milan Paunović, načelnik Odjeljenja za integrisano upravljanje granicom i predsjednik Državne komisije za granicu; Tijana Šuković, v.d.generalna direktorica Direktorata za međunarodnu

saradnju, evropske integracije i projekte; Mersad Mujević, Odsjek za materijalne poslove i investicije; Daro Bečanović, načelnik Službe za informacione sisteme; Milanka Baković, načelnica Direkcije za prihvatanje stranaca koji traže međunarodnu zaštitu i integraciju stranaca sa odobrenom međunarodnom zaštitom; Milutin Vasiljević, rukovodilac Sektora granične policije; Marina Marković, šefica Odsjeka za javne nabavke; Milena Milić, samostalna savjetnica III u Odsjeku za javne nabavke; Aleksandar Vukčević, samostalni savjetnik I u Odjeljenju za integrisano upravljanje granicom i Arnela Bošnjak, samostalna savjetnica II u Odjeljenju za integrisano upravljanje granicom, **usaglašeni su projekti u cilju realizacije akcionih planova za sprovođenje Strategije integrisanog upravljanja granicom i Šengenskog akcionog plana u 2025. godini.** Prioritet u 2025. godini će biti započeti projekti u 2024. godini. Planirane projekte će realizovati nosioci aktivnosti u skladu sa svojim nadležnostima, na pravno valjan način i u skladu sa zakonskim propisima u ovoj oblasti.

Projekti su planirani shodno budžetskim stavkama predviđenim za Razvoj sistema integrisanog upravljanja granicom i za Realizaciju obaveza iz Šengenskog akcionog plana, u skladu sa Planom javnih nabavki Ministarstva unutrašnjih poslova za 2025. godinu i Zakonom o javnim nabavkama, kao i preporukama Državne revizorske institucije. Iz tog razloga, nije bilo moguće uvažiti sve zahtjeve učesnika sastanka za realizaciju predloženih projekata. Nakon kvartalnih analiza realizacije ovog Plana, iskoristiće se mogućnost za preusmjeravanje finansijskih sredstava sa pozicija na kojima ostanu raspoloživa sredstva, izmjenom Plana javnih nabavki, kako bi se obezbijedila njegova blagovremena realizacija.